

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ แนวทางการสร้างตรามาตรฐานเครื่องประดับทองเพื่อการส่งออก

Way to Create Thailand Gold Jewelry Hallmark for Export

Development

	คณะผู้วิจัย	สังกัด
1.	รศ. วิทวัส รุ่งเรืองผล	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2.	ผศ.ดร. ณรงค์ ประไพรัชสิทธิ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3.	รศ.ดร. ชรินทร์ มีโภาศิ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ชุดโครงการ “การพัฒนาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ”

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานฉบับนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปผู้บริหาร

ความสำคัญและประโยชน์ของการสร้างระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองเพื่อการส่งออก

เครื่องประดับทองถือเป็นหนึ่งในสินค้าส่งออกสำคัญของประเทศไทย และในขณะเดียวกันประเทศไทยถือเป็นหนึ่งในผู้ส่งออกเครื่องประดับทองรายใหญ่ของโลก โดยจากสถิติการส่งออกสินค้าประเภทเครื่องประดับทอง (HS 7113.19) ในปี 2556 พบว่า ไทยเป็นผู้ส่งออกเครื่องประดับทองรายใหญ่อันดับที่ 11 ของโลก อย่างไรก็ตาม การส่งออกเครื่องประดับทองของไทยยังพบปัญหาสำคัญที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้คือ ณ ปัจจุบัน ประเทศไทยยังขาดการรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทอง (Hallmark) และยังไม่มียุทธศาสตร์กลางที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและตีตราประทับรับรองความบริสุทธิ์ของเครื่องประดับทอง (Assay Office)

ตารางที่ ก. สถิติมูลค่าการส่งออกของประเทศที่มีมูลค่าส่งออกเครื่องประดับทอง (HS7113.19) สูงที่สุดในโลก ปี 2554 – 2556 (หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

อันดับ	ประเทศ	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	เฉลี่ย 3 ปี
1.	จีน	9,449.44	22,209.22	28,035.46	13,202.28
2.	อินเดีย	12,861.83	14,161.11	9,657.99	10,385.41
3.	สหรัฐอเมริกา	6,690.66	7,785.11	9,071.45	6,639.28
4.	สวิตเซอร์แลนด์	6,814.34	7,853.20	8,986.18	6,471.93
5.	อิตาลี	5,142.69	5,438.38	6,193.04	5,015.89
6.	ฮ่องกง	4,859.34	5,795.08	6,252.07	4,659.55
7.	สหราชอาณาจักร	3,677.70	4,170.24	3,444.68	3,368.54
8.	สิงคโปร์	2,449.96	3,171.18	3,371.45	2,609.29
9.	ฝรั่งเศส	2,781.99	3,159.68	3,746.06	2,590.68
10.	ตุรกี	1,846.98	2,561.36	3,311.25	2,047.89
11.	ไทย	2,117.59	2,228.09	2,080.62	1,949.91

ที่มา : Global Trade Atlas (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

เนื่องจากในโลกของการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน แม้จะพบว่าแต่ละประเทศมีการร่วมมือกันทางการค้าและให้สิทธิประโยชน์ทางการค้าระหว่างกันมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดกำแพงภาษี (Tariff Barrier) ระหว่างกัน แต่ในขณะเดียวกันแต่ละประเทศก็ยังคงมีความจำเป็นต้องปกป้องอุตสาหกรรมของตนเองผ่านการใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (Non-tariff Barrier) ขึ้นมาทดแทนในรูปของมาตรฐานสินค้าประเภทต่างๆ ซึ่งข้อกีดกันดังกล่าว ยังรวมถึงกรณีของเครื่องประดับทองเช่นกัน

นอกจากนั้นแล้ว ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมส่งออกเครื่องประดับทองของไทย เมื่อเทียบกับคู่แข่งในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนในปัจจุบันถือได้ว่าจำเป็นต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง จากสถิติมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองทั่วโลกแสดงให้เห็นว่า ในภูมิภาคอาเซียนมีประเทศผู้ส่งออกเครื่องประดับทองรายใหญ่ 3 ประเทศ คือ ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ โดยจากตารางที่ ข. จะเห็นได้ว่าไทยเคยเป็นประเทศผู้นำการส่งออกเครื่องประดับทองมาโดยตลอด จนกระทั่งปี 2552 สิงคโปร์มีมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด และมีมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองที่สูงกว่าไทย ตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา และแม้แต่มาเลเซียที่เคยมีมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองต่ำกว่าไทยมาโดยตลอดตั้งแต่ปี 2548 ก็กลับมีมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองที่สูงกว่าไทยในปี 2556

ตารางที่ ข. เปรียบเทียบมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ระหว่างไทย สิงคโปร์และมาเลเซีย (หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ประเทศ	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
ไทย	1,176.84	1,156.62	1,419.46	1,982.32	1,519.05	1,804.21	2,117.59	2,228.09	2,080.64
สิงคโปร์	523.46	565.70	832.09	1,561.30	1,584.79	2,469.07	2,449.96	3,171.18	3,371.45
มาเลเซีย	929.89	954.21	1,219.49	1,160.42	1,095.55	1,317.58	1,710.51	1,878.76	2,145.96

หมายเหตุ : ช่องที่ระบายสี แสดงมูลค่าส่งออกสูงสุดเทียบระหว่าง 3 ประเทศ

ที่มา : Global Trade Atlas (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

อุปสรรคอีกประการหนึ่งที่เกิดจากระบบมาตรฐานเครื่องประดับทอง คือ การส่งออกเครื่องประดับทองไปยังประเทศที่มีข้อบังคับเรื่องมาตรฐานเครื่องประดับทอง (เช่น สหราชอาณาจักรซึ่งเป็นหนึ่งในคู่ค้ารายใหญ่ของไทย) จะต้องผ่านกระบวนการตรวจรับรองมาตรฐานของสินค้าก่อน จึงจะสามารถนำเข้าประเทศคู่ค้าได้ และกระบวนการตรวจรับรองมาตรฐานนี้ บางครั้งอาจต้องใช้เวลาอันยาวนาน เนื่องจากหน่วยงานตรวจรับรองฯ จะต้องตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า (ทอง เงิน และแพลทินัม) ทุกชิ้นที่นำเข้ามาเพื่อจำหน่ายในประเทศ ทำให้เครื่องประดับทองที่ส่งจากไทยบางครั้งจะต้องรอเป็นระยะเวลาหลายเดือนจึงจะผ่านกระบวนการดังกล่าว อีกทั้งกระบวนการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าก็มีขั้นตอนที่ต้องทำให้ตัวอย่างเสียหาย และกระบวนการลงตราประทับอาจทำให้เกิดความเสียหายกับตัวเรือนเครื่องประดับได้ ก่อให้เกิดเป็นต้นทุนเพิ่มขึ้นกับผู้ส่งออกของไทย ซึ่งหากประเทศไทยสามารถจัดตั้งระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองและหน่วยงานตรวจรับรองฯ ที่มีมาตรฐานและได้รับการยอมรับในระดับสากล ผู้ประกอบการไทยจะมีทางเลือกในการส่งสินค้าของตนมาตรวจรับรองภายในประเทศไทย ซึ่งน่าจะมีต้นทุนการดำเนินการและค่าธรรมเนียมที่ถูกกว่า อีกทั้งการตรวจรับรองในประเทศยังช่วยให้ผู้ประกอบการไม่ต้องส่งสินค้าที่ขึ้นรูปสำเร็จพร้อมจำหน่าย (Finished Product) ไปตรวจรับรอง แต่สามารถเลือกที่จะส่งสินค้าที่ยังไม่ได้ขึ้นรูปสำเร็จ (Semi-finished Product) ไปตรวจรับรองได้ ทำให้ช่วยลดต้นทุนที่อาจเกิดจากความเสียหายในการประทับตรา ทำยที่สุด

เมื่อสินค้าผ่านการตรวจรับรองแล้ว เมื่อส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าย่อมใช้ระยะเวลาโดยรวมจนถึงมือผู้นำเข้า น้อยลงกว่าเดิมอย่างมาก ช่วยให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าให้ผู้ประกอบการได้อีกทางหนึ่ง

ดังนั้นแล้ว ประโยชน์สำคัญที่ประเทศไทยจะได้จากการสร้างมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย ซึ่งได้รับการยอมรับในระดับสากล คือ มาตรฐานนี้จะเป็นหนึ่งในแรงผลักดันสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมอุตสาหกรรมการส่งออกเครื่องประดับทองของไทยให้สามารถเติบโตและแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้อย่าง ทัดเทียมต่อไป จากการศึกษาปัญหาด้านมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี การช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ อุตสาหกรรมการสร้างค่านาเชื่อถือจากการมีมาตรฐานคุณภาพสินค้า และการช่วยเพิ่มความสามารถ ในการแข่งขันให้ผู้ประกอบการจากการช่วยลดต้นทุนและ/หรือช่วยเพิ่มมูลค่าของสินค้า

ข้อมูลที่ควรทราบเกี่ยวกับมาตรฐานเครื่องประดับทอง

โดยทั่วไประบบมาตรฐานเครื่องประดับทองแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) ระบบมาตรฐานภาคบังคับ (Compulsory) คือ บังคับให้ผู้ประกอบการต้องนำเครื่องประดับทองทุกชิ้นไปตรวจรับรองที่หน่วยงานตรวจ รับรองมาตรฐานฯ และประทับตรารับรองมาตรฐาน (Hallmark) บนเครื่องประดับทุกชิ้น จึงจะสามารถนำไป จำหน่ายได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และ 2) ระบบมาตรฐานภาคสมัครใจ (Voluntary) คือ ผู้ประกอบการ สามารถเลือกที่จะเข้าร่วมระบบมาตรฐานและส่งเครื่องประดับของตนไปตรวจรับรองกับหน่วยงานตรวจ รับรองมาตรฐานฯ หรือไม่ก็ได้ตามความสมัครใจของผู้ประกอบการ

โดยตรารับรองมาตรฐานหรือ Hallmark เป็นชื่อเรียกของตรารับรองมาตรฐานของเครื่องประดับ โลหะมีค่า เช่น เครื่องประดับทอง เครื่องประดับเงิน และเครื่องประดับแพลทินัม ซึ่งตรารับรองมาตรฐาน ประกอบด้วยตรา 2 ชุด คือ ตราชุดบังคับ (Compulsory Mark) และตราชุดตัวเลือก (Optional Mark) ซึ่งตราชุดบังคับ (Compulsory Mark) เป็นชุดของตราประทับที่เป็นข้อตกลงในระดับสากลว่า “การลงตรา รับรองมาตรฐานของเครื่องประดับต้องประกอบด้วยตรา 3 ตราเสมอ คือ ตราประจำตัวหน่วยงานผู้ตรวจ รับรอง (Assay Office Mark) ตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ (Fineness Mark) และตราประจำตัวผู้ประกอบการ (Responsibility Mark, Sponsor Mark, Maker Mark)” หากขาดตราใดตราหนึ่ง โดยเฉพาะตราประจำตัว หน่วยงานผู้ตรวจรับรอง ก็จะถือว่าเครื่องประดับชิ้นนั้นยังไม่ผ่านการตรวจรับรองอย่างเป็นทางการ

สำหรับตราชุดตัวเลือก (Optional Mark) นั้น ในแต่ละประเทศจะมีตราชุดตัวเลือกที่ต่างกัน เช่น ใน สหราชอาณาจักรมีการใช้ตราชุดตัวเลือก 3 ตรา คือ ตรา Common Control Mark ซึ่งเป็นตรากลาง ของสมาชิกใน Hallmarking Convention ที่ใช้เพื่อส่งไปยังประเทศสมาชิกอื่นโดยไม่ต้องผ่านการตรวจรับรอง ซ้ำอีก ตรา Traditional Mark ซึ่งเป็นตรารับรองว่าเป็นเครื่องประดับทองแท้ที่นิยมใช้ต่อเนื่องมาจนปัจจุบัน

และตราประทับปีลงตราประทับ (Date Mark) ซึ่งเป็นตัวอักษรที่ใช้แสดงปีที่เครื่องประดับผ่านการตรวจรับรอง และได้รับตราประทับ

แนวทางการส่งออกเครื่องประดับทองโดยไม่ต้องผ่านการตรวจรับรองที่ประเทศคู่ค้า

ในการส่งเครื่องประดับทองไปยังประเทศคู่ค้าที่ใช้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองนั้น เครื่องประดับที่ส่งออกจะต้องมีตราประทับที่ได้รับการยอมรับตามกฎหมายของประเทศนั้นๆ ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 กรณี คือ 1) มีตราประทับของประเทศนั้นๆ เช่น ส่งไปยังสหราชอาณาจักรก็ต้องได้รับตราประทับของสหราชอาณาจักร 2) มีตราประทับของประเทศอื่น ที่ประเทศนั้นยอมรับ กล่าวคือ ในหลายประเทศมีการทำข้อตกลงร่วมกันในการยอมรับตราประทับระหว่างกัน (Mutual Recognition Agreement, MRA) เช่น ประเทศฝรั่งเศสยอมรับตราประทับของสหราชอาณาจักร ทำให้เครื่องประดับที่มีตราประทับจากสหราชอาณาจักรสามารถส่งเข้าไปจำหน่ายยังประเทศฝรั่งเศสได้ โดยไม่ต้องผ่านการตรวจรับรองอีก และ 3) มีตราประทับร่วมของ Hallmarking Convention หรือ Common Control Mark เนื่องจาก Hallmarking Convention ได้มีข้อตกลงให้หน่วยงานตรวจรับรองฯ ของชาติสมาชิกสามารถประทับตรา Common Control Mark คู่กับชุดเครื่องหมายบังคับ เพื่อใช้ส่งไปยังชาติสมาชิกอื่นโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการตรวจรับรองซ้ำ

Hallmarking Convention หรือ Vienna Convention เป็นการรวมกลุ่มระหว่างประเทศที่มีการใช้ระบบ Hallmark ที่ได้รับการยอมรับสูงสุดในระดับสากล โดยใน Hallmarking Convention มีการออกระเบียบให้ทุกประเทศสมาชิก ซึ่งมีจำนวนรวม 19 ประเทศในปัจจุบัน สามารถนำเข้าส่งออกเครื่องประดับทอง (รวมถึงเครื่องประดับโลหะมีค่าอื่นตามที่ตกลง) ระหว่างกันได้โดยที่ไม่ต้องผ่านการตรวจและลงตรารับรองเพิ่มเติม ส่งผลให้การนำเข้าส่งออกเครื่องประดับทองระหว่างประเทศสมาชิกใน Hallmarking Convention สามารถเกิดขึ้นได้โดยง่าย สะดวกรวดเร็ว และมีต้นทุนที่ต่ำกว่าการค้าเครื่องประดับทองระหว่างประเทศนอกกลุ่ม

ในปัจจุบันมีหลายประเทศที่ให้ความสนใจที่จะเข้าร่วม Hallmarking Convention เพื่อรับสิทธิประโยชน์ทางการค้า ทั้งนี้ การเข้าร่วม Hallmarking Convention ควรเป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยเช่นกัน เนื่องจากผู้ประกอบการไทยจะได้ทั้งสิทธิพิเศษด้านการส่งออกเครื่องประดับทอง และได้ภาพลักษณ์ที่ดีในด้านอุตสาหกรรมเครื่องประดับทองในประเทศ เนื่องจากการเข้าร่วม Hallmarking Convention จำเป็นต้องผ่านการตรวจสอบที่เข้มงวดและผ่านมติความเห็นชอบโดยประเทศสมาชิกปัจจุบัน ซึ่งถือว่าค่อนข้างยาก โดยมีหลายประเทศที่ต้องการเข้าร่วม Hallmarking Convention แต่ยังไม่ผ่านบททดสอบนี้ เช่น อินเดีย และศรีลังกา

แนวทางการสร้างมาตรฐานเครื่องประดับของไทยเพื่อการส่งออก

จากผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยควรเริ่มต้นระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองในภาคสมัครใจ ซึ่งมีข้อดีหลายประการ อาทิ มีทางเลือกให้ผู้ประกอบการที่ยังไม่ต้องการตรวจรับรองหรือยังไม่มีความพร้อมในการเข้าตรวจรับรองสามารถเลือกที่จะยังไม่เข้าระบบมาตรฐานได้ อีกทั้งการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองฯ ก็จะสามารถดำเนินการได้ง่ายกว่า เนื่องจากการเริ่มต้นระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองภาคสมัครใจ ไม่ต้องการหน่วยงานตรวจรับรองฯ ที่มีขนาดใหญ่และมีศักยภาพสูงเพื่อรองรับการตรวจรับรองชิ้นงานทุกชิ้นทั่วประเทศ ดังนั้น เงินลงทุนในช่วงเริ่มต้น ตลอดจนการเตรียมบุคลากรจะทำได้ง่ายและรวดเร็วกว่าการเริ่มต้นระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองภาคบังคับ อีกทั้งการใช้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองภาคสมัครใจ ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคในการทำระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของประเทศให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลอีกด้วย จากสาเหตุข้างต้น เป็นข้อเสนอแนะให้ประเทศไทยควรเริ่มต้นระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองด้วยภาคสมัครใจเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ เช่น อินเดีย และสิงคโปร์

ปัจจัยสำคัญที่ไทยต้องดำเนินการเพื่อให้สามารถเริ่มต้นระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองได้อย่างประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับระดับสากล มี 3 ประการ คือ

1. การจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองฯ ที่มีศักยภาพ มีความน่าเชื่อถือ มีความเป็นกลาง และต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือส่วนเกี่ยวข้องใดๆ กับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเครื่องประดับโลหะมีค่า เพื่อป้องกันการฉ้อโกงในการดำเนินการของหน่วยงานตรวจรับรองฯ จะเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการบางรายโดยมิชอบ
2. การได้รับการสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน กล่าวคือ ทั้งสองภาคส่วนต้องร่วมมือกันในการผลักดันระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองให้เกิดขึ้น โดยหากการจัดตั้งระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองขาดความร่วมมือของส่วนใดไป ย่อมไม่ประสบความสำเร็จ โดยหน่วยงานภาครัฐจะมีบทบาทสำคัญในการออกกฎหมายรองรับระบบมาตรฐานเครื่องประดับทอง และหน่วยงานภาคเอกชนจะมีบทบาทสำคัญในการผลักดันและสนับสนุนระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองในฐานะผู้ใช้บริการ เนื่องจากหากหน่วยงานภาครัฐตั้งระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองและหน่วยงานตรวจรับรองฯ ได้แล้ว แต่ภาคเอกชนไม่ให้การสนับสนุนและไม่เข้าร่วมระบบมาตรฐานโดยไม่ส่งเครื่องประดับเข้าตรวจรับรองแล้ว ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองที่จัดทำขึ้นก็จะหมดความหมาย

3. การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ถึงวิธีการดำเนินงาน ระบบมาตรฐานของไทยในระดับสากล โดยสามารถ เริ่มต้นจากการประสานความร่วมมือและสร้างการยอมรับในระดับอาเซียน ก่อนที่จะยกระดับ สู่ระดับสากลมากขึ้น

นอกจากปัจจัยสำคัญ 3 ประการข้างต้นแล้ว หากไทยยังต้องการดำเนินการเพื่อสร้างการยอมรับ จากระดับสากลในระยะยาวด้วยการเข้าสู่ Vienna Convention ก็จำเป็นต้องมีการผลักดันออกกฎหมาย มาตรฐานเครื่องหมาย (Hallmarking Act) ต่อไปในอนาคต

แนวทางการตั้งหน่วยงานตรวจรับรองฯ เพื่อสนับสนุนการส่งออกเครื่องประดับทอง

คณะวิจัยพบว่า มีแนวทางการตั้งหน่วยงานตรวจรับรองฯ ภายใต้เป้าหมายหลักเพื่อสนับสนุน การส่งออกเครื่องประดับทองใน 3 แนวทาง ได้แก่ แนวทางที่ 1. เชิญชวนให้หน่วยงานตรวจรับรองฯ จากประเทศที่เป็นสมาชิก Hallmarking Convention เข้ามาตั้งสาขาในประเทศไทย ข้อดีของแนวทางนี้ คือ หากสามารถประสานงานหน่วยงานตรวจรับรองฯ ดังกล่าวได้ ก็จะสามารถดำเนินการได้ง่ายที่สุด รวดเร็ว ที่สุด ซึ่งผู้ประกอบการไทยจะสามารถใช้ตรารับรองมาตรฐานฯ จากหน่วยงานดังกล่าวเพื่อส่งออกได้ทันที แต่ในขณะเดียวกัน แนวทางนี้ก็จะเป็นการพึ่งพิงหน่วยงานตรวจรับรองฯ จากต่างประเทศโดยที่ไม่กระตุ้น ให้ไทยมีการพัฒนาระบบมาตรฐานเครื่องหมายของตัวเอง

แนวทางที่ 2 คือ การให้หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนของไทยแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานตรวจ รับรองฯ ที่เป็นสมาชิกของ Hallmarking Convention และตั้งหน่วยงานตรวจรับรองฯ ร่วมกัน ข้อดี ของแนวทางนี้ คือ จะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีให้ไทยสามารถมีหน่วยงานตรวจรับรองฯ เป็นของตนเอง และสามารถ ใช้ตรารับรองของหน่วยงานตรวจรับรองฯ พันธมิตรในการส่งออกได้ โดยอาจขอให้มีการลงตรารับรอง มาตรฐาน 2 ชุด คือ ชุดของหน่วยงานตรวจรับรองฯ พันธมิตรเพื่อใช้ประโยชน์ด้านการส่งออกและชุด ของหน่วยงานตรวจรับรองฯ ไทยเพื่อประชาสัมพันธ์ตรารับรองมาตรฐานของไทยควบคู่ไปด้วย และในอนาคต เมื่อตรารับรองมาตรฐานของไทยได้รับความยอมรับมากขึ้น ผู้ประกอบการไทยอาจสามารถส่งออกภายใต้ ตรารับรองมาตรฐานของไทยเพียงตราเดียว การใช้ตราร่วมกันยังมีข้อดีทางด้านข้อกฎหมาย คือ ไทยสามารถ ใช้กฎหมายคุ้มครองตรารับรองมาตรฐานของหน่วยงานตรวจรับรองฯ พันธมิตรในการนำมาใช้และส่งออกได้ ในระหว่างที่รอการผลักดันและออกกฎหมายคุ้มครองตรารับรองมาตรฐานของตนเอง ทำให้เกิดความรวดเร็ว ในการดำเนินการมากกว่ากรณีดำเนินการด้วยตนเอง แต่จุดอ่อนของแนวทางนี้ คือ ในช่วงต้น ของการดำเนินการหน่วยงานพันธมิตรจะมีอิทธิพลกับหน่วยงานตรวจรับรองฯ ของไทยค่อนข้างมาก เนื่องจาก เป็นที่ยอมรับมากกว่า อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันมีหน่วยงานตรวจรับรองฯ แห่งหนึ่งใน Hallmarking Convention ให้ความสนใจในการดำเนินการตามแนวทางนี้

แนวทางที่ 3 คือ การให้ไทยตั้งหน่วยงานตรวจรับรองฯ ด้วยตนเอง แล้วจึงพัฒนาระบบรับรองมาตรฐานฯ จนเป็นที่ยอมรับในระดับสากลผ่านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศด้วยตนเอง โดยเริ่มจากประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกัน (ซึ่งปัจจุบันมีเพียงประเทศสิงคโปร์เพียงประเทศเดียวที่มีระบบมาตรฐานเครื่องประดับทอง) และขยายขอบเขตความสัมพันธ์ออกไปเรื่อยๆ จนกระทั่งสามารถเข้าร่วม Hallmarking Convention ได้ในที่สุด ข้อดีที่สุดของแนวทางนี้ คือ ไทยสามารถเริ่มต้นดำเนินการได้ด้วยตนเองโดยที่ไม่ต้องพึ่งพิงหน่วยงานตรวจรับรองฯ จากต่างประเทศมากไปกว่าการขอให้เป็นที่เลี้ยงหรือเป็นที่ปรึกษาให้ ซึ่งมีหน่วยงานตรวจรับรองฯ จากสหราชอาณาจักรยินดีรับในบทบาทนี้ อย่างไรก็ตาม ข้อด้อยของแนวทางนี้ คือ อาจต้องใช้ระยะเวลามากกว่า 10 ปี ถึงจะเข้าสู่ Hallmarking Convention ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดได้ และในระหว่างนั้นก็อาจจะไม่สามารถใช้ประโยชน์จากตรารับรองมาตรฐานฯ ของไทย เนื่องจากยังไม่เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากต่างประเทศ

จากทั้ง 3 แนวทางข้างต้น ได้ผลสรุปจากการประชุมร่วมกับสมาพันธ์อัญมณี เครื่องประดับและโลหะมีค่าแห่งประเทศไทยว่า ไทยควรเริ่มระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองโดยดำเนินการตามแนวทางที่ 2 ในระยะแรก เพื่อให้ไทยได้เริ่มต้นการดำเนินการได้ทันที ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประกอบการส่งออกเครื่องประดับทองไทยได้รับประโยชน์ต่อการส่งออกอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ ใช้ประสบการณ์ดำเนินการจากแนวทางที่ 2 เพื่อต่อยอดพัฒนาสู่แนวทางที่ 3 ในระยะต่อมา เมื่อไทยมีความพร้อมในระดับหนึ่งแล้ว

โครงสร้างระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยและแนวทางการดำเนินงาน

การพัฒนามาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยจำเป็นต้องมีโครงสร้างการดำเนินการ การกำหนดแผนงานต่างๆ การกำหนดหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลัก และหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนงานและการดำเนินการต่างๆ ให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืนในระยะยาว โดยคณะวิจัยนำเสนอให้มีหน่วยงานเจ้าภาพ ทำหน้าที่เสมือนองค์กรกลางในการบริหารจัดการและดำเนินงานหลักในระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย โดยมีหน้าที่หลักในการผลักดัน ประสานแผนงาน กับหน่วยงานหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการต่างๆ ตามแผนงาน ซึ่งประกอบด้วย

1. การผลักดันผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมให้เข้าร่วมในระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์และโอกาสที่ผู้ประกอบการในกลุ่มผู้ส่งออกเครื่องประดับทอง และอุตสาหกรรมเครื่องประดับในภาพรวมจะได้รับจากการเข้าร่วมในระบบมาตรฐาน

2. การจัดการระบบทะเบียนและตราสัญลักษณ์ต่างๆ

มีการตรวจสอบรายละเอียดของผู้ประกอบการที่ต้องการเข้าร่วมระบบมาตรฐาน การให้คำแนะนำในการออกแบบตราสัญลักษณ์ประจำตัวผู้ประกอบการ (Responsibility Mark / Sponsor Mark) การลงทะเบียนและการจัดการผู้ประกอบการที่เข้าร่วมในระบบ นอกจากนี้ ยังรวมถึงการออกแบบตราสัญลักษณ์หน่วยงานตรวจรับรอง (Assay Office / National Mark) และตราสัญลักษณ์แสดงความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะมีค่า (Fineness Mark) ตลอดจนดำเนินการจดทะเบียนตราสัญลักษณ์ดังกล่าว

3. การตรวจสอบและประทับตราสัญลักษณ์

มีการตรวจสอบชิ้นงานโลหะมีค่า การประทับตราสัญลักษณ์ และการดำเนินงานด้านวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและประทับตรา ซึ่งเป็นแผนงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับ (Assay Office) โดยตรง

4. การยกระดับความน่าเชื่อถือสู่ต่างประเทศ

มีการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานภาคต่างๆ โดยหน่วยงานเจ้าภาพเป็นผู้ผลักดัน บริหารจัดการ และดำเนินการประสานแผนงานกับภาคส่วนต่างๆ เพื่อยกระดับมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย ให้เป็นที่รู้จัก และมีการยอมรับในต่างประเทศอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการดำเนินงาน ได้แก่

■ การสื่อสารประชาสัมพันธ์มาตรฐานของไทยสู่ระดับนานาชาติ เช่น

- จัดสัมมนา จัดงานแถลงข่าวโดยเฉพาะ หรือจัดพร้อมงานแสดงสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ Bangkok Gems & Jewelry Fair เพื่อให้ข้อมูล ความรู้ แนวทางการบริหารจัดการของระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองไทย รวมทั้ง ตราสัญลักษณ์ให้กับกลุ่มผู้ซื้อ / ผู้นำเข้า หน่วยงาน หรือองค์กรในต่างประเทศ
- ใช้ช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ
- ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อในต่างประเทศ ทั้งสื่อ Above the line และ Below the line
- ใช้ช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์โดยตรงสู่กลุ่มผู้ซื้อ / ผู้นำเข้าต่างชาติ โดยผ่านกลุ่มผู้ประกอบการไทยที่เข้าร่วมระบบมาตรฐาน

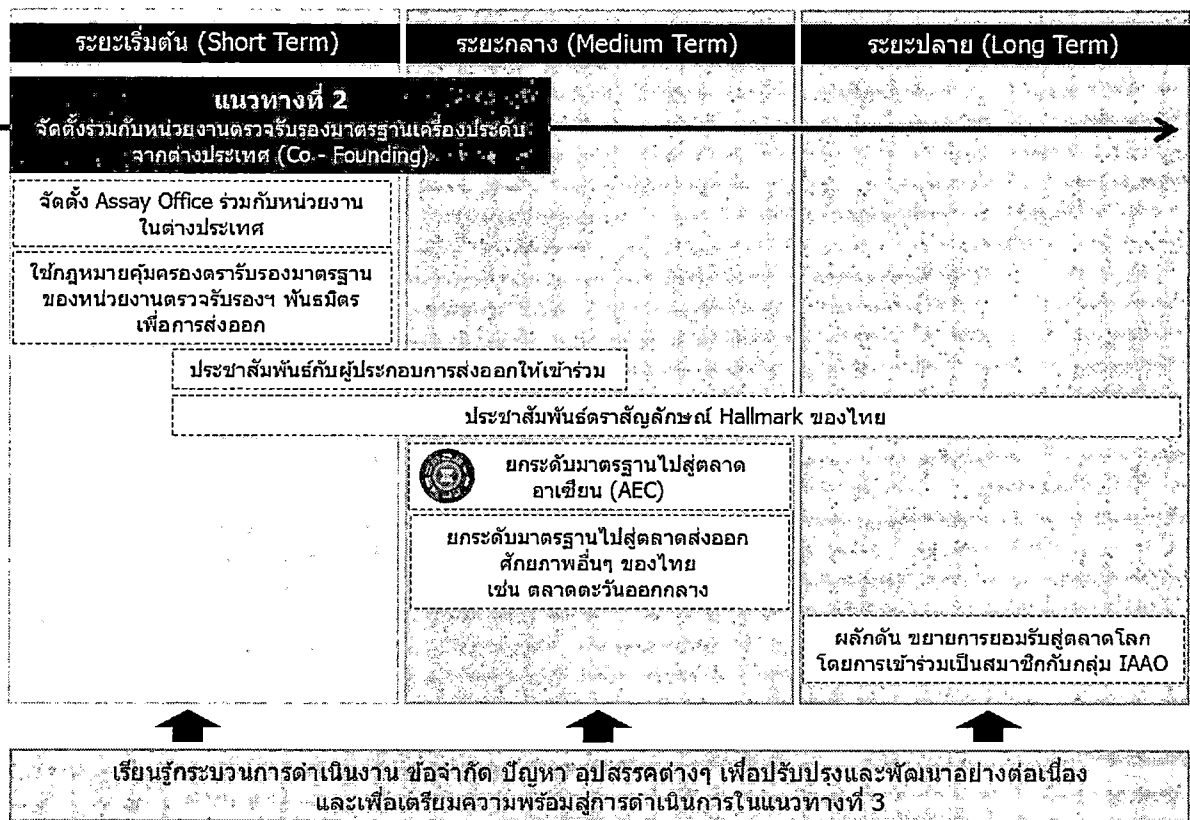
■ การสร้างข้อตกลงระหว่างประเทศ (ทวิภาคี/พหุภาคี) เช่น บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) หรือทำความตกลงยอมรับร่วม (MRA) กับประเทศในอาเซียน หรือขยายไปยังตลาดศักยภาพ เช่น ตลาดตะวันออกกลาง ตลาดรัสเซีย เป็นต้น

■ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในองค์กรระดับนานาชาติ โดยปัจจุบัน หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานในระดับนานาชาติที่สำคัญ ได้แก่ 1) Hallmarking Convention หรือ Vienna Convention

เป็นกลุ่มความร่วมมือในด้านมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าที่เก่าแก่และได้รับการยอมรับมากที่สุด ประกอบด้วยสมาชิก 19 ประเทศ และ 2) International Association of Assay Offices (IAAO) เป็นการรวมกลุ่มหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า (Assay Office) ของประเทศต่างๆ กว่า 39 ประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนและให้การสนับสนุนทางด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานโลหะมีค่า ซึ่งไทยควรเริ่มต้นจากการเข้าร่วมกับ IAAO เนื่องจากมีการเปิดโอกาสให้หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานที่เป็นทางการของประเทศต่างๆ (State Recognized Assay Office) ให้สามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกได้

ทั้งนี้ คณะวิจัยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ ตามภาพที่ ก.

ภาพที่ ก. : แนวทางการดำเนินงานภายใต้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย

ทั้งนี้ จากการทบทวนหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ คณะวิจัยพบว่า สมาพันธ์อัญมณี เครื่องประดับและโลหะมีค่าแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพในการดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพ เนื่องจากสมาพันธ์ฯ มีความพร้อมและมีเจตจำนงอย่างชัดเจนในการผลักดันให้เกิดมาตรฐานเครื่องประดับทองไทยอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ในการผลักดันที่เป็นภาคสมัครใจนั้น จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจและอาศัยความร่วมมือจากผู้ประกอบการและหน่วยงาน

ภาคส่วนต่างๆ จำนวนมาก ซึ่งทางสัมพันธ์ๆ เป็นหน่วยงานที่มีจำนวนผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม เป็นสมาชิกมากที่สุด พร้อมทั้งยังมีเครือข่ายกับหน่วยงานลักษณะเดียวกันในต่างประเทศ ดังนั้น โอกาสที่จะสร้างความร่วมมือและผลักดันให้เกิดการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมจึงมีความเป็นไปได้สูง

ชื่อโครงการ	แนวทางการสร้างมาตรฐานเครื่องประดับทองเพื่อการส่งออก
รายนามนักวิจัย	รศ. วิทวัส รุ่งเรืองผล, ผศ.ดร. ณรงค์ ประไพรักษ์สิทธิ์ และ รศ.ดร. ชรินทร์ มีโกศล
หน่วยงานต้นสังกัด	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีงบประมาณ	2557

บทคัดย่อ

ประเทศไทยถือเป็นหนึ่งในประเทศผู้ส่งออกเครื่องประดับทองรายใหญ่ของโลก โดยในปี 2556 ไทยมีมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองเป็นลำดับที่ 11 ของโลกและมีมูลค่าการส่งออกเฉพาะสินค้าในหมวดเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ถึง 2,080.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม การส่งออกเครื่องประดับทองจากไทยไปประเทศคู่ค้าที่มีระบบมาตรฐานทอง โดยเฉพาะสหราชอาณาจักรและสวิตเซอร์แลนด์ยังต้องเผชิญกับต้นทุนแฝงจากการที่ต้องรอตรวจรับรองความบริสุทธิ์และลงตรารับรองมาตรฐานจากหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองในประเทศปลายทาง ซึ่งอาจทำให้ต้นทุนเกิดความเสียหายและอาจใช้ระยะเวลาอันยาวนานเป็นเดือนกว่าจะจบกระบวนการอีกด้วย ก่อให้เกิดต้นทุนจากค่าเสียโอกาสต่อทั้งฝ่ายผู้ส่งออกและผู้นำเข้า ดังนั้นแล้ว หากประเทศไทยสามารถจัดตั้งระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองที่มีตรารับรองมาตรฐานซึ่งประเทศผู้นำเข้าให้การยอมรับได้ ก็จะเกิดประโยชน์ต่อผู้ส่งออกของไทยอย่างมหาศาล อีกทั้งยังช่วยเพิ่มชื่อเสียงของประเทศไทยในฐานะประเทศผู้ผลิตเครื่องประดับทองที่มีคุณภาพอีกด้วย

โดยเป้าหมายขั้นสูงสุดของการตั้งระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย คือ การได้รับการยอมรับและเข้าเป็นสมาชิก Hallmarking Convention ได้ หรืออย่างน้อยก็ควรสามารถใช้สิทธิพิเศษที่ Hallmarking Convention ให้แก่สมาชิกในด้านการส่งออกระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ส่งออกไทยอย่างมาก โดยจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยสามารถเริ่มต้นระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองได้อย่างประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับระดับสากล มี 3 ประการ คือ 1) การจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองที่มีความน่าเชื่อถือและมีความเป็นกลาง 2) การได้รับการสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และ 3) การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ถึงวิธีการดำเนินงานระบบมาตรฐานของไทยในระดับสากล

ประเทศไทยควรเริ่มต้นระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองแบบภาคสมัครใจเช่นเดียวกับประเทศสวิตเซอร์แลนด์ อินเดียและสิงคโปร์ เนื่องจากมีข้อดี คือ ใช้เงินทุนและบุคลากรในการเริ่มต้นระบบน้อยกว่า

ภาคบังคับ อีกทั้งการให้อิสระผู้ประกอบการในการเลือกเข้าระบบมาตรฐานเครื่องประดับย่อมทำได้ง่ายกว่า การบังคับให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมระบบทั้งหมด ซึ่งอาจเกิดโอกาสที่ผู้ประกอบการจะต่อต้านด้วยเช่นกัน

สำหรับแนวทางการก่อตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย (Thai Assay Office) คณะวิจัยได้ผลสรุปว่าควรเริ่มต้นโดยวิธีการก่อตั้งร่วมกับหน่วยงานตรวจรับรองฯ ในสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าหลักของไทยที่มีการบังคับใช้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทอง อีกทั้งยังเป็นสมาชิกของ Hallmarking Convention ประโยชน์ของแนวทางนี้คือจะช่วยให้ผู้ส่งออกของไทยจะสามารถใช้ประโยชน์จากตราประทับของสหราชอาณาจักรได้ และชิ้นงานที่ส่งออกก็สามารถลงตราประทับระหว่างตราของไทยกับตราของสหราชอาณาจักรเพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ตรารับรองของไทยได้ในเวลาเดียวกัน หลังจากนั้น ไทยควรจะผลักดันให้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ผ่านการทำข้อตกลงร่วมแบบต่างๆ เช่น Mutual Recognition Agreement (MRA) และ Memorandum of Understanding (MOU) โดยเริ่มต้นจากในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตะวันออกกลาง จนไปถึงยุโรป ในที่สุด ทั้งนี้ ในปัจจุบันมีหน่วยงานตรวจรับรองแห่งหนึ่งจากสหราชอาณาจักรที่ให้ความสนใจในการตั้งหน่วยงานตรวจรับรองในประเทศไทยร่วมกับหน่วยงานไทยเช่นกัน

ท้ายที่สุด ในการเริ่มต้นระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองในประเทศไทย คณะวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรเกิดขึ้นภายใต้ความร่วมมือกันระหว่าง 3 ฝ่าย คือ 1) สมาพันธ์อัญมณี เครื่องประดับและโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย ในฐานะตัวแทนผู้ประกอบการภายนอกและเป็นหน่วยงานหลักผู้ริเริ่ม ให้ความสนับสนุน และผลักดันในเรื่องนี้ 2) หน่วยงานตรวจรับรองของไทยที่กำลังจะเกิดขึ้น และ 3) หน่วยงานภาครัฐ ผู้ให้การสนับสนุนระบบมาตรฐานเครื่องประดับทอง เช่น กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) เป็นต้น

คำสำคัญ

.....เครื่องประดับทอง มาตรฐาน หน่วยงานตรวจสอบมาตรฐาน ส่งออก.....

Research Way to Create Thailand Gold Jewelry Hallmark for Export
Authors Assoc. Witawat Rungruangphon, Assist. Prof. Narong Praphairaksit, and
Assoc. Prof. Chanin Mephokee,
Author's Affiliation Thammasart Business School, Thammasart University
Faculty of Science, Chulalongkorn University
Faculty of Economics, Thammasart University
Fiscal Years 2014

Abstract

Thailand is one of gold jewelry potential exporter. In 2012, total gold jewelry (HS7113.19) export from Thailand worth 2,080.64 million USD, ranking 11th of the highest gold jewelry exporter of the world. However, exporting gold jewelry to countries with hallmark system as UK and Switzerland has implicit cost to Thai exporter caused by the local hallmark system. Since all export articles must go through the process of assaying and hallmarking by local assay office which may damage the article and take time up to a few months raise an opportunity cost to both side of trader. Thus, if Thailand can provide hallmarking which well accepted by the importer, then it will both benefit the exporter greatly and develop reputation of Thailand as gold jewelry quality producer.

The ultimate goal of soon-to-be Thailand hallmark system is to be accepted by Hallmarking Convention and be its member or at least we should use the privilege of the convention for the exporter sake. To build up Thailand hallmark successfully and eventually well received by international level, there are three requirements must be met: 1) establish Thai assay office which completely independent from entrepreneur 2) receive well support from both private sector and government sector 3) publicize and educate both domestic entrepreneur and consumer about hallmark.

Thailand should begin its hallmark in voluntary system the same as Switzerland, India, and Singapore. The advantage of voluntary scheme also requires less capital in all ways including time than compulsory scheme. Plus, offering gold jewelry entrepreneur a

choice to have hallmark would be easier than force them. Also chance of entrepreneur gets against the scheme.

To suggest the way to establish Thai Assay Office which support Thai gold jewelry exporter, we concluded that we should take the first step establishing Thai Assay Office by the method of co-founding with Assay Office from United Kingdom. In this step, our exporter can enjoy benefit of UK hallmark and we can stamp dual hallmarks, UK's and Thai's, to let our importer recognize our mark. After that, we gradually create Mutual Recognition Agreement (MRA) or Mutual or Memorandum of Understanding (MOU) with other hallmark country begins with ASEAN, Middle East and Europe respectively. At this moment, there is one assay office in UK get interest in co-founding new assay office in Thailand with Thai organization.

In this research also suggest co-operation of three parties to construct Thai hallmark system 1) GJPCT as representative of private sector and main organization who both push and support Thai hallmark system 2) the 'neutral organization who will take the responsibility of Thai Assay Office 3) government organizations who provide hallmark support environment i.e. Ministry of Commerce, Royal Thai Police, Thai Industrial Standard Institute, and Office of The Consumer Protection Board.

Keywords Gold Jewelry, Hallmark, Assay Office, Export.....

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements)

โครงการวิจัยชิ้นนี้คงไม่สามารถสำเร็จลงได้ หากขาดความอนุเคราะห์และสนับสนุนจากหน่วยงานดังต่อไปนี้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ผู้ให้ทุนสนับสนุนโครงการวิจัยชิ้นนี้ สมาพันธ์อัญมณีเครื่องประดับและโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย ผู้ริเริ่มความคิดเรื่องระบบมาตรฐานเครื่องประดับทอง และผลักดันให้เกิดการศึกษาขึ้น รวมถึงให้การสนับสนุนต่อโครงการนี้ด้วยดีเสมอมา ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ จนจบสิ้นโครงการ สำนักประสานงานชุดโครงการ “การพัฒนาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ” ผู้ช่วยอำนวยความสะดวกในการประสานระหว่างคณะวิจัย สกว. และสมาพันธ์ฯ อีกทั้งยังช่วยให้คำแนะนำต่างๆ อันมีประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการวิจัยให้เป็นไปตามรูปแบบที่ถูกต้องตามที่ สกว. กำหนด

ทางคณะวิจัยยังขอขอบคุณ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ สำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ สถาบันอาหาร สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงลอนดอน The Goldsmiths' Company (London Assay Office), Edinburgh Assay Office และ Precious Metal Control (Swiss Assay Office) สำหรับความกรุณาในการให้สัมภาษณ์ ตลอดจนการให้ข้อมูลและคำแนะนำต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อโครงการวิจัย

สุดท้ายนี้ ทางคณะวิจัยขอขอบคุณหน่วยงานและผู้ประกอบการอัญมณีและเครื่องประดับทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามได้ครบมา ณ ที่นี้ สำหรับความกรุณา ความเสียสละในการให้สัมภาษณ์ข้อมูล และการให้ความคิดเห็นต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

สารบัญ

บท	หัวข้อ	หน้า
บทที่ 1	บทนำ	1
	1.1 หลักการและเหตุผล	2
	1.2 วัตถุประสงค์โครงการ	3
	1.3 แผนงานของโครงการ	3
	1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2	ภาพรวมสถิติการค้าเครื่องประดับทองในปัจจุบัน	6
	2.1 สถิติการค้าเครื่องประดับทองในระดับโลก	7
	2.2 สถิติการค้าเครื่องประดับทองของไทย	16
บทที่ 3	ทบทวนมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าในต่างประเทศ	24
	3.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า	25
	3.2 มาตรฐานเครื่องประดับทองในประเทศคู่ค้าที่สำคัญ	41
	3.3 มาตรฐานเครื่องประดับทองในประเทศคู่แข่งที่สำคัญ	68
	3.4 สรุปลักษณะและข้อเสนอแนะแนวทางการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าในต่างประเทศ	87
บทที่ 4	ศึกษาแนวทางการจัดทำมาตรฐานสินค้าไทย	93
	4.1 ทบทวนมาตรฐานสินค้าเครื่องประดับทองของไทยในปัจจุบัน	94
	4.2 ทบทวนมาตรฐานสินค้าไทยของอุตสาหกรรมเทียบเคียงอื่น	101
	4.3 กฎหมายคุ้มครองเฉพาะทางที่น่าสนใจ	115
บทที่ 5	แนวทางการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย	131
	5.1 รูปแบบการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองที่เหมาะสมกับไทย	132
	5.2 รูปแบบตรารับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย	137
	5.3 แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองเพื่อการส่งออกในประเทศไทย	140
บทที่ 6	แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน	149
	6.1 ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน	150
	6.2 หน่วยงานศักยภาพที่เหมาะสมในการดำเนินการเป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย	157
	6.3 กฎหมายที่ควรมีสำหรับการสร้างมาตรฐานเครื่องประดับทองและหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย	161
บทที่ 7	แนวทางการสร้างระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองในประเทศไทย	165
	7.1 โครงสร้างระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย	166
	7.2 แนวทางการดำเนินงานภายใต้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย	169
	7.3 ประเมินต้นทุนค่าธรรมเนียมการตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย	175
	7.4 ประโยชน์ของการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทองเพื่อการส่งออก	182

บท ภาคผนวก	หัวข้อ	หน้า
	ภาคผนวก ก. คู่มือกฎหมายว่าด้วยการควบคุมโลหะมีค่าในประเทศสวีตเซอร์แลนด์ (ฉบับย่อ)	184
	ภาคผนวก ข. สรุปผลการดำเนินงานเปรียบเทียบตามกิจกรรมที่เสนอและดำเนินการจริงใน โครงการ	227
	ภาคผนวก ค. สรุปสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ประกอบการไทย	231
	ภาคผนวก ง. สรุปสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มหน่วยงานในประเทศ	235
	ภาคผนวก จ. สรุปสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มหน่วยงานต่างประเทศ	254
	ภาคผนวก ฉ. สรุปผลประชุมกับสมาพันธ์อัญมณี เครื่องประดับ และโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย และประชุมระดมสมองกลุ่มหน่วยงานและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง	272
	บรรณานุกรม	277

สารบัญตาราง

ชื่อตาราง	หน้า
ตารางที่ 2.1 ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทอง (HS7113.19) จำแนกรายทวีป ปี 2554 – 2556	7
ตารางที่ 2.2 ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของทวีปเอเชีย จำแนกรายภูมิภาค ปี 2554 – 2556	8
ตารางที่ 2.3 ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของแต่ละประเทศ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปี 2554 – 2556	9
ตารางที่ 2.4 ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของ 15 ประเทศ อันดับแรกของโลก ปี 2554 – 2556	9
ตารางที่ 2.5 ภาพรวมสถิติการส่งออกเครื่องประดับทอง (HS7113.19) จำแนกรายทวีป ปี 2554 – 2556	10
ตารางที่ 2.6 ภาพรวมสถิติการส่งออกเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของทวีปเอเชีย จำแนกรายภูมิภาค ปี 2554 – 2556	11
ตารางที่ 2.7 ภาพรวมสถิติการส่งออกเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปี 2554 – 2556	11
ตารางที่ 2.8 สถิติการส่งออกเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของ 15 ประเทศอันดับแรกของโลก ปี 2554 – 2556	12
ตารางที่ 2.9 ภาพรวมสถิติการนำเข้าเครื่องประดับทอง (HS7113.19) จำแนกรายทวีป ปี 2554 – 2556	13
ตารางที่ 2.10 ภาพรวมสถิติการนำเข้าเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของทวีปเอเชีย จำแนกรายภูมิภาค ปี 2554 – 2556	13
ตารางที่ 2.11 ภาพรวมสถิติการนำเข้าเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปี 2554 – 2556	14
ตารางที่ 2.12 สถิติการนำเข้าเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของ 15 ประเทศอันดับแรกของโลก ปี 2554 – 2556	14
ตารางที่ 2.13 ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของประเทศไทย จำแนกรายทวีป ปี 2554 – 2556	16
ตารางที่ 2.14 ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของไทย จำแนกรายภูมิภาคในทวีปเอเชีย ปี 2554 – 2556	17
ตารางที่ 2.15 ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของไทย กับ 15 ประเทศคู่ค้าหลัก ปี 2554 – 2556	17
ตารางที่ 2.16 ภาพรวมสถิติการส่งออก เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของประเทศไทย จำแนกรายทวีป ปี 2554 – 2556	18
ตารางที่ 2.17 ภาพรวมสถิติการส่งออก เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของไทย จำแนกรายภูมิภาคในทวีปเอเชีย ปี 2554 – 2556	19
ตารางที่ 2.18 สถิติการส่งออกเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของไทยกับ 15 ประเทศผู้นำเข้าหลัก ปี 2554 – 2556	20
ตารางที่ 2.19 ภาพรวมสถิติการนำเข้าเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของประเทศไทย จำแนกรายทวีป ปี 2554 – 2556	21

ชื่อตาราง		หน้า
ตารางที่ 2.20	ภาพรวมสถิติการส่งออก เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของไทย จำแนกรายภูมิภาคในทวีปเอเชีย ปี 2554 – 2556	21
ตารางที่ 2.21	สถิติการนำเข้าเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของไทยกับ 15 ประเทศผู้ส่งออกหลัก ปี 2554 – 2556	22
ตารางที่ 3.1	ตัวอย่างความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะเครื่องประดับที่นิยมในสากล	28
ตารางที่ 3.2	กลุ่มประเทศสมาชิกใน Hallmarking Convention และปี ค.ศ. ที่เข้าร่วมกลุ่ม	32
ตารางที่ 3.3	อัตราค่าใช้จ่ายในการ Hallmarking	50
ตารางที่ 3.4	น้ำหนักของชิ้นงานทั้งหมดที่มีการจัดการผ่าน Assay Offices (ทุกสำนักงาน) ในปี ค.ศ. 2012 และ 2013	52
ตารางที่ 3.5	จำนวนชิ้นงานทั้งหมดที่มีการจัดการผ่าน Assay Offices (ทุกสำนักงาน) ในปี ค.ศ. 2012 และ 2013	52
ตารางที่ 3.6	จำนวนร้อยละของชิ้นงานที่มีการจัดการจำแนกตามสาขา Assay Office (เฉพาะปี ค.ศ. 2013)	53
ตารางที่ 3.7	จำนวนชิ้นงานประเภท Convention Control Mark (CCM) ในสหราชอาณาจักรจำแนกตามสาขา	54
ตารางที่ 3.8	ตราประทับรับรองมาตรฐานในประเทศสวิตเซอร์แลนด์	58
ตารางที่ 3.9	ประเภทของกระบวนการในควบคุมและประทับตราสัญลักษณ์รับรองมาตรฐาน	60
ตารางที่ 3.10	10 อันดับประเทศแรกที่มีจำนวนการประทับตรา CCM ของสินค้าที่ทำจากโลหะมีค่าประเภททอง ปี 2556	65
ตารางที่ 3.11	ระดับความบริสุทธิ์ของทองคำในประเทศอินเดีย	69
ตารางที่ 3.12	รายชื่อสาขาสำนักงานมาตรฐานอินเดีย (BIS)	74
ตารางที่ 3.13	ระดับราคาของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก (Non-Member Price List)	85
ตารางที่ 6.1	ลักษณะของหน่วยงานตรวจสอบมาตรฐานเครื่องประดับทองในต่างประเทศ และต้นสังกัดหรือผู้กำกับดูแล	152
ตารางที่ 7.1	ค่าธรรมเนียมการตรวจรับรองมาตรฐานของ London Assay Office, Edinburgh Assay Office, Singapore Assay Office และ Waarborg	179
ตารางที่ 7.2	เปรียบเทียบมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ระหว่างไทย สิงคโปร์และมาเลเซีย (หน่วย ล้านเหรียญสหรัฐ)	182

สารบัญภาพ

ชื่อภาพ	หน้า	
ภาพที่ 3.1	ตราประจำหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า (National Assay Office Mark)	27
ภาพที่ 3.2	ตราประทับความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะของสหราชอาณาจักร	28
ภาพที่ 3.3	ตราประทับปีที่ตรวจสอบ (The Date Letter Mark) โดยหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับสหราชอาณาจักร	29
ภาพที่ 3.4	ตัวอย่างการประทับตรามาตรฐานเครื่องประดับเงินในสหราชอาณาจักร	29
ภาพที่ 3.5	ตัวอย่างการประทับตรามาตรฐานเครื่องประดับทองในอินเดีย	30
ภาพที่ 3.6	ตัวอย่างตราประทับ CCM	35
ภาพที่ 3.7	การวิเคราะห์โดยใช้วิธี Cupellation	48
ภาพที่ 3.8	การวิเคราะห์โดยใช้วิธี Titration	49
ภาพที่ 3.9	ประเภทการประทับตรา Hallmarking	49
ภาพที่ 3.10	กระบวนการในควบคุมและประทับตราสัญลักษณ์ แบบดั้งเดิม	61
ภาพที่ 3.11	กระบวนการในควบคุมและประทับตราสัญลักษณ์ ภายใต้ข้อตกลงประเภทที่ 1	62
ภาพที่ 3.12	กระบวนการในควบคุมและประทับตราสัญลักษณ์ ภายใต้ข้อตกลงประเภทที่ 1 และ 2	62
ภาพที่ 3.13	โครงสร้างองค์กร - สำนักงานกลางหน่วยควบคุมโลหะมีค่าประเทศสวิตเซอร์แลนด์	64
ภาพที่ 3.14	แผนที่แสดงสำนักงานควบคุมโลหะมีค่า (Assay Office) ในประเทศสวิตเซอร์แลนด์	64
ภาพที่ 3.15	ตราประทับรับรองมาตรฐานในประเทศอินเดีย	72
ภาพที่ 3.16	โครงสร้างการบริหารดำเนินงานตรวจสอบรับรองมาตรฐานโลหะมีค่า ประเทศอินเดีย	75
ภาพที่ 3.17	ตัวอย่างการทดสอบ และประทับตราของ Singapore Assay Office	80
ภาพที่ 3.18	ตราประทับของ Singapore Assay Office (SAO)	81
ภาพที่ 3.19	แผนผังบริษัทและการบริหาร	82
ภาพที่ 4.1	สรุปขั้นตอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า	127
ภาพที่ 5.1	สรุปแนวทางการพึ่งพาสาขาหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศ	141
ภาพที่ 5.2	สรุปแนวทางการจัดตั้งร่วมกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศ	143
ภาพที่ 5.3	สรุปแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับด้วยตนเอง	146
ภาพที่ 7.1	โครงสร้างระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย	166
ภาพที่ 7.2	แนวทางการดำเนินงานภายใต้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย	169

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

เครื่องประดับทองถือเป็นหนึ่งในสินค้าส่งออกสำคัญของประเทศไทย และประเทศไทยถือเป็นหนึ่งในผู้ส่งออกเครื่องประดับทองรายใหญ่ของโลก จากสถิติการส่งออกสินค้าประเภทเครื่องประดับทอง (HS 7113.19) ในปี 2556 พบว่า ไทยเป็นผู้ส่งออกเครื่องประดับทองรายใหญ่ของโลก อย่างไรก็ตาม การส่งออกเครื่องประดับทองของไทยยังพบปัญหาสำคัญที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ คือ ณ ปัจจุบัน ประเทศไทยยังขาดการรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทอง (Hallmark) สำหรับการส่งออก และยังไม่มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและตีตราประทับรับรองความบริสุทธิ์ของเครื่องประดับทอง (Assay Office)

ปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้เครื่องประดับทองที่ส่งออกจากประเทศไทยไปยังประเทศที่มีกฎหมายบังคับเรื่องมาตรฐานเครื่องประดับทอง จำเป็นที่จะต้องรอตรวจมาตรฐานก่อน จึงจะสามารถนำเข้าไปยังประเทศคู่ค้าได้ ทั้งนี้ จากการสอบถามผู้ประกอบการจากสมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและเครื่องประดับ พบว่า การรอตรวจมาตรฐานดังกล่าว อาจใช้ระยะเวลาหลายเดือน ส่งผลให้ต้นทุนการส่งออกเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการได้รับเงินชำระค่าสินค้าล่าช้า นอกจากนี้ การตรวจมาตรฐานเครื่องประดับทองยังมีขั้นตอนที่ต้องทำหลายชิ้นงานเพื่อการทดสอบความบริสุทธิ์ ก่อให้เกิดเป็นต้นทุนเพิ่มเติมให้แก่ผู้ประกอบการ

ดังนั้นแล้ว หากประเทศไทยสามารถพัฒนามาตรฐานเครื่องประดับทอง และหน่วยงานตรวจสอบมาตรฐานเครื่องประดับทองของประเทศให้ได้รับการยอมรับจากประเทศคู่ค้า จะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการ รวมถึงเป็นส่วนหนึ่งของการช่วยลดต้นทุนการส่งออกให้ผู้ประกอบการได้ เนื่องจากผู้ประกอบการจะสามารถส่งตรวจและขอรับรองมาตรฐานสินค้าก่อนการส่งออก และสามารถส่งตรวจเครื่องประดับทองที่อยู่ในรูปกึ่งสำเร็จ (Semi-Finished Products) ได้¹ ซึ่งมีต้นทุนต่ำกว่าการส่งตรวจเครื่องประดับทองที่ผลิตจนสำเร็จรูปแล้ว (Finished Product)

นอกจากนั้น การพัฒนามาตรฐานเครื่องประดับทอง และการจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบมาตรฐานเครื่องประดับทองในประเทศไทย ยังสามารถช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในฐานะผู้ส่งออกเครื่องประดับทองชั้นนำของโลกอีกด้วย การพัฒนามาตรฐานเครื่องประดับทองและการจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบมาตรฐานเครื่องประดับทองในประเทศไทยดังกล่าว จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องประดับทองเพื่อการส่งออกของไทยในปัจจุบัน

¹ เครื่องประดับทองที่อยู่ในรูปกึ่งสำเร็จ (Semi-Finished Products) เช่น ยังไม่ขึ้นลาย หรือยังไม่ประดับด้วยอัญมณี

1.2 วัตถุประสงค์

1. ศึกษารูปแบบการทำมาตรฐานเครื่องประดับทอง (Hallmark) ที่เหมาะสมสำหรับอุตสาหกรรมเครื่องประดับทองไทย
2. ศึกษาแนวทางการจัดทำหรือข้อจำกัดในด้านกฎหมายที่มีต่อการสร้างตรามาตรฐานเครื่องประดับทอง เพื่อให้มีหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติที่จะได้รับการยอมรับจากประเทศคู่ค้าสำคัญของไทย
3. ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการถึงความสำคัญของการสร้างมาตรฐานทองคำและความเห็นที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
4. ศึกษาศักยภาพขององค์กรภายในประเทศที่มีต่อการรับงานตรวจสอบมาตรฐานทองคำที่จะเกิดขึ้น
5. ศึกษารูปแบบแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานกลางในการตรวจมาตรฐานเครื่องประดับทอง (Assay Office) ของไทย โดยแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานนี้เป็นแนวทางที่สามารถดำเนินการได้ในระยะเริ่มต้น

1.3 แผนงานของโครงการ

เดือนที่	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
1 - 6	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษารวบรวมข้อมูลทุติยภูมิของระบบ Hallmark ใน กลุ่ม ประเทศ คู่ ค้า และประเทศคู่เทียบในการส่งออกเครื่องประดับทองคำของไทย 2. จัดสัมมนาเชิงลึกผู้ประกอบการไทยที่มีการส่งออกเครื่องประดับทองไปยังประเทศที่มีระบบ Hallmark 3. เดินทางสัมมนาหน่วยงานตรวจสอบมาตรฐานโลหะมีค่า (Assay Office) ในต่างประเทศ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อมูลเชิงลึกของระบบ Hallmark ในต่างประเทศที่เป็นประเทศคู่ค้าและประเทศคู่เทียบในการส่งออกเครื่องประดับทองของประเทศไทย (ศึกษาครอบคลุมโลหะมีค่าอื่นด้วย เช่น เงิน แพลทินัม ซึ่งใช้ระบบมาตรฐานแบบเดียวกันกับทอง) 2. รายละเอียดต่างๆ เช่น ปัญหา การแก้ปัญหา ผลกระทบต่างๆ ที่ผู้ประกอบการไทยเผชิญจากการส่งเครื่องประดับทองไปยังประเทศที่มีการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทอง 3. ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทองของประเทศไทยจากหน่วยงานตรวจสอบ

เดือนที่	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
		<p>มาตรฐานโลหะมีค่าในต่างประเทศ</p> <p>4. รายงานความก้าวหน้า</p>
7 - 12	<p>1. ศึกษาแนวทางการจัดทำระบบมาตรฐานสากลในอุตสาหกรรมอื่นของไทย เพื่อใช้เป็นข้อมูลเทียบเคียงการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทอง</p> <p>2. ศึกษาข้อมูลเชิงลึก เพื่อหาแนวทางการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทอง และแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานโลหะมีค่าของไทย (Assay Office) โดยการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ สัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำ Hallmark ของไทย ▪ สัมภาษณ์ และศึกษาศักยภาพหน่วยงานที่น่าจะสามารถดำเนินการเป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของประเทศไทยได้ ▪ ศึกษากฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทอง ▪ จัดทำร่าง Hallmark Model ที่เป็นไปได้ และเหมาะสมสำหรับประเทศไทย และนำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ตรวจรับงาน ▪ จัดระดมสมองกลุ่มผู้ประกอบการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการสร้างมาตรฐานเครื่องประดับทอง และการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองภายในประเทศไทย ▪ ปรับแก้ร่าง Hallmark Model จำนวน 2 ครั้งจากการนำเสนอให้แก่ 	<p>1. แนวทางการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทองไทย</p> <p>2. แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองไทย</p> <p>3. ศักยภาพของหน่วยงานที่สามารถดำเนินการเป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของประเทศไทย</p> <p>4. แนวทางการจัดทำ หรือ ข้อจำกัดในด้านกฎหมายที่มีต่อการสร้างมาตรฐานเครื่องประดับทอง</p> <p>5. ข้อคิดเห็นสำหรับการปรับแก้ร่าง Hallmark Model ที่เป็นไปได้ และเหมาะสมสำหรับประเทศไทย</p> <p>6. Hallmark Model ที่เป็นไปได้และเหมาะสมสำหรับประเทศไทย โดยใน Model จะแสดงถึงทิศทางและความเป็นไปได้ที่เหมาะสมสำหรับรูปแบบการสร้างมาตรฐานเครื่องประดับทอง และการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองภายในประเทศไทย</p> <p>7. รายงานฉบับสมบูรณ์ของโครงการ</p>

เดือนที่	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
	<p>คณะกรรมการผู้ตรวจรับงาน และจากการจัดระดมสมอง</p> <p>3. จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์</p>	

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทิศทางและความเป็นไปได้ที่เหมาะสม สำหรับรูปแบบการจัดตั้งมาตรฐานเครื่องประดับทอง และการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทอง ในประเทศไทย รวมถึงตัวอย่างรูปแบบ กระบวนการและขั้นตอนการตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองที่จะสามารถนำมาใช้ในประเทศไทยได้

บทที่ 2

ภาพรวมสถิติการค้า เครื่องประดับทองในปัจจุบัน

2.1 สถิติการค้าเครื่องประดับทองในระดับโลก

คณะวิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสถิติการค้าเครื่องประดับทองในระดับโลก และได้ใช้สถิติการค้าเครื่องประดับทอง (HS7113.19) เพื่อเป็นหนึ่งในหลักเกณฑ์หลักในการพิจารณาคัดเลือกประเทศคู่ค้าและคู่เทียบที่สำคัญ สำหรับใช้เป็นกรณีศึกษาในด้านมาตรฐานเครื่องประดับทองและในด้านหน่วยงานตรวจสอบมาตรฐานเครื่องประดับทอง โดยสถิติการค้าเครื่องประดับทองที่ใช้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ สถิติการค้าเครื่องประดับทองในระดับโลก และสถิติการค้าเครื่องประดับทองของไทย

โดยสถิติการค้าเครื่องประดับทองในระดับโลกนั้น ใช้เพื่อค้นหาประเทศคู่เทียบที่มีสถิติการส่งออกเครื่องประดับทองที่ใกล้เคียงกับประเทศไทย และสำหรับสถิติการค้าเครื่องประดับทองของไทย ใช้เพื่อค้นหาประเทศที่มีสถิติการนำเข้าเครื่องประดับทองจากไทยในลำดับที่สูง และมีการตั้งมาตรฐานเครื่องประดับทองไว้เป็นกำแพงการค้า ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังหัวข้อต่อไปนี้

2.1.1 ภาพรวมสถิติการค้าเครื่องประดับทองในระดับโลก

ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทองทั่วโลกในช่วงระหว่างปี 2554 – 2556 เมื่อจำแนกรายทวีป พบว่า ทวีปเอเชียเป็นทวีปที่มีมูลค่าการค้าเครื่องประดับทองสูงที่สุดคือ ในปี 2556 มีมูลค่าการค้ารวม 76,200.09 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 55.70 ของมูลค่าการค้ารวมในโลก รองลงมา คือ ยุโรป และอเมริกา ตามลำดับ

ตารางที่ 2.1 : ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทอง (HS7113.19) จำแนกรายทวีป² ปี 2554 – 2556

อันดับ	ทวีป	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	รวม	107,950.49	134,273.35	136,803.07	100.00	100.00	100.00
1	เอเชีย	54,627.69	78,081.69	76,200.09	50.60	58.15	55.70
2	ยุโรป	38,380.50	40,200.10	42,076.44	35.55	29.94	30.76
3	อเมริกา	13,619.96	14,589.52	16,293.10	12.62	10.87	11.91
4	ออสเตรเลีย ³	1,151.33	1,196.14	1,143.42	1.07	0.89	0.84

² Global Trade Atlas ได้แสดงสถิติการค้าเครื่องประดับทองไว้ทั้งหมด 79 ประเทศ คณะวิจัยได้ทำการเรียบเรียงสถิติการค้าเครื่องประดับทองของประเทศเหล่านั้นแยกออกตามทวีปที่ตั้ง ซึ่งได้ผลการประมวลดังที่แสดงในตาราง

อันดับ	ทวีป	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
5	แอฟริกา	171.00	205.90	1,090.02	0.16	0.15	0.80

ที่มา : Global Trade Atlas (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณามูลค่าการค้าเครื่องประดับทองของทวีปเอเชีย จำแนกรายภูมิภาค พบว่า ภูมิภาคเอเชียตะวันออก มีมูลค่าการค้าเครื่องประดับทองสูงสุด คือ ในปี 2556 มีมูลค่าการค้ารวม 49,285.80 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 65.26 ของมูลค่าการค้าเครื่องประดับทองของทวีปเอเชีย รองลงมา คือ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และภูมิภาคเอเชียใต้ ตามลำดับ

ตารางที่ 2.2 : ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของทวีปเอเชีย จำแนกรายภูมิภาค ปี 2554 – 2556

อันดับ	ภูมิภาค	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	รวม	54,256.83	77,651.89	75,522.14	100.00	100.00	100.00
1	เอเชียตะวันออก	28,102.81	42,977.26	49,285.80	51.80	55.35	65.26
2	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	10,163.55	12,470.58	12,457.49	18.73	16.06	16.50
3	เอเชียใต้	13,565.80	19,143.94	10,464.05	25.00	24.65	13.86
4	ภูมิภาคอื่นๆ	2,795.53	3,489.91	3,992.75	5.15	4.49	5.29

ที่มา : Global Trade Atlas (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามูลค่าการค้าเครื่องประดับทองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำแนกรายประเทศ พบว่า จากข้อมูลของ Global Trade Atlas ได้แสดงสถิติการค้าของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพียง 5 ประเทศ คือ สิงคโปร์ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ซึ่งสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีมูลค่าการค้าเครื่องประดับทองสูงสุดในภูมิภาคนี้ โดยในปี 2556 มีมูลค่าการค้ารวม 7,207.10 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 57.85 ของมูลค่าการค้ารวมในภูมิภาค รองลงมา คือ ไทย และมาเลเซีย ตามลำดับ

³ ในการศึกษาข้อมูลรวมกลุ่มประเทศโอเชียเนีย (Oceania) ไว้ในทวีปออสเตรเลีย

ตารางที่ 2.3 : ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปี 2554 – 2556

อันดับ	ภูมิภาค	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	รวม	10,163.55	12,470.58	12,457.49	100.00	100.00	100.00
1	สิงคโปร์	5,263.63	7,216.75	7,207.10	51.79	57.87	57.85
2	ไทย	2,767.07	2,959.79	2,617.92	27.23	23.73	21.01
3	มาเลเซีย	1,961.23	2,192.46	2,515.08	19.30	17.58	20.19
4	อินโดนีเซีย	145.65	75.52	85.01	1.43	0.61	0.68
5	ฟิลิปปินส์	25.97	26.07	32.38	0.26	0.21	0.26

ที่มา : Global Trade Atlas (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

ท้ายที่สุดเมื่อพิจารณามูลค่าการค้าเครื่องประดับทองของ 15 ประเทศอันดับแรกของโลก พบว่า 15 ประเทศผู้ส่งออกเครื่องประดับทองรายใหญ่ของโลก ประกอบด้วยประเทศจากทวีปเอเชีย 8 ประเทศ ได้แก่ จีน ฮองกง อินเดีย สิงคโปร์ ตุรกี ไทย ญี่ปุ่น และมาเลเซีย ประเทศจากทวีปยุโรป 6 ประเทศ ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร เยอรมนี และออสเตรเลีย และจากทวีปอเมริกา 1 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา จากที่กล่าวมา จีนเป็นประเทศที่มีสถิติการค้าเครื่องประดับทองสูงที่สุดในโลก โดยในปี 2556 จีนมีสถิติการค้าเครื่องประดับทองสูงถึง 28,512.97 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.84 ของมูลค่าการค้าเครื่องประดับทองทั่วโลก รองลงมา คือ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งมีมูลค่าการค้ารวม 17,678.68 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.92 ของมูลค่าการค้าเครื่องประดับทองทั่วโลก ในขณะที่ไทยมีสถิติการค้าเครื่องประดับทองในปี 2556 เท่ากับ 2,617.92 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.91 ของมูลค่าการค้าเครื่องประดับทองทั่วโลก

ตารางที่ 2.4 : ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของ 15 ประเทศอันดับแรกของโลก ปี 2554 – 2556

อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	มูลค่ารวม	107,950.49	134,273.35	136,803.07	100.00	100.00	100.00
1	จีน	9,862.32	22,673.13	28,512.97	9.14	16.89	20.84
2	สวิตเซอร์แลนด์	15,946.02	16,741.12	17,678.68	14.77	12.47	12.92
3	ฮ่องกง	14,112.78	16,711.62	17,523.98	13.07	12.45	12.81
4	สหรัฐอเมริกา	11,655.59	12,604.80	14,261.30	10.80	9.39	10.42
5	อินเดีย	13,542.86	19,129.93	10,443.69	12.55	14.25	7.63

อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออก (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
6	สิงคโปร์	5,263.63	7,216.75	7,207.10	4.88	5.37	5.27
7	อิตาลี	6,482.70	6,588.82	7,190.24	6.01	4.91	5.26
8	ฝรั่งเศส	5,216.14	5,834.96	7,059.11	4.83	4.35	5.16
9	สหราชอาณาจักร	6,124.91	6,724.87	6,100.50	5.67	5.01	4.46
10	ตุรกี	2,196.89	2,981.88	3,975.74	2.04	2.22	2.91
11	ไทย	2,767.07	2,959.79	2,617.92	2.56	2.20	1.91
12	ญี่ปุ่น	3,457.19	2,658.92	2,265.52	3.20	1.98	1.66
13	เยอรมัน	1,961.23	2,192.46	2,515.08	1.82	1.63	1.84
14	ออสเตรเลีย	1,723.56	1,691.05	1,649.18	1.60	1.26	1.21
15	มาเลเซีย	1,031.45	1,060.85	1,016.37	0.96	0.79	0.74
	อื่นๆ	6,606.16	6,502.39	6,785.69	6.12	4.84	4.96

ที่มา : Global Trade Atlas (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

2.1.2 สถิติการส่งออกเครื่องประดับทองในระดับโลก

ภาพรวมสถิติการส่งออกเครื่องประดับทองของโลกในช่วงระหว่างปี 2554 – 2556 เมื่อจำแนกรายทวีป พบว่า ทวีปเอเชียเป็นทวีปที่มีมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองสูงสุด คือ ในปี 2556 มีมูลค่าส่งออกรวม 56,111.95 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 61.84 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดทั่วโลก รองลงมา คือ ยุโรป และอเมริกา ตามลำดับ

ตารางที่ 2.5 : ภาพรวมสถิติการส่งออกเครื่องประดับทอง (HS7113.19) จำแนกรายทวีป ปี 2554 – 2556

อันดับ	ทวีป	มูลค่าการส่งออก (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	รวม	67,055.93	85,778.74	90,741.68	100.00	100.00	100.00
1	เอเชีย	38,476.53	54,115.91	56,111.95	57.38	63.09	61.84
2	ยุโรป	20,536.29	22,576.28	24,297.65	30.63	26.32	26.78
3	อเมริกา	7,497.66	8,548.17	9,848.10	11.18	9.97	10.85
4	ออสเตรเลีย	472.14	456.27	398.10	0.70	0.53	0.44
5	แอฟริกา	73.32	82.12	85.88	0.11	0.10	0.09

ที่มา : Global Trade Atlas (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณามูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองของทวีปเอเชีย จำแนกรายภูมิภาค พบว่า ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองสูงสุด คือ ในปี 2556 มีมูลค่าการส่งออกรวม 35,416.33 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63.12 ของมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองของทวีปเอเชีย รองลงมา คือ ภูมิภาคเอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตามลำดับ

ตารางที่ 2.6 : ภาพรวมสถิติการส่งออกเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของทวีปเอเชีย จำแนกรายภูมิภาค ปี 2554 – 2556

อันดับ	ภูมิภาค	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	รวม	38,476.53	54,115.91	56,111.95	100.00	100.00	100.00
1	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	16,725.95	29,509.85	35,416.33	43.47	54.53	63.12
2	เอเชียใต้	12,879.56	14,170.65	9,670.20	33.47	26.19	17.23
3	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	6,448.83	7,378.37	7,714.10	16.76	13.63	13.75
4	ภูมิภาคอื่นๆ	2,422.19	3,057.03	3,311.33	6.30	5.65	5.90

ที่มา : Global Trade Atlas (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำแนกรายประเทศ พบว่า สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองสูงสุดในภูมิภาคนี้ โดยในปี 2556 มีมูลค่าการส่งออกรวม 3,371.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.71 ของมูลค่าการส่งออกรวมในภูมิภาค รองลงมา คือ มาเลเซีย และไทย ตามลำดับ

ตารางที่ 2.7 : ภาพรวมสถิติการส่งออกเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปี 2554 – 2556

อันดับ	ภูมิภาค	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	รวม	6,448.83	7,378.37	7,714.10	100.00	100.00	100.00
1	สิงคโปร์	2,449.96	3,171.18	3,371.45	37.99	42.98	43.71
2	มาเลเซีย	1,710.51	1,878.76	2,145.96	26.52	25.46	27.82
3	ไทย	2,117.59	2,228.09	2,080.64	32.84	30.20	26.97
4	อินโดนีเซีย	145.42	74.59	84.07	2.25	1.01	1.09
5	ฟิลิปปินส์	25.35	25.75	31.97	0.39	0.35	0.41

ที่มา : Global Trade Atlas (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

ท้ายที่สุดเมื่อพิจารณามูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองของ 15 ประเทศอันดับแรกของโลก พบว่า 15 ประเทศผู้ส่งออกเครื่องประดับทองรายใหญ่ของโลก ประกอบด้วย ประเทศจากทวีปเอเชีย 8 ประเทศ ได้แก่ จีน อินเดีย ฮองกง สิงคโปร์ ตุรกี ไทย มาเลเซีย และญี่ปุ่น ประเทศจากทวีปยุโรป 6 ประเทศ ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เยอรมนี และสเปน และจากทวีปอเมริกา 1 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา โดยประเทศผู้นำการส่งออกเครื่องประดับทองในปี 2556 ได้แก่ ประเทศจีน ซึ่งมีมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด ในปี 2555 โดยมีมูลค่าการส่งออกจาก 9,449.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 22,209.22 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2555 แชนหน้า ประเทศอินเดียที่มีมูลค่าการส่งออกรวม 14,161.11 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปีเดียวกัน อีกทั้งมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองของประเทศจีนในปี 2556 ยังเพิ่มขึ้นเป็น 28,035.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทำให้จีนครองอันดับหนึ่งของประเทศผู้ส่งออกเครื่องประดับทองรายใหญ่ของโลกตั้งแต่ปี 2555

ในด้านสถิติการส่งออกเครื่องประดับทองของประเทศไทย ในช่วงระหว่างปี 2554 – 2556 พบว่า ในช่วงปี 2554 – 2555 ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกเครื่องประดับทองรายใหญ่อันดับ 11 ของโลก และมีมูลค่าการส่งออกรวม 2,117.59 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และ 2,228.09 ล้านดอลลาร์ตามลำดับ ทั้งนี้ ในปี 2556 ไทยมีมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองลดลงเหลือ 2,080.60 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้อันดับการส่งออกของโลกเป็นอันดับที่ 12

ตารางที่ 2.8 : สถิติการส่งออกเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของ 15 ประเทศอันดับแรกของโลก ปี 2554 – 2556

อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออก.(ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	มูลค่ารวม	67,055.93	85,778.74	90,741.68	100.00	100.00	100.00
1	จีน	9,449.44	22,209.22	28,035.46	14.09	25.89	30.90
2	อินเดีย	12,861.83	14,161.11	9,657.99	19.18	16.51	10.64
3	สหรัฐอเมริกา	6,690.66	7,785.11	9,071.45	9.98	9.08	10.00
4	สวิตเซอร์แลนด์	6,814.34	7,853.20	8,982.39	10.16	9.16	9.90
5	ฮ่องกง	4,859.34	5,795.08	6,252.07	7.25	6.76	6.89
6	อิตาลี	5,142.68	5,438.38	6,193.04	7.67	6.34	6.82
7	ฝรั่งเศส	2,781.98	3,159.68	3,746.06	4.15	3.68	4.13
8	สหราชอาณาจักร	3,677.70	4,170.24	3,442.63	5.48	4.86	3.79
9	สิงคโปร์	2,449.96	3,171.18	3,371.45	3.65	3.70	3.72
10	ตุรกี	1,846.98	2,561.36	3,311.25	2.75	2.99	3.65
11	มาเลเซีย	1,710.51	1,878.76	2,145.96	2.55	2.19	2.36
12	ไทย	2,117.59	2,228.09	2,080.64	3.16	2.60	2.29

อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออก (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
13	ญี่ปุ่น	2,173.03	1,148.11	807.38	3.24	1.34	0.89
14	เยอรมนี	773.22	748.67	802.47	1.15	0.87	0.88
15	สเปน	544.58	605.89	473.05	0.81	0.71	0.52
	อื่นๆ	3,162.08	2,864.65	2,368.38	4.72	3.34	2.61

ที่มา : Global Trade Atlas (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

2.1.3 สถิติการนำเข้าเครื่องประดับทองในระดับโลก

ภาพรวมสถิติการนำเข้าเครื่องประดับทองทั่วโลกในช่วงระหว่างปี 2554 – 2556 เมื่อจำแนกรายทวีป พบว่า ทวีปเอเชียเป็นทวีปที่มีมูลค่าการนำเข้าเครื่องประดับทองสูงสุด คือ ในปี 2556 มีมูลค่านำเข้ารวม 20,088.14 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.61 ของมูลค่าการนำเข้ารวมในโลก รองลงมา คือ ยุโรป และอเมริกา ตามลำดับ

ตารางที่ 2.9 : ภาพรวมสถิติการนำเข้าเครื่องประดับทอง (HS7113.19) จำแนกรายทวีป ปี 2554 – 2556

อันดับ	ทวีป	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	รวม	40,894.55	48,494.61	46,061.38	100.00	100.00	100.00
1	เอเชีย	16,151.16	23,965.78	20,088.14	39.49	49.42	43.61
2	ยุโรป	17,844.20	17,623.82	17,778.80	43.63	36.34	38.60
3	อเมริกา	6,122.30	6,041.35	6,444.99	14.97	12.46	13.99
4	แอฟริกา	97.69	123.79	1,004.14	0.24	0.26	2.18
5	ออสเตรเลีย	679.19	739.87	745.31	1.66	1.53	1.62

ที่มา : Global Trade Atlas (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณามูลค่าการนำเข้าเครื่องประดับทองของทวีปเอเชีย จำแนกรายภูมิภาค พบว่า ภูมิภาคเอเชียตะวันออกมีมูลค่าการนำเข้าเครื่องประดับทองสูงสุด คือ ในปี 2556 มีมูลค่าการนำเข้ารวม 13,869.47 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.45 ของมูลค่าการนำเข้าเครื่องประดับทองของทวีปเอเชีย รองลงมา คือ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียใต้ ตามลำดับ

ตารางที่ 2.10 : ภาพรวมสถิติการนำเข้าเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของทวีปเอเชีย จำแนกรายภูมิภาค ปี 2554 – 2556

อันดับ	ภูมิภาค	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	รวม	15,780.30	23,535.98	19,410.19	100.00	100.00	100.00
1	เอเชียตะวันออก	11,376.87	13,467.41	13,869.47	72.10	57.22	71.45
2	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	3,714.72	5,092.21	4,743.39	23.54	21.64	24.44
3	เอเชียใต้	686.24	4,973.28	793.85	4.35	21.13	4.09
4	ภูมิภาคอื่นๆ	373.34	432.88	681.43	2.37	1.84	3.51

ที่มา : Global Trade Atlas (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามูลค่าการนำเข้าเครื่องประดับทองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำแนกรายประเทศพบว่า สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีมูลค่าการนำเข้าเครื่องประดับทองสูงที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยในปี 2556 มีมูลค่าการนำเข้ารวม 3,835.65 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 80.86 ของมูลค่าการนำเข้ารวมในภูมิภาค รองลงมาคือ ไทย และมาเลเซีย ตามลำดับ

ตารางที่ 2.11 : ภาพรวมสถิติการนำเข้าเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปี 2554 – 2556

อันดับ	ภูมิภาค	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	รวม	3,714.72	5,092.21	4,743.39	100.00	100.00	100.00
1	สิงคโปร์	2,813.66	4,045.57	3,835.65	75.74	79.45	80.86
2	ไทย	649.48	731.70	537.28	17.48	14.37	11.33
3	มาเลเซีย	250.72	313.71	369.12	6.75	6.16	7.78
4	อินโดนีเซีย	0.24	0.92	0.94	0.01	0.02	0.02
5	ฟิลิปปินส์	0.62	0.32	0.40	0.02	0.01	0.01

ที่มา : Global Trade Atlas (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

ท้ายที่สุดเมื่อพิจารณามูลค่าการนำเข้าเครื่องประดับทองของ 15 ประเทศอันดับแรกของโลกพบว่า ใน 15 ประเทศผู้นำเข้าเครื่องประดับทองรายใหญ่ของโลก ประกอบด้วย ประเทศจากทวีปเอเชีย 7 ประเทศ ได้แก่ ฮองกง สิงคโปร์ ญี่ปุ่น อินเดีย ไทย จีน และตุรกี ประเทศจากทวีปยุโรป 6 ประเทศ ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เยอรมนี และสเปน และจากทวีปอเมริกา 2 ประเทศ

คือ สหรัฐอเมริกาและแคนาดา โดยฮ่องกงเป็นประเทศที่มีการนำเข้าเครื่องประดับทองมากที่สุด ตลอดช่วงปี 2554 – 2556 ในขณะที่สวิตเซอร์แลนด์เป็นประเทศที่มีมูลค่าการนำเข้าเครื่องประดับทองสูงเป็นอันดับที่ 2 ตลอดช่วงปี 2554 – 2556 เช่นกัน

ในส่วนของสถิติการนำเข้าเครื่องประดับทองของประเทศไทยในช่วงปี 2554 – 2556 พบว่า ประเทศไทยเคยเป็นผู้นำเข้าอันดับที่ 12 ของโลกในปี 2554 และ 2555 ก่อนที่จะตกอันดับลงมาอยู่ในอันดับที่ 14 ในปี 2556 เนื่องจากมีมูลค่านำเข้าลดลงจาก 731.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2555 เหลือ 537.28 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2556

ตารางที่ 2.12 : สถิติการนำเข้าเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของ 15 ประเทศอันดับแรกของโลก ปี 2554 – 2556

อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการนำเข้า (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	นำเข้าจากทั่วโลก	40,894.55	48,494.61	46,061.38	100.00	100.00	100.00
1	ฮ่องกง	9,253.45	10,916.55	11,271.91	22.63	22.51	24.47
2	สวิตเซอร์แลนด์	9,131.68	8,887.92	8,696.29	22.33	18.33	18.88
3	สหรัฐอเมริกา	4,964.93	4,819.69	5,189.84	12.14	9.94	11.27
4	สิงคโปร์	2,813.66	4,045.57	3,835.65	6.88	8.34	8.33
5	ฝรั่งเศส	2,434.15	2,675.28	3,313.05	5.95	5.52	7.19
6	สหราชอาณาจักร	2,447.21	2,554.64	2,657.87	5.98	5.27	5.77
7	ญี่ปุ่น	1,284.17	1,510.81	1,458.14	3.14	3.12	3.17
8	อิตาลี	1,340.02	1,150.44	997.20	3.28	2.37	2.16
9	เยอรมัน	950.34	942.37	846.72	2.32	1.94	1.84
10	อินเดีย	681.03	4,968.81	785.69	1.67	10.25	1.71
11	แคนาดา	697.95	755.21	785.39	1.71	1.56	1.71
12	ตุรกี	349.91	420.52	664.49	0.86	0.87	1.44
13	ออสเตรเลีย	606.66	649.54	661.65	1.48	1.34	1.44
14	ไทย	649.48	731.70	537.28	1.59	1.51	1.17
15	จีน	412.88	463.91	477.51	1.01	0.96	1.04
	อื่นๆ	2,877.04	3,001.66	3,882.70	7.04	6.19	8.43

ที่มา : Global Trade Atlas (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

2.2 สถิติการค้าเครื่องประดับทองของไทย⁴

2.2.1 สถิติการค้าเครื่องประดับทองของไทย

ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทองของไทย ในช่วงระหว่างปี 2554 – 2556 เมื่อจำแนกรายทวีป พบว่า ไทยมีมูลค่าการค้ากับประเทศในทวีปเอเชียมากที่สุด ในปี 2556 มีมูลค่าการค้ารวม 1,238.60 ล้านดอลลาร์ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53.55 ของมูลค่าการค้ารวมของประเทศไทย รองลงมา คือ ยุโรป และอเมริกา ตามลำดับ

ตารางที่ 2.13 : ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของประเทศไทย จำแนกรายทวีป⁵ ปี 2554 – 2556

อันดับ	ทวีป	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	รวม	2,395.69	2,512.84	2,312.96	100.00	100.00	100.00
1	เอเชีย	1,188.91	1,404.65	1,238.60	49.63	55.90	53.55
2	ยุโรป	638.38	606.94	580.97	26.65	24.15	25.12
3	อเมริกา	467.01	419.67	422.03	19.49	16.70	18.25
4	ออสเตรเลีย	92.00	74.81	66.25	3.84	2.98	2.86
5	แอฟริกา	9.40	6.75	5.10	0.39	0.27	0.22

ที่มา : Information and Communication Technology Center with Cooperation of The Customs Department. (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณามูลค่าการค้าเครื่องประดับทองระหว่างไทยกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย พบว่า ไทยมีการค้ากับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกมากที่สุด คือ ในปี 2556 มีมูลค่าการค้ารวม 691.09 ล้านดอลลาร์ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 55.80 ของมูลค่าการค้าเครื่องประดับทองของไทยกับประเทศในทวีปเอเชีย รองลงมา คือ กลุ่มภูมิภาคตะวันออกกลาง เอเชียตะวันตกและเอเชียกลาง และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตามลำดับ

⁴ คณะผู้วิจัยได้พิจารณาปรับแหล่งที่มาของตัวเลขสถิติการค้าเครื่องประดับทองของไทยมาจากแหล่งข้อมูลการค้าที่จัดทำโดยกระทรวงพาณิชย์ ร่วมกับกรมศุลกากร (<http://www2.ops3.moc.go.th>)

⁵ Global Trade Atlas ได้แสดงสถิติการค้าเครื่องประดับทองไว้ทั้งหมด 79 ประเทศ คณะผู้วิจัยได้ทำการเรียบเรียงสถิติการค้าเครื่องประดับทองของประเทศเหล่านั้นแยกออกตามทวีปที่ตั้ง ซึ่งได้ผลการประมวลดังที่แสดงในตาราง

ตารางที่ 2.14 : ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของไทย
 จำแนกรายภูมิภาคในทวีปเอเชีย ปี 2554 - 2556

อันดับ	ภูมิภาค	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	รวม	1,188.91	1,404.65	1,238.60	100.00	100.00	100.00
1	เอเชียตะวันออก	597.07	750.62	691.09	50.22	53.44	55.80
2	ตะวันออกกลางเอเชีย ตะวันตกและ เอเชียกลาง	264.82	342.90	436.68	22.27	24.41	35.26
3	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	112.22	121.52	71.42	9.44	8.65	5.77
4	เอเชียใต้	214.80	189.62	39.42	18.07	13.50	3.18

ที่มา : Information and Communication Technology Center with Cooperation of The Customs Department.

(วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

ท้ายที่สุด เมื่อพิจารณาจำแนกรายประเทศ พบว่า ประเทศคู่ค้ารายใหญ่ของไทย 15 อันดับแรก
 ในปี 2556 ประกอบไปด้วยประเทศจากทวีปเอเชีย 6 ประเทศ ได้แก่ ฮองกง สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ญี่ปุ่น
 อินเดีย สิงคโปร์ และกาตาร์ ประเทศจากทวีปยุโรป 6 ประเทศ ได้แก่ สหราชอาณาจักร สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี
 เยอรมัน ฝรั่งเศส และเดนมาร์ก ประเทศจากทวีปอเมริกา 2 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกาและแคนาดา
 และประเทศจากทวีปออสเตรเลีย 1 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย โดยฮองกงเป็นประเทศคู่ค้าอันดับ 1 ของไทย
 ในปี 2556 มีมูลค่าการค้ารวม 553.00 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 23.90 ของมูลค่าการค้ารวมของไทย
 รองลงมา คือ สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีมูลค่าการค้ารวม 382.90 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 16.55 ของมูลค่า
 การค้ารวมของไทย

ตารางที่ 2.15 : ภาพรวมสถิติการค้า (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของไทย
 กับ 15 ประเทศคู่ค้าหลัก ปี 2554 - 2556

อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	มูลค่ารวม	2,396.00	2,512.90	2,313.40	100.00	100.00	100.00
1	ฮองกง	471.20	599.60	553.00	19.67	23.86	23.90
2	สหรัฐอเมริกา	440.20	381.40	382.90	18.37	15.18	16.55
3	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	169.70	246.80	312.20	7.08	9.82	13.50
4	สหราชอาณาจักร	102.90	132.70	147.30	4.29	5.28	6.37
5	ญี่ปุ่น	92.80	120.40	119.20	3.87	4.79	5.15
6	สวิตเซอร์แลนด์	94.90	102.50	103.00	3.96	4.08	4.45

อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
7	อิตาลี	157.50	150.40	101.90	6.57	5.99	4.40
8	เยอรมัน	72.20	85.50	88.70	3.01	3.40	3.83
9	ออสเตรเลีย	88.00	70.80	62.60	3.67	2.82	2.71
10	ฝรั่งเศส	54.70	44.30	51.70	2.28	1.76	2.23
11	สิงคโปร์	29.20	6.90	39.20	1.22	0.27	1.69
12	กาตาร์	22.50	30.80	32.00	0.94	1.23	1.38
13	อินเดีย	213.80	187.80	37.20	8.92	7.47	1.61
14	แคนาดา	46.60	56.10	51.70	1.94	2.23	2.23
15	เดนมาร์ก	89.00	39.70	29.40	3.71	1.58	1.27
	อื่นๆ	250.80	257.20	201.40	10.47	10.24	8.71

ที่มา : Information and Communication Technology Center with Cooperation of The Customs Department.

(วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

2.2.2 สถิติการส่งออกเครื่องประดับทองของไทย

ภาพรวมสถิติการส่งออกเครื่องประดับทองของไทยในช่วงระหว่างปี 2554 – 2556 เมื่อจำแนกรายทวีป พบว่า ไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศในทวีปเอเชียมากที่สุด ในปี 2556 มีมูลค่าการส่งออกรวม 1,090.73 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.71 ของมูลค่าการค้าการส่งออกรวมของประเทศไทย รองลงมา คือ ยุโรป และอเมริกา ตามลำดับ

ตารางที่ 2.16 : ภาพรวมสถิติการส่งออก เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของประเทศไทย จำแนกรายทวีป ปี 2554 – 2556

อันดับ	ทวีป	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	รวม	2,139.55	2,232.76	2,109.36	100.00	100.00	100.00
1	เอเชีย	988.55	1,189.37	1,090.73	46.20	53.27	51.71
2	ยุโรป	599.23	565.86	546.71	28.01	25.34	25.92
3	อเมริกา	453.27	397.82	402.54	21.19	17.82	19.08
4	ออสเตรเลีย	89.09	72.95	64.27	4.16	3.27	3.05

อันดับ	ทวีป	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
5	แอฟริกา	9.40	6.75	5.10	0.44	0.30	0.24

ที่มา : Information and Communication Technology Center with Cooperation of The Customs Department
(วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

เมื่อแยกพิจารณามูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองของไทยไปยังภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย พบว่า ไทยมีการส่งออกไปยังภูมิภาคเอเชียตะวันออกมากที่สุด คือ ในปี 2556 มีมูลค่าการส่งออกรวม 618.38 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.69 ของมูลค่าการส่งออกรวมไปยังทวีปเอเชีย รองลงมา คือ กลุ่มภูมิภาคตะวันออกกลาง เอเชียตะวันตก และเอเชียกลาง และเอเชียใต้ ตามลำดับ

ตารางที่ 2.17 : ภาพรวมสถิติการส่งออก เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของไทยจำแนกรายภูมิภาค ในทวีปเอเชีย ปี 2554 – 2556

อันดับ	ภูมิภาค	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	รวม	988.55	1,189.37	1,090.73	100.00	100.00	100.00
1	เอเชียตะวันออก	530.45	680.82	618.38	53.66	57.24	56.69
2	ตะวันออกกลางเอเชีย ตะวันตกและ เอเชียกลาง	236.60	293.45	398.80	23.93	24.67	36.56
3	เอเชียใต้	202.61	182.63	32.50	20.50	15.35	2.98
4	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	18.89	32.47	41.05	1.91	2.73	3.76

ที่มา : Information and Communication Technology Center with Cooperation of The Customs Department
(วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

ท้ายที่สุด เมื่อพิจารณาจำแนกรายประเทศ พบว่า ประเทศผู้นำเข้ารายใหญ่ของไทย 15 อันดับแรก ในปี 2556 ประกอบไปด้วยประเทศจากทวีปเอเชีย 6 ประเทศ ได้แก่ ฮองกง สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ญี่ปุ่น อินเดีย สิงคโปร์ และกาตาร์ ประเทศจากทวีปยุโรป 6 ประเทศ ได้แก่ สหราชอาณาจักร สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี เยอรมัน ฝรั่งเศส และเดนมาร์ก ประเทศจากทวีปอเมริกา 2 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกาและแคนาดา และประเทศจากทวีปออสเตรเลีย 1 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย โดยฮองกงเป็นประเทศผู้นำเข้าอันดับ 1 ของไทยในปี 2556 มีมูลค่าการนำเข้ารวม 502.80 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 23.83 ของมูลค่า

การส่งออกรวมของไทย รองลงมา คือ สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้ารวม 363.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 17.24 ของมูลค่าการส่งออกรวมของไทย

ตารางที่ 2.18 : สถิติการส่งออกเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของไทยกับ 15 ประเทศผู้นำเข้าหลัก ปี 2554 – 2556

อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออก (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	มูลค่ารวม	2,139.80	2,233.00	2,109.70	100.00	100.00	100.00
1	ฮ่องกง	423.40	546.00	502.80	19.79	24.45	23.83
2	สหรัฐอเมริกา	426.80	359.70	363.70	19.95	16.11	17.24
3	สหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์	151.80	210.70	289.20	7.09	9.44	13.71
4	สหราชอาณาจักร	101.80	129.30	146.20	4.76	5.79	6.93
5	ญี่ปุ่น	85.00	111.30	101.80	3.97	4.98	4.83
6	สวิตเซอร์แลนด์	92.20	98.40	99.10	4.31	4.41	4.70
7	อิตาลี	132.50	127.20	88.90	6.19	5.70	4.21
8	เยอรมัน	67.60	81.30	82.80	3.16	3.64	3.92
9	ออสเตรเลีย	86.00	69.30	61.00	4.02	3.10	2.89
10	ฝรั่งเศส	51.90	40.70	44.40	2.43	1.82	2.10
11	กาตาร์	29.20	6.90	39.20	1.36	0.31	1.86
12	แคนาดา	22.10	30.60	31.90	1.03	1.37	1.51
13	อินเดีย	201.60	180.80	30.30	9.42	8.10	1.44
14	สิงคโปร์	8.70	16.10	27.60	0.41	0.72	1.31
15	เดนมาร์ก	88.20	38.90	27.50	4.12	1.74	1.30
	อื่นๆ	171.00	185.80	173.30	7.99	8.32	8.21

ที่มา : Information and Communication Technology Center with Cooperation of The Customs Department (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

2.2.3 สถิติการนำเข้าเครื่องประดับทองของไทย

ภาพรวมสถิติการนำเข้าเครื่องประดับทองของไทย⁶ ในช่วงระหว่างปี 2554 – 2556 เมื่อจำแนกตามทวีป พบว่า ไทยมีมูลค่าการนำเข้าจากประเทศในทวีปเอเชียมากที่สุด ในปี 2556 มีมูลค่าการค้ารวม 147.87 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 72.63 ของมูลค่าการค้าการนำเข้ารวมของประเทศไทย รองลงมา คือ ยุโรป และอเมริกา ตามลำดับ

ตารางที่ 2.19 : ภาพรวมสถิติการนำเข้าเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของประเทศไทย จำแนกรายทวีป ปี 2554 – 2556

อันดับ	ทวีป	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	รวม	256.14	280.08	203.60	100.00	100.00	100.00
1	เอเชีย	200.35	215.28	147.87	78.22	76.87	72.63
2	ยุโรป	39.14	41.08	34.26	15.28	14.67	16.83
3	อเมริกา	13.74	21.85	19.49	5.36	7.80	9.57
4	ออสเตรเลีย	2.91	1.86	1.98	1.14	0.66	0.97

ที่มา : Information and Communication Technology Center with Cooperation of The Customs Department. (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

เมื่อแยกพิจารณามูลค่าการนำเข้าเครื่องประดับทองของไทยจากภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย พบว่า ไทยมีการนำเข้าจากประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกมากที่สุด คือ ในปี 2556 มีมูลค่าการนำเข้ารวม 72.71 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.17 ของมูลค่าการนำเข้าเครื่องประดับทองของไทย จากประเทศในทวีปเอเชีย รองลงมา คือ กลุ่มภูมิภาคตะวันออกกลาง เอเชียตะวันตก และเอเชียกลาง และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตามลำดับ

ตารางที่ 2.20 : ภาพรวมสถิติการส่งออก เครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของไทย จำแนกรายภูมิภาค ในทวีปเอเชีย ปี 2554 – 2556

อันดับ	ภูมิภาค	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	รวม	200.35	215.28	147.87	100.00	100.00	100.00

⁶ ไม่นับรวมสถิติการนำเข้าจากเขตปลอดอากรของไทยซึ่งจะถูกบันทึกทางสถิติว่าเป็นการนำเข้าจากประเทศไทย

อันดับ	ภูมิภาค	มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
1	เอเชียตะวันออก	66.62	69.80	72.71	33.25	32.42	49.17
2	ตะวันออกกลางเอเชีย ตะวันตกและ เอเชียกลาง	28.21	49.44	37.87	14.08	22.97	25.61
3	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	93.32	89.05	30.37	46.58	41.36	20.54
4	เอเชียใต้	12.20	6.99	6.91	6.09	3.25	4.67

ที่มา : Information and Communication Technology Center with Cooperation of The Customs Department.

(วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

ท้ายที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเทศ พบว่า ประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่มายังไทย 15 อันดับแรก ในปี 2556 ประกอบไปด้วยประเทศจากทวีปยุโรป 5 ประเทศ ได้แก่ อิตาลี ฝรั่งเศส เยอรมัน สวิตเซอร์แลนด์ และเดนมาร์ก ประเทศจากทวีปเอเชีย 8 ประเทศ⁷ ได้แก่ ฮองกง สิงคโปร์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ญี่ปุ่น ตุรกี อินเดีย อินโดนีเซีย และจีน ประเทศจากทวีปอเมริกา 1 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา โดยเมื่อไม่นับการนำเข้าจากผู้ประกอบการไทยในเขตปลอดอากร ฮองกงถือเป็นประเทศผู้ค้ารายใหญ่อันดับ 1 ที่มีการส่งออกสินค้าประเภทเครื่องประดับทองมายังไทยมากที่สุด ในปี 2556 โดยมีมูลค่าการส่งออกรวม 50.20 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 24.64 ของมูลค่าการนำเข้า รองลงมา คือ สิงคโปร์ ซึ่งมีมูลค่าการส่งออกรวม 24.10 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 11.83 ของมูลค่าการนำเข้า

ตารางที่ 2.21 : สถิติการนำเข้าเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ของไทยกับ 15 ประเทศผู้ส่งออกหลัก ปี 2554 – 2556

อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการนำเข้า (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
	มูลค่ารวม	256.20	279.90	203.70	100.00	100.00	100.00
1	ฮองกง	47.80	53.60	50.20	18.66	19.15	24.64
2	สิงคโปร์	37.90	40.00	24.10	14.79	14.29	11.83
3	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	17.90	36.10	23.00	6.99	12.90	11.29
4	สหรัฐอเมริกา	13.40	21.70	19.20	5.23	7.75	9.43
5	ญี่ปุ่น	7.80	9.10	17.40	3.04	3.25	8.54
6	อิตาลี	25.00	23.20	13.00	9.76	8.29	6.38

⁷ ตามสถิติของกรมศุลกากรได้แสดงมูลค่าการนำเข้าจากไทยด้วยแต่ในคณะผู้วิจัยขอไม่นำมาแสดงเนื่องจากต้องการเน้นเฉพาะมูลค่าการค้า การนำเข้า และการส่งออก ระหว่างไทยกับต่างประเทศ โดยมูลค่าการนำเข้าจากไทยเกิดขึ้นเมื่อมีการส่งสินค้าจากผู้ประกอบการที่ตั้งอยู่ในเขตปลอดอากร (Free Zone) มายังผู้ประกอบการที่ตั้งในเขตพื้นที่ปกติในราชอาณาจักรไทย

อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการนำเข้า (ล้านเหรียญสหรัฐ)			สัดส่วนตลาด / Market Share (ร้อยละ)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556
7	ตุรกี	8.20	12.00	12.70	3.20	4.29	6.23
8	ฝรั่งเศส	2.80	3.60	7.30	1.09	1.29	3.58
9	อินเดีย	12.20	7.00	6.90	4.76	2.50	3.39
10	เยอรมัน	4.60	4.20	5.90	1.80	1.50	2.90
11	อินโดนีเซีย	3.80	5.00	5.30	1.48	1.79	2.60
12	จีน	4.90	5.50	4.50	1.91	1.96	2.21
13	สวิตเซอร์แลนด์	2.70	4.10	3.90	1.05	1.46	1.91
14	เดนมาร์ก	0.80	0.80	1.90	0.31	0.29	0.93
15	อื่นๆ	66.40	54.00	8.40	25.92	19.29	4.12

ที่มา : Information and Communication Technology Center with Cooperation of The Customs Department

(วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

บทที่ 3

ทบทวนมาตรฐาน
เครื่องประดับโลหะมีค่าในต่างประเทศ

3.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ มาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า

แม้ว่าการศึกษาในครั้งนี้อาจมีเป้าหมายเพื่อหาแนวทางการสร้างมาตรฐานเฉพาะเครื่องประดับทอง แต่ในทางปฏิบัติแล้ว พบว่า ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจะมีการบังคับมาตรฐานเครื่องประดับทองควบคู่ไปกับมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องประดับเงินและเครื่องประดับแพลทินัม ซึ่งมีแนวทางการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน และมักจะต่างกันเพียงสัญลักษณ์ของตราประทับที่บ่งบอกชนิดของโลหะและค่าความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะเท่านั้น

จากที่กล่าวมา สำหรับบทที่ 3 ทบทวนมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าในต่างประเทศนี้ ทางคณะวิจัย จะทำการทบทวนมาตรฐานของเครื่องประดับโลหะมีค่าชนิดอื่น นอกเหนือจากเครื่องประดับทอง ในต่างประเทศด้วย โดยจะทบทวนเฉพาะข้อมูลของประเทศที่ได้รับการพิจารณาให้เป็นกรณีศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สหราชอาณาจักร สวิตเซอร์แลนด์ อินเดีย และสิงคโปร์ ดังที่ได้นำเสนอแล้ว ในบทที่ 2 ซึ่งรายละเอียดทั้งหมด มีดังนี้

3.1.1 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

สำหรับประวัติความเป็นมาของมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่านั้น พบข้อมูลที่มีการบันทึกว่า ตรามาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า (Hallmark) เกิดขึ้นครั้งแรกในทวีปยุโรปในช่วงต้นศตวรรษที่ 14 หรือตรงกับช่วงปี ค.ศ. 13xx (เทียบเท่า พ.ศ. 18xx – 19xx) โดยสหราชอาณาจักรและฝรั่งเศสถือเป็นประเทศที่มีประวัติความเป็นมาของการใช้ตรามาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าที่เก่าแก่ที่สุด⁸

ทั้งนี้ สหราชอาณาจักรมีประวัติความเป็นมาของการใช้ตรามาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า ที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของกลุ่มช่างทอง (Goldsmith) ในช่วงต้นศตวรรษที่ 14⁹ ซึ่งมีการรวมตัวกัน และก่อตั้งบริษัทร่วมกันในเมืองลอนดอนภายใต้ชื่อว่า “The Goldsmiths’ Company”¹⁰ และได้สร้างห้อง สำหรับลงทะเบียนรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองที่มีชื่อว่า “Hall of the Worshipful Company

⁸ Christie Romero. 1998. *Warwan’s Jewelry*, 2nd edition. Krause Publications. Available from: <http://www.modernsilver.com/basichallmarks.htm>. (Accessed 18 February 2558).

⁹ The Goldsmiths’ Company. “A History of the Goldsmiths’ Company”. Available from: <http://www.thegoldsmiths.co.uk>. (Accessed 19 February 2558).

¹⁰ ปัจจุบันบริษัทนี้ยังคงประกอบกิจการอยู่ และมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “London Assay Office”

of Goldsmith” และได้กลายเป็นที่มาของการเรียกตราประทับ (Mark) เพื่อรับรองมาตรฐานของเครื่องประดับทองคำ Hallmark ในปัจจุบัน

3.1.2 ตรามาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า

การลงตรามาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า (Hallmark) มักจะประกอบไปด้วยตราสัญลักษณ์ (Mark) หลายชนิด ซึ่งตราแต่ละชนิดจะให้ความหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

1) ตราประจำหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า (National Assay Office Mark)

ตราประจำหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า เป็นตราประทับที่แสดงให้เห็นว่าเครื่องประดับโลหะมีค่า ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานในประเทศใด ตราสัญลักษณ์นี้ถือเป็นหนึ่งในตราที่มีความสำคัญมากที่สุดในกลุ่มตรารับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า เนื่องจากผู้ที่สามารถลงตราประทับนี้ได้ต้องเป็นหน่วยงานกลางที่ได้รับมอบหมายจากภาครัฐของประเทศนั้น ให้ทำหน้าที่ตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าทั้งหมดภายในประเทศ¹¹

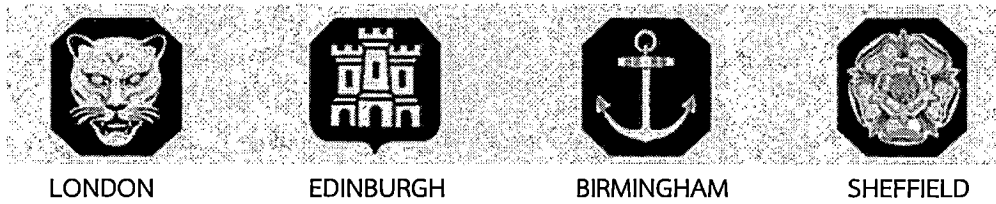
ทั้งนี้ จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ตราประจำหน่วยงานตรวจรับรองในแต่ละประเทศ มีทั้งแบบที่ใช้ตราสัญลักษณ์เดียวทั้งประเทศ และแบบที่ใช้มากกว่าหนึ่งสัญลักษณ์ โดยรูปแบบตราสัญลักษณ์เดียวทั้งประเทศนั้น เช่น ตราประทับรูปหัวสิงโตของประเทศสิงคโปร์ ตราประทับ BIS ของประเทศอินเดีย¹² และตราประทับรูปหัวสุนัขเชนต์เบอร์นาร์ตของประเทศสวิตเซอร์แลนด์¹³ เป็นต้น สำหรับรูปแบบที่มีการใช้มากกว่าหนึ่งสัญลักษณ์ เช่น ในสหราชอาณาจักร ที่มีการให้หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าแต่ละแห่งใช้ตราสัญลักษณ์ประจำหน่วยงานของตนที่มีสัญลักษณ์แตกต่างกัน สามารถแสดงให้เห็นได้ดังภาพที่ 3.1

¹¹ ยกเว้นในบางประเทศ เช่น ประเทศเยอรมัน ที่มีการออกข้อกำหนดให้ “ผู้ผลิต” เป็นผู้ลงตราประจำชาติด้วยตนเองโดยไม่ต้องผ่านการตรวจรับรองจากหน่วยงานกลาง

¹² เนื่องจากในประเทศอินเดียมีหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจำนวนมาก ทางรัฐบาลอินเดียจึงกำหนดให้แต่ละหน่วยงานต้องลงตราประทับประจำชาติ (BIS Standard Mark) ควบคู่กับตราประจำตัวของหน่วยงานผู้ตรวจรับรอง

¹³ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์มีหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานรวม 5 แห่ง ในแต่ละแห่งใช้ตรารูปหัวสุนัขเชนต์เบอร์นาร์ตเหมือนกัน แต่จะมีการลงตัวอักษรย่อของชื่อสาขาหน่วยงานที่แตกต่างกัน

ภาพที่ 3.1 : ตราประจำหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า (National Assay Office Mark)

LONDON

EDINBURGH

BIRMINGHAM

SHEFFIELD

ตราประจำหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานสาขาต่างๆ ของสหราชอาณาจักร

ตราประจำหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าของสวิตเซอร์แลนด์
(เครื่องหมาย X เป็นส่วนที่จะลงตัวอักษรย่อประจำสาขาของแต่ละหน่วยงานผู้ตรวจสอบ)

BIS

100% Hall Marked

ตราประจำหน่วยงาน Bureau of Indian Standard (BIS)

ซึ่งเป็นผู้ให้การรับรองหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าของอินเดีย

ตราประจำหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าของสิงคโปร์

2) ตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะ (Fineness Mark)

ในปัจจุบัน การบ่งชี้ความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ ใช้เลขสามหลักแสดงถึงความบริสุทธิ์ถึงจุดศนิยมที่หนึ่ง เช่น 585 หมายถึงความบริสุทธิ์ร้อยละ 58.5 และใช้หน่วยกะรัต (karat, k, c) โดยกำหนดให้ 24 กะรัตเท่ากับความบริสุทธิ์ร้อยละ 100¹⁴ ซึ่งหน่วยกะรัตจะนิยมใช้เฉพาะกับเครื่องประดับทองเท่านั้น ตัวอย่างความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะเครื่องประดับที่นิยมในสากล มีดังนี้

ตารางที่ 3.1 : ตัวอย่างความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะเครื่องประดับที่นิยมในสากล

เครื่องประดับทอง	เครื่องประดับเงิน	เครื่องประดับแพลทินัม	เครื่องประดับพาลาเดียม
375 (9 กะรัต)	800	850	500
585 (14 กะรัต)	925	900	950
750 (18 กะรัต)	958	950	999
916 (22 กะรัต)	999	999	
999 (24 กะรัต)			

ทั้งนี้ ในหลายประเทศนิยมให้ตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะเป็นตัวบ่งชี้ชนิดของเนื้อโลหะ โดยการปรับปรุงรูปร่างของตราให้แตกต่างกัน เช่น เครื่องประดับทองมีพื้นหลังเป็นรูปแปดเหลี่ยม เครื่องประดับเงินมีพื้นหลังเป็นรูปวงรี เป็นต้น ดังแสดงให้เห็นในภาพที่ 3.2 ที่แสดงถึงตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะของสหราชอาณาจักร

ภาพที่ 3.2 : ตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะของสหราชอาณาจักร

Silver	Palladium	Gold	Platinum
800	500	9 carat	900
925 Sterling	950	585	950
958 Britannia	999	750	999
999	2010 500	916	
	950	22 carat	
	999	990	
		24 carat	
		999	

¹⁴ ในทางปฏิบัติ เครื่องประดับทอง 24 กะรัต (24k) มักมีความบริสุทธิ์ของเนื้อทองคำอยู่ที่ร้อยละ 99.99

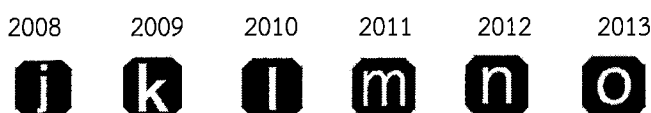
3) ตราประจำตัวของผู้ผลิต (Responsibility Mark, Maker Mark, Sponsor's Mark)

ตราประจำตัวของผู้ผลิตมีไว้เพื่อให้สามารถสืบกลับได้ว่าเครื่องประดับโลหะมีค่าชิ้นนี้เป็นเครื่องประดับที่ผลิตจากผู้ประกอบการรายใด โดยหลายประเทศได้กำหนดให้ผู้ผลิตทุกรายต้องลงตราประทับนี้เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับทางการในการติดตามสืบหาผู้ผลิต ในกรณีที่พบว่าเครื่องประดับคุณภาพต่ำกว่าที่กล่าวอ้างและนำมาลงโทษตามกฎหมาย

4) ตราบ่งชี้ปีที่ตรวจสอบ (The Year Mark or The Date Letter Mark)

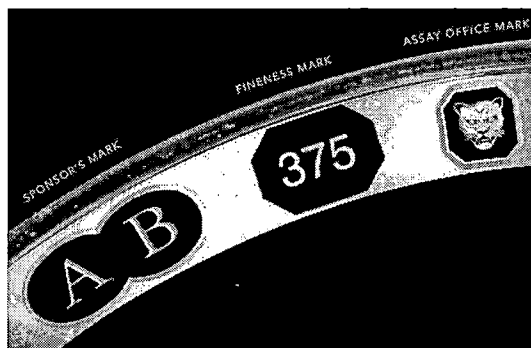
ตราบ่งชี้ปีที่ตรวจสอบเป็นตราประทับที่แสดงถึงว่าเครื่องประดับชิ้นนั้นถูกตรวจสอบในปีใด ตราบ่งชี้ปีที่ตรวจสอบส่วนใหญ่ที่พบจะเป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษเพียงตัวเดียว โดยหน่วยงานที่ตรวจสอบจะเป็นผู้ตั้งรหัสว่าในแต่ละปีจะใช้ตัวอักษรหรือรหัสอะไรเป็นตัวแสดงปี และเมื่อใช้สัญลักษณ์จนครบรอบแล้ว เช่น ใช้ตัวอักษรจนครบ ตั้งแต่ A ถึง Z จะมีการเปลี่ยนลักษณะของตัวอักษรเพื่อสร้างความแตกต่าง เช่น เปลี่ยนพื้นหลังจากรูปสี่เหลี่ยมเป็นรูปอื่น เป็นต้น ทั้งนี้ ตราบ่งชี้ปีที่ตรวจสอบถือเป็นตราที่มีความสำคัญค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับตราอื่นๆ ส่งผลให้ในหลายประเทศไม่มีการใช้ตราบ่งชี้นี้ หรือหากมีการใช้ก็จะมีอนุญาติให้ไม่ต้องลงประทับตราบ่งชี้นี้ควบคู่กับตราอื่นๆ หรือแม้กระทั่งบางประเทศก็ได้ทำการยกเลิกการใช้ตราบ่งชี้ไป

ภาพที่ 3.3 : ตราบ่งชี้ปีที่ตรวจสอบ (The Date Letter Mark) โดยหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับ สหราชอาณาจักร

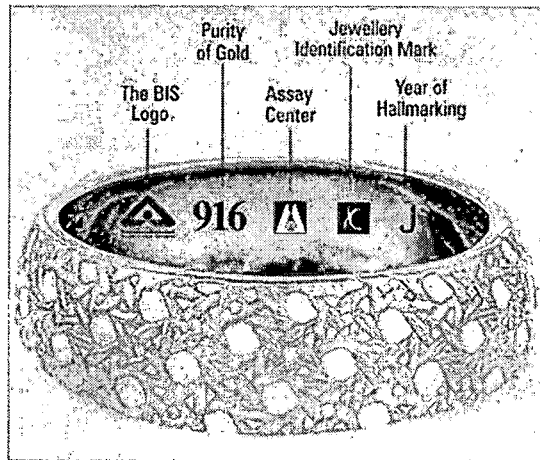

ที่มา: The Goldsmiths' Company Assay Office. "Hallmarking Services".

ภาพที่ 3.4 : ตัวอย่างการประทับตรามาตรฐานเครื่องประดับเงินในสหราชอาณาจักร

ภาพที่ 3.5 : ตัวอย่างการประทับตรามาตรฐานเครื่องประดับทองในอินเดีย

3.1.3 รูปแบบการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า

ในปัจจุบัน รูปแบบการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ คือ แบบภาคบังคับ (Compulsory) และภาคสมัครใจ (Voluntary) ประเทศที่มีใช้มาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าแบบภาคบังคับ เช่น สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เป็นประเทศที่มีการบังคับให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้าเครื่องประดับโลหะมีค่าจะต้องนำสินค้าทุกชิ้นที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด เช่น ในสหราชอาณาจักรได้กำหนดให้เครื่องประดับทองทุกชิ้นที่มีน้ำหนักมากกว่า 1 กรัม จะต้องถูกนำมาตรวจสอบและผ่านการลงตรารับรองมาตรฐานโดยหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานกลางซึ่งมีทั้งสิ้น 4 สาขา มิฉะนั้นจะไม่สามารถนำไปจำหน่ายได้อย่างถูกกฎหมาย และในขณะเดียวกันผู้บริโภคในประเทศเหล่านั้นก็มักจะไม่ให้ความเชื่อถือเครื่องประดับที่ไม่มีตรารับรองมาตรฐาน และไม่ยอมซื้อเครื่องประดับที่ไม่มีตรารับรองมาตรฐานด้วย

ในขณะที่ ประเทศที่มีการใช้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าแบบภาคสมัครใจ ภาครัฐจะให้อิสระแก่ผู้ประกอบการในการเลือกที่จะส่งสินค้ามาดำเนินการตรวจสอบและลงตรารับรองมาตรฐานหรือไม่ก็ได้ ประเทศที่ใช้ระบบมาตรฐานภาคสมัครใจ เช่น สวิตเซอร์แลนด์ อินเดีย และสิงคโปร์ ซึ่งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับมีค่าในประเทศเหล่านี้จะเปิดรับสมัครให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับตนและส่งสินค้ามาให้ตนดำเนินการตรวจรับรองมาตรฐานและลงตรารับรองมาตรฐานแก่ตัวสินค้า พร้อมกันนั้นหน่วยงานตรวจสอบมาตรฐานก็จะดำเนินการให้ความรู้ด้านเครื่องหมายรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าแก่ผู้บริโภคเพื่อให้ผู้บริโภคได้ทราบถึงทางเลือกในการซื้อเครื่องประดับที่มีเครื่องหมายรับรองและไม่มีเครื่องหมายรับรองด้วยตนเอง

3.1.4 กลุ่มความร่วมมือของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน เครื่องประดับโลหะมีค่าในระดับนานาชาติ

จากการสืบค้นข้อมูล พบว่า ในปัจจุบันมีกลุ่มความร่วมมือหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า 2 กลุ่มที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับสากล คือ

- 1) The Convention on the Control and Marking of Articles of Precious Metal
(Hallmarking Convention หรือ Vienna Convention)
- 2) International Association of Assessing Officers (IAAO)

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) The Convention on the Control and Marking of Articles of Precious Metal ¹⁵
(Hallmarking Convention หรือ Vienna Convention) |
|---|

Hallmarking Convention หรือ Vienna Convention ถือเป็นกลุ่มความร่วมมือในด้านมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าที่เก่าแก่และได้รับการยอมรับมากที่สุดในโลก โดยกลุ่ม Hallmarking Convention ได้เริ่มต้นขึ้นจากการลงนามเซ็นสัญญาร่วมกันในวันที่ 15 พฤศจิกายน ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย โดยรัฐบาลของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป 7 ประเทศ ได้แก่ สหราชอาณาจักร สวิตเซอร์แลนด์ ออสเตรีย ฟินแลนด์ นอร์เวย์ โปรตุเกส และสวีเดน ซึ่งการลงนามก่อตั้งกลุ่ม Hallmarking Convention ได้เกิดขึ้นตามแนวคิดการค้าเสรีระหว่างกันในกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป แต่เป็นไปในสินค้าเฉพาะด้านคือ เครื่องประดับโลหะมีค่า

วัตถุประสงค์หลักของการรวมกลุ่มเกิดจากความต้องการที่จะทำให้การค้าโลหะมีค่าระหว่างประเทศเป็นไปได้โดยสะดวกขึ้น และในขณะเดียวกันก็ต้องการที่จะให้การค้าเกิดความยุติธรรมและเป็นการปกป้องผู้บริโภคที่มีการซื้อสินค้าประเภทโลหะมีค่าต่างๆ อีกทางหนึ่ง

ประเทศสมาชิก

การลงนามเข้าร่วมกลุ่ม Hallmarking Convention ถือเป็น การลงนามความร่วมมือในระดับชาติ (National Treaty) ดังนั้นผู้มีอำนาจลงนามจึงไม่ใช่ Assay Office ของแต่ละประเทศ แต่ต้องเป็นตัวแทน

¹⁵ The Convention on the Control and Marking of Articles of Precious Metal. Available from:
<http://www.hallmarkingconvention.org>. (Accessed 5 January 2558).

จากรัฐบาลของประเทศ ในปัจจุบันได้ Hallmarking Convention มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 19 ประเทศ และมีประเทศที่อยู่ระหว่างพิจารณาให้เป็นสมาชิก (Convention Observer) 5 ประเทศ ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 : กลุ่มประเทศสมาชิกใน Hallmarking Convention และปี ค.ศ. ที่เข้าร่วมกลุ่ม

ประเทศ	หน่วยงาน Assay Office	ลงนามสัญญา	ลงนามสนธิสัญญา / ให้สัตยาบัน	การมีผลบังคับใช้
1. Austria		15.11.1972	12.02.1974	27.06.1975
2. Cyprus			17.10.2006	17.01.2007
3. Czech Republic			02.08.1994	02.11.1994
4. Denmark			17.11.1987	17.01.1988
5. Finland		15.11.1972	09.01.1975	27.06.1975
6. Hungary			1.12.2005	1.03.2006
7. Ireland			08.08.1983	08.11.1983
8. Israel			01.03.2005	01.06.2005
9. Latvia			29.04.2004	29.07.2004
10. Lithuania			04.05.2004	04.08.2004
11. Netherlands			16.04.1999	16.07.1999
12. Norway		15.11.1972	01.07.1983	01.09.1983
13. Poland			22.08.2005	22.11.2005
14. Portugal		15.11.1972	06.07.1982	06.09.1982
15. Slovak Republic			06.02.2007	06.05.2007
16. Slovenia			05.12.2008	05.03.2009

ประเทศ	หน่วยงาน Assay Office	ลงนามสัญญา	ลงนามสนธิสัญญา / ให้สัตยาบัน	การมีผลบังคับใช้
17. Sweden	 2 2	15.11.1972	27.02.1975	27.06.1975
18. Switzerland		15.11.1972	01.04.1974	27.06.1975
19. United Kingdom		15.11.1972	01.04.1976	01.06.1976

ประเทศ	National Administrations
1. Austria	Bundesministerium für Finanzen - VIENNA
2. Cyprus	Ministry of Energy, Commerce, Industry & Tourism - NICOSIA
3. Czech Republic	Ministry of Industry and Trade - PRAGUE
4. Denmark	Danish Safety Technology Authority Ministry of Business and Growth - ESBJERG
5. Finland	Ministry of Employment and the Economy - HELSINKI Finnish Safety and Chemicals Agency (TUKES) - HELSINKI
6. Hungary	Ministry for National Economy - BUDAPEST
7. Ireland	Department of Jobs, Enterprise and Innovation - DUBLIN
8. Israel	Ministry of Economy - RAMAT GAN
9. Latvia	Ministry of Finance - RIGA
10. Lithuania	Ministry of Finance - VILNIUS
11. Netherlands	Ministry of Economic Affairs - THE HAGUE
12. Norway	Ministry of Trade, Industry and Fisheries - OSLO
13. Poland	Ministry of Economy - WARSAW
14. Portugal	Ministry of Finance - LISBON
15. Slovak Republic	Ministry of Economy - BRATISLAVA
16. Slovenia	Ministry of Economic Development and Technology Metrology Institute of Republic of Slovenia - LJUBLJANA
17. Sweden	Ministry of Enterprise, Energy & Communications - STOCKHOLM SWEDAC (Swedish Board for Accreditation and Conformity Assessment) - STOCKHOLM
18. Switzerland	State Secretariat for Economic Affairs (SECO) - BERNE
19. United Kingdom	National Measurement Office - TEDDINGTON

ที่มา: The Convention on the Control and Marking of Articles of Precious Metal.

สำหรับข้อตกลงสำคัญของสมาชิกในกลุ่ม Hallmarking Convention คือ การตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการใช้ตรารับรองมาตรฐานร่วม (Common Control Mark: CCM) ซึ่งตราดังกล่าวมีการอนุญาตให้ใช้เฉพาะหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานโลหะมีค่าของประเทศสมาชิกเท่านั้น โดยตรารับรองมาตรฐานร่วมนี้ จะหน้าที่เป็นใบเบิกทางสำคัญให้สินค้าที่มีการประทับตรารับรองดังกล่าว สามารถส่งออกไปยังประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประเทศสมาชิกได้ โดยไม่ต้องนำสินค้าไปตรวจรับรองมาตรฐานอีก ทั้งนี้ การสร้างตรารับรองร่วมกันดังกล่าว สืบเนื่องมาจากการที่แต่ละประเทศมีตรารับรองมาตรฐานและระเบียบในการควบคุมมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าที่แตกต่างกัน ทำให้การส่งออกนำเข้าเครื่องประดับโลหะมีค่าระหว่างกันจำเป็นต้องมีการตรวจสอบที่ซ้ำซ้อน สินค้าที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานแล้วโดยประเทศผู้ส่งออกจะต้องถูกนำมาตรวจรับรองมาตรฐานโดยประเทศผู้นำเข้าอีกครั้ง ส่งผลให้เกิดความไม่สะดวก และสร้างต้นทุนเพิ่มให้แก่ผู้ประกอบการอย่างไม่จำเป็นโดยไม่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่สินค้า จากที่กล่าวมา การสร้างตรารับรองมาตรฐานใหม่ที่ยอมรับร่วมกันระหว่างประเทศคู่ค้าย่อมช่วยให้การค้าระหว่างกันเกิดความสะดวกมากยิ่งขึ้น และเป็นสาเหตุสำคัญของการรวมกลุ่ม Hallmarking Convention นี้

ตรารับรองมาตรฐานร่วม (Common Control Mark, CCM)

ตรารับรองมาตรฐานร่วมถือเป็นตรารับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าแรกที่ถูกใช้ร่วมกันในระดับสากล แต่การใช้ตราดังกล่าว มีการจำกัดการใช้เฉพาะภายในกลุ่มประเทศสมาชิกของ Hallmarking Convention เท่านั้น โดยตรารับรองมาตรฐานร่วมดังกล่าว มีการกำหนดให้เป็นตราประทับในระบบภาคสมัครใจ กล่าวคือ ผู้ประกอบการในประเทศสมาชิกสามารถเลือกที่จะประทับตราหรือไม่ก็ได้ ซึ่งเป็นการสร้างทางเลือกให้กับผู้ประกอบการ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการที่ต้องการส่งสินค้าไปยังประเทศอื่นๆ ในกลุ่มสมาชิก สามารถเลือกขอตราประทับร่วมนี้ได้ ในขณะที่ ผู้ประกอบการที่เน้นจำหน่ายสินค้าภายในประเทศไม่จำเป็นต้องประทับตรารับรองมาตรฐานร่วมนี้เพิ่มเติม ผู้ประกอบการที่เน้นจำหน่ายสินค้าภายในประเทศจึงไม่มีต้นทุนเพิ่มขึ้นจากตรารับรองมาตรฐานร่วม มีต้นทุนเพียงการตรวจรับรองและลงตราประทับตามปกติเท่านั้น

ทั้งนี้ Hallmarking Convention ได้ออกข้อกำหนดให้การลงตรารับรองมาตรฐานร่วมจะต้องลงร่วมกับตราอื่นอีก 3 ตราเสมอ คือ ตราประจำหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า ตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะที่แสดงด้วยตัวเลขอาระบิก และตราประจำตัวของผู้ผลิต ดังภาพที่ 3.6

ภาพที่ 3.6 : ตัวอย่างตราประทับ CCM

Platinum	Gold	Palladium	Silver
			
999-950-900-850	999-916-750-585-375	999-950-500	999-925-830-800
COMMON CONTROL MARK	ASSAY OFFICE MARK	RESPONSABILITY MARK	FINENESS MARK
			750

ทั้งนี้ ได้มีข้อตกลงร่วมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าของแต่ละประเทศสมาชิกว่า ยังคงให้แต่ละประเทศสมาชิกมีอิสระในการใช้มาตรฐานของตนเองแต่ในขณะเดียวกันแต่ละประเทศสมาชิกต้องยอมรับมาตรฐานกลางของค่าความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่าดังต่อไปนี้

- เครื่องประดับแพลทินัมที่มีความบริสุทธิ์ร้อยละ 95.0 (Pt950)
- เครื่องประดับทองคำที่มีความบริสุทธิ์ร้อยละ 75.0 (Au750)
- เครื่องประดับทองคำที่มีความบริสุทธิ์ร้อยละ 58.5 (Au585)
- เครื่องประดับเงินที่มีความบริสุทธิ์ร้อยละ 92.5 (Ag925)
- เครื่องประดับเงินที่มีความบริสุทธิ์ร้อยละ 80.0 (Ag800)

ซึ่งเครื่องประดับที่ค่าความบริสุทธิ์ข้างต้นนี้ถือเป็นมาตรฐานกลางที่มีในสัญญาของทุกประเทศ หรืออีกนัยหนึ่งคือทุกประเทศต้องยอมรับเครื่องประดับที่มีตรา CCM ของเครื่องประดับที่มีชนิดของโลหะและความบริสุทธิ์ที่กำหนดไว้ข้างต้นนั่นเอง

ทั้งนี้ในกรณีประเทศสมาชิกหนึ่งได้ส่งสินค้าไปยังอีกประเทศสมาชิกหนึ่งโดยที่สินค้าไม่มีตรา CCM Assay Office ของประเทศสมาชิกที่เป็นฝ่ายรับสินค้านั้นจะมีสิทธิ์ที่จะเลือกตรวจสอบสินค้านั้นได้โดยอิสระ และไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎระเบียบของ Hallmarking Convention

การสมัครเป็นสมาชิก Hallmarking Convention

ในการสมัครเป็นประเทศสมาชิกในกลุ่ม Hallmarking Convention ประเทศผู้สมัครจะต้องถูกตรวจสอบคุณสมบัติขั้นต้น 4 ข้อ คือ

1. ประเทศผู้สมัครเป็นประเทศที่ได้รับการยอมรับโดยสหประชาชาติ (United Nation, UN) หรือเป็นสมาชิกในองค์กรลูกของสหประชาชาติหรือไม่
2. ประเทศผู้สมัครได้มีระบบมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าแล้วหรือไม่
3. ประเทศผู้สมัครได้มีการออกกฎหมายลงโทษด้านการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับโลหะมีค่า และกฎหมายปกป้องตรารับรองมาตรฐาน ในกรณีที่เกิดการปลอมแปลงตรารับรองมาตรฐาน และกรณีที่มีผู้ทำตรารับรองมาตรฐานปลอมหรือไม่
4. ประเทศผู้สมัครได้มีหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าอย่างเป็นทางการ โดยหน่วยงานดังกล่าวมีห้องปฏิบัติการตรวจรับรองมาตรฐานที่ได้มาตรฐานในระดับสากลแล้วหรือไม่

ในส่วนของขั้นตอนการสมัครเป็นสมาชิก Hallmarking Convention จะประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน คือ

1. ส่งใบสมัครขอเป็นสมาชิก
2. รับการตรวจรับรองคุณสมบัติการเป็นสมาชิกโดยคณะทำงานที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการกลาง (Standing Committee) ของ Hallmarking Convention
3. หลังจากที่ได้รับการรับรองแล้วว่ามีคุณสมบัติเหมาะสม ประเทศผู้สมัครจะได้รับคำเชิญให้เข้าร่วมเป็นสมาชิก
4. ลงนามและประกาศสัตยาบรรณ
5. ประกาศการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มอย่างเป็นทางการ

ทั้งนี้ผู้ที่สนใจสมัครจะต้องแสดงตัวตนของ Assay Office และตัวแทนภาครัฐบาล โดยจะต้องมีส่วนร่วมในการจ่ายค่าธรรมเนียมสมาชิกจำนวนครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเต็มรูปแบบ หลังจากนั้นจะต้องส่งตัวแทน (เช่น ผู้เชี่ยวชาญ หรือเจ้าหน้าที่ทางด้านเทคนิค) เข้าร่วมพูดคุยและแลกเปลี่ยนข้อมูล และมุมมองของระบบการประทับตรา และเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่ทางกลุ่มต้องการ

ในขั้นตอนของการตรวจรับรองคุณสมบัติการเป็นสมาชิก ทางคณะกรรมการของ Hallmarking Convention จะจัดตั้งทีมทดสอบ ไปเยี่ยมชมยังประเทศผู้ขออนุญาต โดยมีวัตถุประสงค์ คือ (i) เพื่อพิจารณา

ว่ามีความสามารถและคุณสมบัติเหมาะสมสอดคล้องกับอนุสัญญา (ii) เพื่อยืนยันความถูกต้องของการเตรียมการเข้าเป็นสมาชิก โดยการเข้าพบอาจเน้นในเรื่องต่อไปนี้

1. กฎหมายและกฎระเบียบว่าด้วยการต่อต้านการกระทำความผิด การปลอมแปลง ของตราประทับสำหรับโลหะมีค่า
2. องค์กร ความรับผิดชอบ และสถานะ
3. วิธีการในการสุ่ม การทดสอบ และการประทับตรา (Methods of Sampling Assaying and Marking) สำหรับชิ้นงานโลหะมีค่า
4. กระบวนการวิเคราะห์ผล
5. กระบวนการในการเก็บผลการวิเคราะห์สำหรับสินค้าที่ได้รับการประทับตราเรียบร้อยแล้ว
6. ระบบการรักษาความปลอดภัย สำหรับตราประทับ และการเก็บรักษาเครื่องสำหรับประทับตราต่างๆ
7. โปรแกรมการฝึกอบรมพนักงาน
8. ทดสอบกระบวนการทำงานของห้องปฏิบัติการ และการประเมินผลอื่นๆ เกี่ยวกับ Assay Office

โดยปกติการทดสอบเยี่ยมชมจะใช้เวลาไม่เกิน 2 วัน ทั้งนี้ หาก Assay Office มีมาตรฐาน EN หรือ มาตรฐาน ISO จะต้องนำให้คณะกรรมการพิจารณา ณ วันที่เยี่ยมชม

ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก

ในเว็บไซต์หลักของ Hallmarking Convention¹⁶ ได้ระบุถึงผลประโยชน์ที่ประเทศสมาชิกจะได้รับ ดังต่อไปนี้

(1) ประโยชน์ด้านการส่งเสริมการส่งออก ชิ้นงานที่มีการประทับตรา CCM ร่วมกับตราประทับ The National Assay Office Mark ตราประทับ The Responsibility Mark (เช่น ตราประทับจาก Manufacturer หรือ Sponsor) และตราประทับที่แสดงค่าความบริสุทธิ์ (The Fineness Mark) หลังจากประทับตราดังกล่าวแล้ว เมื่อนำเข้าไปยังประเทศที่อยู่ในสัญญา (the Precious Metal Convention (PMC)) จะไม่ถูกประทับตราซ้ำ ดังนั้น การรวมกลุ่ม และการประทับตรา CCM จึงเป็นการช่วยให้สินค้าเข้าสู่ตลาดได้ง่ายมากขึ้น

¹⁶ <http://www.hallmarkingconvention.org/>

(2) ตราประทับ CCM ไม่ใช่การบังคับ แต่เป็นเพียงเครื่องมือหนึ่ง หรือตัวเลือกหนึ่งเท่านั้น เครื่องหมาย CCM ถูกกำหนดให้อยู่ภายใต้ความสมัครใจ ดังนั้น ผู้ผลิตสามารถเลือกที่จะประทับหรือไม่ประทับตรา CCM ก็ได้ ซึ่งเครื่องหมาย CCM เป็นเครื่องหมายที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นเครื่องหมายที่แสดงถึงคุณภาพในหลายประเทศ และเป็นที่ยอมรับทั่วโลก

(3) กระตุ้นให้เกิดการค้าที่เป็นธรรม การรวมกลุ่มกันเป็นสมาชิกเป็นการกระตุ้นให้เกิดการค้าที่เป็นธรรมในกลุ่มสินค้าโลหะมีค่า เนื่องจากหลังจากที่เข้าเป็นสมาชิกแล้วจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดเฉพาะงาน (The Convention's Technical Requirements) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชิ้นงานที่ต้องการประทับตรา CCM ชิ้นงานจะต้องมีความบริสุทธิ์ไม่ต่ำกว่าที่กำหนด จึงเป็นที่ทราบโดยทั่วกันว่าการรวมกลุ่มดังกล่าวจะไม่เป็นการบิดเบือนการตลาดและการค้า

(4) เป็นการคุ้มครองผู้บริโภค นอกจากการรวมกลุ่มกันจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการอำนวยความสะดวกทางด้านการค้าแล้ว ส่วนหนึ่งก็เป็นการคุ้มครองผู้บริโภคโดยปริยาย กล่าวคือ เป็นการคุ้มครองผู้บริโภคไม่ให้ได้รับสินค้าที่มีเนื้อความบริสุทธิ์ต่ำกว่ามาตรฐาน ทั้งนี้ ในหลายๆ ประเทศ กลุ่มสินค้าประเภทโลหะมีค่า นอกจากผู้บริโภคจะซื้อเพื่อสวมใส่เป็นเครื่องประดับ เพื่อความสวยงามแล้วยังซื้อเพื่อการลงทุนอีกด้วย

(5) เป็นการประหยัดทรัพยากรเนื่องจากการที่ชิ้นงานที่มีการประทับตรา CCM เป็นที่เรียบร้อยเมื่อนำเข้าไปยังประเทศที่มีการตกลงในสนธิสัญญาแล้วไม่ต้องประทับตราซ้ำ จึงเป็นการประหยัดทรัพยากรทางด้านเวลา และประหยัดต้นทุนในการควบคุมสินค้าและประทับตรา สิ่งต่างๆ เหล่านี้ ไม่เพียงแต่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตและผู้นำเข้า ยังเป็นประโยชน์ต่อประเทศนำเข้านั้นๆ (เช่น สามารถลดมาตรการเฝ้าระวังสินค้าประเภทโลหะมีค่า เป็นต้น)

(6) เป็นระบบที่มีมาตรฐานการควบคุมระดับสากล ระบบ CCM เป็นระบบการสร้างเครื่องหมายที่ใช้มาตรฐานการยอมรับในระดับสากล นอกจากนี้ ยังมีการจัดประชุมระหว่างประเทศสมาชิกเพื่อสร้างความมีส่วนร่วมและร่วมกันกำหนดมาตรฐาน อีกทั้งระบบของ PMC ยังสร้างให้เกิดความสอดคล้องกับระบบมาตรฐานระดับสากลอื่นๆ ที่มีอยู่เดิม เช่น มาตรฐาน ISO ซึ่งได้มีการส่งเสริมให้ส่วนปฏิบัติการทดสอบของ Assay Office ต้องได้รับมาตรฐาน ISO 17025 และ ISO 17020

(7) การสร้างการรับรู้ร่วมกัน การสร้างเครือข่าย การแลกเปลี่ยนข้อมูล และร่วมสร้างมาตรฐานระดับสูง กล่าวคือ การรวมกลุ่มก่อให้เกิดการสร้างเครือข่าย และเกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ทั้งข้อมูลด้านเทคโนโลยี และกระบวนการควบคุมมาตรฐาน นอกจากนี้ The Precious Metal Convention

(PMC) ยังร่วมกับ the International Association of Assay Offices (IAAO) โดย PMC เป็นเจ้าภาพในการจัดการทดสอบระหว่างห้องปฏิบัติการ เพื่อให้ห้องปฏิบัติการที่เข้าร่วมโครงการได้ทราบถึงวิธีการทดสอบ และวิธีการวิเคราะห์ที่ถูกต้องแม่นยำ และผลักดันอุปกรณ์หรือวิธีการทดสอบให้เข้าสู่มาตรฐาน อันจะช่วยให้ห้องปฏิบัติการทดสอบรักษาความเป็นมาตรฐานระดับสูงนั้นไว้ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญและจำเป็นในการควบคุมค่าความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่า

2) International Association of Assessing Officers (IAAO)¹⁷

สำหรับประวัติความเป็นมาของ IAAO นั้น IAAO เริ่มต้นขึ้นจากการรวมตัวกันของกลุ่มหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า (Assay Office) ของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป (European Union, EU) เมื่อปี ค.ศ. 1992 หรือ 20 ปีภายหลังจากการก่อตั้ง Hallmarking Convention โดยในขณะนั้นยังใช้ชื่อกลุ่มว่า the Association of European Assay Office (AEAO) อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการก่อตั้งกลุ่ม AEAO ได้มีหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าจากประเทศนอกกลุ่มสหภาพยุโรปแสดงความสนใจในการเข้าร่วมกลุ่มมากขึ้น และหลายประเทศก็มาจากทวีปอื่น จนในที่สุดเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2008 กลุ่ม AEAO จึงได้เปลี่ยนชื่อกลุ่มมาเป็น IAAO ดังที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน แต่ยังคงวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มไว้เช่นเดิม

วัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งกลุ่ม AEAO ซึ่งกลายมาเป็น IAAO ในปัจจุบัน คือ การสร้างพื้นที่ร่วมในการแลกเปลี่ยนและให้การสนับสนุนทางด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าระหว่างหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าในกลุ่มประเทศสมาชิก ซึ่งกลุ่ม IAAO มีการเปิดกว้างในการรับสมัครสมาชิกมากกว่ากลุ่ม Hallmarking Convention คือ เปิดให้หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานที่เป็นทางการของประเทศต่างๆ (State Recognized Assay Office) ให้สามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกได้ ในขณะที่หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานอื่นสามารถเข้าร่วมกลุ่มในฐานะผู้สังเกตการณ์ได้ (Observer)

ในปัจจุบัน IAAO มีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 39 ประเทศ และมีผู้สมัครเป็นผู้สังเกตการณ์ 1 ประเทศ ดังที่แสดงในด้านล่าง

รายชื่อประเทศสมาชิก IAAO

1. ออสเตเรีย	21. มัลโดวา
2. บาร์เรน	22. มองโกเลีย

¹⁷ International Association of Assessing Officers (IAAO). Available from: <http://www.the.iaao.com>.

(Accessed 5 January 2558).

3. บอสเนีย แอนด์ เฮอร์เซโกวีนา	23. มอนเตเนโกร
4. จีน	24. เนเธอร์แลนด์
5. โครเอเชีย	25. นอร์เวย์
6. ไชปรัส	26. โปแลนด์
7. สาธารณรัฐเช็ก	27. โปรตุเกส
8. เดนมาร์ก	28. โรมาเนีย
9. เอสโตเนีย	29. รัสเซีย
10. ฟินแลนด์	30. เซอร์เบีย
11. ฝรั่งเศส	31. สิงคโปร์
12. เยอรมัน	32. สโลวาเกีย
13. ฮังการี	33. สโลเวเนีย
14. ไอร์แลนด์	34. สเปน
15. อิสราเอล	35. ศรีลังกา
16. อิตาลี	36. สวีเดน
17. ลัตเวีย	37. สวิตเซอร์แลนด์
18. ลิทัวเนีย	38. ยูเครน
19. มาซิโดเนีย	39. สหราชอาณาจักร
20. มอริเชียส	

รายชื่อประเทศผู้สังเกตการณ์

1. ปาเลสไตน์

3.2 มาตรฐานสินค้าเครื่องประดับทอง ในประเทศคู่ค้าที่สำคัญ

3.2.1 มาตรฐานเครื่องประดับทองในสหราชอาณาจักร (United Kingdom: UK)

การประทับตรา (Hallmarking) เป็นหนึ่งในกระบวนการที่เก่าแก่ที่สุดในการคุ้มครองผู้บริโภคที่เริ่มขึ้นในสหราชอาณาจักรมากกว่า 700 ปี โดยทำการประทับตราเป็นเครื่องหมายลงบนชิ้นงานอัญมณีต่างๆ ที่ผลิตจาก Platinum, Gold, Silver และ Palladium ทั้งนี้ การประทับตราดังกล่าว เป็นการประทับตราเพื่อยืนยันถึงความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่าว่ามีค่าตรงตามที่ได้มีการวิเคราะห์ (Assaying) โดยการวิเคราะห์ตรวจสอบ (Assaying) และประทับตรา (Hallmarking) จะดำเนินการโดยหนึ่งในสี่ของหน่วยงานตรวจสอบหรือ Assay Office ที่ตั้งอยู่ในเมือง London Birmingham Sheffield และ Edinburgh

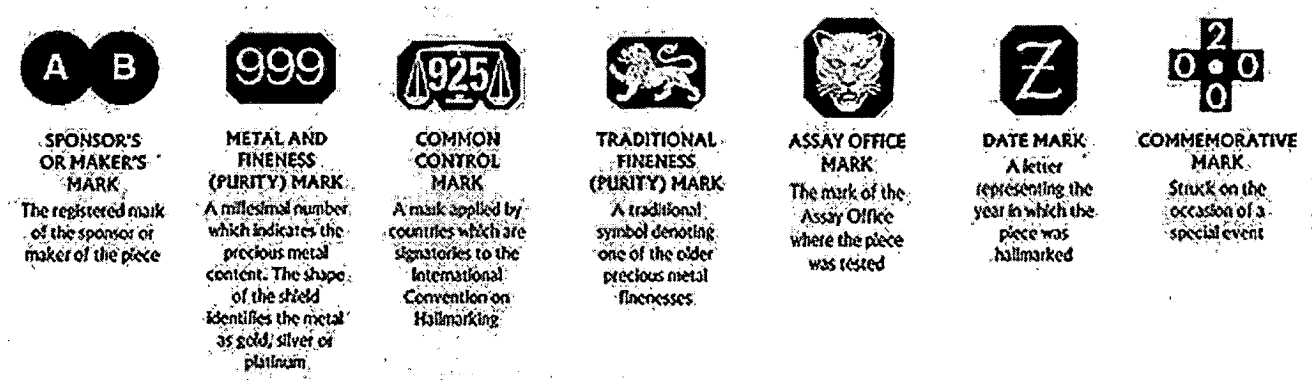
สำหรับมาตรฐานสินค้าเครื่องประดับทองในสหราชอาณาจักร (United Kingdom: UK) มีกฎหมายควบคุมการประทับตราในสหราชอาณาจักรซึ่งมีชื่อว่า Hallmarking Act 1973 โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับ Hallmarking Act 1973 ดังนี้

The Hallmarking Act 1973 เป็นกฎหมายที่กำหนดให้มีการทำ hallmarking ซึ่งหมายถึงการทดสอบและการประทับตราเครื่องประดับโลหะมีค่า มีความสอดคล้องกับมาตรฐานความบริสุทธิ์ (Purity) ตามที่กฎหมายกำหนดโดยผู้ประกอบการที่ขายเครื่องประดับโลหะมีค่า ที่ไม่มีตราประทับดังกล่าว จะถือเป็นความผิด ทั้งนี้การทดสอบจะกระทำในสหราชอาณาจักร โดยหน่วยงานอิสระ คือ Assay Offices ซึ่งมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ London Birmingham Sheffield และ Edinburgh นอกจากนี้กฎหมายได้กำหนดให้มีการจัดตั้ง British Hallmarking Council (BHC) ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ Secretary of State ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ hallmarking และให้แนวทางแก่ Assay Offices เกี่ยวกับมาตรฐานวิธีปฏิบัติและกระบวนการในการทดสอบและประทับตรา ต่อมาได้มีการแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับกฎหมายของสหภาพยุโรป โดยกฎหมายฉบับใหม่เริ่มมีผลใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 และล่าสุดได้มีการโอนอำนาจหน้าที่ของ BHC ให้กับ National Weights & Measures Laboratory (NWML) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2550 ทั้งนี้ สหราชอาณาจักรในฐานะสมาชิก Convention on the Control and Marking of Articles of Precious Metals (Hallmarking Convention) ให้การยอมรับ Convention

Common Control Mark (CCM) ซึ่งหมายความว่า เครื่องประดับใดที่ได้รับตรา CCM สามารถนำเข้าและขายในอังกฤษโดยไม่ต้องขอ UK hallmarking เพิ่มเติม¹⁸

มาตรฐานสินค้าเครื่องประดับทองในสหราชอาณาจักร (United Kingdom: UK)

เครื่องหมาย Hallmark ที่มีการประทับตราใน UK ในปัจจุบัน

จากภาพ เครื่องหมายทั้งหมดจะมีการแบ่งออกเป็น เครื่องหมายที่บังคับใช้ (Compulsory marks) 3 เครื่องหมาย ส่วนเครื่องหมายอื่นๆ หากจะประทับเพิ่มเติมก็สามารถทำได้ โดยเครื่องหมายแต่ละประเภทนั้นมีรายละเอียดดังนี้

เครื่องหมายที่บังคับใช้ (Compulsory marks)

เป็นเครื่องหมายที่มีการปรับเปลี่ยนมาจากกฎหมาย The Hallmarking Act 1973 ที่เป็นผลบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2542 ที่มีการเปลี่ยนแปลงว่า ทุกชิ้นงานที่ผลิตจากโลหะมีค่าต้องมีการประทับตรา Hallmark โดยเครื่องหมายของ UK Hallmark ในปัจจุบันนั้น บังคับว่าอย่างน้อยที่สุดชิ้นงานจะต้องมี 3 เครื่องหมายนี้

- i. เครื่องหมาย Sponsor's หรือ Marker's Mark
- ii. เครื่องหมาย Metal และ Fineness (Purity) Mark
- iii. เครื่องหมาย Assay Office Mark

i. เครื่องหมาย Sponsor's หรือ Marker's Mark

¹⁸ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.). มกราคม 2551. มาตรการ/กฎระเบียบทางการค้าของสหราชอาณาจักรเกี่ยวกับสินค้า 5 อันดับแรกของไทย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.sme.go.th/SiteCollectionDocuments/มาตรการและกฎระเบียบ/ยุโรป/england-product-thailand.pdf>. (วันที่สืบค้น 26 มกราคม 2558).

เป็นเครื่องหมายที่จะเป็นการระบุว่าชิ้นงานนี้มี Marker หรือ Sponsor คือหน่วยงานใด โดยในสหราชอาณาจักรบังคับว่า เครื่องหมายนี้จะต้องประกอบด้วยตัวอักษรอย่างน้อย 2 ตัวอักษร และอยู่ ภายในกรอบ ซึ่งเครื่องหมายดังกล่าวจะต้องไม่มีเครื่องหมายอื่นมาซ้ำกัน

ii. เครื่องหมาย Metal และ Fineness (Purity) Mark

เป็นเครื่องหมายที่จะเป็นตัวชี้วัดถึงประเภทโลหะมีค่าของชิ้นงาน และจะต้อง มีค่าความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่านั้นๆ ไม่น้อยกว่าค่าเครื่องหมาย โดยจะมีการระบุค่าตามตัวเลข ความบริสุทธิ์ เช่น 375 คือ 9 Carat และรูปแบบกรอบจะเป็นตัวกำหนดประเภทของโลหะมีค่านั้นๆ ดังนี้

Silver	Palladium	Gold	Platinum
800	2009 500	375 9 carat	850
925 Sterling	950	585 14 carat	900
958 Britannia	999	750 18 carat	950
999	2010 500	916 22 carat	999
	950	990	
	999	999	

ที่มารูปภาพ :

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/210028/hallmark-guidance-notes.pdf

iii. เครื่องหมาย Assay Office Mark

เป็นเครื่องหมายที่จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าชิ้นงานได้รับการตรวจสอบและลงตราประทับ โดย Assay Office ใด ซึ่งในสหราชอาณาจักรมี Assay Office ทั้งหมด 4 แห่ง ดังที่กล่าวในข้างต้น

London

Edinburg

Birmingham

Sheffield

ทั้งนี้ ในอดีตสหราชอาณาจักรมีสำนักงาน Assay Office อื่นๆ อีกหลายแห่ง ที่ตั้งอยู่ ณ เมืองใหญ่ในสหราชอาณาจักร แต่ปัจจุบันได้ปิดตัวลงไป โดยสำนักงาน Assay Office ที่สำคัญในอดีต ได้แก่

Chester

(ปิดตัวลงในปี 1962)

Exeter

(ปิดตัวลงในปี 1883)

Glasgow

(ปิดตัวลงในปี 1964)

Newcastle

(ปิดตัวลงในปี 1884)

เครื่องหมาย Full Traditional UK Hallmark

การประทับตราที่ครบถ้วนในสหราชอาณาจักรนอกจากจะประกอบด้วย 3 เครื่องหมายข้างต้นแล้ว จะมีเพิ่มเติมอีก 2 เครื่องหมาย ได้แก่ เครื่องหมาย Traditional Fineness Mark และ เครื่องหมาย Date Letter Mark ซึ่งเป็นตราประทับที่สามารถเลือกได้ว่าจะประทับหรือไม่

Sponsor's mark	Traditional fineness mark	Millesimal fineness mark	Assay Office mark	Date letter mark

เครื่องหมาย Traditional fineness mark

Sterling Silver

Sterling Silver
Scotland

Britannia
Silver

Palladium

Gold

Platinum

เครื่องหมาย Date Letter Mark

สำหรับเครื่องหมาย Date Letter Mark ในอดีตนั้นมีการบังคับใช้ และแต่ละ Assay Office ต่างมีรูปแบบของ Date Letter Mark ในแต่ละปีแตกต่างกัน โดยในปัจจุบันเครื่องหมาย Date Letter Mark ได้ถูกระบุให้เป็นเครื่องหมายที่จะทำการประทับหรือไม่ก็ได้ โดยเครื่องหมายจะมีการเปลี่ยน 1 ครั้ง ทุกปี ในทุกๆ วันที่ 1 มกราคม

เครื่องหมาย Common Control Mark

เครื่องหมาย Common Control Mark เป็นเครื่องหมายที่เกิดจากการรวมกลุ่มที่เรียกว่า The Convention on the Control and Marking of Articles of Precious Metals (หรือที่รู้จักกันในนาม "Precious Metals Convention" "Hallmarking Convention" หรือ "Vienna Convention" เป็นการรวมกลุ่มลงนามสนธิสัญญาระหว่างรัฐ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนการค้าระหว่างประเทศของสินค้าประเภทโลหะมีค่า ซึ่งขอบเขตของการทำสนธิสัญญาจะเข้มงวดในเรื่องของการควบคุมเนื้อหาของโลหะมีค่า

โดยรัฐที่เป็นหนึ่งในคณะประเทศที่มีการรวมกลุ่ม จะทำการยอมรับซึ่งกันและกัน โดยขึ้นงานที่จะทำการยอมรับนั้น คือ ขึ้นงานที่มีการประทับตรา "Common Control Mark" (CCM) ซึ่งเป็นตราเฉพาะภายใต้สนธิสัญญา และมีการควบคุมค่าความบริสุทธิ์อย่างถูกต้องตามกฎหมาย สำหรับสินค้าที่มีการประทับตรา Common Control Mark หรือ CCM จะสามารถเข้าประเทศภายในกลุ่มเดียวกันได้ โดยไม่ต้องมีการควบคุมเพิ่มเติมหรือประทับตราซ้ำ ซึ่งตรา CCM ถือเป็นตราประทับ Hallmark สากลตราแรกและไม่เพียงแต่จะได้รับการยอมรับเฉพาะในกลุ่ม Convention เท่านั้น แต่มีการยอมรับในประเทศอื่นๆ ทั่วโลก โดยถือเป็นสัญลักษณ์ของคำว่า "คุณภาพ"

กระบวนการจัดทำ Hallmarking¹⁹

จากข้อมูลของ The Goldsmiths' Company Assay Office ซึ่งเป็นผู้บริหาร London Assay Office ได้ระบุข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำ Hallmarking ดังนี้

Sampling

สำหรับวิธีการดั้งเดิมของการสุ่มตัวอย่างทดสอบนั้น จะเป็นการสกัด และทดสอบบนชิ้นงาน เพื่อตรวจสอบวัสดุที่ใช้ผลิตชิ้นงานในกลุ่มนั้นๆ โดยจะทำการทดสอบคัดแยกกลุ่มตามค่าความบริสุทธิ์ (Fineness) ซึ่งการทดสอบความเป็นเนื้อเดียวกันของชิ้นงานต่างๆ จะใช้วิธีการ Touch Test กับชิ้นงาน สำหรับกระบวนการ Touch Test นั้น จะเป็นการนำชิ้นงานไปสัมผัสเบาๆ หรือขีดลงบนแท่นหิน เพื่อให้ชิ้นงานทิ้งรอยบางๆ บนแท่นหิน จากนั้นจะใช้สารเคมีทำปฏิกิริยากับรอยบางๆ ที่ชิ้นงานทิ้งไว้ เมื่อสารเคมีทำปฏิกิริยาก็จะสามารถประมาณค่าความบริสุทธิ์ได้จากตัวชี้วัดเปรียบเทียบได้

โดยวิธีการ Touch Test นี้ จากรายงานวิชาการของสำนักอุตสาหกรรมพื้นฐาน กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้อธิบายถึงวิธีการดังกล่าวว่า การทดสอบด้วยวิธีการ Touch Test นั้น เป็นการทดสอบโดยไม่ต้องทำลายชิ้นส่วนโลหะ (Non-destructive) ผู้ที่มีความชำนาญสามารถชี้บ่งปริมาณทองคำในตัวอย่างไม่ได้ โดยประมาณใกล้เคียงกับความเป็นจริงประมาณ ร้อยละ 1 – 2 แต่วิธีการดังกล่าว ไม่เหมาะสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีปริมาณทองคำสูง (High Karat Gold) และ ทองคำขาว (White Gold)²⁰

¹⁹ The Goldsmiths' Company Assay Office. The Hallmarking Process. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.thegoldsmiths.co.uk/media/4374845/hallmarking%20process.pdf>. (วันที่สืบค้น 26 มกราคม 2558).

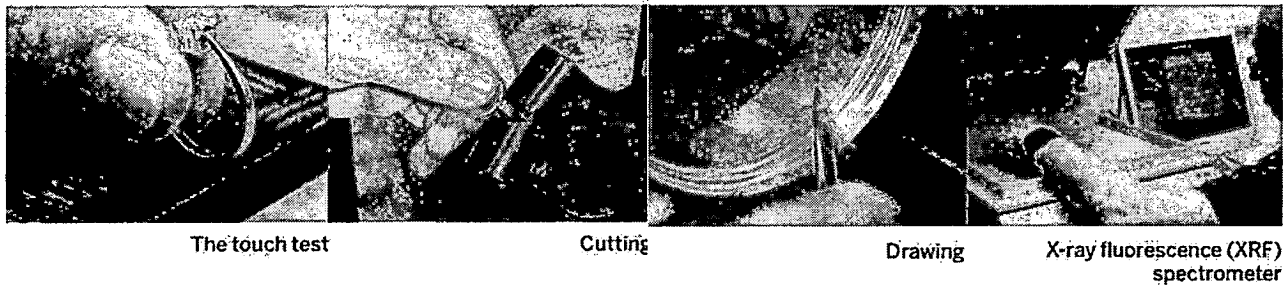
²⁰ นุชนาถ นาคำ. 2548. การวิเคราะห์ทองคำและเงิน ในโลหะทองคำผสมเงิน. กรุงเทพฯ : กลุ่มวิเคราะห์ สำนักอุตสาหกรรมพื้นฐาน.

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.dpim.go.th/articles/article?catid=134&articleid=260>. (วันที่สืบค้น 28 มกราคม 2558).

ทั้งนี้ หากชิ้นงานนั้นเล็กเกินกว่าที่จะทำด้วยวิธีดังกล่าว สามารถตรวจสอบชิ้นงานได้ด้วยวิธีการ Cutting หรือ Drawing โดยวัสดุที่ได้จากชิ้นงาน จะถูกส่งต่อไปยังห้อง Laboratory เพื่อทำการ Assaying ต่อไป นอกเหนือจากการใช้วิธีการ Touch Test ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ยังมีวิธีการอื่น นั่นก็คือ X-ray Fluorescence (XRF) Spectrometer มาใช้ในการประมาณค่าความบริสุทธิ์ของชิ้นงาน โดยเครื่องดังกล่าว จะทำงานโดยอาศัยลำแสง X-ray ยิ่งไปที่ชิ้นงาน โดยลำแสงจะเกิดปฏิกิริยัมพันธ์ร่วมกันกับชิ้นงาน และให้ผลลัพธ์ของ X-ray ที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งวิธีการดังกล่าว มักนำมาใช้กับชิ้นงานที่ได้มีการประกอบ ออกมาอย่างเสร็จสมบูรณ์แล้ว เนื่องจากเป็นเทคนิคที่ให้ผลที่ถูกต้องมาก และไม่ทำลายชิ้นงาน

โดยวิธีการ X-ray Fluorescence (XRF) นี้ จากรายงานวิชาการของสำนักอุตสาหกรรมพื้นฐาน กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้อธิบายถึงวิธีการดังกล่าวว่า เป็นวิธีการที่ไม่ทำลายชิ้นงาน เช่นกัน เหมาะสำหรับอุตสาหกรรมอัญมณีที่ต้องการควบคุมคุณภาพการผลิต ความถูกต้อง ร้อยละ 1 – 5 ภายใต้เงื่อนไข เช่น ผิวหน้าต้องเรียบและมีขนาดใหญ่พอ ถ้าผิวมีลักษณะโค้งงอที่เกินขึ้นอาจผิดพลาด เนื่องจากการเกิด Scatter วิธีนี้เร็วเพียงไม่กี่นาที และสามารถวัดธาตุอื่นๆ ที่ผสมอยู่ได้ด้วย แต่เป็นการวัดที่ผิวเท่านั้น ดังนั้น ต้องระมัดระวังในกรณีที่เป็นทองคำชุบ อีกทั้งราคาเครื่องดังกล่าวยังมีราคาแพง

Assaying

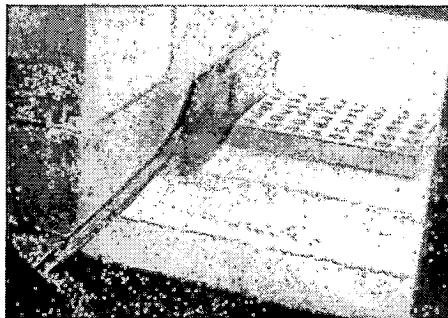
การ Assaying คือ วิธีการวิเคราะห์เพื่อกำหนดค่าที่ถูกต้องของปริมาณเนื้อโลหะมีค่าที่มีในโลหะผสม โดยวิธีการหลักของการ Assaying มี 3 วิธีการด้วยกัน ได้แก่ การวิเคราะห์โดยใช้วิธี Cupellation สำหรับทอง (Gold) การวิเคราะห์โดยใช้วิธี Titration สำหรับเงิน (Silver) และวิธี Inductively Coupled Plasma Optical Emission Spectrometry (ICP OES) สำหรับแพลทินัม (Platinum) และแพลเลเดียม (Palladium)

การวิเคราะห์โดยใช้วิธี Cupellation

การวิเคราะห์ทองคำด้วยวิธี Cupellation นี้ เป็นขั้นตอนหนึ่งของการวิเคราะห์ทองคำด้วยวิธี Fire Assay กล่าวคือ วิธี Cupellation จะลดขั้นตอนการถลุงให้เป็นโลหะของวิธี Fire Assay ออกไป เนื่องจากตัวอย่างที่นำมาทดสอบนั้นเป็นโลหะอยู่แล้ว ซึ่งวิธี Cupellation นี้ เป็นวิธีที่มีมาตั้งแต่สมัยโรมัน

โดยตัวอย่างทองคำที่จะนำมาทดสอบนั้น จะมีการถูกชั่งน้ำหนักอย่างเที่ยงตรง และจะเข้าสู่กระบวนการที่เพิ่มโลหะเงินลงไปในตัวอย่างที่เราเรียกว่า “กระบวนการ Inquartation” โดยทองและเงินที่มีการผสมกันนั้น จะถูกบรรจุลงในแผ่นตะกั่ว (lead Foil) และห่อให้เป็นรูปร่างบรรจุลงในเบ้า “Cupel” โดยเนื้อเบ้าดังกล่าวจะเป็นวัสดุทนไฟที่มีรูพรุน เบ้า Cupel จะถูกวางลงในเตาหลอมที่อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส ใช้เวลา 20 นาที เพื่อที่จะให้โลหะทั้งหมดเกิดการหลอมละลาย จากนั้นโลหะทั้งหมดทุกชนิด ยกเว้นทองคำ และเงิน จะถูกดูดซับลงไป ใน Cupel เมื่อนำ Cupel ออกจากเตาเผาแล้ว จะเหลือสิ่งที่ไม่ละลายลงไป ในเบ้า นั่นก็คือ เม็ดของทองคำและเงิน จากนั้นนำเม็ดดังกล่าวไปทดสอบด้วยกรดไนตริก (Nitric Acid) ซึ่งจะเข้าสู่กระบวนการที่เราเรียกว่า “Parting” จากนั้นจะนำมาคำนวณน้ำหนักใหม่ โดยประมาณค่าตามความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่า ซึ่งวิธีดังกล่าวมีความถูกต้องประมาณ 1 ส่วน ต่อ 1,000

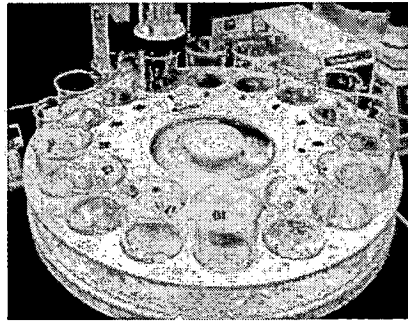
ภาพที่ 3.7 : การวิเคราะห์โดยใช้วิธี Cupellation

การวิเคราะห์โดยใช้วิธี Titration

การวิเคราะห์โดยใช้วิธี Titration จะเป็นการวิเคราะห์โดยนำตัวอย่างโลหะเงินมาชั่งน้ำหนักอย่างแม่นยำ จากนั้นนำใส่ลงในบีกเกอร์ และกำหนดปริมาณของกรดไนตริก (Nitric Acid) เข้ากับสารละลาย Silver Nitrate จากนั้นนำบีกเกอร์ใส่ใน Autotitrator โดยมีการเพิ่มสารละลาย Sodium Chloride (Common Salt) เข้าไป จากนั้น Sodium Chloride ทำปฏิกิริยากับสารละลาย Silver Nitrate เมื่อนำมาคำนวณต่อก็จะได้ค่าความบริสุทธิ์ของโลหะที่ทดสอบ ซึ่งวิธีดังกล่าวมีความถูกต้องประมาณ 1 ส่วน ต่อ 1,000

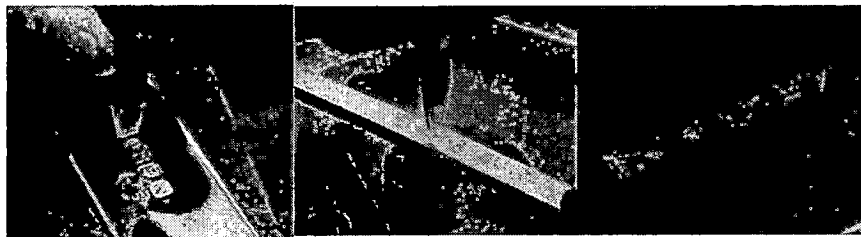
ภาพที่ 3.8 : การวิเคราะห์โดยใช้วิธี Titration

Hallmarking

เมื่อชิ้นงานได้ทำการทดลองสุ่มตัวอย่าง และทดสอบ Assaying เสร็จสมบูรณ์แล้ว ชิ้นงานดังกล่าว จะถูกส่งไปประทับตรา โดยวิธีการประทับตราจะประกอบด้วย 3 วิธี ได้แก่ Handmarking Pressmarking และ Lasermarking ซึ่งจะเลือกใช้วิธีการใดนั้น ขึ้นอยู่กับขนาด และลักษณะของเนื้อชิ้นงาน

ภาพที่ 3.9 : ประเภทการประทับตรา Hallmarking

Handmarking

Pressmarking

Lasermarking

ทั้งนี้ ในสหราชอาณาจักรได้ออกกฎหมายเว้นให้ชิ้นงานที่มีน้ำหนักต่ำกว่าน้ำหนักที่จะแสดงต่อไปนี้ ให้สามารถจำหน่ายได้โดยไม่ต้องมีตราประทับ

- ทองคำ (Gold) 1.0 กรัม
- เงิน (Silver) 7.78 กรัม
- แพลทินัม (Platinum) 0.5 กรัม
- พาลาเดียม (Palladium) 1.0 กรัม

อัตราค่าใช้บริการ

จากข้อมูลของ The Goldsmiths' Company Assay Office ที่มีการระบุเกี่ยวกับอัตราค่าใช้บริการ ว่า อัตราค่าใช้จ่ายต่างๆ มีผลเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2556 ซึ่งถูกควบคุมด้วยระเบียบของ The Hallmarking Act 1973 และเป็นค่าใช้จ่ายสูงสุดที่ไม่เกิน The British Hallmarking Council กำหนด ซึ่งมีรายละเอียดทั้งหมดดังนี้

อัตราค่าใช้จ่ายขั้นต่ำ (Minimum Charges)

รายละเอียดราคาที่จะแสดงต่อไปนี้เป็นเพียงอัตราค่าใช้จ่ายขั้นต่ำสำหรับ Hallmarking เท่านั้น สำหรับค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการขอ Sponsor's Mark นั้น จะต้องมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพิ่มเติม

- อัตราค่าใช้จ่ายขั้นต่ำ กรณี 1 – 2 รายการ ต่อแพ็คเกจ £10.00 (489 บาท)
- อัตราค่าใช้จ่ายขั้นต่ำ กรณี 3 – 5 รายการ ต่อแพ็คเกจ £15.00 (733 บาท)
- อัตราค่าใช้จ่ายขั้นต่ำ กรณี มากกว่า 5 รายการ ต่อแพ็คเกจ £19.95 (975 บาท)

ตารางที่ 3.3 : อัตราค่าใช้จ่ายในการ Hallmarking

	ขนาดสูงสุดของเครื่องหมายปกติ	เครื่องหมายขึ้นอยู่กับขนาดปกติ		ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม กรณีที่เครื่องหมายเกินกว่าขนาดปกติ
		Struck Marks	หากต้องการ Laser Marks (3D)	Struck Marks หรือ Laser Marks
Hallmarking				
ทองคำ (Gold)				
แหวน	1.0 mm	£0.40	£1.00	เพิ่ม £2.50
ต่างหู (ชิ้น)	1.5 mm	£0.34	£1.00	เพิ่ม £2.50
รายการอื่นๆ (Palladium)	1.5 mm	£0.38 + 2p/gram	£1.00	เพิ่ม £2.50
	เช่นเดียวกับทองคำ	เช่นเดียวกับทองคำ	เช่นเดียวกับทองคำ	เช่นเดียวกับทองคำ
(Platinum)	เช่นเดียวกับทองคำ	สองเท่าของอัตราทองคำ	เช่นเดียวกับทองคำ	สองเท่าของอัตราทองคำ
เงิน (Silver)				
แหวน	1.0 mm	£0.40	£1.00	เพิ่ม £2.50
รายการอื่นๆ				
เฉลี่ยต่ำกว่า 20 กรัม	2.0 mm	£0.52	£1.00	เพิ่ม £2.50
รายการอื่นๆ				
เฉลี่ย 20 กรัม – 60 กรัม	2.0 mm	£0.68	£1.00	เพิ่ม £2.50
รายการอื่นๆ				
เฉลี่ยมากกว่า 60 กรัม	2.0 mm	£0.99	£1.00	เพิ่ม £2.50
รายการ Second-hand		£6.00	£6.00	ไม่รองรับ

	ขนาดสูงสุดของ เครื่องหมายปกติ	เครื่องหมายขึ้นอยู่กับขนาดปกติ		ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม กรณีเครื่องหมายเกิน กว่าขนาดปกติ
		Struck Marks	หากต้องการ Laser Marks (3D)	Struck Marks หรือ Laser Marks
Priority Service				
บริการแบบ Early Hall/Overnight Service (ได้รับสินค้าในวัน ถัดไป)		บวกราคาเพิ่ม 50% จากราคา Hallmarking ที่ระดับด้านบน		
บริการแบบ Same Day Service (ได้รับสินค้าภายในวันนั้น)		บวกราคาเพิ่ม 100% จากราคา Hallmarking ที่ระดับด้านบน		
บริการแบบ 1-hour Service (ได้รับสินค้าภายใน 1 ชม.)		£50.00 สำหรับสินค้าจำนวน 5 รายการ ที่มีค่าความบริสุทธิ์ เดียวกัน (Fineness)		
บริการอื่นๆ เพิ่มเติม				
แบบฟอร์มสำหรับการขอ Sponsor's Mark		เพิ่ม 20p ต่อ รายการ		
แบบฟอร์มสำหรับการขอ Trade Mark หรือ CCM		เพิ่ม 20p ต่อ Mark		

* ราคาทั้งหมดยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

จากการสัมภาษณ์ Mr. John B. Love Superintendent Assayer ณ The Goldsmiths' Company ได้ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันมีบริษัทที่เข้าเป็นสมาชิกในการจดทะเบียนตรา Responsible Mark ประมาณ 7,000 ราย จำแนกเป็นผู้นำเข้าที่นำเข้าเครื่องประดับจากต่างประเทศ จำนวน 6,000 ราย และอีกประมาณ 1,000 ราย เป็นผู้ผลิตในประเทศ โดยส่วนใหญ่ผู้ผลิตสินค้าภายในสหราชอาณาจักร จะเน้นผลิตสินค้านี้อัตรา High – End หรือ Unique เป็นหลัก

ตารางที่ 3.4 : น้ำหนักของชิ้นงานทั้งหมดที่มีการจัดการผ่าน Assay Offices (ทุกสำนักงาน) ในปี ค.ศ. 2012 และ 2013

หน่วย : กิโลกรัม

ไตรมาสที่	Gold												Silver		Platinum		Palladium	
	999		980		916		750		585		375		2012	2013	2012	2013	2012	2013
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013						
1	15	18	0	0	737	652	1,239	1,085	109	85	2,802	2,543	17,540	13,391	513	486	199	185
2	15	10	2	1	783	799	1,368	1,256	93	83	3,193	2,523	18,073	14,111	553	518	298	208
3	2	11	1	1	746	999	1,284	1,440	90	111	2,964	2,938	18,541	17,813	477	599	180	184
4	12	4	0	0	672	895	1,562	1,904	125	129	3,635	4,416	21,776	20,732	449	574	160	161
ปริมาณรวม	44	43	3	2	2,938	3,345	5,453	5,685	417	408	12,594	12,420	75,930	66,047	1,992	2,177	837	738

ที่มา : British Hallmark Council. 2013. Annual Report and Accounts for the year ended.

ตารางที่ 3.5 : จำนวนชิ้นงานทั้งหมดที่มีการจัดการผ่าน Assay Offices (ทุกสำนักงาน) ในปี ค.ศ. 2012 และ 2013

ไตรมาสที่	ชิ้นงานทั้งหมด		ชิ้นงานทองคำ (GOLD)		ชิ้นงานเงิน (SILVER)		ชิ้นงานแพลทินัม (PLATINUM)		ชิ้นงานพาลาเดียม (PALLADIUM)	
	1000 units		1000 units		1000 units		single units		single units	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
1	2,029	1,807	886	795	1,050	925	59,764	59,764	30,287	27,261
2	2,150	1,861	1,038	832	1,006	933	63,977	63,977	45,736	32,335
3	2,257	2,314	1,004	1,029	1,162	1,185	69,989	69,989	27,779	30,674
4	2,888	3,174	1,219	1,443	1,593	1,646	63,835	63,835	21,587	20,750
ปริมาณรวม	9,324	9,156	4,147	4,099	4,811	4,689	257,565	257,565	125,389	111,020

ที่มา : British Hallmark Council. 2013. Annual Report and Accounts for the year ended.

โครงสร้างหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สหราชอาณาจักรเป็นประเทศริเริ่มก่อตั้งอนุสัญญาเวียนนา (Vienna Convention) ในปี ค.ศ. 1972 โดยหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานในสหราชอาณาจักร จากการศึกษา พบว่า สหราชอาณาจักร ในปัจจุบัน มีสำนักงานควบคุมโลหะมีค่า (Assay Office) จำนวน 4 แห่ง ดังนี้

1. สำนักงานควบคุมโลหะมีค่า ลอนดอน (London Assay Office)
2. สำนักงานควบคุมโลหะมีค่า เบอร์มิงแฮม (Birmingham Assay Office)
3. สำนักงานควบคุมโลหะมีค่า เซฟฟิลด์ (Sheffield Assay Office)
4. สำนักงานควบคุมโลหะมีค่า เอ็ดินบะระ (Edinburgh Assay Office)

โดยแต่ละสำนักงานต่างมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการตรวจสอบและประทับตราชิ้นงานโลหะมีค่า และดำเนินงานอย่างอิสระ ภายใต้กฎหมายควบคุม คือ The Hallmarking Act 1973 ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้มีการจัดตั้ง British Hallmarking Council (BHC) ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ Secretary of State ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ hallmarking และให้แนวทางแก่ Assay Offices เกี่ยวกับมาตรฐาน วิธีปฏิบัติและกระบวนการในการทดสอบและประทับตรา ต่อมาได้มีการแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับกฎหมายของสหภาพยุโรป โดยกฎหมายฉบับใหม่เริ่มมีผลใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 และล่าสุดได้มีการโอนอำนาจหน้าที่ของ BHC ให้กับ National Weights & Measures Laboratory (NWML) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2550 ทั้งนี้ ในปี ค.ศ. 2013 แต่ละสาขาส่งงานมีชิ้นงานเข้ามาดำเนินการในแต่ละสาขา จำนวนทั้งสิ้น ดังนี้

ตารางที่ 3.6 : จำนวนร้อยละของชิ้นงานที่มีการจัดการจำแนกตามสาขา Assay Office (เฉพาะปี ค.ศ. 2013)

หน่วย : ร้อยละ

สำนักงาน	ชิ้นงานทั้งหมด	ชิ้นงานทองคำ (GOLD)	ชิ้นงานเงิน (SILVER)	ชิ้นงานแพลทินัม (PLATINUM)	ชิ้นงานพาลาเดียม (PALLADIUM)
	2013	2013	2013	2013	2013
London	31	35	28	38	22
Birmingham	32	35	28	41	44
Sheffield	21	21	18	17	30
Edinburg	16	6	26	4	4

ที่มา: British Hallmark Council. 2013. Annual Report and Accounts for the year ended.

ตารางที่ 3.7 : จำนวนชิ้นงานประเภท Convention Control Mark (CCM) ในสหราชอาณาจักร จำแนกตามสาขา

สำนักงาน	ทองคำ (Gold)	เงิน (Silver)	แพลทินัม (Platinum)	พลาเดียม (Palladium)	รวมทั้งหมด
London	681,906	517,984	31,928	6,977	1,238,795
Birmingham	516,684	387,469	35,355	9,529	949,037
Sheffield	544,942	491,714	13,473	6,625	1,056,754
Edinburgh	7,643	130,945	-	-	138,588
รวม	1,751,175	1,528,112	80,756	23,131	3,383,174

ที่มา : British Hallmark Council. 2013. Annual Report and Accounts for the year ended.

สำหรับหน้าที่ความรับผิดชอบของ British Hallmarking Council (BHC) ประกอบด้วย

- ตรวจสอบความเหมาะสมของการทดสอบ (Assaying) และประทับตรา (Hallmarking) ที่เกิดขึ้น
- กำกับและดูแลกิจกรรมต่างๆ กันเกิดจากหน่วยงาน Assay Office ทุกสาขาที่ดำเนินการทดสอบ (Assaying) และประทับตรา (Hallmarking)
- ตรวจสอบการบังคับใช้กฎหมายการประทับตรา

3.2.2 มาตรฐานสินค้าเครื่องประดับทอง ในประเทศสวิตเซอร์แลนด์

ประเทศสวิตเซอร์แลนด์กำหนดระบบมาตรฐานโลหะมีค่าขึ้นครั้งแรก ในปี ค.ศ. 1880 โดยมีมาตรฐานสำหรับโลหะทอง 2 มาตรฐาน และโลหะเงิน 5 มาตรฐาน (สำหรับแพลทินัมมีการกำหนดมาตรฐานขึ้นในปี ค.ศ. 1914) การกำหนดมาตรฐานกลางดังกล่าว ทำให้การส่งออกผลิตภัณฑ์นาฬิกาและเครื่องประดับของสวิตเซอร์แลนด์เติบโตสูงขึ้น เนื่องจากสร้างการยอมรับในระดับนานาชาติ ในปี ค.ศ. 1933 มีการตรากฎหมาย Precious Metals Control Act (PMCA) ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีฐานะเป็นพระราชบัญญัติ : พ.ร.บ. (Act) และเริ่มประกาศใช้อย่างเป็นทางการในปีต่อมา ในปี ค.ศ. 1972 สวิตเซอร์แลนด์เข้าเป็นหนึ่งในประเทศผู้ริเริ่มก่อตั้งอนุสัญญาเวียนนา (Vienna Convention หรือ Hallmarking Convention) หลังจากนั้นในปี ค.ศ. 1995 สวิตเซอร์แลนด์ได้ปรับการใช้สัญลักษณ์ตราประทับเดียวกับสมาชิกภายใต้อนุสัญญาเวียนนา (Convention Control Mark) และมีการรวมตรา Hallmark ที่มีอยู่หลากหลายให้เหลือเพียงตรา St. Bernhard-Dog²¹

²¹ Hallmark Research Institute, Switzerland Hallmarking History 1880 to Date, Page 303

ปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ประเภทนาฬิกาและส่วนประกอบ และผลิตภัณฑ์ประเภทอัญมณี และเครื่องประดับ ถือเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญติด 5 อันดับแรกของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยสวิตเซอร์แลนด์มีการส่งออกนาฬิกากว่าร้อยละ 95 จากปริมาณการผลิตทั้งหมด การกำหนดมาตรฐานของโลหะมีค่าจึงเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมการส่งออกสินค้าโลหะมีค่า²² โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้านาฬิกาของสวิสไปสู่ตลาดต่างประเทศ ดังนั้น การควบคุมอย่างเป็นทางการและการประทับตราสัญลักษณ์มาตรฐานสำหรับสินค้าประเภทนาฬิกาในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จึงเป็นภาคบังคับที่ต้องผ่านการวิเคราะห์และประทับตราทุกชิ้น (Compulsory) ขณะที่ การควบคุมสินค้าโลหะมีค่าอื่นๆ เช่น เครื่องประดับ เป็นภาคสมัครใจ (Voluntary)

แม้การควบคุมสินค้าเครื่องประดับของประเทศสวิตเซอร์แลนด์จะเป็นภาคสมัครใจ ซึ่งผู้ประกอบการมีอิสระในการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมก็ได้ แต่อย่างไรก็ตาม สินค้าเครื่องประดับทุกชิ้นที่จำหน่ายหรือนำเข้าไปในประเทศสวิตเซอร์แลนด์จะต้องถูกประทับตราประจำตัวผู้ประกอบการ (Responsibility Mark) และตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ (Fineness Mark) เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ หากชิ้นงานมีปัญหา กล่าวคือ ผู้ประกอบการทุกรายจะต้องลงทะเบียนกับสำนักงานกลางหน่วยควบคุมโลหะมีค่าของสวิสเพื่อระบุตราประจำตัวของตนเอง ซึ่งคณะวิจัยจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

ทั้งนี้ วัตถุประสงค์สำคัญที่ทำให้ประเทศสวิตเซอร์แลนด์มีการสร้างมาตรฐานควบคุมโลหะมีค่าขึ้นมาเนื่องมาจาก

1. เพื่อปกป้องคุ้มครองผู้บริโภค
2. เพื่อปกป้องผู้ผลิตสวิส และการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม
3. เพื่อสร้างความมั่นใจในชื่อเสียงคุณภาพของอุตสาหกรรมโลหะมีค่าในสวิส โดยเฉพาะอย่างยิ่งนาฬิกา

ตรามาตรฐานสินค้าเครื่องประดับทองในสวิตเซอร์แลนด์

ในปัจจุบันตรามาตรฐานสำหรับสินค้าที่ทำจากโลหะมีค่าในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มี 4 ประเภท โดยมีทั้งตราที่อยู่ในภาคบังคับ (Compulsory) และตราที่อยู่ในภาคสมัครใจ (Voluntary) มีรายละเอียดดังนี้ (พิจารณาตารางที่ 3.8 ประกอบ)

²² จากการสัมภาษณ์ Mr.Thomas Brodmann, หัวหน้าสำนักงานกลางหน่วยควบคุมโลหะมีค่า, มีนาคม 2558

1) ตราประทับรับรองมาตรฐานความบริสุทธิ์ (Fineness Mark)

เป็นตราที่แสดงค่าความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่า ได้แก่ โลหะประเภททอง เงิน แพลทินัม และพาลาเดียม โดยเป็นตราที่อยู่ในภาคบังคับ จะต้องประทับโดยผู้ผลิต ทั้งนี้ ลักษณะตราจะประกอบด้วยตัวเลข 3 หลัก แสดงค่าความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่าในตัวสินค้า ซึ่งในสวิตเซอร์แลนด์ให้การยอมรับระดับความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่า ดังนี้

ทอง (Gold)	เงิน (Silver)	แพลทินัม (Platinum)	พาลาเดียม (Palladium)
375	800	850	500
585	925	900	950
750	999	950	999
916		999	
999			

ที่มา : Central Office for Precious Metals Control, Directorate General of Swiss Customs, Swiss Precious Metals Control Law

2) ตราจดทะเบียนผู้รับผิดชอบ (Registered Responsibility Mark)

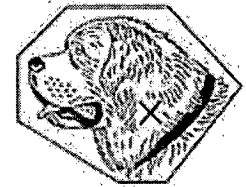
เป็นตราที่แสดงเอกลักษณ์/ตัวตนของผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าสินค้าที่ทำจากโลหะมีค่า โดยเป็นตราที่อยู่ในภาคบังคับ และจะถูกประทับโดยผู้ผลิต ทั้งนี้ ผู้ผลิตจะต้องลงทะเบียนกับสำนักงานกลางหน่วยควบคุมโลหะมีค่าของสวิส ณ กรุงเบิร์น (The Swiss Precious Metals Control : PMC) โดยการขึ้นทะเบียนตราประทับแต่ละครั้งจะมีค่าใช้จ่ายที่ 560 ฟรังก์ สวิส (CHF) หรือประมาณ 19,100 บาท²³ มีอายุ 20 ปี สำหรับรูปแบบและขนาดของตราประทับจะขึ้นอยู่กับการออกแบบของผู้ผลิตแต่ละราย แต่จะต้องไม่ซ้ำกับตราสัญลักษณ์ที่มีผู้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว ทั้งนี้ หากผู้ประกอบการไทยต้องการส่งออกสินค้าเครื่องประดับทองไปยังตลาดสวิส สามารถขึ้นทะเบียนกับสำนักงานกลางหน่วยควบคุมโลหะมีค่าของสวิสได้โดยตรง

²³ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 5 มีนาคม 2558 ธนาคารแห่งประเทศไทย, 1 ฟรังก์ สวิส (CHF) เท่ากับ 34.10 บาท

3) ตราสัญลักษณ์มาตรฐานทางการของประเทศ (Official National Hallmark)

สวิตเซอร์แลนด์มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบตราสัญลักษณ์มาตรฐานโลหะมีค่ามาโดยตลอด ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1880 เป็นต้นมา จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1995 สวิตเซอร์แลนด์ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบตราสัญลักษณ์มาตรฐานโลหะมีค่าทุกประเภท (ทอง เงิน แพลทินัม พาลาเดียม) ให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งหมด โดยเป็นรูปหัวทางด้านซ้ายของสุนัขพันธุ์เซนต์เบอร์นาร์ด (St. Bernard Dog)

นอกจากสัญลักษณ์ดังกล่าวแล้ว ตราสัญลักษณ์มาตรฐานทางการของประเทศ

สวิตเซอร์แลนด์ จะต้องมีการระบุถึงสำนักงานควบคุมโลหะมีค่าที่ทำการประทับตรา โดยจะแทนที่เครื่องหมาย “X” ด้านล่างหูของสุนัข ซึ่งปัจจุบันมีเครื่องหมายที่ระบุถึงสำนักงานควบคุมโลหะมีค่าทั้งสิ้น 7 สัญลักษณ์ ดังนี้

เมือง	ชื่อทางการ (Official Name)	ชื่อภาษาอังกฤษ (English Name)	ตราสัญลักษณ์สำนักงาน แทนเครื่องหมาย “X”
เมืองบาเซล	Basel (G)	Basel	*
เมืองบิเล / เบียนน์	Bern (G)	Berne	B
	Biel (G) / Bienne (F)	Biel / Bienne	
เมืองลาโช-เดอ-ฟงด์	La Chaux-de-Fonds (F)	La Chaux-de-Fonds	C
เมืองเจนีวา	Genève (F)	Geneve	G
	Genève Aéroport (F)	Geneve Airport	
เมืองเลอนอร์ม็องค์	Le Noirmont (F)	Le Noirmont	J
เมืองชิอาสโซ	Chiasso (I)	Chiasso	T
เมืองซูริค	Zürich (G)	Zurich	Z
	Zürich Flughafen (G)	Zurich Airport	

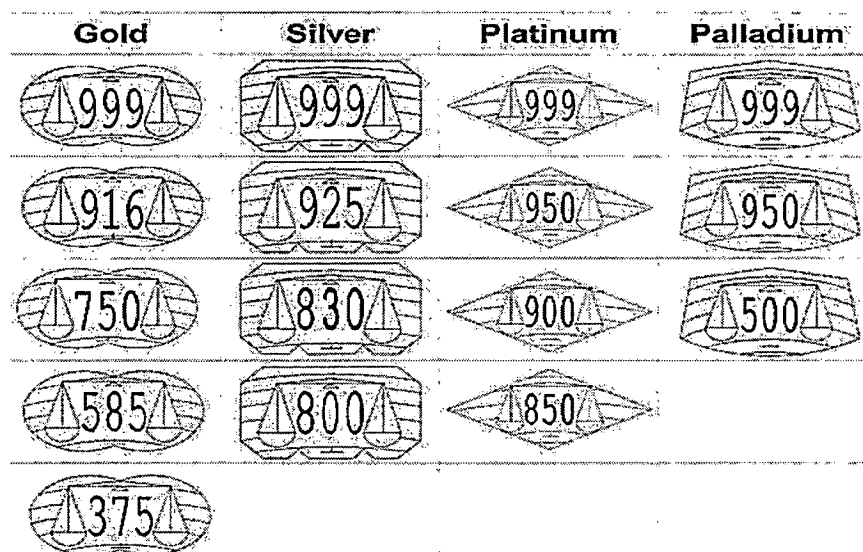
หมายเหตุ : (F) = ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาราชการ (G) = ใช้ภาษาเยอรมันเป็นภาษาราชการ (I) = ใช้ภาษาอิตาเลียนเป็นภาษาราชการ

ที่มา : Hallmark Research Institute, Switzerland Hallmarking History 1880 to Date, P.310

อย่างไรก็ตาม การลงตราสัญลักษณ์มาตรฐานทางการจะอยู่ในภาคบังคับสำหรับสินค้าประเภทนาฬิกาเท่านั้น ซึ่งสินค้านาฬิกาที่ผลิตและนำเข้ามาในประเทศสวิตเซอร์แลนด์จะต้องผ่านการวิเคราะห์และประทับตราทุกชิ้น สำหรับชิ้นงานโลหะมีค่าอื่นๆ เช่น เครื่องประดับ การลงตราสัญลักษณ์มาตรฐานทางการจะอยู่ในภาคสมัครใจ

4) ตราประทับควบคุมมาตรฐานสากล (Common Control Marks)

เป็นตราประทับภายใต้อนุสัญญาเวียนนา (Convention Control Mark) สำหรับใช้ร่วมกับตราสัญลักษณ์มาตรฐานทางการของประเทศเท่านั้น โดยเป็นตราที่อยู่ในภาคสมัครใจ หรือถูกร้องขอจากผู้ส่งออกจากการสัมภาษณ์ Mr. Thomas Brodmann หัวหน้าสำนักงานกลางหน่วยควบคุมโลหะมีค่าระบุไว้ในปี 2557 ทางหน่วยงานได้วิเคราะห์และประทับตรา Common Control Marks (CCM) บนนาฬิกากว่า 2 ล้านเรือน และได้ประทับตรา CCM บนสินค้าเครื่องประดับ มากกว่า 1.3 ล้านชิ้น ตามที่ผู้ผลิตเพื่อการส่งออกร้องขอ

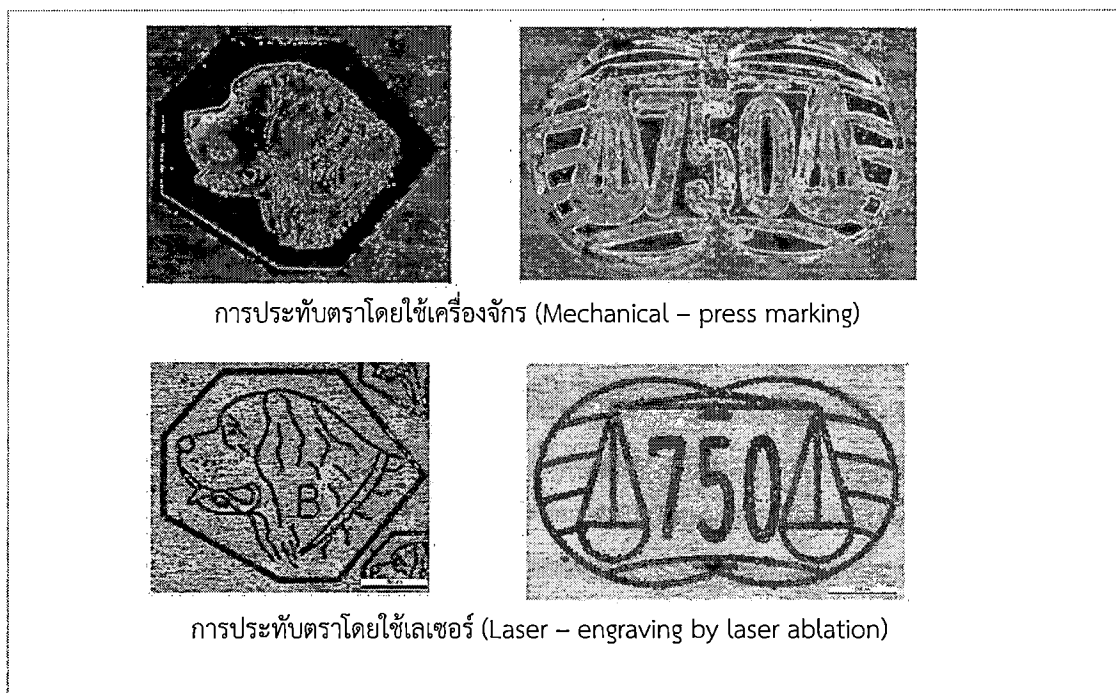

ตารางที่ 3.8 : ตราประทับรับรองมาตรฐานในประเทศสวิตเซอร์แลนด์

ประเภทตรา	การบังคับในการประทับตรา	ผู้ประทับตรา	ตัวอย่างตราสัญลักษณ์
ตราประทับรับรองมาตรฐานความบริสุทธิ์ (Fineness Mark)	ภาคบังคับสำหรับชิ้นงานที่ผลิตจากโลหะมีค่า	ประทับโดยผู้ผลิต	750
ตราจดทะเบียนผู้รับผิดชอบ (Registered Responsibility Mark)	ภาคบังคับสำหรับชิ้นงานที่ผลิตจากโลหะมีค่า	ประทับโดยผู้ผลิต	AB
ตราสัญลักษณ์มาตรฐานทางการของประเทศ (Official National Hallmark)	ภาคบังคับสำหรับนาฬิกาเท่านั้น ภาคสมัครใจสำหรับเครื่องประดับ	ประทับโดยหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานสวิส	
ตราประทับควบคุมมาตรฐานสากล (Common Control Marks)	ภาคสมัครใจ, ตามแต่ร้องขอ, สำหรับใช้ร่วมกับตราสัญลักษณ์มาตรฐานทางการของประเทศเท่านั้น (สำหรับผู้ส่งออกที่ร้องขอ)	ประทับโดยหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานสวิส	

ที่มา : The Swiss Precious Metals Control System, Thomas Brodmann, January 2015.

ในปัจจุบัน สำนักงานควบคุมโลหะมีค่าในสวีตเซอร์แลนด์ ใช้เทคโนโลยีการประทับตราสัญลักษณ์ Hallmark 2 วิธี ได้แก่ การประทับด้วยเครื่องจักร (กดประทับตรา) และ การใช้เลเซอร์ (แกะสลักด้วยเลเซอร์ กัดกร่อน)

สำหรับกระบวนการในการควบคุมและประทับตราสัญลักษณ์รับรองมาตรฐานมี 3 ประเภทของกระบวนการ ได้แก่

1. กระบวนการดั้งเดิม : กระบวนการนี้ ทางสำนักงานควบคุมโลหะมีค่าจะไม่ทราบชนิดของโลหะที่ใช้ผลิตและไม่ทราบชื่อผู้ผลิต การยื่นตรวจสอบสินค้าเพื่อประทับตราจะต้องยื่นสินค้าทุกชิ้น
2. กระบวนการภายใต้ข้อตกลงประเภทที่ 1 : กระบวนการนี้ใช้เฉพาะการผลิตที่ใช้วัสดุ (โลหะ) ที่ผ่านการรับรอง และมีการติดตามวัสดุ (โลหะ) ในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต การยื่นตรวจสอบสินค้าเพื่อประทับตรา สามารถยื่นเฉพาะชิ้นงานที่จะประทับตราสัญลักษณ์รับรอง
3. กระบวนการภายใต้ข้อตกลงประเภทที่ 1 และ 2 : กระบวนการนี้ใช้เฉพาะการผลิตที่ใช้วัสดุ (โลหะ) ที่ผ่านการรับรอง และมีการติดตามวัสดุ (โลหะ) ในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต โดยการควบคุมและประทับตรารับรองมาตรฐานจะเกิดขึ้น ณ โรงงานผู้ผลิตตามที่ได้ตกลงกันไว้ จากสัมภาษณ์ Mr.Thomas Brodmann ระบุว่า กระบวนการภายใต้ข้อตกลงประเภทที่ 1 และ 2 เป็นการลงตราประทับนอกสถานที่ ห้องลงตราประทับต้องอยู่ใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานควบคุมโลหะมีค่าเท่านั้น เจ้าหน้าที่จากสำนักงานจะเป็นผู้ถือกุญแจห้องปฏิบัติการ และพนักงานของผู้ผลิตไม่มีสิทธิเข้าห้องดังกล่าวโดยพลการ ในการลงตราประทับ ผู้ผลิตต้องนำชิ้นงานมาลงตราประทับที่ห้องนั้นเท่านั้น โดยการลงตราประทับจะเกิดขึ้นโดยพนักงานของผู้ผลิต แต่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลจากบุคลากรของสำนักงานควบคุมโลหะมีค่าอย่างใกล้ชิด

และห้องลงตราประทับต้องอยู่ในส่วนที่ควบคุมดูแลความปลอดภัย สำหรับกระบวนการภายใต้ ข้อตกลงประเภทที่ 1 และ 2 นี้ ทางหน่วยงานได้มีการทำสัญญากับผู้ผลิตรายใหญ่บางรายเท่านั้น เนื่องจากต้องการลดความเสี่ยงด้านความปลอดภัยระหว่างขนส่งชิ้นงานโลหะมีค่า ทั้งนี้ ค่าใช้จ่าย ที่เกิดขึ้นกับผู้ผลิตรายนั้นๆ จะเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด

ทั้งนี้ แต่ละประเภทของกระบวนการมีรายละเอียดการกำหนดเงื่อนไข วิธีการควบคุม และการประทับตราสัญลักษณ์รับรองมาตรฐาน ตามตารางที่ 3.9 และภาพที่ 3.10 – 3.12

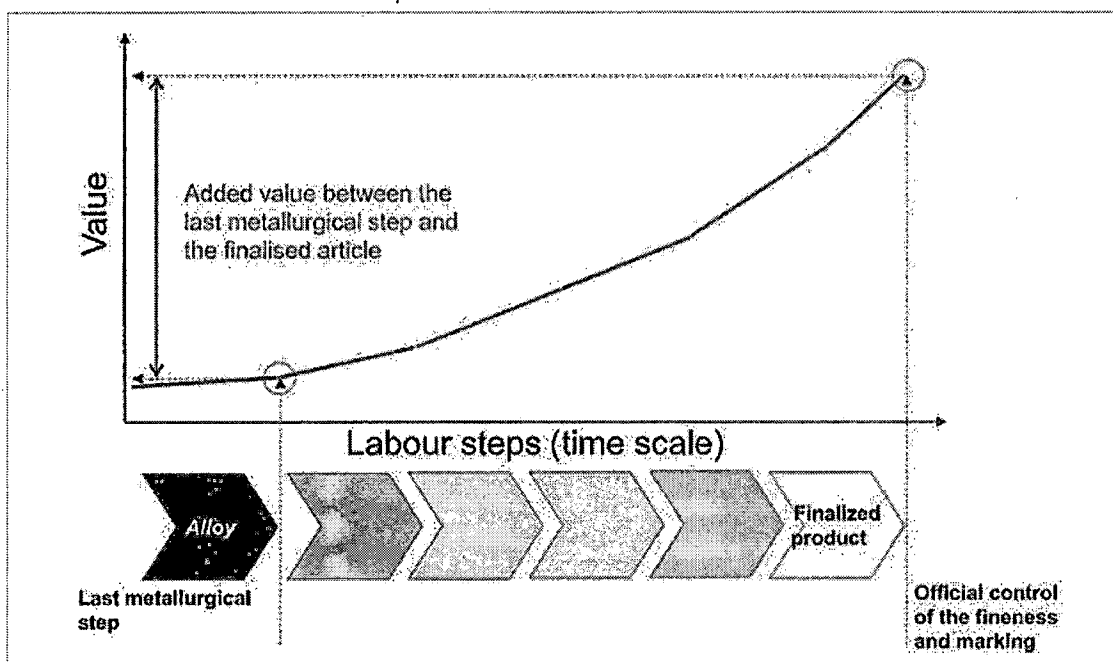
ตารางที่ 3.9 : ประเภทของกระบวนการในควบคุมและประทับตราสัญลักษณ์รับรองมาตรฐาน

เงื่อนไข	ประเภท		
	แบบดั้งเดิม	ข้อตกลงประเภทที่ 1	ข้อตกลงประเภทที่ 2
ข้อตกลงกับสำนักงานควบคุมโลหะมีค่า (Assay Office)	n/a	ข้อตกลงประเภทที่ 1	ข้อตกลงประเภทที่ 1 และ 2
วัสดุ (โลหะ) ที่ใช้	ไม่ทราบ	ต้องผ่านการรับรอง	ต้องผ่านการรับรอง
มีการติดตามวัสดุในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต	ไม่จำเป็น	ภาคบังคับ	ภาคบังคับ
การยื่นชิ้นงานโลหะมีค่าเพื่อทำการควบคุมและประทับตราสัญลักษณ์รับรองมาตรฐานที่สำนักงานควบคุมโลหะมีค่า	ชิ้นงานทั้งหมด	เฉพาะชิ้นงานที่จะถูกประทับตราสัญลักษณ์รับรองมาตรฐาน	ได้รับการควบคุมและประทับตราสัญลักษณ์รับรองมาตรฐาน ณ โรงงานผลิต
การตรวจสอบผู้ผลิตโดย BCMP (Bureau de Contrôle des Métaux Précieux – the Central Office for Precious Metals Control in Bern)	n/a	ทุกปีเป็นอย่างน้อย หรือ ตามแต่สำนักงานควบคุมโลหะมีค่าจะขอทำการตรวจสอบ	ทุกปีเป็นอย่างน้อย หรือ ตามแต่สำนักงานควบคุมโลหะมีค่าจะขอทำการตรวจสอบ
ภาษี	ภาษีปกติ	ลดภาษีสำหรับการวิเคราะห์	ลดภาษีสำหรับการวิเคราะห์และประทับตราสัญลักษณ์รับรองมาตรฐาน (คิดค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับค่าเสียเวลาและค่าเดินทาง)
การวิเคราะห์และประทับตราสัญลักษณ์รับรองมาตรฐาน	โดยสำนักงานควบคุมโลหะมีค่า	โดยสำนักงานควบคุมโลหะมีค่า	ทำการวิเคราะห์โดยสำนักงานควบคุมโลหะมีค่า และประทับตราสัญลักษณ์รับรองมาตรฐานโดยพนักงานของผู้ผลิต

เงื่อนไข	ประเภท		
	แบบดั้งเดิม	ข้อตกลงประเภทที่ 1	ข้อตกลงประเภทที่ 2
			ภายใต้การควบคุมดูแลจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานควบคุมโลหะมีค่าอย่างใกล้ชิด (Marking by Manufacturer staff under supervision of Assay Office staff)

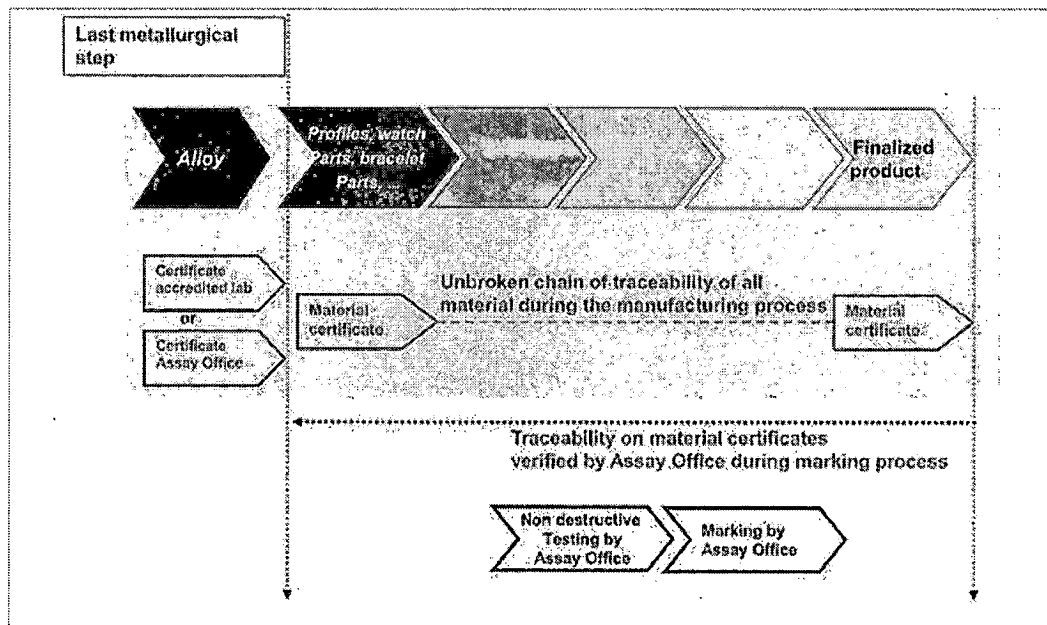
ที่มา : The Swiss Precious Metals Control System, Thomas Brodmann, January 2015

ภาพที่ 3.10 : กระบวนการในควบคุมและประทับตราสัญลักษณ์ แบบดั้งเดิม

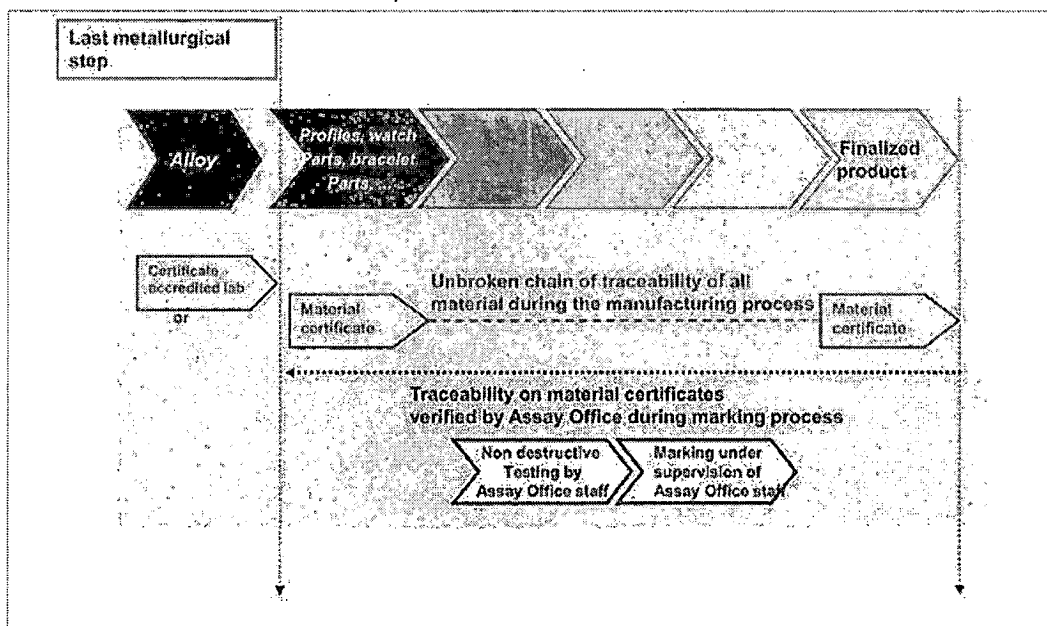
ที่มา : The Swiss Precious Metals Control System, Thomas Brodmann, January 2015

ภาพที่ 3.11 : กระบวนการในควบคุมและประทับตราสัญลักษณ์ ภายใต้ข้อตกลงประเภทที่ 1

ที่มา : The Swiss Precious Metals Control System, Thomas Brodmann, January 2015

ภาพที่ 3.12 : กระบวนการในควบคุมและประทับตราสัญลักษณ์ ภายใต้ข้อตกลงประเภทที่ 1 และ 2

ที่มา : The Swiss Precious Metals Control System, Thomas Brodmann, January 2015

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ Mr. Thomas Brodmann หัวหน้าสำนักงานกลางหน่วยควบคุมโลหะ มีคำระบุเพิ่มเติมว่า การนำเข้าชิ้นงานโลหะมีค่าสู่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ สำนักงานวิเคราะห์ จะทำการวิเคราะห์ชิ้นงานที่นำเข้าโดยการสุ่มตรวจตัวอย่างชิ้นงานจากแต่ละการนำเข้า ซึ่งใช้ระยะเวลาไม่เกิน 1 วัน หากชิ้นงานได้มาตรฐาน ก็จะได้รับการปล่อยไปสู่ผู้นำเข้าโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์ ในขณะที่ สินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน สินค้าทั้งหมดในเอกสารส่งสินค้านั้น จะถูกส่งคืนสู่ผู้ส่งออกและต้องเสีย

ค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์ (ปัจจุบัน ค่าใช้จ่ายอยู่ที่ประมาณ 3 ฟรังก์ สวิส ต่อชิ้นงาน หรือประมาณ 103 บาท ต่อชิ้นงาน²⁴)

โครงสร้างหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สวิตเซอร์แลนด์ถือเป็นหนึ่งในเจ็ดประเทศที่เป็นสมาชิกผู้ริเริ่มก่อตั้ง Hallmarking Convention ในปี ค.ศ. 1972 ซึ่งเป็นการลงนามข้อตกลงเกี่ยวกับการควบคุมและการประทับตราสัญลักษณ์มาตรฐาน (Hallmarking) ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 19 ประเทศ และมีผู้สมัครเข้าร่วมเพิ่มเติมอีก 5 ประเทศ ได้แก่ อิตาลี โครเอเชีย ศรีลังกา รัสเซีย และยูเครน

ในการรับรองมาตรฐานสินค้าโลหะมีค่า (Hallmarking) ของเกือบทุกประเทศ มักถูกกำหนดเป็นต้วบทกฎหมาย ซึ่งประเทศสวิตเซอร์แลนด์มีการกำหนดกฎหมายเช่นกัน โดยกฎหมายพื้นฐาน (Legislative Basis) ได้แก่ 1) กฎหมายสมาพันธรัฐว่าด้วยการควบคุมการค้าโลหะมีค่า 2) เทศบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการค้าโลหะมีค่าและชิ้นงานโลหะมีค่า 3) คู่มือเกี่ยวกับกฎหมายสมาพันธรัฐและเทศบัญญัติ

สำหรับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จากการศึกษาพบว่า สำนักงานกลางหน่วยควบคุมโลหะมีค่าของสวิส (The Swiss Precious Metals Control : PMC) เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ อยู่ภายใต้กรมศุลกากร และขึ้นตรงกับกระทรวงการคลัง (พิจารณาภาพที่ 3.13 และ 3.14) ปัจจุบัน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีสำนักงานควบคุมโลหะมีค่า ที่อยู่ในกำกับดูแลของสำนักงานกลางหน่วยควบคุมโลหะมีค่า กรุงเบิร์น (สำนักงานใหญ่) อยู่ 5 แห่ง และสำนักงานที่เป็นของสมาพันธรัฐ 4 แห่ง คือ

1. สำนักงานควบคุมโลหะมีค่า นครเจนีวา (Geneva)
2. สำนักงานควบคุมโลหะมีค่า เมืองบียาล (Biel)
3. สำนักงานควบคุมโลหะมีค่า เมืองชิวาสโซ (Chiasso)
4. สำนักงานควบคุมโลหะมีค่า นครซูริค (Zurich)

สำนักงานที่เป็นของเขตปกครอง 1 แห่ง (อยู่ภายใต้กำกับดูแลของสำนักงานกลางหน่วยควบคุมโลหะมีค่า ณ กรุงเบิร์น) คือ

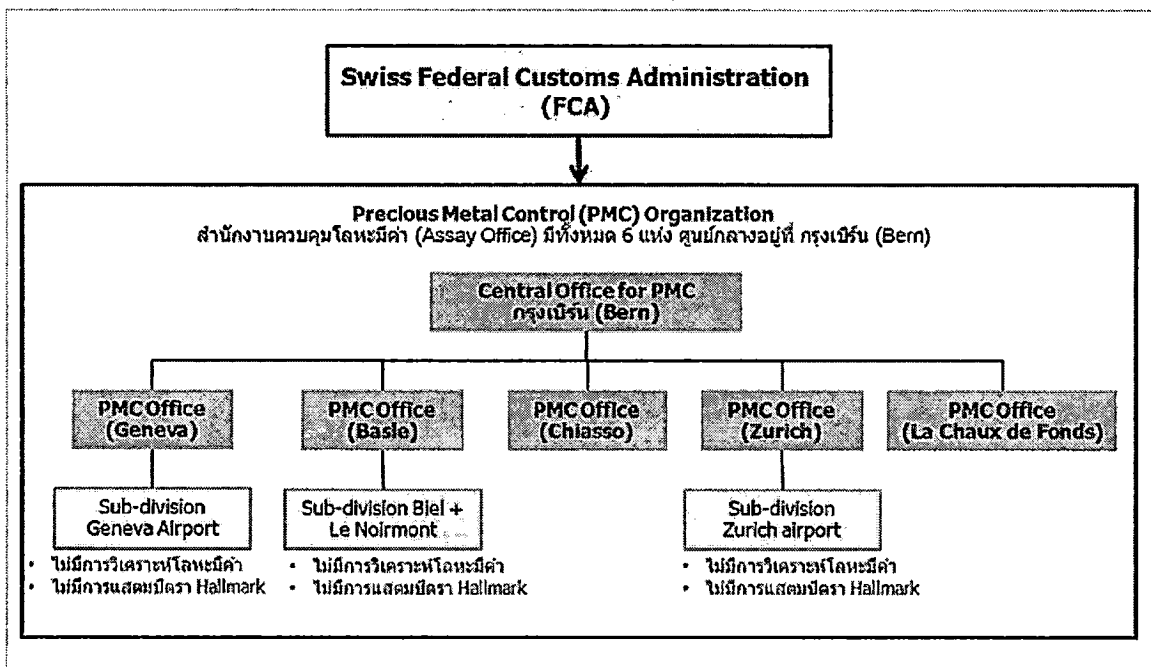
5. สำนักงานควบคุมโลหะมีค่า ที่เมือง ลา โช-เดอ-ฟงด์ (La Chaux-de-Fonds) เขตปกครองโนเอนเบิร์ก (Neuenburg)

ปัจจุบัน สำนักงานในนครเจนีวา เมืองชิวาสโซ นครซูริค และเมืองลา โช-เดอ-ฟงด์ จะทำการวิเคราะห์เฉพาะ ชิ้นงานโลหะทองและเงิน เนื่องจากมีจำนวนมากถึงร้อยละ 98 ของชิ้นงานที่ต้องวิเคราะห์ทั้งหมด

²⁴ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 5 มีนาคม 2558 ธนาคารแห่งประเทศไทย, 1 ฟรังก์ สวิส (CHF) เท่ากับ 34.10 บาท

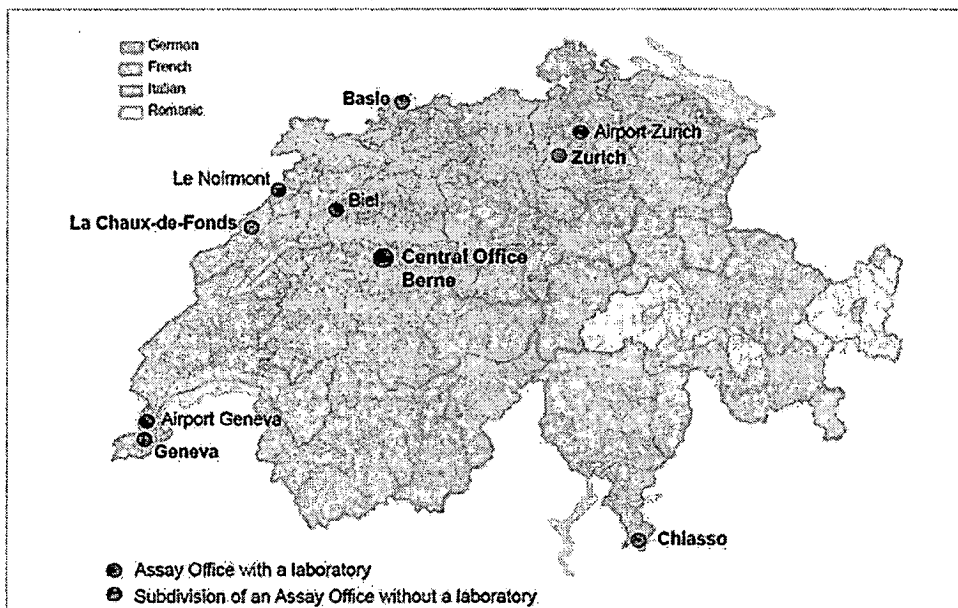
ขณะที่ ชี้นำงานโลหะแพลทินัมและพาลาเดียม จะถูกวิเคราะห์ที่สำนักงานใหญ่ใน กรุงเบิร์น เนื่องจากมีจำนวนน้อยกว่า ทั้งนี้ การตั้งสำนักงานจะคำนึงถึงพื้นที่แหล่งผลิตใหญ่ๆ เช่น สำนักงานเมืองชิวาสโซ อยู่ใกล้กับประเทศอิตาลี ขณะที่สำนักงานที่นครเจนีวา และสำนักงานเมือง ลา โซ-เดอ-ฟงต์ อยู่ในแหล่งผู้ผลิตนาฬิกาและโรงสกัดแร่ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรมภายในประเทศ ซึ่งต้องการผลวิเคราะห์อย่างเร่งด่วน สำหรับสำนักงานในซูริค เป็นด้านการนำเข้าสินค้า และสำนักงานใหญ่ ณ กรุงเบิร์น เป็นแหล่งฝึกเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ และทำการวิเคราะห์ชิ้นงานที่วิเคราะห์ยาก

ภาพที่ 3.13 : โครงสร้างองค์กร - สำนักงานกลางหน่วยควบคุมโลหะมีค่าประเทศสวิตเซอร์แลนด์

ที่มา : The Swiss Precious Metals Control System, Thomas Brodmann, January 2015

ภาพที่ 3.14 : แผนที่แสดงสำนักงานควบคุมโลหะมีค่า (Assay Office) ในประเทศสวิตเซอร์แลนด์

ที่มา : The Swiss Precious Metals Control System, Thomas Brodmann, January 2015

ตามกฎหมายของสวิตเซอร์แลนด์ อนุญาตให้เขตปกครองสามารถมีสำนักงานควบคุมโลหะมีค่า (PMC Office) ได้ ในอดีต (ปี ค.ศ. 1934) จึงมีหลายสำนักงานควบคุมโลหะมีค่ามากถึง 21 สาขา แต่ปัจจุบันเหลือเพียงสำนักงานใหญ่ 1 แห่ง และ สำนักงานสาขา 5 แห่ง เนื่องจากเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ สำนักงานควบคุมโลหะมีค่าของเขตปกครองต้องรายงานตรงต่อสำนักงานกลางหน่วยควบคุมโลหะมีค่า ณ กรุงเบิร์น จึงต้องมีมาตรฐานและขั้นตอนการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน

ปัจจุบัน สำนักงานควบคุมโลหะมีค่าของสวิสมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ (Assayer) ทั้งหมด 45 คน โดยทำหน้าที่อยู่ในเบิร์น และในสำนักงานสาขา เพื่อตรวจสอบสินค้าที่ผลิตในสวิสและสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ มีกำลังการตรวจสอบและประทับตราประมาณ 30,000 ชิ้นงาน ต่อ 1 สาขา จากข้อมูลสถิติของ National Assay Offices²⁵ (ตารางที่ 3.10) พบว่า ในปี 2556 สำนักงานควบคุมโลหะมีค่าในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ได้มีการตรวจและประทับตรา Common Control Marks (CCM) ของสินค้าที่ทำจากโลหะมีค่าประเภททองทั้งสิ้น 1,627,253 ชิ้นงาน เป็นประเทศอันดับที่ 2 ที่มีการประทับตรา CCM รองจากสหราชอาณาจักร (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 47.75)

²⁵ Convention on the Control and Marking of Articles of Precious Metals, Nation Assay Offices, 12 September 2014

ตารางที่ 3.10 : 10 อันดับประเทศแรกที่มีจำนวนการประทับตรา CCM ของสินค้าที่ทำจากโลหะมีค่าประเภททอง ปี 2556

ประเทศ	จำนวนการประทับตรา CCM (หน่วย : ชั่งงาน)				รวม (ชั่งงาน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4		
1. สหราชอาณาจักร	378,350	355,456	403,680	613,689	1,751,175	51.39
2. สวิตเซอร์แลนด์	404,578	432,649	374,169	415,857	1,627,253	47.75
3. โปแลนด์	1,210	2,166	4,961	1,463	9,800	0.29
4. เนเธอร์แลนด์	1,270	59	169	5,970	7,468	0.22
5. สวีเดน	1,145	894	853	669	3,561	0.10
6. ฮังการี	2,162	190	263	309	2,924	0.09
7. ไอร์แลนด์	408	715	587	441	2,151	0.06
8. อิสราเอล	665	965	235	82	1,947	0.06
9. ฟินแลนด์	352	489	96	145	1,082	0.03
10. ออสเตรเลีย	23	195	82	49	349	0.01
อื่นๆ	25	120	-	92	237	0.01
รวม	790,188	793,898	785,095	1,038,766	3,407,947	100.00

ที่มา : Convention on the Control and Marking of Articles of Precious Metals, Nation Assay Offices, 12 September 2014.

สำหรับพันธกิจของสำนักงานกลางหน่วยควบคุมโลหะมีค่าของสวิส ได้แก่

- เป็นศูนย์กลางออกใบอนุญาตและขึ้นทะเบียนสัญลักษณ์ตราประทับ (เพิ่มข้อมูลสัญลักษณ์ตราประทับทั้งหมดที่ได้ขึ้นทะเบียนกับทางราชการ จะถูกเก็บไว้ที่สำนักงานใหญ่ ณ กรุงเบิร์น)
- ดูแลตรวจตราตลาดเครื่องประดับในสวิส (ควบคุมชิ้นงานโลหะมีค่าที่มีการประทับตราภายในประเทศ โดยมีการส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบในร้านจำหน่าย)
- ควบคุมชิ้นงานโลหะมีค่า ที่มีการนำเข้าจากต่างประเทศ
- วิเคราะห์ตรวจสอบและประทับตราสัญลักษณ์มาตรฐาน สำหรับชิ้นงานโลหะมีค่า
- ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่
- วิเคราะห์ ให้ความรู้ และให้คำปรึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญกับภาคการผลิตและประชาชนทั่วไป

กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

สวิตเซอร์แลนด์มีการทำความตกลงร่วมกันระหว่างประเทศ เพื่อกำหนดข้อตกลงยอมรับร่วมในมาตรฐาน Hallmark ทั้งนี้ สวิตเซอร์แลนด์มีการทำความตกลงใน 2 ระดับ คือ ความตกลงระดับทวิภาคีและความตกลงระดับพหุภาคี โดยในปัจจุบัน สวิตเซอร์แลนด์มีกรอบความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ดังนี้

- ความร่วมมือภายใต้อนุสัญญาของ Hallmarking Convention : เป็นกรอบความร่วมมือระดับพหุภาคี ปัจจุบันมีประเทศสมาชิก 19 ประเทศ ภายใต้การลงนามร่วมกัน หากสินค้าโลหะมีค่าผ่านการตรวจสอบคุณภาพและประทับตรารับรองคุณภาพจากห้องปฏิบัติการทดสอบที่ได้รับการรับรองตามกฎระเบียบของ The Hallmarking Convention แล้ว จะสามารถนำไปจำหน่ายในกลุ่มประเทศสมาชิกได้ โดยไม่ต้องมีการตรวจสอบคุณภาพซ้ำอีกครั้ง²⁶
- ความตกลงทวิภาคีระหว่างสวิตเซอร์แลนด์ และ ฝรั่งเศส : มีการทำข้อตกลงร่วมกันอย่างสมบูรณ์ สามารถนำเข้าส่งออกสินค้า (โลหะทอง เงิน แพลทินัม) ระหว่างกันได้ โดยไม่ต้องตรวจสอบซ้ำอีกครั้ง นอกจากนี้ ผู้ผลิตของประเทศทั้งสองไม่จำเป็นต้องลงทะเบียนตราประทับของผู้ผลิตในประเทศปลายทาง (Responsibility Mark)
- ความตกลงทวิภาคีระหว่างสวิตเซอร์แลนด์ และ สเปน : มีการทำข้อตกลงร่วมกันในการประทับตรา Hallmark สำหรับเคสนาฬิกา และชิ้นส่วนประดับ เช่น สายนาฬิกา
- ความตกลงทวิภาคีระหว่างสวิตเซอร์แลนด์ และ ออสเตรีย : มีการทำข้อตกลงร่วมกันในการประทับตรา Hallmark สำหรับเคสนาฬิกา
- ความตกลงทวิภาคีระหว่างสวิตเซอร์แลนด์ และ อิตาลี : มีการทำข้อตกลงร่วมกันอย่างสมบูรณ์ สินค้าที่มีตรา Official Mark จากสวิตเซอร์แลนด์ สามารถนำเข้าอิตาลีโดยไม่ต้องตรวจซ้ำ และไม่ต้องประทับตราผู้นำเข้า ในขณะเดียวกัน สินค้าจากอิตาลีที่ประทับตราผู้ผลิตสามารถเทียบเท่าตราผู้ผลิต (Responsibility Mark) ของสวิส และกรณีที่เป็นเคสนาฬิกาจะได้รับการยกเว้นการตรวจซ้ำ
- ความตกลงทวิภาคีระหว่างสวิตเซอร์แลนด์ และ รัสเซีย : มีการทำข้อตกลงร่วมกันในการประทับตรา Hallmark สำหรับสินค้าทุกประเภทในอุตสาหกรรมนาฬิกา (โลหะทอง เงิน แพลทินัม และพาลาเดียม) โดยไม่จำเป็นต้องตรวจซ้ำอีก และผู้ผลิตของประเทศทั้งสองไม่จำเป็นต้องลงทะเบียนตราประทับของผู้ผลิตในประเทศปลายทาง (Responsibility Mark)

²⁶ ระบบ Hallmarking สำคัญอย่างไรต่ออุตสาหกรรมเครื่องประดับไทย, มนัสพงษ์ แววศรี, ห้องปฏิบัติการตรวจสอบโลหะมีค่า, นิตยสาร GIT, ตุลาคม 2556

3.3 มาตรฐานสินค้าเครื่องประดับทอง ในประเทศคู่เทียบที่สำคัญ

3.3.1 มาตรฐานสินค้าเครื่องประดับทองในประเทศอินเดีย

อุตสาหกรรมเครื่องประดับในอินเดียส่วนใหญ่เป็นการผลิตและการค้าเครื่องประดับทอง และเครื่องประดับที่ประดับด้วยเพชรเจียรระไนเป็นหลัก โดยเครื่องประดับทองมีสัดส่วนถึงร้อยละ 80 ของตลาดเครื่องประดับในประเทศอินเดีย ที่เหลือจะเป็นเครื่องประดับเพชร และเครื่องประดับที่ทำจากโลหะมีค่าอื่นๆ ตกแต่งด้วยอัญมณี²⁷

แม้อินเดียจะเป็นประเทศที่ประชากรส่วนใหญ่ไม่ได้ร่ำรวย (ปี 2556 มีผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติต่อหัวที่ประมาณ 1,500 เหรียญสหรัฐต่อคนต่อปี เป็นอันดับที่ 175 ของโลก ขณะที่ไทยอยู่ในอันดับที่ 112²⁸) แต่ด้วยวัฒนธรรมที่มีความผูกพันกับทองคำ ทำให้ในปี 2556 อินเดียมีสัดส่วนในการบริโภคเครื่องประดับทองสูงถึง 612.7 ตัน คิดเป็นมูลค่า 27,985 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (เป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากจีน)²⁹ โดยเทศกาลสำคัญที่มีความต้องการซื้อทองคำสูง มีหลายเทศกาล เช่น งานแต่งงาน ซึ่งชาวอินเดียนิยมให้สินสอดเป็นทองคำรูปพรรณ และใช้เป็นเครื่องประดับสำหรับเจ้าบ่าวเจ้าสาว เนื่องจากเป็นการแสดงฐานะของครอบครัว อีกเทศกาลคือเทศกาลดีวาลี (Diwali) หรือเทศกาลแห่งแสง ที่ชาวอินเดียนิยมซื้อทองคำนำลให้แก่คนในครอบครัว โดยเชื่อว่าในปีหน้าจะร่ำรวยมากขึ้นกว่าทองที่ซื้อในปีนี้ และอีกหนึ่งเทศกาลสำคัญคือ เทศกาลอักชยา ไตรตียา (Akshaya Tritiya) เป็นเทศกาลซื้อทองคำตามความเชื่อของชาวฮินดู และเป็นเทศกาลซื้อทองที่ใหญ่ เป็นอันดับสองรองจากเทศกาลดีวาลี

จากความสำคัญในการผลิต การค้าและการบริโภคทองในประเทศอินเดียข้างต้น ทำให้หน่วยงานภาครัฐของอินเดียให้ความสำคัญในการจัดตั้งมาตรฐานโลหะมีค่าขึ้น ในวันที่ 11 เมษายน ปี ค.ศ. 2000 เพื่อ :

- ปกป้องผู้บริโภคชาวอินเดียจากการโกงเนื้อทอง (ระดับความบริสุทธิ์ของทอง) โดยเป็นการรับประกันคุณภาพความบริสุทธิ์ของทองให้แก่ผู้บริโภค เนื่องจากพบปัญหาจากผู้บริโภคในตลาด เมื่อต้องการขายหรือแลกเปลี่ยนทองที่ซื้อมา ซึ่งมักจะพบว่าความบริสุทธิ์

²⁷ อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับอินเดีย, ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ, สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน), พฤษภาคม 2557

²⁸ ข้อมูลสถิติธนาคารโลก, <http://data.worldbank.org/indicator/>, เข้าถึงข้อมูลวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2558

²⁹ Gold Demand Trends – Full Year 2013, LBMA, Thomson Reuters GFMS, World Gold Council

- ทองไม่ตรงกับที่ตนเองซื้อ (ผู้บริโภคนิยมส่วนใหญ่นิยมเครื่องประดับทอง 22 กะรัต ซึ่งมีค่าความบริสุทธิ์ของทองสูง)
- ยกกระดับศักยภาพการแข่งขันและโอกาสในการส่งออกเครื่องประดับสู่ตลาดโลกให้กับผู้ประกอบการส่งออกของอินเดีย ในขณะที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการอินเดียในการรับรอง/รับประกันคุณภาพสินค้าของตนเองให้กับผู้บริโภค

มาตรฐานสินค้าเครื่องประดับทองในอินเดีย

ปัจจุบันการตรามาตรฐานสำหรับเครื่องประดับที่ทำจากโลหะมีค่าในประเทศอินเดียอยู่ในภาคสมัครใจ (Voluntary) ดำเนินการโดยสำนักงานมาตรฐานอินเดีย (Bureau of Indian Standards : BIS) ทั้งนี้ เครื่องหมายรับประกันคุณภาพ BIS (BIS Hallmark) ประกอบไปด้วย 5 ส่วนหลัก (พิจารณาภาพที่ 3.13 ประกอบ) ได้แก่

- 1) ตราสัญลักษณ์ BIS Standard Mark
เป็นตราสัญลักษณ์ของสำนักงานมาตรฐานอินเดีย (Bureau of Indian Standards : BIS)
- 2) ตราแสดงค่าความบริสุทธิ์ (Purity Grade/Fineness Number)
เป็นตราที่แสดงค่าความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่า ประกอบด้วยตัวเลข 3 หลัก ซึ่งในประเทศอินเดียมีการกำหนดระดับความบริสุทธิ์ของทองคำผ่านมาตรฐาน BIS โดยทองบริสุทธิ์ (Fine Gold) ต้องมีความบริสุทธิ์ 999 จาก 1000 และจะต้องไม่มีค่าความคลาดเคลื่อนเป็นลบสำหรับทองมาตรฐาน (Standard Gold) ต้องมีความบริสุทธิ์ไม่ต่ำกว่า 995 จาก 1000 และจะต้องไม่มีค่าความคลาดเคลื่อนเป็นลบเช่นกัน ส่วนระดับความบริสุทธิ์ของเครื่องประดับทองคำที่ประทับตราจะมีระดับความบริสุทธิ์ตั้งแต่ 375 หรือ 9 กะรัต จนถึง 958 หรือ 23 กะรัต (พิจารณาตารางที่ 3.11)

ตารางที่ 3.11 : ระดับความบริสุทธิ์ของทองคำในประเทศอินเดีย

ระดับ (Grade)	ความบริสุทธิ์ (Fineness)	กะรัต (Carat)
ทองแท้ (Fine Gold)*	999	-
ทองมาตรฐาน (Standard Gold)*	995	-
958.3	958	23
916.6	916	22
875	875	21
750	750	18

ระดับ (Grade)	ความบริสุทธิ์ (Fineness)	กะรัต (Carat)
708	708	17
585	585	14
375	375	9

หมายเหตุ : ต้องไม่มีค่าความคลาดเคลื่อนเป็นลบ

ที่มา : Gold and Gold Alloys, Jewellery/Artifacts – Fineness and Marking – Specification (Fourth Revision), Bureau of Indian Standards, ICS No.39.060, January 2011

- 3) ตราสัญลักษณ์ของหน่วยงานที่ออกเครื่องหมายรับรอง (Assay Centre's Identification Mark) เป็นตราที่ระบุถึงหน่วยงานที่เป็นผู้ตรวจสอบและประทับรับรองเครื่องหมายมาตรฐาน ซึ่งได้จดทะเบียนและได้รับการอนุมัติจากสำนักงานมาตรฐานอินเดียเรียบร้อยแล้ว ปัจจุบัน มีหน่วยงานตรวจสอบและรับรองในอินเดียถึง 258 หน่วยงาน ตัวอย่างตราประทับของหน่วยงานตรวจสอบและประทับตรา (Assaying & Hallmarking Centre) ในอินเดีย มีดังนี้

ชื่อหน่วยงานรับรอง	เมือง	ตราสัญลักษณ์
MMTC Ltd.	New Delhi	
Stuti Hallmarking Centre	New Delhi	
Cochin Assay Co. Pvt. Ltd.	Cochin	
Gujarat Gold Centre	Ahmedabad	
Leo Analytics Lab	Mumbai	
Bharat Assayers	Chennai	
Ace Hallmarking Services Pvt. Ltd.	Kolkata	
Cochin Assay Centre	Trichur	

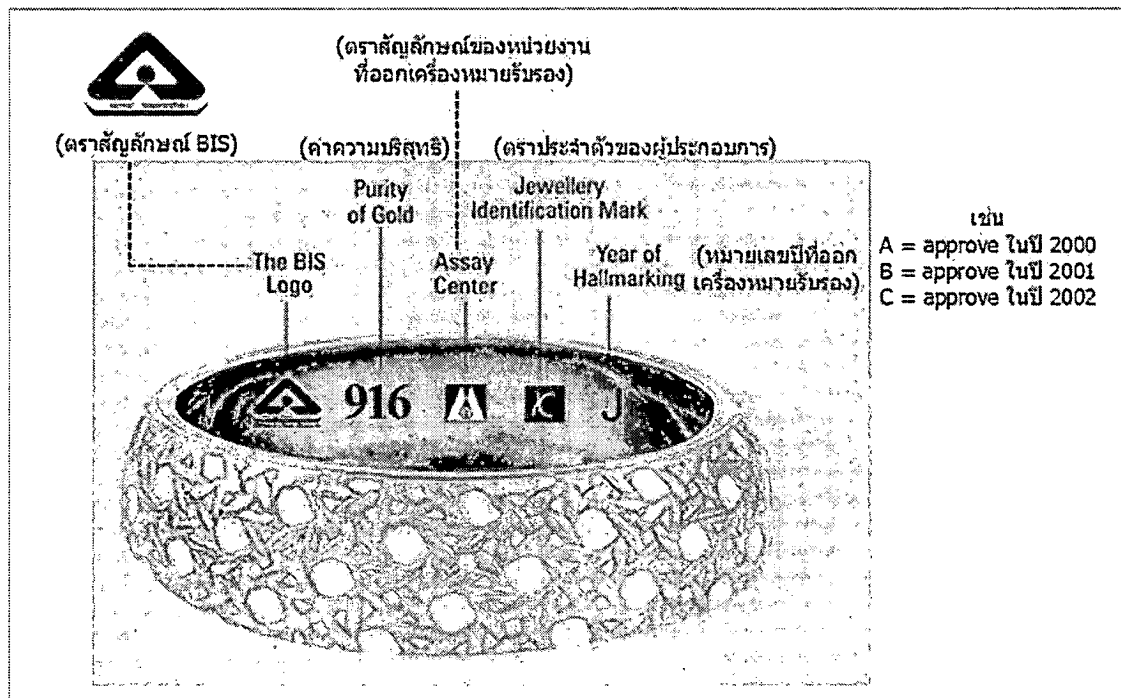
ชื่อหน่วยงานรับรอง	เมือง	ตราสัญลักษณ์
Mahavir Hallmarking Centre	Pune	
Sree Vishnu Assayers	Hyderabad	
M/S Shri Salasar Balaji Hallmarking Centre	Jaipur	

4) ตราประจำตัวของผู้ประกอบการ (Jeweller's mark/Manufacturer's identification mark) เป็นตราที่ระบุถึงตัวตนของผู้ประกอบการซึ่งอาจเป็นผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าเครื่องประดับในประเทศอินเดีย ปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานมาตรฐานของอินเดีย (BIS) ประมาณ 7,000 ราย โดยรายชื่อของผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียน (Licensed Jewellers) จะประกาศในเว็บไซต์ของ BIS

5) หมายเลขปีที่ออกเครื่องหมายรับรอง (Year of marking demoted by a letter symbol) เป็นตราที่ระบุถึงปี ค.ศ. ที่ได้ตรวจและลงตราประทับรับรองสินค้า กำหนดโดยสำนักงานมาตรฐานของอินเดีย (BIS) โดยใช้สัญลักษณ์ตัวพิมพ์ใหญ่ของพยัญชนะภาษาอังกฤษ เริ่มต้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 ตราสัญลักษณ์ "A" ดังนี้

ปี ค.ศ. ที่รับรอง	ตราสัญลักษณ์	ปี ค.ศ. ที่รับรอง	ตราสัญลักษณ์
2000	A	2007	H
2001	B	2008	I
2002	C	2009	J
2003	D	2010	K
2004	E	2011	L
2005	F	2012	M
2006	G	2013	N

ภาพที่ 3.15 : ตราประทับรับรองมาตรฐานในประเทศอินเดีย

สำหรับการกำหนดมาตรฐานกระบวนการดำเนินงานต่างๆ สำหรับควบคุมการตรวจสอบและประทับตรามาตรฐาน Hallmark ในอินเดีย คณะกรรมการตรวจสอบโลหะมีค่า (BIS Precious Metals Sectional Committee) ภายใต้สำนักงานมาตรฐานของอินเดีย (BIS) ได้กำหนดข้อปฏิบัติ เพื่อเป็นมาตรฐานในการดำเนินการของอินเดียขึ้น (Indian Standard : IS) โดยแบ่งแยกข้อกำหนดมาตรฐานให้ครอบคลุมสำหรับการดำเนินงานในแต่ละด้าน เช่น

IS 1417 : 1999	เป็นข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการวัดระดับมาตรฐานโลหะมีค่าประเภททองคำและทองคำผสม เครื่องประดับทอง/ชิ้นงานประดิษฐ์ – ความบริสุทธิ์และรอยตำหนิ – คุณลักษณะ (Grades of gold and gold alloys, Jewellery/Artefacts – Fineness and Marking - Specification)
IS 1418 : 1999	เป็นข้อกำหนดในการวิเคราะห์ตรวจสอบโลหะมีค่าประเภททอง ได้แก่ ทองคำแท่งทองคำผสม เครื่องประดับทอง/ชิ้นงานประดิษฐ์ ด้วยวิธีการ Cupellation (Fire Assay) ³⁰ (Assaying of Gold in Gold Bullion, Gold alloys and Gold Jewellery/Artefacts – Cupellation (Fire Assay Method))
IS 2112 : 2003	เป็นข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการวัดระดับมาตรฐานโลหะมีค่าประเภทเงินและเงินผสม

³⁰ Cupellation (Fire Assay) เป็นวิธีตรวจสอบปริมาณทองคำในโลหะทองคำผสมที่มีความถูกต้องแม่นยำสูงสุด เป็นที่ยอมรับเชื่อถือให้เป็นวิธีมาตรฐานสากล เช่น International Standard, ISO 11426 : 1993, ASTM 1335 : 1994

	เครื่องประดับเงิน/ชิ้นงานประดิษฐ์ – ความบริสุทธิ์และรอยตำหนิ – คุณลักษณะ (Silver and silver alloys, Jewellery/Artifacts – Fineness and Marking – Specification)
IS 2113 : 2002	เป็นข้อกำหนดในการวิเคราะห์ตรวจสอบโลหะมีค่าประเภทเงิน ได้แก่ เงิน เงินผสม – วิธีการตรวจสอบ (Assaying of silver in silver and silver alloy – Methods)
IS 2790 : 1999	เป็นข้อกำหนดแนวทางสำหรับผู้ผลิตทองคำผสม 23, 22, 21, 18, 14 และ 9 กะรัต (Guidelines for manufacture of 23, 22, 21, 18, 14 and 9 carat gold alloys)
IS 3095 : 1999	เป็นข้อกำหนดสำหรับผู้ประกอบธุรกิจค้าขายทองคำเพื่อการผลิตเครื่องประดับ – คุณลักษณะ (Gold Solders for use in manufacture of Jewellery - Specification)

ทั้งนี้ อินเดียนระบุว่า การกำหนดมาตรฐานสำหรับการตรวจสอบโลหะมีค่า (Assaying) เป็นไปในทิศทางเดียวกับมาตรฐานสากล (International Standard : ISO) เช่น มีการสุ่มตรวจตัวอย่าง (Sampling) การตรวจสอบโลหะมีค่า (Assaying) และการประทับตรามาตรฐาน (Hallmarking)

โครงสร้างหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รัฐบาลอินเดียได้มีการจัดตั้งสำนักงานมาตรฐานอินเดีย (Bureau of Indian Standards : BIS) ซึ่งเป็นหน่วยงานเฉพาะ อยู่ภายใต้กระทรวงกิจการผู้บริโภค อาหาร และการกระจายอาหารสู่สาธารณะ (Department of Consumer Affairs – Ministry of Consumer Affairs, Food & Public Distribution, Krishi Bhavan, New Delhi, Government of India) เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ ควบคุม และออกใบรับรองมาตรฐานคุณภาพสินค้าประเภทเครื่องประดับ โดยมีการกำหนดใช้มาตรการการออกเครื่องหมายรับประกันคุณภาพ (Hallmark) ให้แก่ผู้ประกอบการที่ผ่านการรับรองจากหน่วยงานที่เป็นที่ยอมรับของ BIS ให้สามารถซื้อขายเครื่องประดับในประเทศอินเดียได้ นอกจากนี้ BIS ยังทำหน้าที่ตรวจตราและตรวจสอบคุณภาพสินค้าที่มีการวางขายในประเทศอินเดียอย่างต่อเนื่อง³¹

สำนักงานมาตรฐานอินเดีย (BIS) ประกอบด้วยองค์คณะ 25 ราย จากตัวแทนของภาครัฐทั้งส่วนกลางและมลรัฐ สมาชิกรัฐสภา ภาคอุตสาหกรรม สถาบันทางวิทยาศาสตร์และการวิจัย องค์กรเพื่อผู้บริโภค

³¹ คู่มือมาตรฐานระบบการจัดการและกฎระเบียบเชิงเทคนิคของประเทศคู่ค้าที่สำคัญสำหรับผลิตภัณฑ์อัญมณีและเครื่องประดับ, สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม

และสมาคมวิชาชีพ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกิจการผู้บริโภค อาหาร และการกระจายอาหารสู่สาธารณะ เป็นประธาน และรัฐมนตรีช่วยว่าการเป็นรองประธาน ปัจจุบัน สำนักงานมาตรฐานอินเดีย (BIS) มีสำนักงานใหญ่อยู่ในกรุงนิวเดลี และมีเครือข่ายสำนักงานกระจายอยู่ทั้ง 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน 24 แห่ง (พิจารณาตารางที่ 3.12)

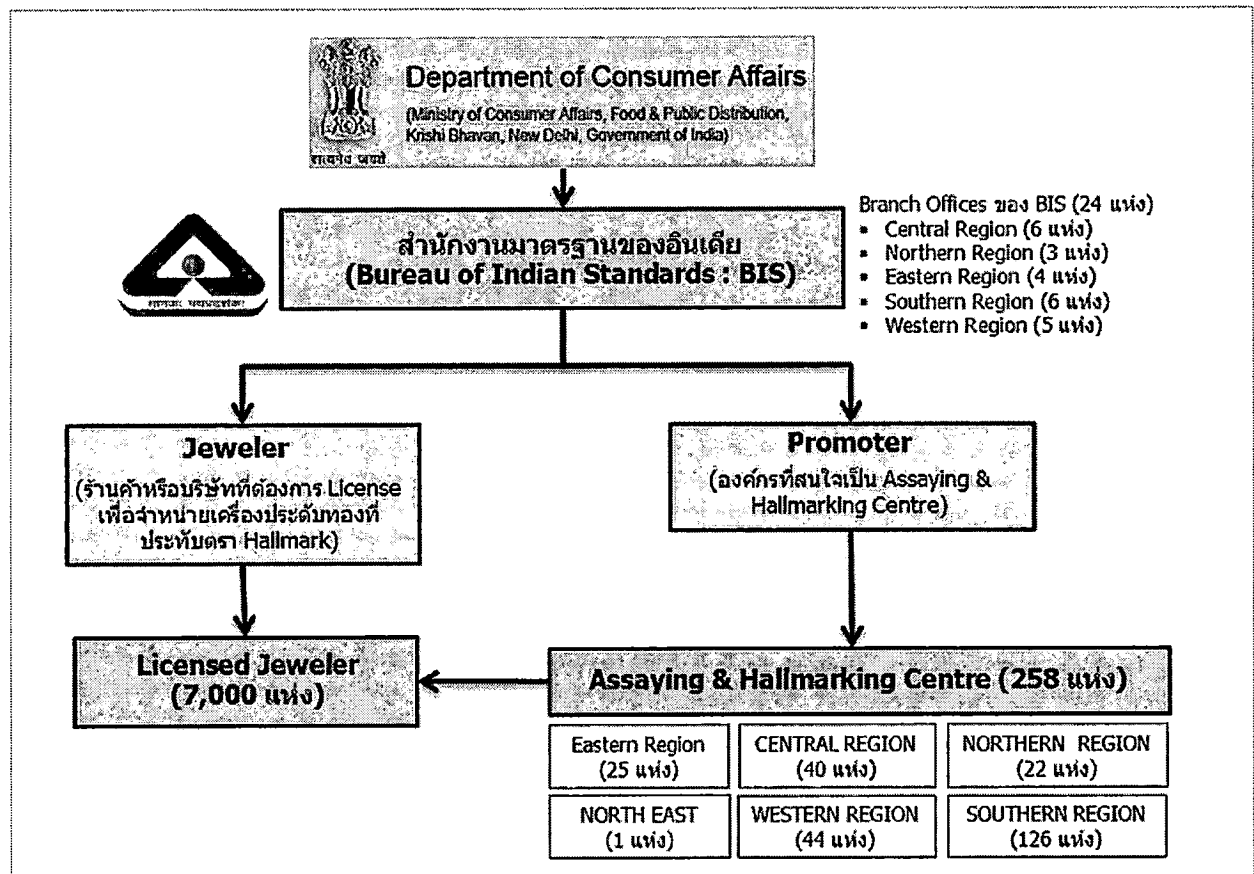
ตารางที่ 3.12 : รายชื่อสาขาสำนักงานมาตรฐานอินเดีย (BIS)

ภูมิภาค	ชื่อเมือง
1. กลาง : Central Region (จำนวน 6 สาขา)	<ul style="list-style-type: none"> - โภปาล (Bhopal) - คาเซียบัด (Ghaziabad) - ลัคเนา (Lucknow) - ฟาริดาบัด (Faridabad) - ชัยปุระ (Jaipur) - เดลี (Delhi)
2. เหนือ : Northern Region (จำนวน 3 สาขา)	<ul style="list-style-type: none"> - ปาร์วานู (Parwanoo) - เดห์ราดุน (Dehradun) - ฉันทิครห์ (Chandigarh)
3. ตะวันออก : Eastern Region (จำนวน 4 สาขา)	<ul style="list-style-type: none"> - ปัทนา (Patna) - ภูพเนศวร (Bhubaneswar) - กุวาฮาตี (Guwahati) - กัลกัตตา (Kolkatta)
4. ตะวันตก : Western Region (จำนวน 6 สาขา)	<ul style="list-style-type: none"> - บังกาลอร์ (Bangalore) - ไฮเดอราบาด (Hyderabad) - โคอิมบาตอร์ (Coimbatore) - โคชิ (Kochi) - วิสาขปัตนัม (Visakhapatnam) - เซนไน (Chennai)
5. ใต้ : Southern Region (จำนวน 5 สาขา)	<ul style="list-style-type: none"> - อาห์มัดบาด (Ahmedabad) - ปูเน (Pune) - ราชโกฏี (Rajkot) - นักรปุร์ (Nagpur) - มุมไบ (Mumbai)

ที่มา : Branch Offices, Bureau of Indian Standards, <http://www.bis.org.in/dir/bos.htm>

สำหรับโครงสร้างในการบริหารดำเนินงานตรวจสอบรับรองมาตรฐานโลหะมีค่า (พิจารณาภาพที่ 3.14) พบว่า สำนักงานมาตรฐานอินเดีย (BIS) มีการบริหารผู้เกี่ยวข้องใน 2 ส่วนหลัก ได้แก่ หน่วยงานตรวจสอบและประทับตรา (Assaying & Hallmarking Centre : AHC) และผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียน (Licensed Jewellers)

ภาพที่ 3.16 : โครงสร้างการบริหารดำเนินงานตรวจสอบรับรองมาตรฐานโลหะมีค่า ประเทศอินเดีย

ที่มา : Bureau of Indian Standards, The National Standards Body of India, <http://www.bis.org.in/index.asp>

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หน่วยงานตรวจสอบและประทับตรา (Assaying & Hallmarking Centre)

สำนักงานมาตรฐานอินเดีย (BIS) ได้ให้โอกาสองค์กรภาคเอกชนในการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตรวจสอบและประทับตรามาตรฐาน โดยให้องค์กรภาคเอกชนที่สนใจในแต่ละภูมิภาคสมัครเป็นหน่วยงานตรวจสอบและประทับตรามาตรฐาน (Assaying & Hallmarking Centre : AHC) กับสาขาสำนักงานมาตรฐานอินเดีย (BIS) ที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเดียวกัน ทั้งนี้ องค์กรภาคเอกชนที่สนใจ (Promoter) ต้องดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ใน IS 15820 : 2009 นอกจากนี้ จะต้องผ่านเงื่อนไขเบื้องต้นที่กำหนดไว้ เช่น ต้องไม่มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจในอุตสาหกรรมเครื่องประดับ ผู้สมัครหรือญาติสนิทจะต้องไม่เป็นผู้ต้องโทษทางคดีในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เป็นต้น

องค์กรเอกชน (Promoter) จะต้องยื่นใบสมัคร หนังสือแสดงเจตจำนง (Letter of Intent : LOI) และเอกสารต่างๆ ให้กับสำนักงานมาตรฐานอินเดีย (BIS) ในพื้นที่ เพื่อเข้าสู่ระบบการตรวจสอบและการอนุมัติ/หรือปฏิเสธ หากได้รับการอนุมัติเอกสารแล้ว ทางเจ้าหน้าที่จาก BIS จะเข้าไปดำเนินการตรวจสอบการ Set up ให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยทาง BIS มีการกำหนดอายุของหนังสือแสดงเจตจำนง (LOI) ในระยะเวลา 6 เดือน หากการดำเนินการ Set up ยังไม่แล้วเสร็จจะต้องยื่นเรื่องใหม่ หลังจาก Set up แล้ว จะมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบจาก BIS เข้าไปประเมินว่าผ่านมาตรฐานหรือไม่ โดยมีการตรวจสอบประเมิน ดังนี้

- ระบบเอกสาร
- ความเพียงพอของเครื่องมือต่างๆ สำหรับการสุ่มตัวอย่าง
- ความเพียงพอของบุคลากร
- การฝึกอบรมบุคลากรและศักยภาพบุคลากร
- การเตรียมพร้อมสำหรับความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย
- ความพร้อมของอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ตามที่กำหนด

หากองค์กรเอกชน (Promoter) ดังกล่าวผ่านการอนุมัติเรียบร้อยแล้ว ทาง BIS จะออกสัญญาข้อตกลงสำหรับการเป็นหน่วยงานตรวจสอบและประทับตรามาตรฐาน โดยจะมีอายุสัญญา 3 ปี หลังจากนั้นจะต้องต่อใบอนุญาตใหม่ โดยดำเนินการตามกระบวนการเดิมตั้งแต่ต้น

ค่าธรรมเนียมในการสมัครเป็น Assaying & Hallmarking Centre

BIS กำหนดค่าธรรมเนียมในการสมัคร ดังนี้

➤ ค่าธรรมเนียมสำหรับหนังสือแสดงเจตจำนง (Letter of Intent : LOI)	Rs 5,000 (ประมาณ 2,800 บาท)
➤ ค่าธรรมเนียมการสมัคร	Rs 5,000 (ประมาณ 2,800 บาท)
➤ ค่าธรรมเนียมการตรวจประเมิน	Rs 5,000 ต่อวัน (ประมาณ 2,800 บาท / วัน)
➤ ค่าธรรมเนียมการรับรอง หรือ การต่ออายุ (สำหรับ 3 ปี)	
- สำหรับหน่วยงานตรวจสอบและประทับตรามาตรฐาน (AHC) ที่อยู่ในเมืองที่มีประชากรมากกว่า 1 ล้านคน	Rs 60,000 (ประมาณ 33,600 บาท)
- สำหรับหน่วยงานตรวจสอบและประทับตรามาตรฐาน (AHC) ที่อยู่ในเมืองอื่นๆ	Rs 40,000 (ประมาณ 22,400 บาท)

*หมายเหตุ : อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2558 ธนาคารแห่งประเทศไทย, 1 รูปีอินเดีย (Rs, INR) เท่ากับ 0.56 บาท

ผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียน (Licensed Jewellers)

ผู้ประกอบการที่ต้องการขึ้นทะเบียนอาจเป็นผู้ผลิต ผู้ค้า หรือร้านค้าปลีกเครื่องประดับ โดยผู้ประกอบการที่สนใจในแต่ละภูมิภาค สามารถสมัครขึ้นทะเบียนกับสาขาสำนักงานมาตรฐานอินเดีย (BIS) ที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเดียวกันได้ โดยสาขาสำนักงานในพื้นที่จะเป็นผู้ตรวจสอบเอกสารและทำการอนุมัติ หากผู้ประกอบการได้รับการอนุมัติขึ้นทะเบียน เป็น Licensed Jewellers แล้ว จะสามารถนำสินค้าเครื่องประดับไปประทับตรา Hallmark และจำหน่ายสินค้าเครื่องประดับที่ประทับตรา Hallmark ได้ ทั้งนี้ อายุสัญญาการขึ้นทะเบียนจะมีระยะเวลา 3 ปี หลังจากนั้น จะต้องต่อใบอนุญาตใหม่ โดยดำเนินการตามกระบวนการเดิมตั้งแต่ต้น

ผู้ประกอบการที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว จะต้อง/สามารถดำเนินการดังต่อไปนี้ได้

- สามารถ Display ตราสัญลักษณ์ BIS หน้าร้านจำหน่ายเครื่องประดับได้
- ต้องแสดงตัวจริงบริเวณหน้าร้าน
- ต้องติดข้อความ เช่น มีเครื่องประดับของประทับตรา Hallmark จำหน่าย / ลูกค้าสามารถใช้กล้องขยายตรวจสอบได้ / ลูกค้าสามารถชั่งน้ำหนักได้ / มีรายละเอียดของหน่วยงานสำหรับข้อร้องเรียน เป็นต้น
- จะต้องมียกถ่ายอย่างน้อย 10 เท่า และต้องมีเครื่องชั่งน้ำหนักอยู่ในร้าน เพื่อให้ลูกค้าสามารถตรวจสอบได้
- จะต้องบันทึกการจำหน่าย Hallmarked jewelry อย่างน้อย 5 ปี
- จะต้องชดเชยค่าเสียหายให้กับลูกค้า หากมีข้อร้องเรียนว่ามีการจำหน่ายเครื่องประดับของที่มีค่าความบริสุทธิ์ต่ำกว่าที่ตรา Hallmark ประทับไว้ และจะได้รับบทลงโทษตามกฎหมาย

ค่าธรรมเนียมในการขอขึ้นทะเบียน (License) เพื่อจำหน่ายเครื่องประดับ Hallmark

BIS กำหนดค่าธรรมเนียมในการขอขึ้นทะเบียน ดังนี้

- 1) ค่าธรรมเนียมดำเนินการ (Processing Fee) 2,000 รูปี หรือประมาณ 1,120 บาท ต่อร้าน (ต่อราย)
- 2) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับระยะเวลา 3 ปี แบ่งแยกตามจำนวนสาขาของร้านจำหน่าย
 - 2.1 ผู้ประกอบการที่มีร้านค้าน้อยกว่า 5 ร้าน (Single/Individual License) มีค่าใช้จ่าย ได้แก่

พื้นที่ตั้งของร้านค้า	ค่าธรรมเนียม*	
	หากชำระเป็นรายปี (3 ครั้ง)	หากชำระครั้งเดียว
ตั้งอยู่ในเมืองที่มีประชากรมากกว่า 1 ล้านคน ขึ้นไป	Rs 20,000 ต่อปี (ประมาณ 11,200 บาท ต่อปี)	Rs 50,000 (ประมาณ 28,000 บาท)
ตั้งอยู่ในเมืองที่มีประชากรมากกว่า 1 ล้านคน ขึ้นไป แต่มียอดจำหน่ายต่ำกว่า 1,000 ล้านรูปี ต่อปี (ประมาณ 560 ล้านบาท) ลด 50%	Rs 10,000 ต่อปี (ประมาณ 5,600 บาท ต่อปี)	Rs 25,000 (ประมาณ 14,000 บาท)
ตั้งอยู่ในเมืองที่มีประชากรระหว่าง 3 แสน – 1 ล้านคน	Rs 2,000 ต่อปี (ประมาณ 1,120 บาท ต่อปี)	Rs 5,000 (ประมาณ 2,800 บาท)
ตั้งอยู่ในเมืองที่มีประชากรต่ำกว่า 3 แสนคน	Rs 1,000 ต่อปี (ประมาณ 560 บาท ต่อปี)	Rs 2,500 (ประมาณ 1,400 บาท)

*หมายเหตุ : อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2558 ธนาคารแห่งประเทศไทย, 1 รูปีอินเดีย (Rs, INR) เท่ากับ 0.56 บาท

2.2 ผู้ประกอบการที่มีร้านค้ามากกว่า 5 ร้านขึ้นไป (Corporate License) มีค่าใช้จ่าย ได้แก่

จำนวนร้านค้าปลีก	ลดจากค่าธรรมเนียมของ Single/Individual License (พิจารณาตามพื้นที่ตั้งของร้าน)
ระหว่าง 5 – 25 ร้าน	10%
ระหว่าง 26 – 100 ร้าน	15%
มากกว่า 100 ร้านขึ้นไป	20%

3.3.2 ประเทศสิงคโปร์

Singapore Assay Office เป็นหนึ่งในหน่วยงานย่อยของ Singapore Test Services Pte Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทภายใต้การบริหารของ Singapore

Singapore Assay Office
A division of Singapore Test Services
OUR HALLMARK. YOUR ASSURANCE

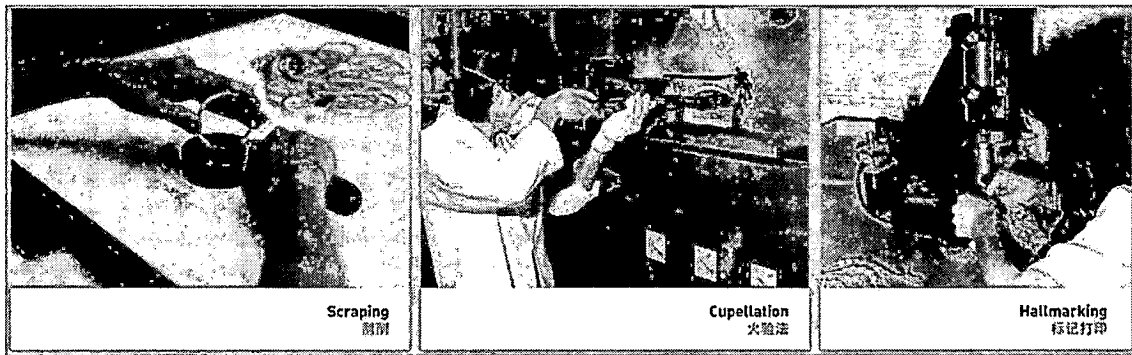
Technologies Kinetics และเป็นบริษัทในเครือของ Singapore Technologies Engineering โดย SAO ให้บริการทั้งทางการวิเคราะห์ Assaying การประทับตรา Hallmarking และบริการ X-ray Fluorescence Spectroscopy โดย SAO's laboratory ทำการวิเคราะห์ภายใต้การให้บริการมาตรฐาน ISO/IEC 17025 และเป็นที่ยอมรับในระดับมาตรฐานโลก

ประวัติความเป็นมาของ Singapore Assay Office

สำหรับประวัติที่มาที่ไปของ Singapore Assay Office นี้ค่อนข้างมีมาอย่างยาวนาน โดยเริ่มต้นตั้งแต่ช่วงทศวรรษ ปี 1970 ที่ทีมงานของ Singapore Assay Office ได้ถูกส่งไปยัง United Kingdom เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการทดสอบทองคำ โดยเป็นช่วงที่ได้รับการสนับสนุนมากมายเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับทองคำ ซึ่งได้มีการพัฒนาภายในประเทศสิงคโปร์ และมีความสนใจจะสร้างและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการทดสอบทองคำ โดยในปี 1978 Singapore Assay Office ได้รับการรับรอง (certification) จาก the London Gold Market ในฐานะ Acceptable Assayer ซึ่งการรับรองดังกล่าวนี้ จะได้รับก็ต่อเมื่อมีความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ทดสอบอย่างชำนาญและเชี่ยวชาญในระดับสูงสุด ซึ่ง Singapore Assay Office เป็นหน่วยงานแรกที่ได้รับมอบรางวัลนี้จากองค์กร

จากข้อมูลของ Singapore Jewellers Association พบว่า ในปี 1978 ทาง Singapore Jewellers Association ทำงานร่วมกับ Singapore Institute of Standards and Industrial Research (SISIR) ในการตรวจสอบ 7 Gold fineness standards 24K 22K 20K 18K 14K และ 9K (ปัจจุบันสถาบัน SISIR ได้กลายเป็น SPRING Singapore ที่เป็นการควบรวมกิจการระหว่าง National Productivity Board (NPB) and the Singapore Institute of Standards and Industrial Research (SISIR) in April 1996) จากนั้นสมาชิกใน SJA ได้รับการสนับสนุนให้นำเครื่องประดับทองคำส่งไปยัง SAO ในการทดสอบและประทับตรา

ภาพที่ 3.17 : ตัวอย่างการทดสอบ และประทับตราของ Singapore Assay Office

ที่มา: Singapore Jewellers Association. June 2014.

ในช่วงทศวรรษ ปี 1980 ทีมงานได้ถูกส่งไปยัง United Kingdom อีกครั้งเพื่อรับการอบรม โดยในครั้งนี้ได้ถูกส่งไปยัง Birmingham Assay Office เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับระบบและการจัดการภายใน assay office ซึ่งนับว่าเป็นส่วนสำคัญและจำเป็นในการที่จะสั่งการและจัดตั้งระบบเพื่อที่จะขับเคลื่อน Singapore Assay Office และในขณะนั้น the Singapore Jewellers Association ซึ่งเป็นองค์กรที่เป็นที่รู้จักในนามสมาคมผู้ค้าทองคำและเงินของประเทศสิงคโปร์ก็ได้ทาบตามว่าจะให้การสนับสนุนจากผู้ผลิตอัญมณีในท้องถิ่นในการที่จะส่งเครื่องประดับมาตรวจสอบและประทับตรา ต่อมาเมื่อตลาดเปิดและผู้ซื้อจากฝั่ง Middle East ได้เริ่มเข้ามาซื้อขายอัญมณีภายในประเทศสิงคโปร์ ก็เริ่มที่จะต้องการให้มีการทดสอบและประทับตรา ปี 1985 ทางทีมจึงถูกส่งไปยัง United Kingdom เพื่อ re-training โดยในครั้งนี้ได้ไปยัง London Assay Office หลังจากนั้น ทั้ง Singapore Assay Office และ Singapore Jewellers Association ได้เริ่มพูดคุยกันเกี่ยวกับการที่จัดทำ joint promotion scheme เพื่อที่จะกระตุ้นสมาชิกเกี่ยวกับการขาย hallmarked articles

ในช่วงทศวรรษ ปี 1990 Singapore Assay Office และ Singapore Jewellers Association การ joint promotion scheme ได้ถูกนำออกไปอย่างเป็นทางการในช่วงปี 1990 ในขณะที่ถือเป็นจุดสูงสุดของ SAO ที่มีกำลังคน Hallmarkers 40 ราย และ ช่างเทคนิคอีก 3 ราย ทำงาน 2 กะ ขณะที่เศรษฐกิจเริ่มชะลอตัว Singapore Assay Office มีการลดจำนวนพนักงานลง และกลับมาฝึกพนักงานที่เหลืออยู่ให้สามารถจัดการกับกิจกรรมการทำงานที่มีขอบเขตการทำงานที่กว้างมากขึ้นได้

ในช่วงทศวรรษ ปี 2000 Singapore Assay Office ได้มีการจัดการธุรกิจและคาดหวังที่จะทำการขยายธุรกิจในอนาคตอันใกล้นี้ โดยเมื่อปี 2007 Singapore Assay Office ได้ แนะนำการให้บริการด้วยเครื่องมือชนิดใหม่ X-Ray Fluorescence ที่จะให้บริการการวิเคราะห์และตอบรับผู้ผลิตในอุตสาหกรรมได้มากยิ่งขึ้น และเพื่อรองรับผู้ผลิตและผู้ประกอบการที่ไม่ต้องการทำลายชิ้นงาน แต่ต้องการที่จะทำการทดสอบมาตรฐานและประทับตรา

มาตรฐานสินค้าเครื่องประดับทองในประเทศสิงคโปร์

ตราประทับของ Singapore Assay Office (SAO)

สิงคโปร์ไม่มีกฎหมายควบคุมค่าความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่า รวมถึงการสลักเครื่องหมายรับรองคุณภาพ (Hallmarking) หากแต่ใช้ระบบสมัครใจ โดย Singapore Assay Office (SAO) เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบค่าความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่าในเครื่องประดับว่าตรงตามที่ได้ระบุไว้หรือไม่ เครื่องประดับที่ได้รับการตรวจสอบแล้ว จะถูกสลักเครื่องหมายรับรอง SAO Hallmark ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ เครื่องหมายของผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการ (Jeweller's Mark) ตัวเลขแสดงสัดส่วนปริมาณโลหะมีค่าของเครื่องประดับชิ้นนั้นต่อ 1,000 ส่วน (Standard Mark) และสัญลักษณ์ของ Singapore Assay Office (SAO) ซึ่งเป็นรูปหัวสิงโต ลักษณะเป็นรูปหัวสิงโตในกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าสำหรับเครื่องประดับทอง รูปหัวสิงโตในกรอบวงกลมสำหรับเครื่องประดับเงิน และรูปหัวสิงโตในกรอบสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัดสำหรับเครื่องประดับแพลทินัม

ภาพที่ 3.18 : ตราประทับของ Singapore Assay Office (SAO)

SAO สำหรับเครื่องประดับทอง

SAO สำหรับเครื่องประดับเงิน

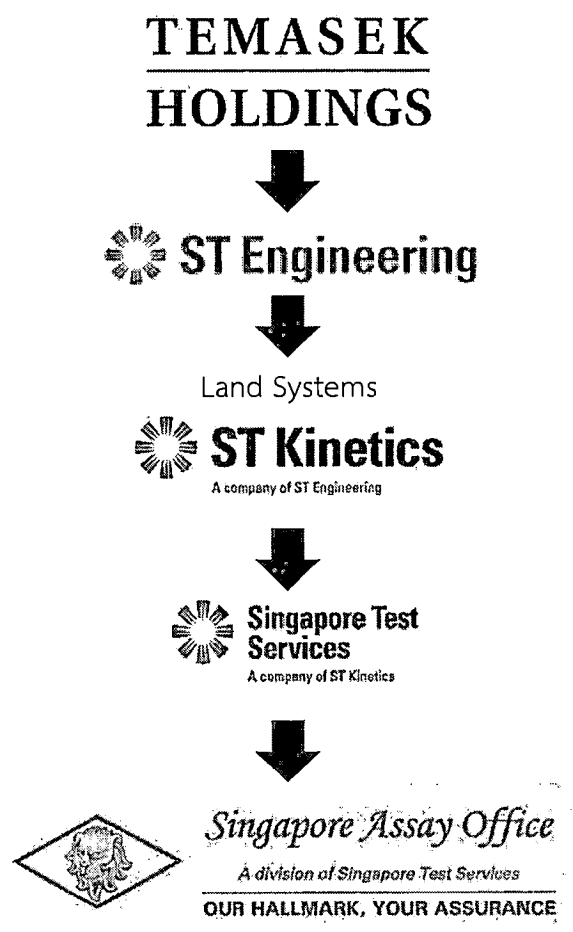
SAO สำหรับเครื่องประดับแพลทินัม

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ. สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน). พฤษภาคม 2557.

โครงสร้างหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า สำนักงาน Singapore Assay Office (SAO) เกิดขึ้นจากกองทุนของ Temasek Holdings ภายใต้การควบคุมของ Singapore Test Services ทั้งนี้ Singapore Test Services อยู่ใต้หน่วยงาน ST Kinetics และ หน่วยงาน ST Kinetics อยู่ภายใต้การกำกับของหน่วยงาน ST Engineering ดังแสดงในภาพ

ภาพที่ 3.19 : แผนผังบริษัทและการบริหาร

สำนักงาน Singapore Assay Office (SAO) เปิดให้ผู้ประกอบการต่างๆ เข้าสมัครเป็นสมาชิกเพื่อรับการตรวจสอบและรับ Certificated ซึ่งหลังจากที่ผู้ประกอบการหรือร้านค้าปลีกต่างๆ ได้รับ Certificated เรียบร้อยแล้ว ทางสำนักงาน Singapore Assay Office (SAO) จะทำการสุ่มตรวจสินค้าที่ผลิตและขายหน้าร้าน ว่ามีการประทับตราอย่างถูกต้องหรือไม่ โดยข้อกำหนดและเงื่อนไขของการเข้าเป็นสมาชิกในส่วนของ Retailers มีดังนี้

- 1) ในทุกๆ กรอบการมีส่วนร่วม SAO Scheme จะอยู่บนพื้นฐานทุกๆ 2 ปี หรือเป็นการนับแบบ 24 เดือน ปฏิทิน โดยนับจากวันที่มีการเริ่มโครงการในปีนั้นๆ ยกเว้นในกรณีที่มีการระบุไว้อย่างชัดเจนโดย SAO
 - 2) ค่าสมาชิกหรือค่าธรรมเนียมการต่ออายุนั้น จะมีการเก็บเป็นประจำ แต่จะเป็นการเก็บประจำทุกๆ 2 ปี โดยทาง SAO ขอสงวนสิทธิ์ในการที่จะถอนสิทธิ์ใน Scheme หากไม่ชำระค่าต่ออายุได้ตรงตามเวลาที่กำหนด
 - 3) ผู้เข้าร่วมจะต้องให้ทางเจ้าหน้าที่ของ SAO เข้ามาตรวจสอบสต็อกสินค้าได้เป็นระยะๆ โดยทาง SAO จะแจ้งล่วงหน้าก่อน 2 วัน โดยเจ้าหน้าที่จะแสดงตัวตนจากป้ายพนักงาน ทั้งนี้หากเกิดข้อสงสัยสามารถโทรสอบถามเพื่อยืนยันตัวตนเจ้าหน้าที่กับทาง SAO ได้
 - 4) เครื่องประดับภายในร้านที่ทำการขายทั้งหมดจะต้องได้รับการประทับตราทุกชิ้น ยกเว้นเครื่องประดับต่อไปนี้
 - a. ชิ้นงานที่เล็กหรืองานละเอียดจนไม่สามารถประทับตราได้
 - b. ชิ้นงานที่มีค่าความบริสุทธิ์ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด
 - c. ชิ้นงานที่มีน้ำหนักน้อยกว่า 1 กรัม
 - 5) SAO Authorized Standards:
 - a. Gold: 999, 916, 900, 875, 850, 750, 585, 375
 - b. Silver: 999, 958, 925, 800
 - c. Platinum: 999, 950, 900, 850
- ทั้งนี้ จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าเป็นสมาชิก มีจำนวนและรายชื่อ ดังนี้

- จำนวน Retailers ที่ได้รับ Certificated ปัจจุบันมีจำนวน 22 ราย 41 แห่ง
 - 1) Bao Jewellery & Service
 - 2) Batu Pahat Goldsmith Pte Ltd
 - 3) Boon Lay Gems Pte Ltd
 - 4) Boon Lay Goldsmiths & Jewellers Pte Ltd
 - 5) Chan Foon Jade & Jewellery
 - 6) Chip Lee Goldsmith Jewellery
 - 7) Gek Poh Goldsmiths & Jewellery
 - 8) Golden Chance Goldsmith Pte Ltd
 - 9) Golden Watch Gold & Jewellery
 - 10) Harlyn Gems & Jewellery Pte Ltd
 - 11) Heng Heng Gold & Diamond Jewellery Pte Ltd

- 12) Kim Poh Hong Goldsmiths (2008) Pte Ltd
- 13) Ming Seng (Joo Chiat) Goldsmiths
- 14) On Cheong Jewellery
- 15) One Ounce
- 16) Poh Heng Jewellery Pte Ltd
- 17) Raja King's Goldsmith & Jewellers Pte Ltd
- 18) Royal Dragon Jewellery Pte Ltd
- 19) Satya Jewellery Pte Ltd
- 20) Teng Huat Jewellery Pte Ltd
- 21) Tin Sing Goldsmiths (Pte) Ltd
- 22) Wanmei Goldsmith & Jewellery

ในส่วนของ Manufacturer / Wholesaler / Trader จากข้อมูลของ สำนักงาน Singapore Assay Office (SAO) พบว่า สำหรับ Manufacturer / Wholesaler / Trader ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิก จะได้รับประโยชน์ คือ ช่วยให้ผลิตภัณฑ์มีมาตรฐานในการผลิตมากยิ่งขึ้น และจะทำให้ร้านค้าปลีกที่รับสินค้าจากผู้ผลิตดังกล่าว เกิดความน่าเชื่อถือตามไปด้วย เนื่องจากผลิตภัณฑ์ได้รับการรับประกันจากผู้ผลิตเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

■ จำนวน Manufacturer / Wholesaler / Trader มีจำนวน 33 ราย

- 1) 1st Goldsmith Pte Ltd
- 2) 65 Jewellery Pte Ltd
- 3) Aspial-Lee Hwa Jewellery S'pore Pte Ltd
- 4) Bestco Metal Pte Ltd
- 5) Boon Guan Goldsmith
- 6) Cord Engineering Pte Ltd
- 7) Great Commission.Biz Pte Ltd
- 8) Gold Price Singapore
- 9) Gold Scale Jewels
- 10) Ho Bee Goldsmith & Jewellery Pte Ltd
- 11) Hock Jewellers
- 12) Hwa Goldsmith & Jewellers
- 13) Jewel Land Pte Ltd
- 14) Jin Sing Li Trading Pte Ltd

- 15) Kim Siang Jewellery Industries Pte Ltd
- 16) Kin Leong Goldsmith Industries
- 17) Lak Soon Goldsmith Manufacturer
- 18) Meyson Trading & Design Pte Ltd
- 19) Ming Sing Goldsmith
- 20) Orient Goldsmiths & Jewellers Pte Ltd
- 21) Poh Seng Jewellers Pte Ltd
- 22) Poh Yong Goldsmith
- 23) Puregold SG Pte Ltd
- 24) Qi Rong Jewellery
- 25) SGH Pte Ltd
- 26) Siang Hoa Jewellery Pte Ltd
- 27) Singa Gold Pte Ltd
- 28) SK Jewellery Pte Ltd
- 29) Suisse international Pte Ltd
- 30) Sunli Trading
- 31) Tan Heng Lee Co. Pte Ltd
- 32) Wangold & Jewellers Pte Ltd
- 33) ZenHoe Jewellery(S) Pte Ltd

ทั้งนี้ สำหรับผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก พบข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของการทดสอบและประทับตรา
 ดังแสดงในตารางที่ 3.13

ตารางที่ 3.13 : ระดับราคาของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก (Non-Member Price List)

Hallmarking	ราคา	หมายเหตุ
ทองคำ (Gold)	\$4.80 ต่อชิ้น	ขั้นต่ำ \$200 ต่อกลุ่ม
เงิน (Silver)	\$4.80 ต่อชิ้น	ขั้นต่ำ \$200 ต่อกลุ่ม
แพลทินัม (Platinum)	\$4.80 ต่อชิ้น	ขั้นต่ำ \$200 ต่อกลุ่ม
ชิ้นงานที่ไม่ใช่ Jewellery	\$10.00 ต่อชิ้น	ไม่รวมค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม สำหรับการทดสอบพิเศษอื่นๆ
การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทดสอบ สินค้าที่ต่ำกว่ามาตรฐาน	\$160 ต่อการทดสอบ	ค่าธรรมเนียมการทดสอบ สำหรับชิ้นงานที่ต่ำกว่ามาตรฐาน

ตารางที่ 3.13 (ต่อ) : ระดับราคาของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก (Non-Member Price List)

Express Service	ราคา	หมายเหตุ
ภายใน 1 วัน	เพิ่มค่าใช้จ่าย ร้อยละ 100	จะทำการทดสอบในวันทำการถัดไป หากได้รับชิ้นงานภายหลังจากวันที่กำหนด
ภายใน 3 วัน	เพิ่มค่าใช้จ่าย ร้อยละ 50	จะทำการทดสอบในวันทำการถัดไป หากได้รับชิ้นงานภายหลังจากวันที่กำหนด

3.4 สรุปข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

แนวทางการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับ

โลหะมีค่าในต่างประเทศ

จากการศึกษาทบทวนแนวทางการจัดทำมาตรฐานและการจัดตั้งหน่วยงานรับรองมาตรฐานในต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ สหราชอาณาจักร และสวิตเซอร์แลนด์ ประเทศคู่เทียบที่สำคัญ ได้แก่ อินเดีย และสิงคโปร์นั้น คณะผู้วิจัยขอสรุปข้อค้นพบ ข้อดี และข้อเสียของแนวทางการจัดทำมาตรฐานและการจัดตั้งหน่วยงานในประเทศดังกล่าว ดังนี้

สหราชอาณาจักร

การจัดทำมาตรฐานโลหะมีค่า

- สหราชอาณาจักรมีมาตรฐานโลหะมีค่ามายาวนาน มีกฎระเบียบและข้อกำหนดบังคับควบคุมที่มีการปรับเปลี่ยนจนเหมาะสม
- สหราชอาณาจักรเป็นประเทศกลุ่มริเริ่มในการจัดตั้งความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งกลุ่ม Vienna Convention และกลุ่ม The International Association of Assay Offices (IAAO) ก่อเกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ทั้งข้อมูลการทดสอบ ข้อมูลทางด้านเทคโนโลยี ข้อมูลด้านนวัตกรรม และอื่นๆ
- ด้วยความเป็นกลุ่มประเทศที่มีประวัติศาสตร์ของการประทับตรา (Hallmarking) มาอย่างยาวนาน ส่งผลให้สหราชอาณาจักรมีประสบการณ์ และมีวิธีการจัดการที่ดี อีกทั้งยังมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ แม้ว่าจะมีหน่วยงานทดสอบในปัจจุบันมากกว่า 1 หน่วยงาน แต่ทุกๆ หน่วยงานก็มีการใช้ข้อมูลหลักข้อมูลเดียวกัน เช่น ประวัติศาสตร์ของการเกิดตราประทับ ประวัติของตราประทับ The Date Letter Mark

การจัดตั้งหน่วยงานรับรองมาตรฐาน

- การจัดตั้งหน่วยงานรับรองมาตรฐานของสหราชอาณาจักร นอกจากจะมีกฎหมาย Hallmarking Act 1973 เป็นกฎหมายควบคุมแล้ว ยังมีการจัดตั้ง British Hallmarking Council (BHC) ทำหน้าที่

ให้คำปรึกษาแก่ Secretary of State ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ hallmarking และให้แนวทางแก่ Assay Offices เกี่ยวกับมาตรฐาน วิธีปฏิบัติและกระบวนการในการทดสอบและประทับตรา และล่าสุดได้มีการโอนอำนาจหน้าที่ของ BHC ให้กับ National Weights & Measures Laboratory (NWML)

- การกำหนดราคาของค่าธรรมเนียมต่างๆ มีการควบคุมภายใต้กฎหมาย Hallmarking Act 1973
- จำนวนของชิ้นงาน รวมถึงน้ำหนักที่มีการประทับตราและทดสอบในแต่ละสำนักงานสาขา ทั้งตราประทับในประเทศ และตราประทับความร่วมมือ (CCM) จะมีการลงบันทึกและส่งไปยังหน่วยงานกลาง British Hallmarking Council (BHC) เพื่อทำเป็นรายงานส่งต่อไปยังภาครัฐบาล และประกาศเป็นข้อมูลสู่สาธารณชน ส่งผลให้ข้อมูลต่างๆ สามารถทำไปศึกษาเปรียบเทียบต่อ และเกิดความโปร่งใสของการทำงานของหน่วยงานสาขาแต่ละแห่งอีกด้วย

ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปข้อดี ข้อเสีย จากการทบทวนการจัดทำมาตรฐานและการจัดตั้งหน่วยงานรับรองมาตรฐานในสหราชอาณาจักร ดังนี้

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> ■ สหราชอาณาจักร ถือเป็นกลุ่มประเทศอำนาจสูงสุด ในบรรดาประเทศที่มีการจัดตั้งมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า ส่งผลให้กระบวนการดำเนินงานของสหราชอาณาจักรมักมีน้ำหนักมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศอื่นๆ ■ สหราชอาณาจักร เป็นประเทศที่มีกฎหมายควบคุมการสร้างมาตรฐานโลหะมีค่า และมีการปรับเปลี่ยนกฎหมายให้สอดคล้องกับระบบต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ■ สหราชอาณาจักรมีหน่วยงานที่ตรวจสอบการทำงาน ของ Assay Office แต่ละสำนักงาน ส่งผลให้เกิดความโปร่งใสในการทำงาน และเกิดความน่าเชื่อถือ ■ การมีสำนักงานมากกว่าหนึ่งสาขา เป็นการสร้างความหลากหลาย และสร้างทางเลือกให้กับผู้ประกอบการ หรือผู้ที่ต้องการประทับตรา 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ความเป็นประเทศเก่าแก่ที่สุดที่เริ่มกระบวนการ Hallmark อาจส่งผลให้สหราชอาณาจักรยึดติดกับวิธีการและกรอบแนวคิดเดิม ■ ประชาชนในประเทศไม่สนใจรับทราบข้อมูลข่าวสาร หรือไม่มีหน่วยงานใดให้ข้อมูลประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสัญลักษณ์ตราประทับของประเทศอื่นๆ ส่งผลให้การประทับตราความร่วมมือยังไม่เกิดประโยชน์เมื่อเป็นการค้าภายในประเทศ เนื่องจากประชาชนยังไม่เกิดความเชื่อถือในตราอื่นๆ นอกจากตราประเทศตนเอง ■ การดำเนินงานอย่างเป็นทางการเป็นอิสระของสำนักงานตรวจสอบในแต่ละสาขา อาจส่งผลให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆ เกิดความขัดแย้งระหว่างกัน

การจัดทำมาตรฐานโลหะมีค่า

- มีการกำหนดภาคบังคับ และภาคสมัครใจ ตามระดับการให้ความสำคัญของสินค้าที่ผลิตจากโลหะมีค่า เช่น การประทับตรามาตรฐานของสินค้านานาฬิกาอยู่ในภาคบังคับ (Compulsory) ขณะที่ การประทับตรามาตรฐานสินค้าเครื่องประดับอยู่ในภาคสมัครใจ (Voluntary)
- มีตรามาตรฐาน (Hallmarking) เฉพาะภายในประเทศ สำหรับสินค้าที่มีการจำหน่ายเฉพาะภายในประเทศ ขณะที่ มีตรามาตรฐานเพิ่มเติมภายใต้ข้อตกลงร่วมระหว่างประเทศ สำหรับสินค้าที่ผลิตเพื่อการส่งออก
- มีการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตในประเทศและต่างประเทศกับสำนักงานกลางหน่วยควบคุมโลหะมีค่า เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ (Registered Responsibility Mark)

การจัดตั้งหน่วยงานรับรองมาตรฐาน

- การจัดตั้งหน่วยควบคุมโลหะมีค่าอยู่ภายใต้การกำกับและการดำเนินงานของรัฐบาล ซึ่งสามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ประกอบการและประชาชนได้เป็นอย่างดี
- มีการคำนึงถึงความเป็นอิสระในการทำงานวิเคราะห์ และการรักษาความลับ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ต้องไม่ถูกกดดันให้ทำผิดกฎเกณฑ์ เช่น ถูกกดดันให้ลงตราประทับรับรองมาตรฐานในชิ้นงานที่ไม่ได้มาตรฐาน การเก็บความลับ เช่น การเก็บความลับของลูกค้าที่นำชิ้นมาตรวจสอบ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานวิเคราะห์ของสวีตเซอร์แลนด์ มีความเป็นอิสระในการวิเคราะห์และประทับตรารับรองมาตรฐาน เพราะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปข้อดี ข้อเสีย จากการทบทวนการจัดทำมาตรฐานและการจัดตั้งหน่วยงานรับรองมาตรฐานในประเทศสวีตเซอร์แลนด์ ดังนี้

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> ▪ การเข้าร่วมเป็นหนึ่งในสมาชิกภาค Hallmark Convention ทำให้สวีตเซอร์แลนด์ได้รับข่าวสารรู้ความเป็นไปของตลาดได้รวดเร็ว ▪ การทำความตกลงร่วมกันระหว่างประเทศ เช่น การทำความตกลงทวิภาคี เป็นการเปิดโอกาสให้กับผู้ประกอบการส่งออกของประเทศให้สามารถขยายตลาดได้กว้างขึ้น ลดขั้นตอนการดำเนินการที่ซ้ำซ้อน เช่น การตรวจสอบคุณภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เนื่องจากเป็นการลงทุนดำเนินการโดยภาครัฐ จึงอาจเกิดกรณีที่กำลังการผลิต (การตรวจสอบและประทับตรามาตรฐาน) ไม่เพียงพอ หากตลาดมีการขยายตัวมากขึ้น ในทางกลับกัน อาจไม่คุ้มต้นทุน หรือการใช้ทรัพยากรอาจไม่เต็มประสิทธิภาพ หากความต้องการในตลาดมีน้อย ▪ อาจไม่มีแรงจูงใจในการปรับปรุงพัฒนาเทคโนโลยี หรือเครื่องมือในการตรวจสอบ

ข้อดี	ข้อเสีย
<p>มาตรฐานสินค้า การประทับตรา เป็นต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> เนื่องจากเป็นการดำเนินการของภาครัฐจึงสามารถควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการดำเนินการได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังสามารถสร้างความตกลงร่วมกันระหว่างประเทศ (ภาครัฐกับภาครัฐ) ได้โดยง่าย 	<p>เนื่องจากการดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐ จึงไม่มีคู่แข่งเทียบเคียงในตลาด (ตลาดผูกขาด)</p>

ประเทศอินเดีย

การจัดทำมาตรฐานโลหะมีค่า

- ประเทศอินเดียมีการกำหนดมาตรฐานของประเทศตนเอง (Indian Standard) เพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินงานภายในประเทศ โดยล้าตามมาตรฐานระดับนานาชาติ และนำมาตรฐานดังกล่าวมาใช้กำกับกับการดำเนินงาน
- เริ่มต้นการกำหนดมาตรฐานโลหะมีค่าด้วยภาคสมัครใจ (Voluntary) โดยเน้นดำเนินการควบคุมมาตรฐานสินค้าโลหะมีค่าภายในประเทศก่อน จึงต่อยอดสู่การส่งออกไปยังต่างประเทศ
- มีการขึ้นทะเบียนหน่วยงานตรวจสอบและประทับตรามาตรฐาน (Assaying & Hallmarking Centre) รวมถึงขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการที่ต้องการจำหน่าย/ผลิตสินค้าที่ประทับตรามาตรฐาน (Licensed Jewellers)
- มีการกำหนดบทลงโทษทางกฎหมายสำหรับผู้ที่ไม่ดำเนินการตามสัญญาหรือข้อกำหนด

การจัดตั้งหน่วยงานรับรองมาตรฐาน

- หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลและควบคุมมาตรฐานของประเทศเป็นหน่วยงานภาครัฐ
- เปิดโอกาสให้องค์กรภาคเอกชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตรวจสอบและประทับตรามาตรฐาน โดยกำหนดคุณสมบัติ การขึ้นทะเบียน และตรวจสอบจากสำนักงานมาตรฐานอินเดีย (BIS) ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐ

ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปข้อดี ข้อเสีย จากการทบทวนการจัดทำมาตรฐานและการจัดตั้งหน่วยงานรับรองมาตรฐานในประเทศอินเดีย ดังนี้

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> ■ การเปิดโอกาสให้องค์กรภาคเอกชนเข้ามามีส่วนในการเป็นหน่วยงานตรวจสอบและประทับตรามาตรฐาน จะทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างหน่วยงานขึ้น ซึ่งเป็นผลให้เกิดการยกระดับในการให้บริการ หรือยกระดับการพัฒนาคุณภาพและเทคโนโลยี ■ การมีหน่วยงานตรวจสอบและประทับตรามาตรฐาน (Assaying & Hallmarking Centre) จำนวนมาก ทำให้ผู้ผลิตหรือผู้ค้าเครื่องประดับทอง สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย ได้รับโอกาสในการเลือกใช้บริการกับหน่วยงานตรวจสอบและประทับตรามาตรฐาน ■ การเปิดโอกาสให้องค์กรภาคเอกชนเข้ามามีส่วนในการเป็นหน่วยงานตรวจสอบและประทับตรามาตรฐานทำให้เกิดประโยชน์กับระบบเศรษฐกิจโดยรวม เนื่องจากมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกระจายรายได้ และมีการกระตุ้นการพัฒนาบุคลากร 	<ul style="list-style-type: none"> ■ แม้หน่วยงานอินเดียระบุว่าข้อกำหนดมาตรฐานของอินเดีย (Indian Standard : IS) มีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับมาตรฐานระดับนานาชาติ (International Standard) แต่ในปัจจุบัน ยังไม่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือจากต่างประเทศได้ ■ การมีหน่วยงานตรวจสอบและประทับตรามาตรฐาน (Assaying & Hallmarking Centre) จำนวนมากทำให้การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปโดยยาก สามารถเกิดช่องว่างในการทุจริตได้ง่าย

ประเทศสิงคโปร์

การจัดทำมาตรฐานโลหะมีค่า

- ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่เพิ่งริเริ่มทำมาตรฐานโลหะมีค่าไม่นาน โดยมีการเริ่มต้นจากการเข้าไปศึกษาข้อมูล ณ สหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นประเทศที่เก่าแก่ที่สุดที่เริ่มทำตราประทับและทดสอบโลหะมีค่า
- ประเทศสิงคโปร์ไม่มีกฎหมายควบคุมค่าความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่า แต่ใช้ระบบสมัครใจ

การจัดตั้งหน่วยงานรับรองมาตรฐาน

- หน่วยงานรับรองมาตรฐานของประเทศสิงคโปร์มีเพียงหน่วยงานเดียว
- มีการจัดทำระบบสมาชิก โดยให้ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ รวมถึงร้านค้าปลีก สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิก จากนั้นทำการสุ่มตรวจความถูกต้อง ว่าเป็นไปตามระเบียบที่ได้ตกลงไว้หรือไม่
- มีการสร้างความแตกต่างระหว่างราคาของผู้เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิก

ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยวิเคราะห์สรุปข้อดี ข้อเสีย จากการทบทวนการจัดทำมาตรฐานและการจัดตั้งหน่วยงานรับรองมาตรฐานในประเทศสิงคโปร์ ดังนี้

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none">■ การดำเนินการทดสอบและประทับตราของประเทศสิงคโปร์ มีการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนข้อมูลจากประเทศที่มีประสบการณ์มากกว่าอย่างสหราชอาณาจักร ส่งผลให้กระบวนการทำงาน และวิธีการทดสอบมีความน่าเชื่อถือ■ เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การรับการสนับสนุนจากภาครัฐบาล จึงทำให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ระหว่างประเทศคล่องตัวมากขึ้น■ การมีหน่วยงานตรวจสอบเพียงหน่วยงานเดียว ส่งผลให้สามารถควบคุมความถูกต้อง และความปลอดภัยของกระบวนการทำงานง่ายขึ้น	<ul style="list-style-type: none">■ เนื่องจากเป็นระบบสมัครใจ อาจส่งผลให้ผู้ประกอบการที่มาเข้าร่วมเป็นสมาชิกยังมีจำนวนต่ำอยู่■ การมีหน่วยงานทดสอบเพียงหน่วยงานเดียว อาจไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการในอนาคตได้ และเกิดระบบผูกขาด

บทที่ 4

ศึกษาแนวทางการจัดทำมาตรฐาน สินค้าของไทย

4.1 ทบทวนมาตรฐานสินค้าเครื่องประดับทองไทย ในปัจจุบัน

ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีการจัดทำมาตรฐานสินค้าเครื่องประดับทองรวมทั้งสิ้น 2 มาตรฐาน โดยหน่วยงานภาครัฐ 2 หน่วยงาน โดยมาตรฐานเครื่องประดับทองที่จัดขึ้นได้เน้นเฉพาะทองรูปพรรณที่จำหน่ายภายในประเทศ ซึ่งรายละเอียดของมาตรฐานทั้ง 2 มีดังนี้

4.1.1 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทองรูปพรรณ (มอก. 303-2522)³²

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ดำเนินการปรับปรุงมาตรฐาน “ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทองรูปพรรณ” เลขที่ มอก. 303-2522 ซึ่งมีการประกาศใช้ในประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมในปี 2522 ให้มีความทันสมัยขึ้น ในปี 2548 และเปลี่ยนเลขที่ มอก. เป็น มอก. 303-2548 ซึ่งในการปรับปรุงครั้งนี้ ทางสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในอุตสาหกรรมทองรูปพรรณทองทั้งในภาครัฐและเอกชน อาทิ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สมาคมค้าทองคำ สมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและเครื่องประดับ เป็นต้น

ทั้งนี้ มาตรฐาน มอก. 303-2548 เป็นมาตรฐานภาคสมัครใจ คือ มีความครอบคลุมเฉพาะผู้ประกอบการทองรูปพรรณที่ต้องการใช้เครื่องหมาย มอก. ประกอบสินค้าเท่านั้นไม่ได้บังคับให้ผู้ประกอบการทุกราย ต้องดำเนินการจำหน่ายทองรูปพรรณตามที่มาตรฐานกำหนด โดยสามารถสรุปรายละเอียดของมาตรฐานทองรูปพรรณ ได้ดังนี้

ด้านคุณลักษณะของสินค้า

- มีความครอบคลุมเฉพาะสินค้าประเภททองรูปพรรณที่มีสัดส่วนความบริสุทธิ์ดังต่อไปนี้
 - ร้อยละ 99.9
 - ร้อยละ 96.5
 - ร้อยละ 95.8
 - ร้อยละ 91.6
 - ร้อยละ 86.5
 - ร้อยละ 75.0
 - ร้อยละ 58.5
 - ร้อยละ 41.6
 - ร้อยละ 37.5
 - ร้อยละ 33.3

³² สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. 303-2548

- เมื่อนำทองรูปพรรณมาหลอมเป็นชิ้นเดียวกันแล้วต้องมีความบริสุทธิ์ไม่น้อยกว่าตราสัญลักษณ์ที่ระบุ เช่น ทองรูปพรรณประเภท 965 เมื่อนำมาหลอมรวมกันแล้วต้องมีความบริสุทธิ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 96.5 เมื่อทดสอบตามมาตรฐาน ISO 11426
- ทองรูปพรรณต้องมีการใช้โลหะทองคำเป็นหลัก แต่อาจมีการใช้ส่วนผสมอื่น เช่น รอยต่อก้านเชื่อม ตะขอ บานพับ หรือชิ้นส่วนอื่นที่มีลักษณะนัยเดียวกันกับข้างต้น
- การใช้น้ำประสานทองอาจมีความบริสุทธิ์ของโลหะทองแตกต่างจากที่ระบุได้ แต่ต้องเป็นวัสดุประสงค์เพื่อการเชื่อมต่อ หรือ ยึดจับเท่านั้น ห้ามใช้ในวัสดุประสงค์เพื่อเพิ่มน้ำหนักทองรูปพรรณหรือผลประโยชน์ทางการค้าอื่นโดยมิชอบ
- ส่วนประกอบและฝีมือการประกอบต้องแข็งแรงทนทาน ไม่มีตำหนิและอยู่ในสภาพเรียบร้อย

ด้านเครื่องหมายและฉลาก

- ทองรูปพรรณทุกชิ้นต้องมี เลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดในลักษณะที่เห็นได้ง่าย และชัดเจน ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวได้แก่
 - ให้ประทับตราหรือสลักชื่อหรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนในประเทศไทยของผู้ทำหรือโรงงานผู้ทำ
 - ความบริสุทธิ์ของเนื้อทองรูปพรรณด้วยสัดส่วนร้อยละ หรือ ส่วนในพันส่วน
- ที่ฉลากทองรูปพรรณอย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดภาษาไทยที่เห็นและอ่านได้ง่าย ชัดเจน ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวได้แก่
 - ประเภทหรือสัญลักษณ์ของทองรูปพรรณ และในกรณีที่สั่งหรือนำเข้าจากต่างประเทศ ต้องมีการระบุชื่อประเทศผู้ทำด้วย
 - ชื่อสถานที่ประกอบการหรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนในประเทศไทยของผู้ทำเพื่อขาย หรือของผู้สั่งหรือนำเข้ามาขายในราชอาณาจักรแล้วแต่กรณี
 - ความบริสุทธิ์ของทองรูปพรรณเป็นร้อยละหรือใช้สัญลักษณ์เปอร์เซ็นต์ (%)
 - น้ำหนักทองรูปพรรณหน่วยเป็นกรัม (g)

ทั้งนี้ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศด้วย ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดข้างต้น

4.1.2 มาตรฐานฉลากทองรูปพรรณ

โดย สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หรือ สคบ. ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานรัฐที่มีความใกล้ชิดซิดในการควบคุมคุณภาพเครื่องประดับทองมากที่สุดในไทย ณ ขณะนี้ เนื่องจากมีหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคโดยตรงและผู้บริโภคเองก็มีร้องเรียนต่อหน่วยงานภาครัฐว่าถูกเอาเปรียบจากการซื้อหรือจำหน่ายสินค้าทองรูปพรรณอยู่บ่อยครั้ง ทั้งการถูกหลอกให้ซื้อทองที่มีความบริสุทธิ์ไม่ได้มาตรฐานหรือต่ำกว่าที่ผู้จำหน่ายอ้างและการถูกกดราคาอย่างมาก เมื่อพยายามจำหน่ายคืนร้านค้า โดย สคบ. ได้พยายามสร้างความคุ้มครองผู้บริโภคจากการซื้อสินค้าในกลุ่มทองรูปพรรณ ตั้งแต่ปี 2546 โดยการออกประกาศฉบับที่ 13 (2546) ว่าด้วยการให้สินค้าประเภททองรูปพรรณเป็นสินค้าควบคุมฉลาก ซึ่งมีหนึ่งในข้อกำหนดให้ร้านค้าผู้จำหน่ายทองรูปพรรณทุกร้านภายในประเทศต้องติดป้ายแสดงราคารับซื้อคืนทองรูปพรรณตามราคา รับซื้อคืนทองรูปพรรณที่สมาคมค้าทองคำประกาศ (ต่ำกว่าราคาจำหน่ายทองคำแท่งไม่เกินร้อยละ 5) โดยร้านค้าที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับที่ สคบ. กำหนดไว้ คือ ไม่ระบุหรือไม่มีฉลากจะต้องโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือจำคุก 6 เดือน และหากร้านดังกล่าวเป็นร้านค้าส่งจะมีโทษสองเท่าของร้านค้าปลีก

ภายหลังจากการประกาศข้างต้น สคบ. ยังได้มีการออกตรวจการแสดงผลและฉลากของร้านค้าทองรูปพรรณทั่วประเทศ³³ โดยเริ่มต้นตั้งแต่ปี 2547 ภายใต้อาณัติระหว่าง สคบ. กับสมาคมค้าทองคำและสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งในปีนั้น นอกจาก สคบ. จะมีการออกตรวจการแสดงผลและฉลากของร้านทองรูปพรรณแล้วยังมีโครงการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของทองรูปพรรณที่ผลิตภายในประเทศอีกด้วย ซึ่งในโครงการดังกล่าวมีร้านทองรูปพรรณที่ผลิตทองรูปพรรณด้วยตนเองเข้าร่วมด้วยและผ่านเกณฑ์การทดสอบจำนวนทั้งสิ้น 64 ราย แบ่งเป็นผู้ประกอบการจากกรุงเทพฯ 60 ราย จากขอนแก่น 2 ราย จากตรัง 1 รายและจากสงขลา 1 ราย ผู้ประกอบการเหล่านี้ จึงได้รับมอบตรารับรองมาตรฐานและใบเกียรติคุณจาก สคบ. เพื่อยืนยันว่าทองรูปพรรณที่ผลิตมีความบริสุทธิ์ตามเกณฑ์ที่ สคบ. ให้การรับรอง ซึ่งร้านทองรูปพรรณดังกล่าวมีการจำหน่ายส่งไปยังร้านทองรูปพรรณผู้ค้าปลีกด้วย

³³ อาริวัฒน์ ไนน์, สคบ. จับมือสมาคมค้าทองคำ จัดระเบียบร้านทอง

ฉลากทองรูปพรรณตามข้อกำหนดของ สคบ.³⁴ มีรายละเอียดดังนี้

- ติดภายในร้านค้าในตำแหน่งที่มองเห็นชัดเจน
 - ชื่อร้านผู้จำหน่ายพร้อมที่อยู่ขนาด A4
 - ราคาทองคำประจำวัน ซึ่งประกอบด้วย
 - ราคารับซื้อทองแท่ง
 - ราคาจำหน่ายทองแท่ง
 - ราคารับซื้อคืนทองรูปพรรณ
- ติดที่จุดขายหรือสินค้าในตำแหน่งที่มองเห็นชัดเจน
 - ชื่อสินค้าพร้อมน้ำหนักหน่วยเป็นกรัมและสลึง/บาท (สคบ. กำหนดให้ทองคำ 1 บาท ต้องมีน้ำหนักไม่น้อยกว่า 15.16 กรัม)
 - ความบริสุทธิ์ของทองคำที่ใช้ก่อนรวมน้ำประสานทอง (ร้อยละ 96.5) และหลังรวมน้ำประสานทอง
 - ในกรณีที่สินค้าน้ำหนักน้อยกว่า 10 กรัม – ร้อยละ 92.5
 - ในกรณีที่สินค้าน้ำหนักตั้งแต่ 10 กรัมขึ้นไป – ร้อยละ 93.5
 - ค่าแรงในการขึ้นรูปทองรูปพรรณ 300 – 500 บาท

รายชื่อร้านทองรูปพรรณที่ได้รับการรับรองจาก สคบ.

	ผู้ประกอบการ	ที่อยู่	โทรศัพท์
1	บจก. ห้างขายทองเงินฮั่วเฮง	295-297 ถนนเยาวราช สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2224 0077
2	หจก. ห้างทองบัววันฮั่วล้ง	608 ถนนเจริญกรุง สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2221 3452
3	หจก. ห้างค้าทองอยู่หลงกิมกี	478-488 ถนนเจริญกรุง สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2222 1427
4	หจก. ห้างขายทองโตะกั้งเยาวราช	356-358-360 ถนนเยาวราช จักรวรรดิ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2223 5884-6
5	บจ.ห้างขายทองทองใบเยาวราช (1988)	374-378 ถนนเยาวราช จักรวรรดิ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2222 4623
6	หจก. ห้างขายทองฮั่วเซ่งเฮง	401-407 ถนนเยาวราช สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2225 0202
7	บจก. ห้างค้าทอง หลูซึ้งฮวด (2498)	112-114 ถนนจักรวรรดิ จักรวรรดิ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2222 5582
8	บจก. หลูซึ้งเฮงเฮงฮวด	106-108 ถนนจักรวรรดิ จักรวรรดิ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2221 5628
9	หจก. ทองเล้งหงษ์	151 ถนนจักรวรรดิ สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2222 9745
10	บจ.ห้างขายทองทองใบเยาวราช (สี่แยกวัดตึก)	152-154-94 ถนนเยาวราช จักรวรรดิ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2221 3776
11	หจก. เสี่ยงเส็งเฮงพาณิชย์	63-63/1 ถนนพารุทธ์ วัชรบุรีพาณิชย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2221 2544
12	บจก. แท้จิบฮุย	102-104 ถนนบ้านหม้อ วัชรบุรีพาณิชย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2221 5428
13	บจก. ซินคี่เซียงค้าส่ง	143 ถนนบ้านหม้อ วัชรบุรีพาณิชย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2222 4396
14	บจก. ห้างทองเงินไถ่เฮง	412-414 ถนนวรจักร บ้านบาตร ป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ	0 2223 1787

³⁴ กองคุ้มครองผู้บริโภคด้านฉลาก สำนักงานคณะกรรมการผู้บริโภค, ตัวอย่างฉลาก “ทองรูปพรรณ”

	ผู้ประกอบการ	ที่อยู่	โทรศัพท์
15	บจก. จูเจียบเซ็ง	10,12,14 ถนนจักรวรรดิ จักรวรรดิ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2221 7521
16	บจก. แม่ทองสุก โกลด์สมิท	121/7-9 ถนนพาทูร์ดี วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2623 6996
17	หจก. ห้างทอง คุณฮั่ว (หล่อ)	1/10-12 ถนนตรีเพชร วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2224 8065
18	บจก. บ้านช่างทอง	855 ถนนมหาไชย วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2623 7991
19	บจก. ห้างค้าทองหลุ่ยฮวด	504-506 ถนนมหาไชย วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2623 7644
20	บจก. ห้างขายทองเลียงเซ่งเฮง	303 ถนนเยาวราช สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2224 8139
21	หจก. เล่งหงษ์	330 ถนนเยาวราช จักรวรรดิ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2224 5237
22	บจก. ที.พี.เฮซ (2004)	316 ถนนเยาวราช สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2224 6691
23	หจก. จีนชอง	83 ถนนเยาวราช สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2222 5700
24	บจก. คำทองโชวเซ่งเฮง	456 ถนนเยาวราช สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2222 9249
25	บจก. ทอง 24 กะรัต	245-247 ถนนเยาวราช สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2225 9457
26	หจก. เล่งหงษ์เยาวราช (2529)	318-328 ถนนเยาวราช จักรวรรดิ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2224 5345
27	บจก. สยามโกลด์เกลอรี่	310 ถนนเยาวราช จักรวรรดิ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2622 5303
28	บจก. ทองเล่งหงษ์กรุ๊ป	47 ถนนเยาวราช สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2221 5111
29	หจก. ห้างทองย่งใช้ฮวด	4 ถนนเยาวราช วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2623 6900
30	บจก. ห้างทองชินเจียเซียง	121/2-3 ถนนพาทูร์ดี วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2623 9787
31	หจก. ห้างทองจิบฮุย	203 ถนนพาทูร์ดี วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2225 6511-3
32	บจก. โฟไนโกลด์	107 ถนนพาทูร์ดี วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2224 9812
33	บจก. ห้างทองลายกนก	115/10-13 ถนนเจริญกรุง วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2222 5145
34	บจก. ห้างทอง เจียบเซ่งเฮง	56 ถนนตรีเพชร วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2225 6520
35	บจก. ประพันธ์ (กิมฮวด)	97 ถนนพาทูร์ดี วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2623 8001-2
36	หจก. ห้างทองไท่เส็งเฮง	113 ถนนพาทูร์ดี วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2222 9499
37	ห้างทองเพชรทองคำ	24-24/1 ถนนบ้านหม้อ วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2225 4915-6
38	หจก. ห้างทองพุดเซ็ง	294 ถนนตีทอง วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2225 9750
39	บจก. วิทเฮงหลี 2003	62 ถนนตรีเพชร วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2225 5522
40	ห้างหุ้นส่วน สามัญนิติบุคคล ชั่งเซ็ง	173 ถนนจักรวรรดิ จักรวรรดิ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2221 3322
41	บจก. ห้างขายทองโจ้วซั้งเซ็ง	156 ถนนจักรวรรดิ จักรวรรดิ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2622 9572
42	บจก. ชมพู (บ้านหลี่)	54-56 ถนนจักรวรรดิ จักรวรรดิ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2221 2557
43	หจก. ห้างทองเอ็งฮงฮวด	34-36 ถนนจักรวรรดิ จักรวรรดิ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2222 2862
44	ห้างทอง ไอ้วไจ้เซ็ง	254-256 ถนนเจริญกรุง สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2223 0081
45	ห้างทอง เจียฮั่ว	97 ถนนเยาวราช สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2223 5354
46	ห้างทอง อั้งเซ่งเฮง	400-402 ถนนบริพัตร สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2622 6330
47	บจก. เจริญช่างทอง	166-168 ถนนเจริญกรุง สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2225 5095
48	บจก. ทองเปียเซ็ง	210 ถนนเจริญกรุง สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2222 4366
49	บจก. ขายทองแต่จั้งเส็ง พาณิชย์	49 ถนนเจริญกรุง วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2221 7972

	ผู้ประกอบการ	ที่อยู่	โทรศัพท์
50	หจก. ห้างทองนำเขียง	85-87 ถนนเจริญกรุง วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2221 1202
51	ห้างทองยงฮะฮวดซุ่นกี	213-215 ถนนเจริญกรุง บ้านบาตร ป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ	0 2221 0335
52	หจก. ห้างทองก้วยเซ่งเฮง	65 ถนนบูรพา วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2226 1222
53	หจก. ห้างทองเคว่งหลี	85-87 ถนนบูรพา วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2221 0912
54	ห้างทอง ถิ่นน้ำฮวด	47 ถนนเจริญกรุง วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2222 6900
55	คณะบุคคล ห้างทอง ทองไพโรจน์ ชัยภูมิ	657 ถนนจักรเพชร วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2226 1885
56	บจก. ห้างขายทองนำเกียเฮง	59 ถนนเจริญกรุง วังบูรพา พระนคร กรุงเทพฯ	0 2221 4055
57	ห้างทองไล่ฮี้เซ็ง	340-342 ถนนบริพัตร บ้านบาตร ป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ	0 2222 5315
58	บจก. แพรนต้า จิวเวลรี่ (มหาชน)	333 ถนนบางนา-ตราด บางนา บางนา กรุงเทพฯ	0 2361 3311
59	ห้างทองต้นเฮงหลี	9 ถนนสถานี ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง ตรัง	0 7522 2711
60	หจก. ห้างทองทองสวย	600/24-25 ถนนหน้าเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง ขอนแก่น	0 4332 0758-9
61	บจก. ไดนามิค ดี-พลัส	25-25/1 ถนนกลางเมือง ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง ขอนแก่น	0 4327 0976
62	บจก. โกลด์สยาม	2-4 ถนนตรีเพชร วังบูรพาภิรมย์ พระนคร กรุงเทพฯ	0 2623 8856-9
63	ห้างทองกิมฮง	230-232 ถนนเจริญกรุง สัมพันธวงศ์ สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ	0 2223 5583
64	บจก. ห้างทองหยงเตียน	7/1 ถนนธรรมบุญวิถี ต.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ สงขลา	0 7435 5559-60

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า ประเทศไทยได้มีการออกมาตรฐานควบคุมเครื่องประดับทอง และมีการควบคุมมาตรฐานเครื่องประดับทองมาเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปีแล้ว อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) พบว่า ในทางปฏิบัติยังไม่มีผู้ขอใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองที่ออกโดย สมอ. แม้แต่ครั้งเดียว ต่างจากการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทอง โดยสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ซึ่ง สคบ. มีการประสานงานกับผู้ประกอบการ ภาคเอกชน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในการตรวจลงพื้นที่และตรวจจับผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องประดับทองที่ไม่ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของ สคบ. อาทิ ไม่ได้ติดป้ายราคาจำหน่าย-รับซื้อทอง จำหน่ายเครื่องประดับทองที่มีความบริสุทธิ์น้อยกว่าที่กำหนด เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยในปัจจุบันก็ยังมีข้อด้อยอยู่บางประการ โดยเฉพาะในส่วนที่ยังไม่มีหน่วยงานกลางเป็นผู้รับรองมาตรฐานเครื่องประดับทอง ทำให้ผู้ประกอบการที่ขายเครื่องประดับทองที่ได้มาตรฐานก็จะมีความเสี่ยงเปรียบผู้ประกอบการที่ขายเครื่องประดับทองที่ไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากผู้บริโภคก็อาจจะทราบได้ว่าร้านใดขายเครื่องประดับทองที่ไม่ได้มาตรฐานบ้าง จึงอาจหลงไปซื้อเครื่องประดับทองจากร้านที่ไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งสามารถตั้งราคาจำหน่ายได้ถูกกว่า เพราะมีต้นทุนที่ต่ำกว่า ในกรณีนี้ก็จะทำให้ผู้ประกอบการที่ติดตั้งเสียเปรียบในการแข่งขัน

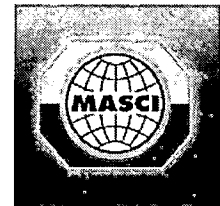
ทั้งๆ ที่ขายเครื่องประดับทองที่ได้มาตรฐาน เป็นต้น แต่หากมีหน่วยงานกลางเป็นผู้รับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองที่นำมาจำหน่ายแล้วก็จะทำให้ผู้ประกอบการที่ดีมีความได้เปรียบ เนื่องจากสามารถนำสินค้าไปส่งตรวจเพื่อรับเครื่องหมายรับรอง (Hallmark) เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้ผู้บริโภคได้ว่าสินค้าที่นำมาจำหน่ายเป็นสินค้าที่ได้มาตรฐานจริงๆ

4.2 ทบทวนมาตรฐานสินค้าไทย ของอุตสาหกรรมเทียบเคียงอื่น

ในการศึกษานี้คณะวิจัยได้ทำการศึกษามาตรฐานสินค้าไทยของอุตสาหกรรมเทียบเคียงอื่นที่น่าสนใจ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการพิจารณาว่าแนวทางการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทองไทยเพื่อการส่งออก โดยผลการศึกษาในส่วนนี้ เป็นดังนี้

4.2.1 มาตรฐานไอเอสโอ : สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ (MANAGEMENT SYSTEM CERTIFICATION INSTITUTE)

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ: สรอ. หรือ Management System Certification Institute (Thailand): MASCI ก่อตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี โดยกระทรวงอุตสาหกรรมมีคำสั่งจัดตั้งสถาบัน เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2541 เป็นสถาบันเครือข่ายของกระทรวงอุตสาหกรรม ภายใต้อุตสาหกรรมพัฒนามูลนิธิ และเป็นองค์กรที่ไม่แสวงกำไร (Not for Profit Organization) โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง คือ

- เพื่อดำเนินงานด้านการให้บริการรับรองตามมาตรฐานไอเอสโอ และมาตรฐานระบบอื่นๆ
- เสริมสร้างประสิทธิภาพและคุณภาพของอุตสาหกรรม
- เพิ่มขีดความสามารถด้านการรับรองของประเทศให้ทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ
- พัฒนาบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน และเพียงพอที่จะรองรับงานในระดับสากลได้

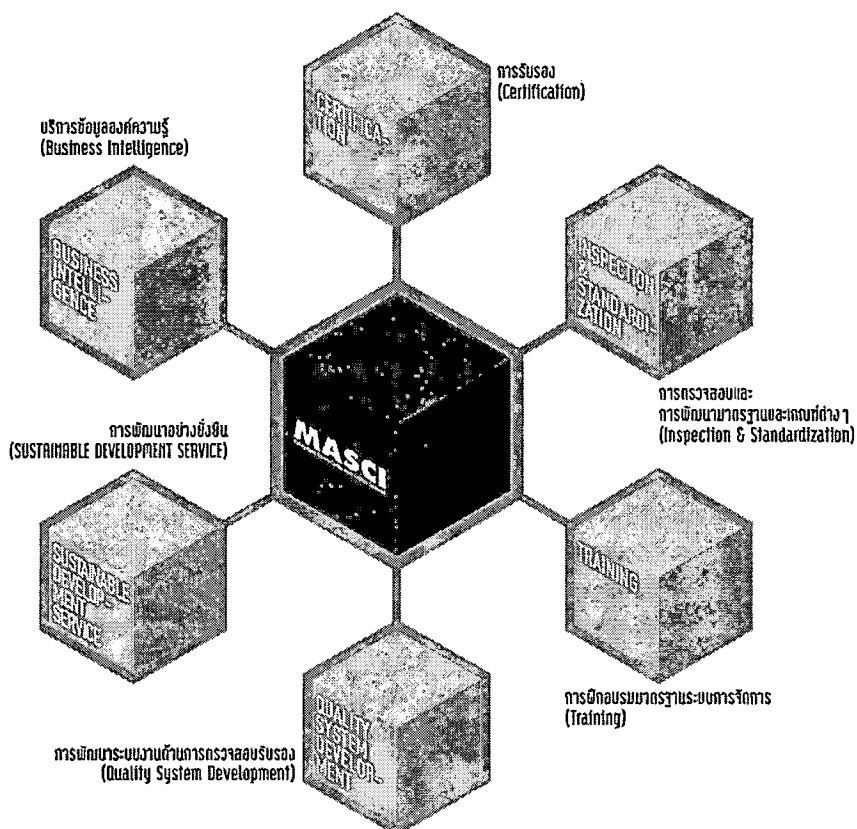
วิสัยทัศน์ (Vision) :

เป็นผู้นำการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย สู่ความเป็นเลิศด้านความสามารถในการดำเนินการอย่างยั่งยืน และสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

พันธกิจ (Mission) :

ช่วยสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการเติบโต มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์บริการและองค์กร อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน ด้วยการให้บริการด้านข้อมูลและองค์ความรู้ การฝึกอบรม การพัฒนามาตรฐาน และการตรวจสอบรับรอง

การให้บริการของสถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ

สรอ. ทำหน้าที่เป็นหน่วยรับรอง (Certification Body: CB) ให้บริการในด้านการรับรองระบบการบริหารจัดการด้วยความโปร่งใสและมีคุณภาพ มีการปรับปรุงกระบวนการตรวจประเมินและการรับรองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรักษาคุณภาพให้สอดคล้องกับมาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติของสากล ได้รับการตรวจประเมินและการรับรองระบบงาน (Accreditation) จากหน่วยรับรองระบบงาน 2 แห่ง ได้แก่

1. สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการรับรองระบบงาน (The National Accreditation Council of Thailand – NAC) ตามมาตรฐาน ISO/IEC 17021 และ ISO/IEC Guide65
2. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (National Bureau of Agricultural Commodity and Food Standards) ตามมาตรฐาน ISO/IEC 17021

สำหรับการตรวจสอบมาตรฐาน สรอ. ให้บริการตรวจสอบตามมาตรฐาน เกณฑ์ และข้อกำหนดต่างๆ ตลอดห่วงโซ่อุปทานทั้งในระดับหน่วยงาน ระดับสมาคม ระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ อาทิ มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (TIS) มาตรฐานตราสัญลักษณ์ (Q-Mark) มาตรฐานระบบการบริหารจัดการคุณภาพชีวิตการทำงานในสถานประกอบการ (QWL) มาตรฐานแรงงานไทย (TLS 8001) มาตรฐาน Social Accountability (SA 8001) มาตรฐานคลังสินค้า ไซโล ห้องเย็น

ข้อกำหนดทั่วไปว่าด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองระบบการบริหารจัดการ

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ดังนี้

คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ

ผู้ยื่นคำขอต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) เป็นผู้ประกอบกิจการที่ขอรับการรับรอง
- 2) ไม่เป็นผู้ถูกเพิกถอนการรับรองจากสถาบัน เว้นแต่พ้นระยะเวลา 6 เดือนมาแล้ว

การรับรอง

ทางสถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอได้มีการกำหนดระเบียบของการรับรองไว้หลายประเด็น โดยประเด็นสำคัญของการรับรอง สามารถยกตัวอย่างได้ดังนี้

- 1.1 ทางสถาบันดำเนินการให้การรับรองระบบ QMS ระบบEMS ระบบOHSMS ระบบ MSMS ระบบ FSMS ระบบ HACCP และ/หรือระบบ GMP ตามขอบข่ายที่สถาบันประกาศ และ/หรือตามขอบข่ายที่ได้รับการรับรองระบบงาน
- 1.2 ก่อนการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง ผู้ยื่นคำขอต้องมีการนำระบบการจัดการที่ขอรับการรับรองไปปฏิบัติแล้ว รวมทั้งมีการดำเนินกิจกรรมการตรวจติดตามภายใน และการทบทวนของฝ่ายบริหารแล้ว (ยกเว้นระบบ HACCP และระบบ GMP)
- 1.3 การขอรับการรับรอง ให้ยื่นคำขอต่อสถาบันพร้อมหลักฐานและเอกสารต่างๆ ที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งรวมถึงเอกสารระบบการจัดการที่ขอรับการรับรองของผู้ยื่นคำขอ ตามแบบคำขอรับการรับรองระบบการจัดการนั้นๆ ที่สถาบันกำหนด
- 1.4 เมื่อได้รับคำขอตามข้อ 1.3 แล้ว สถาบันจะดำเนินการ ดังนี้
 - 1) พิจารณาคำขอและรายละเอียดต่างๆ ของผู้ยื่นคำขอ หากมีรายละเอียดที่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข จะแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ
 - 2) ตรวจประเมินระบบการจัดการที่ขอรับการรับรอง ตามขั้นตอนที่กำหนดในเอกสาร R-002: การตรวจประเมินเพื่อการรับรองระบบการบริหารจัดการ ซึ่งประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ การตรวจประเมินขั้นตอนที่1 และการตรวจประเมินขั้นตอนที่2 โดยระบบ FSMS ระบบ HACCP และระบบ

GMP ให้ดำเนินการตรวจประเมินครอบคลุมถึงการตรวจประเมินจรรยาบรรณในการผลิตอาหาร การตรวจประเมินกระบวนการผลิต โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่างผลิตภัณฑ์ เพื่อตรวจสอบ/ทดสอบภาษาที่ใช้ในการตรวจประเมินใช้ภาษาไทยเป็นหลัก หากผู้ยื่นคำขอประสงค์จะให้ใช้ภาษาต่างประเทศ ในการตรวจประเมิน สถาบันสงวนสิทธิที่จะให้มีการตกลงเป็นแต่ละกรณีไป

3) สรุปข้อคิดเห็นนำเสนอคณะทำงานทบทวนเพื่อพิจารณาตัดสินใจให้การรับรอง

- 1.5 ผู้ยื่นคำขอต้องยินยอมให้หน่วยรับรองระบบงานเข้าร่วมสังเกตการณ์การตรวจประเมินของผู้ตรวจประเมินของสถาบัน ณ สถานที่ประกอบการของผู้ยื่นคำขอภายใต้ขอบข่ายที่สถาบันขอรับการรับรองระบบงานหรือได้รับการรับรองระบบงานแล้วได้ตลอดเวลาเมื่อถูกเลือกจากสถาบันและหน่วยรับรองระบบงาน
- 1.6 เมื่อคณะทำงานทบทวนได้อนุมัติให้การรับรองแล้ว สถาบันจะออกใบรับรองแต่ละระบบการจัดการที่ขอรับการรับรอง (สำหรับการออกใบรับรองระบบ HACCP ข้อมูลในใบรับรองจะครอบคลุมการรับรองระบบ GMP) ให้โดยมีผลตั้งแต่วันที่คณะทำงานทบทวนอนุมัติให้การรับรอง ใบรับรองมีอายุคราวละ 3 ปีและไม่สามารถโอนใบรับรองให้แก่ผู้อื่นได้ ผู้ได้รับการรับรองสามารถแสดงเครื่องหมายรับรองเฉพาะระบบการจัดการที่ได้รับการรับรอง และสามารถแจ้งความจำนงแสดงเครื่องหมายรับรองระบบงานเพิ่มเติมได้ในขอบข่ายและระบบการจัดการที่สถาบันได้รับการรับรองระบบงาน การแสดงเครื่องหมายรับรองและ/หรือเครื่องหมายรับรองระบบงานให้เป็นไปตามรูปแบบและวิธีแสดงเครื่องหมายรับรองและเครื่องหมายรับรองระบบงานที่ทางสถาบันเป็นผู้กำหนด

เงื่อนไขสำหรับผู้ได้รับการรับรอง

ทางสถาบันฯ ได้กำหนดให้ผู้ได้รับการรับรองต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่างๆ โดยสามารถยกตัวอย่างประเด็นเงื่อนไขที่สำคัญ ดังนี้

- 1.1 ต้องรักษาไว้ซึ่งระบบการจัดการที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานระบบการจัดการนั้นๆ โดยระบบ FSMS ระบบ HACCP และระบบ GMP ต้องรักษาไว้ ซึ่งจรรยาบรรณในการผลิตอาหาร ตลอดระยะเวลาที่ได้รับการรับรอง
- 1.2 อ่างถึงการรับรองเฉพาะในกิจการ ขอบข่าย และระบบการจัดการที่ได้รับอนุมัติการรับรอง และ/หรือ การรับรองภายใต้ขอบข่ายที่สถาบันได้รับการรับรองระบบงานเท่านั้น

- 1.3 ต้องไม่นำใบรับรอง/เครื่องหมายรับรอง/เครื่องหมายรับรองระบบงานไปใช้ในทางที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสถาบัน หรืออ้างถึงการรับรองและ/หรือการรับรองภายใต้ขอบข่ายที่ได้รับการรับรองระบบงาน ซึ่งสถาบันอาจพิจารณาได้ว่าทำให้เกิดความเข้าใจผิด
- 1.4 ยินยอมให้หน่วยรับรองระบบงานเข้าร่วมสังเกตการณ์การตรวจประเมินของผู้ตรวจประเมินของสถาบัน ณ สถานที่ประกอบการของผู้ได้รับการรับรอง ภายใต้ขอบข่ายที่สถาบันขอรับการรับรองระบบงานหรือได้รับการรับรองระบบงานแล้วได้ตลอดเวลา เมื่อถูกเลือกจากสถาบันและหน่วยรับรองระบบงาน
- 1.5 ต้องชำระค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่างๆ ตามอัตราที่สถาบันกำหนด ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่สถาบันได้แจ้งให้ทราบ ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่ชำระแล้ว ไม่สามารถเรียกคืนได้

การตรวจติดตามผล และการตรวจประเมินใหม่

ตัวอย่างการตรวจติดตามผล และการตรวจประเมินใหม่ มีประเด็นเงื่อนไขที่สำคัญ ดังนี้

- 1.1 สถาบันจะตรวจติดตามผลเพื่อติดตามการรักษาระบบการจัดการที่ได้รับการรับรองอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง นับจากการตรวจประเมินขั้นตอนที่ 2 เสร็จสิ้น โดยในการตรวจติดตามผล อาจตรวจประเมินระบบการจัดการที่ได้รับการรับรองแล้วทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนตามความเหมาะสม ตามขั้นตอนที่กำหนดใน R-002 โดยอนุโลม
- 1.2 การตรวจประเมินใหม่จะดำเนินการทุก 3 ปี ก่อนใบรับรองหมดอายุ โดยตรวจประเมินระบบทั้งหมดตามขั้นตอนที่กำหนดใน R-002 โดยอนุโลม
- 1.3 สถาบันสงวนสิทธิ์ที่จะดำเนินการตรวจติดตามผลเพิ่มเติม หรือตรวจประเมินใหม่ โดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า ในกรณีต่อไปนี้
 - (1) มีเหตุอันทำให้สงสัยว่าสมรรถนะลดหย่อนลง
 - (2) เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อร้องเรียนหรือข้อมูลแล้วเห็นว่า ผู้ได้รับการรับรองไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของสถาบัน
 - (3) ผลการตรวจประเมินครั้งก่อนในบางส่วนไม่เพียงพอ

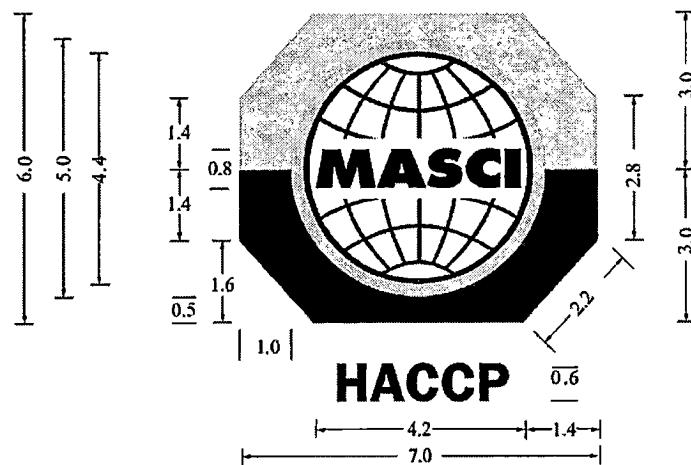
การรักษาความลับ

สถาบันจะเก็บรักษาข้อมูลและเอกสารต่างๆ ที่ได้รับจากผู้ยื่นคำขอ และ/หรือ ผู้ได้รับการรับรองไว้เป็นความลับรวมถึงข้อมูลที่เป็นความลับที่สถาบันได้จากแหล่งอื่นด้วย แต่จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้ยื่นคำขอ และ/หรือ ผู้ได้รับการรับรอง อันเนื่องมาจากการเปิดเผยความลับโดยบุคคลอื่น เว้นแต่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของสถาบัน

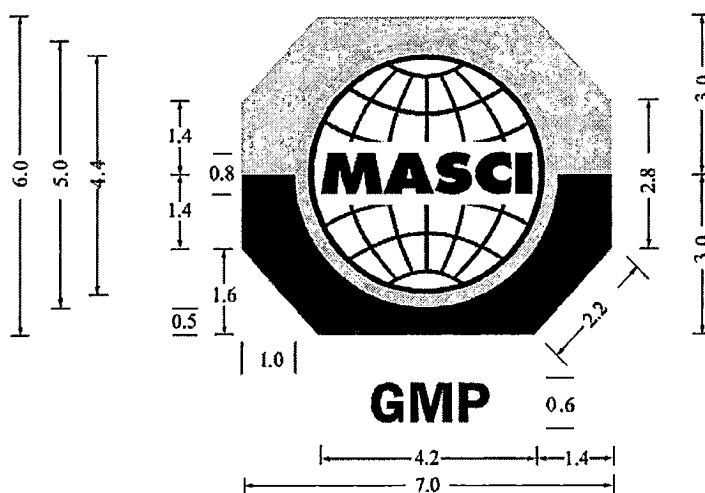
ทั้งนี้ในกรณีของหน่วยรับรองระบบงาน หรือกลุ่มข้อตกลงเพื่อการตรวจประเมินความเท่าเทียมกัน (Agreement group of a peer assessment scheme) ที่สถาบันขอรับการรับรองระบบงานหรือได้รับการรับรองระบบงานซึ่งสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นความลับของผู้ยื่นคำขอและ/หรือผู้ได้รับการรับรอง สถาบันจะดำเนินการในการให้องค์กรดังกล่าวมีการปฏิบัติเช่นเดียวกันกับสถาบันในเรื่องการเก็บรักษาความลับของผู้ยื่นคำขอและ/หรือผู้ได้รับการรับรอง สำหรับกรณีอื่น สถาบันจะแจ้งผู้ยื่นคำขอและ/หรือผู้ได้รับการรับรองเป็นแต่ละกรณีไป

รูปแบบและวิธีแสดงเครื่องหมายรับรองและเครื่องหมายรับรองระบบงาน

ทางสถาบันฯ ได้มีการกำหนดกรอบบังคับในการใช้เครื่องหมายรับรอง โดยกำหนดสัดส่วนของเครื่องหมายต่างๆ ซึ่งมีตัวอย่างดังนี้

เครื่องหมายรับรองระบบ HACCP

เครื่องหมายรับรองระบบ GMP

ซึ่งนอกจากจะมีการกำหนดสัดส่วนขนาดของเครื่องหมายต่างๆ แล้ว ยังมีข้อกำหนดอื่นๆ ดังนี้

1. ผู้ได้รับการรับรองจากสถาบันเท่านั้นจึงจะมีสิทธิแสดงเครื่องหมายรับรองได้
2. ในการแสดงเครื่องหมายรับรอง ให้ระบุเลขที่ใบรับรองไว้กับเครื่องหมายรับรองด้วย
3. การนำเครื่องหมายรับรองไปใช้ร่วมกับผลิตภัณฑ์หรือบริการใด ๆ ต้องอยู่ในขอบข่ายที่ได้รับการรับรองเท่านั้น หากมีผลิตภัณฑ์หรือบริการอื่นที่ร่วมอยู่ด้วย ต้องระบุให้ชัดเจนว่าไม่อยู่ในขอบข่ายที่ได้รับการรับรองนี้
4. การแสดงเครื่องหมายรับรอง ให้แสดงเฉพาะที่สิ่งของซึ่งใช้เพื่อการติดต่อ โฆษณาและส่งเสริมการขายเท่านั้น และต้องไม่ใช่ในกิจการนอกเหนือจากขอบข่ายที่ได้รับการรับรองหรือทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดในขอบข่ายที่ได้รับการรับรอง
5. ห้ามแสดงเฉพาะเครื่องหมายรับรองบนผลิตภัณฑ์ (ที่มีตัวตนหรือจับต้องได้) บนแต่ละห่อ มัด หีบห่อ หรือภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์ประเภทแยกชิ้นผลิตภัณฑ์ (individual package) หรือบนภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์ประเภทซ้อนอีกชั้น (over-packaging) ได้แก่ การห่อ มัด หรือหีบห่อ เพื่อช่วยในการขนส่ง ซึ่งอาจทำให้เข้าใจผิดว่าผลิตภัณฑ์นั้นได้รับการรับรอง รวมถึงรายงานการวิเคราะห์ รายงานการทดสอบ รายงานการสอบเทียบ และใบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์
6. การแสดงเครื่องหมายรับรองของสถาบัน กรณีผู้ได้รับการรับรองระบบ QMS และ/หรือระบบ EMS และ/หรือระบบ OHSMS และ/หรือระบบ MSMS และ/หรือระบบ FSMS และ/หรือระบบ HACCP และ/หรือระบบ GMP และระบบการจัดการอื่น ดังตัวอย่าง

ISO 9001 QMS ___/___
HACCP HACCP ___/___

ISO 9001 ISO 22000
QMS ___/___ FSMS ___/___

ISO 9001 QMS ___/___
ISO 14001 EMS ___/___

TIS 18001 OHS ___/___
TIS 22300 MSMS ___/___

OHSAS 18001 OHSAS ___/___
GMP GMP ___/___

HACCP HACCP ___/___
ISO 22000 FSMS ___/___

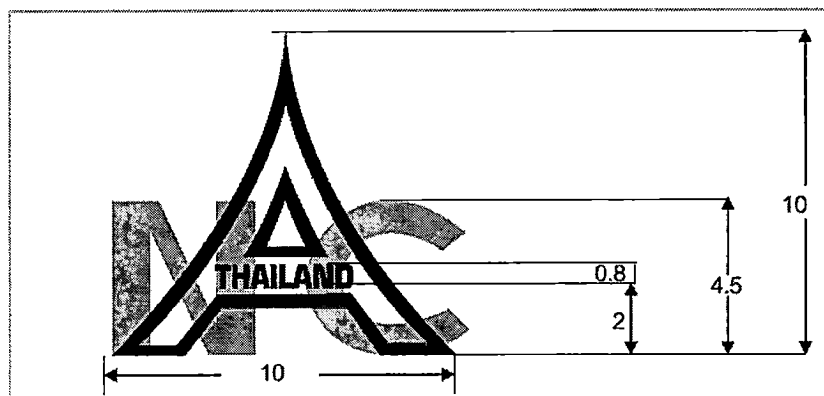
ตัวอย่างการแสดงเครื่องหมายรับรองของสถาบัน
กรณีผู้ได้รับการรับรองระบบ QMS และระบบการจัดการอื่น

การใช้เครื่องหมายรับรองระบบงาน (Accreditation mark)

ผู้ได้รับการรับรองระบบ QMS และ/หรือระบบ EMS และ/หรือระบบ OHSMS (มอก. 18001) และ/หรือ ระบบ HACCP อาจขอใช้เครื่องหมายรับรองระบบงานที่สถาบันได้รับการรับรองระบบงานได้ภายในเงื่อนไขที่กำหนด และเงื่อนไขข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายของกิจกรรมนั้นๆ

วิธีแสดงเครื่องหมายรับรองระบบงาน

1. รูปแบบ และสัดส่วนของเครื่องหมายรับรองระบบงานดังแสดงในรูป

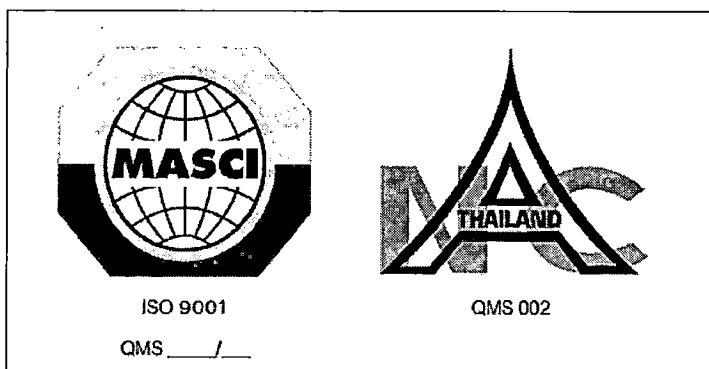

เครื่องหมายรับรองระบบงานของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการรับรองระบบงาน

(National Accreditation Council , NAC)

2. ขนาดของเครื่องหมายอาจขยายหรือลดได้ตามสัดส่วน แต่ต้องให้สามารถอ่านข้อความที่แสดงให้ชัดเจน โดยใช้สีตามที่กำหนด หรือสีอื่นที่เป็นสีเดียว (Single Colour)
3. ในกรณีที่แสดงเครื่องหมายรับรองระบบงาน ต้องแสดง
 - (1) ชื่อหรือเครื่องหมายของตนเอง
 - (2) เครื่องหมายรับรองของสถาบัน โดยต้องใช้สัดส่วนเดียวกับเครื่องหมายรับรองระบบงานและแสดงไว้ในตำแหน่งที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเครื่องหมายรับรองระบบงานกับเครื่องหมายรับรองของสถาบันอย่างชัดเจน
 - (3) ห้ามแสดงเฉพาะเครื่องหมายรับรองระบบงานบนผลิตภัณฑ์ (ที่มีตัวตนหรือจับต้องได้) บนแต่ละห่อมัด หีบห่อ หรือภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์ประเภทแยกชิ้นผลิตภัณฑ์ (Individual Package) หรือบนภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์ประเภทซ้อนอีกชั้น (Over – Packaging) ได้แก่ การห่อ มัด หรือหีบห่อ เพื่อช่วยในการขนส่ง ซึ่งอาจทำให้เข้าใจผิดว่าผลิตภัณฑ์นั้นได้รับการรับรอง รวมถึงรายงานการวิเคราะห์ รายงานการทดสอบรายงานการสอบเทียบ และใบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์
4. ผู้ได้รับการรับรองจากสถาบัน จะนำเครื่องหมายรับรองระบบงานไปใช้บนเครื่องเขียน เอกสาร และ/หรือ เอกสารเผยแพร่ใดๆ ได้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง (ทั้งหมดหรือบางส่วน) ขอบข่ายที่ได้รับ การรับรองจากสถาบัน

5. การแสดงเครื่องหมายรับรองระบบงานของผู้ได้รับการรับรองจากสถาบัน ต้องแสดงคู่กับเครื่องหมายรับรองของสถาบันในสาขาที่สถาบันได้รับการรับรองระบบงานเท่านั้น
6. ต้องไม่แสดงเครื่องหมายรับรองระบบงานในลักษณะที่ทำให้เข้าใจว่า หน่วยรับรองระบบงานได้ให้การรับรองกิจกรรมของตน หรือทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดในการได้รับการรับรองภายใต้ขอบข่ายที่สถาบันได้รับการรับรองระบบงาน
7. ผู้ได้รับการรับรองที่ถูกพักใช้ เพิกถอน หรือยกเลิกการรับรองจากสถาบัน ต้องหยุดใช้เครื่องหมายรับรองระบบงาน และหยุดแจกจ่ายใบรับรอง สิ่งพิมพ์ เครื่องเขียนที่มีเครื่องหมายรับรองระบบงานแสดงอยู่ทันที
8. ผู้ได้รับการรับรองที่ถูกลดขอบข่ายการรับรอง ต้องหยุดใช้เครื่องหมายรับรองระบบงาน และหยุดการแจกจ่ายสิ่งพิมพ์ เครื่องเขียน และเอกสารที่มีเครื่องหมายรับรองระบบงานแสดงอยู่เว้นแต่ในส่วนที่ยังคงได้รับการรับรองภายใต้ขอบข่ายที่สถาบันได้รับการรับรองระบบงาน
9. ผู้ได้รับการรับรองต้องหยุดใช้เครื่องหมายรับรองระบบงานบนสิ่งพิมพ์ เครื่องเขียน เอกสาร และอื่นๆ เมื่อได้รับแจ้งจากสถาบัน ในกรณีที่สถาบันถูกลดขอบข่าย พักใช้ เพิกถอน หรือยกเลิกการรับรองระบบงาน
10. การแสดงเครื่องหมายรับรองของสถาบัน และเครื่องหมายรับรองระบบงาน กรณีผู้ได้รับการรับรองระบบ QMS และ/หรือระบบ EMS และ/หรือระบบOHSMS (มอก. 18001) และ/หรือระบบ HACCP

ตัวอย่างการแสดงเครื่องหมายรับรองของสถาบันคู่กับเครื่องหมายรับรองระบบงานของ
คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการรับรองระบบงาน สำหรับสาขา ระบบ QMS

4.2.2 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาล

หน่วยงานรับรองฮาลาลของไทย³⁵

คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการกำหนดและประกาศใช้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาลของประเทศให้ถูกต้องตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม และมาตรฐานสากลที่ไม่ขัดและแย้งต่อหลักการศาสนาอิสลาม อนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลแก่ผลิตภัณฑ์ฮาลาล เป็นหน่วยงานรับรองระบบงานฮาลาล (Halal Accreditation Body : HAB) เพื่อให้การรับรองแก่หน่วยงานตรวจสอบรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาล (Halal Certification Body : HCB) ประสานงานและกำกับดูแลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางด้านกิจการฮาลาลให้สามารถดำเนินการได้สัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาล

การรับรองฮาลาลในเขตจังหวัด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด จังหวัดใดที่ไม่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้เป็นอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ผู้ประกอบการที่นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศเพื่อจำหน่ายและใช้ในกิจการของผู้ประกอบการเอง บริษัทหรือโรงงานนั้นจะตั้งอยู่ในพื้นที่ใดก็ตาม ให้เป็นอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ในการรับรองมาตรฐานฮาลาลและให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล

ส่วนผู้ประกอบการที่นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ของสถานประกอบการนั้น สถานประกอบการที่อยู่ในจังหวัดใดก็ตาม ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนั้นๆ

³⁵ ฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการพัฒนาฮาลาลไทย. 24 สิงหาคม 2556. “หน่วยงานรับรองฮาลาลของไทย”. ออนไลน์ : <http://www.thehalalfood.info/TH/about.php?id=5>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 19 สิงหาคม 2558).

ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการดำเนินกิจการฮาลาล พ.ศ. 2552 ประกอบด้วย 10 หมวด ดังนี้

หมวด 1	บททั่วไป
หมวด 2	หน่วยงานรับรองฮาลาล
หมวด 3	ฝ่ายกิจการฮาลาล
หมวด 4	สถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย
หมวด 5	ประเภทของการรับรอง
หมวด 6	การขอรับรองฮาลาลและการขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล
หมวด 7	การออกหนังสือรับรองฮาลาล
หมวด 8	การควบคุมมาตรฐานฮาลาล
หมวด 9	การร้องคัดค้าน
หมวด 10	ค่าธรรมเนียมและเงินประกัน
หมวด 11	บทกำหนดโทษ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ในประเทศไทยการขออนุญาตใช้เครื่องหมายฮาลาลและหนังสือรับรองการผลิตอาหารฮาลาล ผู้ผลิตจะต้องติดต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ “สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (สกอท.)”

กระบวนการรับรองและขอใช้เครื่องหมาย³⁶

ขั้นที่ 1 เตรียมการ

- ผู้ประกอบการยื่นความจำนงขอรับรองมาตรฐานอาหารฮาลาล
- ที่ปรึกษาโครงการตรวจประเมินและให้คำปรึกษาแนะ
- จัดอบรมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสถานประกอบการ
- ผู้ประกอบการจัดทำระบบเอกสารและกระบวนการผลิตตามมาตรฐานอาหารฮาลาล
- ผู้ประกอบการเตรียมเอกสารตามที่สถาบันฯ กำหนด
- ที่ปรึกษาจัดทำรายงานสรุปการปรึกษาโครงการฯ

³⁶ มาตรฐานอาหารฮาลาลแห่งชาติ. 2014. การรับรองฮาลาล. “ขั้นตอนการรับรอง”. ออนไลน์ : http://www.acfs.go.th/halal/halal_cert.php. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 19 สิงหาคม 2558).

ขั้นที่ 2 ยื่นคำขอและพิจารณาคำขอ

- 1) ผู้ประกอบการยื่นคำขอรับการตรวจรับรองต่อสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (สกอท) หรือสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (สกอจ) แล้วแต่กรณี
- 2) เจ้าหน้าที่ตรวจความถูกต้องของเอกสารที่ประกอบคำขอแล้วนำเสนอสถาบันมาตรฐานอาหารฮาลาล หรือคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด
- 3) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ตัวอย่างผลิตภัณฑ์
- 4) จ่ายค่าธรรมเนียม
- 5) นัดหมายการตรวจสอบสถานประกอบการ

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบสถานประกอบการ

- 1) คณะผู้ตรวจสอบไปตรวจโรงงาน/สถานประกอบการ ตามที่นัดหมาย
- 2) ประชุมชี้แจงร่วมกันระหว่างคณะผู้ตรวจสอบของฝ่ายกิจการฮาลาลกับฝ่ายสถานประกอบการ ก่อนดำเนินการตรวจสอบ ใช้เวลาประมาณ 30 นาที โดยมีขั้นตอน ดังนี้
 - แนะนำตัวเพื่อทำความรู้จักกัน
 - หัวหน้าคณะผู้ตรวจสอบชี้แจง หลักการ ระเบียบฯ เหตุผล และความจำเป็นในการตรวจพิจารณา ก่อนให้การรับรอง ฮาลาล
 - ฝ่ายสถานประกอบการบรรยายสรุปเกี่ยวกับกระบวนการผลิต วัตถุดิบ ส่วนผสม หรือสารปรุงแต่ง การบรรจุ การเก็บรักษา การขนส่ง ฯลฯ ให้คณะผู้ตรวจสอบทราบ อนึ่ง คณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วย หัวหน้าคณะผู้ทรงคุณวุฒิด้านศาสนาอิสลาม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์ และผู้มีประสบการณ์ด้านการผลิต ส่วนฝ่ายประกอบการจะต้องประกอบด้วยผู้จัดการโรงงาน ผู้บริหาร ผู้จัดการฝ่ายผลิต ผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อเป็นสำคัญ หากจะมีผู้จัดการฝ่ายอื่นร่วมประชุม ชี้แจงด้วยก็ได้
- 3) ฝ่ายสถานประกอบการนำคณะผู้ตรวจสอบพิจารณากระบวนการผลิต วัตถุดิบ สถานที่ผลิต การบรรจุ การเก็บรักษา สถานที่จำหน่าย ฯลฯ ตามที่บรรยายสรุป
- 4) คณะผู้ตรวจสอบให้คำแนะนำแก่ผู้ยื่นคำขอ เมื่อเห็นว่าผู้ประกอบการดำเนินการไม่ถูกต้อง หรือมีข้อบกพร่องเพื่อจะได้ดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป
- 5) คณะผู้ตรวจสอบรายงานผลให้คณะกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาลพิจารณา

ขั้นที่ 4 พิจารณาผลการตรวจสอบและให้หนังสือรับรอง

คณะกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาลรายงานผลการพิจารณา ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย หรือ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดพิจารณาอนุญาต

- เรียกเอกสารหรือผลวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมในกรณีที่จำเป็น

- คณะกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาลแจ้งผลพิจารณาของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย หรือ คณะกรรมการ อิสลามประจำจังหวัดให้ผู้ขอรับรองฮาลาลทราบ
- ในกรณีที่คณะกรรมการฯให้การรับรอง เมื่อผู้ขอรับรองฮาลาลทำสัญญายอมรับปฏิบัติตามเงื่อนไข การรับรอง และการชำระค่าธรรมเนียมแล้ว คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย หรือ คณะกรรมการอิสลาม ประจำจังหวัดจึงออกหนังสือรับรองฮาลาลให้แก่ผู้ขอ โดยมีอายุ การรับรองไม่เกินหนึ่งปี
- ผู้ขอซึ่งได้หนังสือรับรองฮาลาลแล้ว และมีความประสงค์ขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจะออกหนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล แก่ผู้ขอ เมื่อผู้ขอชำระค่าธรรมเนียมแล้ว

ขั้นที่ 5 การติดตามและประเมินผล

- ดำเนินการติดตามและกำกับดูแลสถานประกอบการ ซึ่งได้รับรองฮาลาล และหรือให้ใช้เครื่องหมาย รับรองฮาลาลให้ปฏิบัติตามสัญญาและระเบียบอย่างเคร่งครัด โดยใช้กลไกการตรวจสอบ ดังนี้
 - ให้มีผู้ตรวจการอาหารฮาลาล เพื่อตรวจสอบสินค้าอาหารฮาลาลในตลาด
 - ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานการปฏิบัติงานของที่ปรึกษาสถานประกอบการ
 - ฝ่ายกิจการฮาลาลตรวจสอบผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิต สถานประกอบการ และการให้บริการที่ได้รับอนุญาตแล้ว โดยไม่มีการนัดหมายล่วงหน้าเป็นระยะตาม ความเหมาะสม
 - ฝ่ายกิจการฮาลาลรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย หรือคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทราบหรือพิจารณา

ค่าธรรมเนียม

จากข้อบังคับของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการดำเนินการตรวจรับรอง สถานประกอบการ การตรวจผลิตภัณฑ์และค่าธรรมเนียม พ.ศ. 2552 สามารถแสดงรายละเอียดในส่วน ของค่าธรรมเนียม ดังนี้³⁷

³⁷ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย. มกราคม. 2552. ออนไลน์ : <http://www.halal.or.th/uploadfiles/fee%2052.pdf>.

รายการ	ค่าธรรมเนียม (เดิม)	ค่าธรรมเนียม / ปรับใหม่			หมายเหตุ
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	
1. การตรวจสอบ					
1.1 ขอบใหม่ ขอต้ออายุ	10,000	10,000	15,000	20,000	
1.2 กรณีไม่ผ่านการเห็นชอบ (ครั้งแรก)	5,000	5,000	7,500	10,000	เก็บ 50%
1.3 ขอบเพิ่มผลิตภัณฑ์	5,000	5,000	7,500	10,000	เก็บ 50%
1.4 เมื่อมีการร้องเรียน	5,000	5,000	7,500	10,000	เก็บ 50%
1.5 การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ (ผลิตภัณฑ์ละ)	1,000	1,000	1,000	1,000	เท่าเดิม
1.6 ค่าพาหนะ					
- ในเขตจังหวัดและปริมณฑล	2,000	2,500	2,500	2,500	
- นอกเขตปริมณฑล	3,000	ตาม ระยะทาง	ตาม ระยะทาง	ตาม ระยะทาง	
1.7 ค่าที่พัก		ไม่เกิน 800/ ห้อง	ไม่เกิน 800/ ห้อง	ไม่เกิน 800/ ห้อง	
2. หนังสือรับรองฮาลาล					
2.1 ภาษาไทย	500	1,000	1,000	1,000	
2.2 ภาษาอังกฤษ	500	1,000	1,000	1,000	
2.3 ภาษาอารบิก	500	1,000	1,000	1,000	
3. หนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล					
3.1 ภาษาไทย (รายการละ)	500	500	500	500	
3.2 ภาษาอังกฤษ (รายการละ)	500	500	500	500	
3.3 ภาษาอารบิก (รายการละ)	500	500	500	500	
4. เอกสารรับรองฮาลาลเพื่อการส่งออก (ช.ล. 2)	500	1,000	1,000	1,000	คิดเป็นรายการ/ ใบสั่งซื้อ
5. ค่าที่ปรึกษา					
5.1 ที่ปรึกษาประจำสถานประกอบการ ผลิตภัณฑ์ฮาลาล	1,500 2,000				
5.2 ที่ปรึกษาพิเศษประจำสถานประกอบการโรง ฆ่าสัตว์	4,500 8,000		ไม่มีการปรับ		
5.3 ผู้ควบคุมการเชือดสัตว์ (Halal Supervisor)	15,000 18,000				
6. ค่าประกันการรับรอง					
6.1 เงินประกันการรับรองผลิตภัณฑ์ฮาลาล	ไม่มี	10,000	15,000	20,000	เท่ากับ ค่าธรรมเนียม การตรวจสอบ

4.3 กฎหมายคุ้มครองเฉพาะทางที่น่าสนใจ

กฎหมายคุ้มครองเครื่องหมาย Hallmark มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้การจัดตั้งมาตรฐานเครื่องประดับทองสำเร็จขึ้นได้ ซึ่งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า (Assay Office) ในต่างประเทศที่คณะวิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์ทุกแห่งก็แสดงความเห็นเช่นเดียวกันว่า การมีกฎหมายที่ให้การคุ้มครองเครื่องหมาย Hallmark โดยเฉพาะ เป็นสิ่งที่ประเทศไทยจำเป็นต้องมีเพื่อที่จะสามารถจัดตั้งมาตรฐานเครื่องประดับทองได้สำเร็จ และจะเป็นใบเบิกทางสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยสามารถเข้าร่วม Vienna Convention ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของการสร้างมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันประเทศไทยยังคงไม่มีกฎหมายคุ้มครองเครื่องหมาย Hallmark แต่ก็มีกฎหมายอื่นที่ให้การคุ้มครองในลักษณะใกล้เคียงกันที่น่าสนใจ อาทิ กฎหมายที่เกี่ยวกับการปลอมแปลงเงินตรา กฎหมายการปลอมแปลงดวงตรา ตราประทับ แสตมป์และตั๋ว กฎหมายลิขสิทธิ์ และกฎหมายเครื่องหมายการค้าซึ่งกฎหมายเหล่านี้ถือเป็นกฎหมายตัวอย่างสำคัญที่สามารถนำไปใช้พิจารณาหรืออ้างอิงในการร่างกฎหมายคุ้มครองเครื่องหมาย Hallmark ของไทยในหมวดการคุ้มครองเครื่องหมายได้ในอนาคต โดยรายละเอียดที่น่าสนใจของกฎหมายดังกล่าว เป็นดังนี้

4.3.1 กฎหมายการปลอมแปลงเงินตรา

(ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์)

กฎหมายการปลอมแปลงเงินตราถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะที่ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง หมวดที่ 1 ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา มาตรา 240 ถึง มาตรา 249 ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายมาตราดังกล่าวได้นิยามเงินตราว่า ได้แก่ ธนบัตร เหรียญกษาปณ์ ใบพันธบัตร รัฐบาล และใบสำคัญในการรับดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล

โดยสรุปประมวลกฎหมายในมาตราดังกล่าว มีดังนี้

มาตรา	ลักษณะความผิด	บทลงโทษ		
		โทษจำคุก	โทษปรับ (บาท)	โทษที่จะได้รับ
240	ปลอมเงินตรา (โดยตั้งใจแม้ว่าผลที่ได้จะไม่เหมือน)	จำคุกตลอดชีวิต หรือ 20 - 40 ปี	20,000 - 40,000	ทั้งสองอย่าง
241	แปลงเงินตราให้เชื่อว่ามีมูลค่าสูงกว่าจริง	จำคุกตลอดชีวิต หรือ 5 - 20 ปี	10,000 - 40,000	ทั้งสองอย่าง

มาตรา	ลักษณะความผิด	บทลงโทษ		
		โทษจำคุก	โทษปรับ (บาท)	โทษที่จะได้รับ
242	ทำให้เหรียญกษาปณ์มีน้ำหนักลดลง	ไม่เกิน 7 ปี	ไม่เกิน 14,000	ทั้งสองอย่าง
243	นำเข้าเงินตราปลอมหรือแปลง	รับโทษตามมาตราที่ 240 หรือ 241		
244	ใช้เงินตราโดยรู้ว่าเป็นของปลอมหรือแปลง	1 - 15 ปี	2,000 - 30,000	ทั้งสองอย่าง
245	ได้เงินตราโดยไม่รู้ว่าเป็นของปลอมหรือแปลง แต่ต่อมารู้แล้วว่าเป็นของปลอมหรือแปลง และนำไปใช้	ไม่เกิน 10 ปี	ไม่เกิน 20,000	อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ทั้งสองอย่าง
246	มีหรือทำเครื่องมือหรือวัสดุสำหรับปลอมหรือแปลงเงินตรา	5 - 15 ปี	10,000 - 30,000	ทั้งสองอย่าง
247	กระทำความผิดต่อเงินตราต่างประเทศ ตามมาตราข้างต้น	รับโทษกึ่งหนึ่งของมาตราที่เกี่ยวข้อง		
248	ในกรณีที่มีการกระทำความผิดในมาตรา 240 241 หรือ 247 พร้อมกัน ให้มีการรับโทษของมาตราเดียว			
249	ทำบัตรหรือโลหะให้มีลักษณะและขนาด คล้ายคลึงกับเงินตรา หรือนำไปจำหน่าย	ไม่เกิน 1 ปี	ไม่เกิน 2,000	อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ทั้งสองอย่าง

4.3.2 กฎหมายการปลอมแปลง

ดวงตรา ตราประทับ แสตมป์ และตั๋ว

กฎหมายการปลอมแปลงดวงตรา ตราประทับ แสตมป์ และตั๋วถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะที่ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง หมวดที่ 2 ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์ และตั๋ว มาตรา 250 - 263 โดยดวงตรา แสตมป์ และตั๋วที่ได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายหมวดนี้ มีดังนี้

- ดวงตรา ได้แก่ ดวงตราแผ่นดิน รอยตราแผ่นดิน พระปรมาภิไธย รอยตราของทบวงการเมือง รอยตราขององค์การสาธารณะ รอยตราของเจ้าพนักงาน รอยตราเจ้าพนักงาน เป็นต้น
- แสตมป์ ได้แก่ แสตมป์รัฐบาลที่มีไว้เพื่อการไปรษณีย์ การเก็บภาษีอากร การเก็บค่าธรรมเนียม เช่น แสตมป์ไปรษณีย์ อากรแสตมป์ แสตมป์สุรา เป็นต้น
- ตั๋ว ได้แก่ ตั๋วโดยสารซึ่งใช้ในการขนส่งสาธารณะ ตั๋วผ่านเข้าสถานที่ใดๆ

สรุปประมวลกฎหมายในมาตราดังกล่าว มีดังนี้

มาตรา	ลักษณะความผิด	บทลงโทษ		
		โทษจำคุก	โทษปรับ (บาท)	โทษที่จะได้รับ
250	ทำปลอมดวงตราแผ่นดิน รอยตราแผ่นดิน หรือพระปรมาภิไธย	5 – 20 ปี	10,000 – 40,000	ทั้งสองอย่าง
251	ทำปลอมดวงตราหรือรอยตราทบวง การเมือง องค์การสาธารณะ หรือของเจ้าพนักงาน	1 – 7 ปี	2,000 – 14,000	ทั้งสองอย่าง
252	ใช้ดวงตรา รอยตราหรือพระปรมาภิไธยที่ทำปลอมในมาตรา 250 และ 251	รับโทษตามมาตราที่ 250 หรือ 251		
253	ใช้ดวงตราหรือรอยตราที่แท้จริง ในการกระทำความผิด เช่น ปลอมเอกสาร	รับโทษสองในสามตามมาตราที่ 250 หรือ 251		
254	ปลอมแสตมป์ หรือแปลงแสตมป์ให้เชื่อว่ามีมูลค่าสูงเกินกว่าความเป็นจริง	1 – 7 ปี	2,000 – 14,000	ทั้งสองอย่าง
255	นำเข้าดวงตรา รอยตรา หรือแสตมป์ที่ผิดตามมาตรา 250, 251 หรือ 254	1 – 10 ปี	2,000 – 20,000	ทั้งสองอย่าง
256	ลบ ถอน หรือแก้เครื่องหมายที่ระบุให้แสตมป์ใช้ไม่ได้แล้ว ให้กลับมาใช้ได้	ไม่เกิน 3 ปี	ไม่เกิน 6,000	อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ทั้งสองอย่าง
257	ขาย หรือเสนอขายแสตมป์ที่มีความผิดตามมาตรา 254 หรือ 256 ทั้งภายในและภายนอกประเทศไทย	ไม่เกิน 3 ปี	ไม่เกิน 6,000	อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ทั้งสองอย่าง
258	ปลอมหรือแปลงตัวโดยสารให้เชื่อว่ามีมูลค่าสูงกว่าความเป็นจริง หรือแก้ตัวที่ใช้ไม่ได้แล้วให้กลับมาใช้ได้	ไม่เกิน 2 ปี	ไม่เกิน 4,000	อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ทั้งสองอย่าง
259	ปลอมหรือแปลงตัวที่ผ่านเข้าสถานที่ให้เชื่อว่ามีมูลค่าสูงกว่าความเป็นจริง หรือแก้ตัวที่ใช้ไม่ได้แล้วให้กลับมาใช้ได้	ไม่เกิน 1 ปี	ไม่เกิน 2,000	อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ทั้งสองอย่าง
260	ใช้ ขาย หรือเสนอขายตัวในมาตรา 258 หรือ 259	ไม่เกิน 1 ปี	ไม่เกิน 2,000	อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ทั้งสองอย่าง
261	ทำหรือมีเครื่องมือสำหรับปลอมแปลงตัว หรือแสตมป์ข้างต้น	ไม่เกิน 2 ปี	ไม่เกิน 4,000	อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ทั้งสองอย่าง
262	การกระทำความผิดเกี่ยวกับแสตมป์ของรัฐบาลต่างประเทศ	รับโทษกึ่งหนึ่งของมาตราที่เกี่ยวข้อง (มาตรา 254, 256, 257, 261)		
263	ในกรณีที่มีการกระทำความผิดในมาตรา 250 251 254 256 258 259 หรือ 262 พร้อมความผิดตามมาตราอื่นในหมวดนี้ ให้มีการรับโทษของมาตรา 250 251 254 256 258 259 หรือ 262 เพียงกระทงเดียว			

4.3.3 กฎหมายลิขสิทธิ์

กฎหมายลิขสิทธิ์ถูกกำหนดขึ้นภายใต้ชื่อพระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ ซึ่ง พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ ฉบับล่าสุด เป็น พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ ฉบับที่ 3 (2558) ซึ่งมีสรุปสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

นิยามของลิขสิทธิ์

ตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ ได้นิยามคำว่า “ลิขสิทธิ์” ว่าหมายถึง สิทธิแต่ผู้เดียวที่จะทำการใดๆ ตาม พ.ร.บ. นี้เกี่ยวกับงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทำขึ้น โดย “ผู้สร้างสรรค์” หมายถึง ผู้ทำหรือผู้ก่อให้เกิดงานสร้างสรรค์ ใดๆ ใดอย่างหนึ่งที่เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ. นี้ โดยงาน พ.ร.บ. ฉบับนี้กำหนดให้มีลิขสิทธิ์ ได้แก่ งานดังต่อไปนี้

งานที่มีลิขสิทธิ์ (ตามมาตรา 4 และ 6)	งานที่ไม่ถือว่ามีลิขสิทธิ์ (ตามมาตรา 7)
1. วรรณกรรม 2. นาฏกรรม 3. ศิลปกรรม ได้แก่งานที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> - งานจิตรกรรม - งานประติมากรรม - งานภาพพิมพ์ - งานสถาปัตยกรรม - งานภาพถ่าย - งานภาพประกอบ - งานศิลปะประยุกต์ 4. ดนตรีกรรม 5. โสตทัศนวัสดุ 6. ภาพยนตร์ 7. สิ่งบันทึกเสียง 8. งานแพร่เสียงแพร่ภาพ 9. งานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ และแผนกศิลปะ	1. ข่าวประจำวัน และข้อเท็จจริงต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นเพียงข่าวสาร มิใช่งานในแผนกวรรณคดี วิทยาศาสตร์หรือศิลปะ 2. รัฐธรรมนูญและกฎหมาย 3. ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง คำชี้แจง และหนังสือตอบโต้ของกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือของท้องถิ่น 4. คำพิพากษา คำสั่ง คำวินิจฉัย และรายงานของทางราชการ 5. คำแปลและการรวบรวมสิ่งต่างๆ ตามข้อ 1-4 ที่กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือของท้องถิ่นจัดทำขึ้น

การคุ้มครองลิขสิทธิ์

ตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ ได้ให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์โดยห้ามไม่ให้ผู้อื่นนอกเหนือผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- 1) ทำซ้ำหรือดัดแปลง
- 2) เผยแพร่แก่สาธารณชน
- 3) ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง
- 4) ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น

อย่างไรก็ตาม เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถมอบสิทธิให้ผู้อื่นใช้ได้แต่ต้องไม่กำหนดเงื่อนไขการใช้สิทธิที่ทำให้เกิดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรม ซึ่งการมอบสิทธิให้ผู้อื่นจะไม่เป็นการตัดสิทธิเจ้าของลิขสิทธิ์เว้นแต่จะตกลงกันไว้เช่นนั้น และเจ้าของสิทธิยังสามารถโอนสิทธิบางส่วนหรือทั้งหมดให้ผู้อื่นได้ โดยในส่วนของผู้สร้างสรรค์จะมีสิทธิพิเศษที่แม้จะโอนสิทธิให้แก่ผู้อื่นแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีสิทธิห้ามไม่ให้ผู้รับโอนสิทธิมีการบิดเบือน ตัดทอนหรือดัดแปลงงานในทางที่ทำให้ชื่อเสียงหรือเกียรติของผู้สร้างสรรค์ต้องเสียหายได้

อายุของลิขสิทธิ์

ตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ได้กำหนดอายุของลิขสิทธิ์ที่แตกต่างกันตามกรณีต่อไปนี้

กรณีที่ 1 ผู้สร้างสรรค์เป็นบุคคลไม่ว่าจะสร้างสรรค์ด้วยตัวคนเดียวหรือมีผู้สร้างสรรค์ร่วม ลิขสิทธิ์ที่เกิดขึ้นจะมีอายุตลอดอายุขัยของผู้สร้างสรรค์และมีอายุต่อเนื่องไปอีก 50 ปี นับตั้งแต่ผู้สร้างสรรค์คนสุดท้าย (ในกรณีที่มีผู้สร้างสรรค์หลายคน) ถึงแก่กรรม เว้นแต่ผู้สร้างสรรค์ทุกคนจะถึงแก่กรรมก่อนที่จะมีการโฆษณางานชิ้นนั้น ลิขสิทธิ์จึงจะมีอายุ 50 ปี นับตั้งแต่การโฆษณาครั้งแรก

กรณีที่ 2 ผู้สร้างสรรค์เป็นนิติบุคคล ลิขสิทธิ์จะมีอายุ 50 ปี นับตั้งแต่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ขึ้น เว้นแต่ในกรณีที่มีการโฆษณางานชิ้นนั้น ลิขสิทธิ์ก็จะมีอายุ 50 ปี นับตั้งแต่มีการโฆษณาครั้งแรก

นอกจากนั้นแล้ว พ.ร.บ. ยังได้กำหนดให้งานแต่ละอย่างมีอายุลิขสิทธิ์ที่แตกต่างกัน เช่น งานภาพถ่าย โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพจะมีอายุ 50 ปี นับตั้งแต่มีการโฆษณา ในขณะที่งานในหมวดศิลปประยุกต์จะมีอายุเพียง 25 ปี นับตั้งแต่มีการโฆษณาครั้งแรก เป็นต้น อย่างไรก็ตาม หลังจากที่ย่างงานสร้างสรรค์ได้หมดอายุลิขสิทธิ์แล้วผู้ที่นำไปใช้ต่อจะไม่ถือเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ของงานนั้น

การละเมิดลิขสิทธิ์

การละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายของ พ.ร.บ. ได้แก่ การทำซ้ำหรือดัดแปลงส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของงานที่มีลิขสิทธิ์ รวมถึงการจำหน่าย การให้เช่าและการเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ เป็นต้น แต่ทั้งนี้ลิขสิทธิ์ของงานแต่ละหมวดจะมีข้อห้ามอื่นตามลักษณะเฉพาะของงาน

ในหมวดนั้นเพิ่มเติม เช่น งานแพร่เสียงแพร่ภาพจะกำหนดข้อห้ามไม่ให้มีการจัดให้ประชาชนฟังหรือชม โดยผู้จัดเรียกเก็บเงินหรือผลประโยชน์อื่นทางการค้า

ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์

พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ ได้กำหนดให้การกระทำที่ละเมิดลิขสิทธิ์แต่เพื่อเหตุดังต่อไปนี้ เป็นข้อยกเว้นในการละเมิดลิขสิทธิ์

- 1) ใช้เพื่อการวิจัยหรือศึกษา อันมิใช่การกระทำเพื่อหากำไร รวมถึงการใช้เพื่อประโยชน์ในการสอน การสอบในสถานศึกษา หรือเพื่อใช้งานในห้องสมุด
- 2) ใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือเพื่อประโยชน์ของตนเองและบุคคลอื่นในครอบครัวหรือญาติสนิท
- 3) ใช้เพื่อติชม วิจารณ์ หรือแนะนำผลงานโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น
- 4) ใช้ในการเสนอรายงานข่าวทางสื่อสารมวลชนโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น
- 5) ใช้เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของศาลหรือเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจตามกฎหมาย หรือในการรายงานผลการพิจารณาดังกล่าว
- 6) ใช้เพื่อประโยชน์หรือด้วยวัตถุประสงค์ทางด้านสาธารณสุข ศาสนา หรือสังคมสงเคราะห์

ผู้มีอำนาจควบคุม/บังคับใช้ พ.ร.บ.

ตาม พ.ร.บ. ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้รักษาการ พ.ร.บ. และเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงสำหรับการปฏิบัติการตาม พ.ร.บ. นี้ นอกจากนั้นใน พ.ร.บ. ยังกำหนดให้มีคณะกรรมการลิขสิทธิ์ซึ่งทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้
- 2) วินิจฉัยอุทธรณ์ที่มีต่อคำสั่งของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา ในกรณีที่เจ้าของลิขสิทธิ์และผู้ขอใช้ลิขสิทธิ์ไม่สามารถตกลงกันเองได้และขอให้อธิบดีฯ เป็นผู้กำหนดค่าตอบแทนและเงื่อนไขการใช้ลิขสิทธิ์
- 3) ส่งเสริมหรือสนับสนุนสมาคม หรือองค์กรของผู้สร้างสรรค์หรือนักแสดงเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อจัดเก็บค่าตอบแทนจากบุคคลอื่นที่ใช้งานอันมีลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง และการคุ้มครองหรือปกป้องสิทธิหรือประโยชน์อื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้
- 4) พิจารณาเรื่องอื่นๆ ตามที่รัฐมนตรีมอบหมายให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

โดยคณะกรรมการลิขสิทธิ์จะมีปลัดกระทรวงพาณิชย์ดำรงตำแหน่งเป็นประธานกรรมการ และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีอีกไม่เกิน 12 คน โดยตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒินี้ ต้องแต่งตั้งจากผู้แทนของสมาคมเจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงและผู้แทนของสมาคมผู้ใช้งานลิขสิทธิ์

หรือสิทธิของนักแสดงในจำนวนไม่น้อยกว่า 6 คน ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจะมีวาระตำแหน่งคราวละ 2 ปี แต่หลังจากหมดวาระแล้วอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

การดำเนินการจับกุมความผิดกรณีละเมิดลิขสิทธิ์

การดำเนินการจับกุมความผิดกรณีละเมิดลิขสิทธิ์เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามกฎหมาย โดยเจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้แทนที่ได้รับมอบสิทธิ์จะต้องเป็นผู้ร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจและเข้าร่วมในการจับกุมผู้กระทำความผิดร่วมกัน โดยในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่เจ้าพนักงานจะต้องมีפקบัตรประจำตัวตามข้อกำหนดของกระทรวงพาณิชย์และแสดงบัตรต่อผู้เกี่ยวข้อง โดยในการเข้าตรวจและจับกุม ตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการ ต่อไปนี้

- 1) เข้าตรวจค้นสถานที่ที่ต้องสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์
- 2) ยึดหรืออายัดเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีในกรณีมีเหตุสงสัยว่ามีการกระทำความผิดด้านลิขสิทธิ์
- 3) สั่งให้บุคคลมาให้ปากคำหรือนำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เชื่อได้ว่ามีประโยชน์แก่การค้นพบหรือใช้เป็นหลักฐานการกระทำความผิดด้านลิขสิทธิ์

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ไม่มีเจ้าทุกข์หรือผู้ร้องเรียนความผิดทางด้านลิขสิทธิ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะไม่สามารถดำเนินการเข้าจับกุมได้ด้วยตนเอง

บทลงโทษกรณีละเมิดลิขสิทธิ์

พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ได้กำหนดบทลงโทษไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา	ลักษณะความผิด	บทลงโทษ		
		โทษจำคุก	โทษปรับ (บาท)	โทษที่จะได้รับ
69	ละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง	-	20,000 – 200,000	เฉพาะโทษปรับ
69	ละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อการค้า	5 เดือน – 4 ปี	100,000 – 800,000	อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ ทั้งสองอย่าง
70	จำหน่าย เผยแพร่สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์โดยไม่ได้เป็นไปเพื่อการค้า	-	10,000 – 100,000	เฉพาะโทษปรับ
70	จำหน่าย เผยแพร่สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์โดยเป็นไปเพื่อการค้า	3 เดือน – 2 ปี	50,000 – 200,000	อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ ทั้งสองอย่าง
71	ไม่มาให้ปากคำหรือนำส่งเอกสาร/วัตถุเพื่อประโยชน์ทางสืบสวนที่เจ้าหน้าที่ขอ	ไม่เกิน 3 เดือน	ไม่เกิน 50,000	อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ ทั้งสองอย่าง
72	ขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน หรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน	ไม่เกิน 3 เดือน	ไม่เกิน 50,000	อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ ทั้งสองอย่าง

มาตรา	ลักษณะความผิด	บทลงโทษ		
		โทษจำคุก	โทษปรับ (บาท)	โทษที่จะได้รับ
73	ผู้ที่พ้นความผิดตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ไม่เกิน 5 ปี แต่กระทำความผิดซ้ำอีกต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของความผิดในมาตรานั้น			
74	ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ. นี้เป็นนิติบุคคล ให้ถือว่ากรรมการหรือผู้จัดการทุกคนนั้นเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนเองไม่มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำความผิดดังกล่าว			

4.3.4 กฎหมายเครื่องหมายการค้า

กฎหมายเครื่องหมายการค้าถูกกำหนดขึ้นภายใต้ชื่อพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (2534) ซึ่งใน พ.ร.บ. ฉบับนั้นนอกจากจะให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าแล้วยังมีใจความคุ้มครองเครื่องหมายอื่นอีก 3 อย่าง คือ เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง และเครื่องหมายร่วม ซึ่งเนื้อหาของ พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า มีสรุปสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

นิยามเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง และเครื่องหมายร่วม

นิยามเครื่องหมายการค้าในภาษาทั่วไป คือ เครื่องหมายที่ใช้แสดงว่าสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้า ก. แตกต่างจากสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าอื่น และในบริบทเดียวกัน เครื่องหมายบริการ คือ เครื่องหมายที่ใช้แสดงว่าบริการภายใต้เครื่องหมายบริการ ข. แตกต่างจากบริการที่ใช้เครื่องหมายบริการอื่น

ในขณะที่นิยามเครื่องหมายรับรองในภาษาทั่วไป คือ เครื่องหมายที่เจ้าของเครื่องหมายใช้รับรองสินค้าหรือบริการของบุคคลอื่นเพื่อเป็นการรับรองสิ่งต่างๆ ของสินค้า อาทิ แหล่งกำเนิด ส่วนประกอบ คุณภาพ สภาพ ชนิด เป็นต้น

ส่วนเครื่องหมายร่วมหมายถึงเครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการที่ใช้โดยสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน โดยกลุ่มดังกล่าว เช่น สมาคม ชมรม สมาพันธ์ กลุ่มบริษัท กลุ่มวิสาหกิจ เป็นต้น

ดังนั้น โดยสรุปเครื่องหมายการค้าและเครื่องหมายบริการก็คือเครื่องหมายที่ใช้แสดงว่าสินค้าหรือบริการนี้เป็นสินค้าหรือบริการของตนไม่ใช่สินค้าหรือบริการของผู้อื่นซึ่งใช้เครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการอื่น และในกรณีที่มีการรวมกลุ่มกันสมาชิกในกลุ่มก็สามารถใช้เครื่องหมายร่วมในการแสดงว่าสินค้าหรือบริการนี้เป็นสินค้าหรือบริการของสมาชิกภายในกลุ่ม ในขณะที่เครื่องหมายรับรองจะเป็นเครื่องหมายที่ออกโดยบุคคลหรือหน่วยงานที่ออกให้เพื่อรับรองสินค้าหรือบริการของผู้อื่น

ลักษณะของเครื่องหมายการค้าที่สามารถจดทะเบียนได้

ตาม พ.ร.บ. ได้กำหนดให้เครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนได้ต้องเป็นมีลักษณะครบถ้วนทั้ง 3 ประการ คือ 1. เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ 2. เป็นเครื่องหมายการค้าที่ไม่มีลักษณะต้องห้าม และ 3. เป็นเครื่องหมายการค้าที่ไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าที่บุคคลอื่นได้จดทะเบียนไว้แล้ว หากเครื่องหมายการค้าที่ขอจดมีลักษณะไม่ครบถ้วนทั้ง 3 ประการก็จะไม่สามารถจดทะเบียนได้ ทั้งนี้ คำว่าลักษณะบ่งเฉพาะ หมายถึง ลักษณะที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นเครื่องหมายที่แตกต่างไปจากสินค้าอื่น ซึ่งตาม พ.ร.บ. ได้กำหนดลักษณะเฉพาะไว้ ดังนี้

- 1) ใช้ชื่อนามสกุลของบุคคล ใช้ชื่อของนิติบุคคล หรือใช้ชื่อทางการค้า ซึ่งชื่อที่ใช้ต้องแสดงลักษณะพิเศษไม่ใช่เป็นคำทั่วไปหรือเป็นคำแสดงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าโดยตรง
- 2) ใช้คำหรือข้อความที่ไม่ได้แสดงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้านั้นโดยตรง และไม่ใช่อักษรทางภูมิศาสตร์ตามที่รัฐมนตรีกำหนด
- 3) ใช้กลุ่มของสีที่แสดงลักษณะพิเศษ หรือตัวหนังสือ ตัวเลข หรือคำที่ประดิษฐ์ขึ้น
- 4) ใช้ลายมือชื่อของผู้จดทะเบียนหรือของบุคคลอื่นที่อนุญาตให้ผู้จดทะเบียนใช้
- 5) ใช้ภาพของผู้จดทะเบียนหรือภาพของผู้อื่นที่อนุญาตให้ผู้จดทะเบียนใช้ อนึ่งในกรณีที่เจ้าของภาพเสียชีวิตแล้วผู้จดทะเบียนต้องได้รับอนุญาตให้ใช้ภาพโดยบุพการี ผู้สืบสันดานและคู่สมรส (ถ้ามี) ของเจ้าของภาพ
- 6) ภาพที่ประดิษฐ์ขึ้น

ลักษณะของเครื่องหมายการค้าที่ไม่สามารถจดทะเบียนได้

ตาม พ.ร.บ. ได้กำหนดข้อห้ามในการออกแบบเครื่องหมายการค้าว่าต้องไม่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- 1) มีตราแผ่นดิน พระราชลัญจกร ลัญจกรในราชการ ตราจักรี ตราเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตราประจำตำแหน่ง ตราประจำกระทรวง ทบวง กรม หรือตราประจำจังหวัด
- 2) มีธงชาติของประเทศไทย ธงพระอิสริยยศ หรือธงราชการ
- 3) มีพระปรมาภิไธย พระนามาภิไธย พระปรมาภิไธยย่อ พระนามาภิไธยย่อหรือนามพระราชวงศ์
- 4) มีพระบรมฉายาลักษณ์ หรือพระบรมสาทิสลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ พระราชินี หรือรัชทายาท
- 5) มีชื่อ คำ ข้อความ หรือเครื่องหมายใด อันแสดงถึงพระมหากษัตริย์ พระราชินีรัชทายาท หรือพระราชวงศ์

- 6) มีธงชาติหรือเครื่องหมายประจำชาติของรัฐต่างประเทศ ธงหรือเครื่องหมายขององค์การระหว่างประเทศ ตราประจำประมุขของรัฐต่างประเทศ เครื่องหมายราชการและเครื่องหมายควบคุมและรับรองคุณภาพสินค้าของรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศหรือชื่อและชื่อย่อของรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากผู้ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศนั้น
- 7) เครื่องหมายราชการ เครื่องหมายกาชาด นามกาชาด หรือกาเจนีวา
- 8) เครื่องหมายที่เหมือนหรือคล้ายกับเหรียญ ใบสำคัญ หนังสือรับรอง ประกาศนียบัตร หรือเครื่องหมายอื่นใดอันได้รับเป็นรางวัลในการแสดงหรือประกวดสินค้าที่รัฐบาลไทย ส่วนราชการรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐของประเทศไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศได้จัดให้มีขึ้น เว้นแต่ผู้ขอจดทะเบียนจะได้รับเหรียญ ใบสำคัญ หนังสือรับรอง ประกาศนียบัตรหรือเครื่องหมายเช่นนั้น เป็นรางวัลสำหรับสินค้านั้น และใช้เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องหมายการค้านั้น แต่ทั้งนี้ต้องระบุปฏิทินที่ได้รับรางวัลด้วย
- 9) เครื่องหมายที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือรัฐประศาสนโยบาย
- 10) เครื่องหมายที่เหมือนกับเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือคล้ายกับเครื่องหมายดังกล่าวจนอาจทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้าไม่ว่าจะได้จดทะเบียนไว้แล้วหรือไม่ก็ตาม
- 11) เครื่องหมายที่คล้ายกับข้อ 1 - 7
- 12) สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
- 13) เครื่องหมายอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เช่น ภาพสัญลักษณ์ประจำชาติไทย ได้แก่ ภาพช้างไทย ภาพตอกราชพฤกษ์และภาพศาลาไทย ซึ่งเป็นข้อห้ามตามที่กระทรวงพาณิชย์ ประกาศในกฎกระทรวง

การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ก่อนการใช้เครื่องหมายการค้าและได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ผู้ประกอบการจะต้องดำเนินการจดเครื่องหมายการค้ากับกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ หรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งก่อนการจดทะเบียน ผู้ประกอบการจำเป็นต้องตรวจสอบเครื่องหมายการค้าที่ต้องการจดว่ามีลักษณะตรงกับที่ พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้ากำหนดหรือไม่ และมีลักษณะคล้ายคลึงกับเครื่องหมายการค้าเดิมที่มีผู้อื่นจดทะเบียนแล้วหรือไม่ โดยเครื่องหมายการค้าที่จดใหม่จะสามารถใช้กับสินค้าจำพวกเดียวกันหรือสินค้าต่างจำพวกก็ได้ขึ้นอยู่กับรายการสินค้าที่ผู้ขอจดทะเบียนไว้ในใบขอจดทะเบียน (กรณีที่ใช้กับสินค้าต่างจำพวกต้องแยกคำขอเป็นจำพวกละใบ) ซึ่งหลังจากที่มีการยื่นใบขอจดไปแล้วก็จะมี การตรวจสอบเครื่องหมายการค้าต่อไป ซึ่งผลการตรวจสอบอาจเป็นได้ 4 กรณี ดังต่อไปนี้

กรณีที่ 1 เครื่องหมายการค้ามีลักษณะถูกต้องตาม พ.ร.บ.

ในกรณีที่นายทะเบียน (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) ตรวจสอบแล้วว่าเครื่องหมายการค้าที่ขอจดมีลักษณะครบถ้วนตาม พ.ร.บ. คือ มีลักษณะบ่งเฉพาะ ไม่มีลักษณะต้องห้าม และไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าที่บุคคลอื่นได้จดทะเบียนไว้แล้ว นายทะเบียนจะสั่งให้มีการโฆษณาเครื่องหมายการค้าที่ขอไว้เป็นระยะเวลา 90 วัน และหากไม่มีผู้คัดค้านนายทะเบียนจะดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าต่อไป

กรณีที่ 2 มีผู้ยื่นขอจดเครื่องหมายการค้าซ้ำในเวลาใกล้เคียงกัน

ในกรณีนี้นายทะเบียนมีหน้าที่สั่งให้ผู้ขอจดทุกรายในกรณีดังกล่าวไปตกลงเจรจากันว่าผู้ใดจะเป็นผู้ได้สิทธิจดเครื่องหมายการค้า และผู้ใดจะยินยอมแก้ไขเครื่องหมายการค้า ในกรณีที่ผู้ขอจดไม่สามารถตกลงกันได้ นายทะเบียนจะยึดระเบียบตาม พ.ร.บ. ที่ยกให้ผู้ขอจดรายแรกเป็นผู้ได้สิทธิในเครื่องหมายการค้า

กรณีที่ 3 เครื่องหมายการค้ามีลักษณะบางส่วนที่เป็นลักษณะทั่วไป

ในกรณีที่เครื่องหมายการค้าที่ขอจดมีลักษณะบางส่วนที่เป็นลักษณะทั่วไปที่ใช้ในกลุ่มสินค้านั้น นายทะเบียนจะสั่งให้ผู้จดแสดงความจำนงว่าจะไม่สงวนสิทธิเครื่องหมายหรือลักษณะบางส่วนที่เป็นลักษณะทั่วไปนั้น หรือให้ความจำนงในการปฏิเสธการเป็นเจ้าของสิทธิอย่างอื่นตามที่นายทะเบียนเห็นสมควร ซึ่งผู้ขอจดจะต้องดำเนินการดังกล่าวให้เสร็จภายใน 90 วันหลังจากที่ได้รับคำสั่งจากนายทะเบียน

กรณีที่ 4 นายทะเบียนปฏิเสธเครื่องหมายการค้า

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจพบว่าเครื่องหมายการค้าที่ขอจดมีลักษณะไม่เหมาะสม เช่น มีลักษณะต้องห้าม หรือคล้ายคลึงกับเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้ว นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้ขอจดดำเนินการแก้ไขเครื่องหมายการค้าให้ถูกต้องภายใน 90 วัน ก่อนที่จะนำมาพิจารณาใหม่ หากผู้ขอจดไม่ดำเนินการแก้ไข นายทะเบียนจะดำเนินการเพิกถอนคำขอ (จำหน่ายคำขอ)

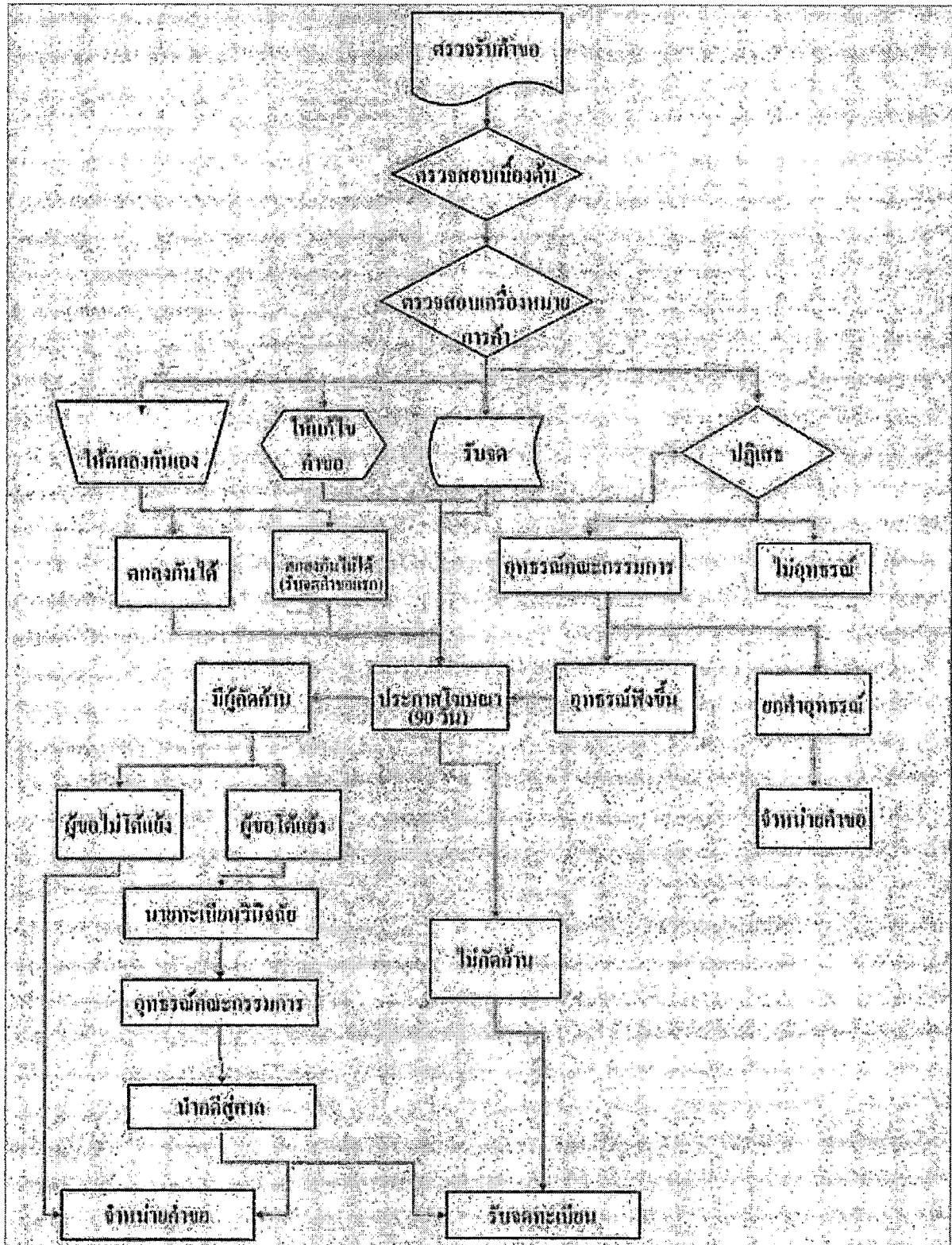
ในกรณีที่ 3 และ 4 หากผู้ขอจดไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจตามดุลพินิจของนายทะเบียน ผู้ขอจดมีสิทธิ์ที่อุทธรณ์กับคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าภายใน 90 วันหลังจากที่ได้รับคำสั่งจากนายทะเบียน เพื่อขอให้มีการพิจารณาใหม่ได้

สำหรับในช่วงหลังจากที่นายทะเบียนสั่งให้โฆษณาเครื่องหมายการค้าเป็นระยะเวลา 90 วัน ในช่วงระยะเวลานี้หากไม่มีผู้คัดค้านเครื่องหมายการค้าในระหว่างโฆษณา นายทะเบียนจะดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าให้แก่ผู้ขอจด โดยนายทะเบียนจะออกหนังสือรับรองการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ให้แก่ผู้ขอจดโดยวันจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าจะเป็นวันเดียวกับวันที่ยื่นขอจดเครื่องหมายการค้า ซึ่งหลังจากที่จดทะเบียนได้แล้วผู้ขอจดจะเป็นผู้มีสิทธิต่อเครื่องหมายการค้านั้นแต่เพียงผู้เดียว

อนึ่ง ในกรณีที่ผู้คัดค้านการจดเครื่องหมายการค้าในระหว่างที่โฆษณาเครื่องหมายการค้า 90 วัน นายทะเบียนก็จะแจ้งเรื่องคัดค้านแก่ผู้ขอจด และหากการคัดค้านเป็นผล นายทะเบียนก็จะดำเนินการยกเลิกคำสั่งประกาศโฆษณาและเพิกถอนคำขอจดทะเบียนพร้อมทั้งแจ้งเรื่องเพิกถอนนี้แก่ผู้ขอจดต่อไป ในการนี้ผู้ขอจดมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ 1 ครั้งภายในระยะเวลา 90 วันหลังจากที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียน หรือในกรณีที่การคัดค้านไม่เป็นผล ผู้คัดค้านก็มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในระยะเวลา 90 วันนับตั้งแต่ นายทะเบียนแจ้งผลการคัดค้านเช่นกัน โดยผลการอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการจะถือเป็นที่สุด ทุกฝ่ายต้อง ยอมรับผลการตัดสินของคณะกรรมการ

ภาพที่ 4.1 สรุปขั้นตอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า³⁸

³⁸ กรมทรัพย์สินทางปัญญา ref: www.ipthailand.go.th

อายุของเครื่องหมายการค้า

เครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนจะมีอายุ 10 ปี นับตั้งแต่วันที่ยื่นขอจดทะเบียน และหากเจ้าของเครื่องหมายการค้าต้องการต่ออายุเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้ว ก็จะต้องดำเนินการต่ออายุเครื่องหมายการค้าภายใน 90 วัน ก่อนที่เครื่องหมายการค้าจะสิ้นอายุมิฉะนั้นนายทะเบียนจะดำเนินการเพิกถอนทะเบียนเครื่องหมายการค้า แต่หากเจ้าของเครื่องหมายการค้ายื่นเรื่องต่ออายุเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายการค้าจะมีอายุเพิ่มขึ้นอีก เป็นระยะเวลา 10 ปี

ทั้งนี้ ตาม พ.ร.บ. ได้กำหนดให้สามารถเพิกถอนทะเบียนเครื่องหมายได้ในกรณีต่างๆ เช่น เจ้าของเครื่องหมายการค้าต้องการเพิกถอนด้วยตนเองโดยได้รับความยินยอมจากผู้ที่รับสิทธิการใช้เครื่องหมายการค้าจากเจ้าของเครื่องหมายการค้าแล้ว เจ้าของเครื่องหมายการค้าฝ่าฝืนข้อจำกัดในการใช้เครื่องหมายการค้า มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฟ้องร้องในกรณีที่ไม่มีการใช้เครื่องหมายการค้าในระยะเวลา 3 ปี เป็นต้น ซึ่งในกรณีที่การเพิกถอนเครื่องหมายการค้าไม่ได้เป็นไปโดยความสมัครใจของเจ้าของ เจ้าของเครื่องหมายการค้ามีสิทธิยื่นอุทธรณ์การเพิกถอนภายในระยะเวลา 90 วันนับตั้งแต่ได้รับหนังสือแจ้ง

ผู้มีอำนาจควบคุม/บังคับใช้ พ.ร.บ.

ตาม พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้าได้กำหนดให้รัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้รักษาการ พ.ร.บ. เช่นเดียวกับ พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ และให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมถึงออกกฎกระทรวงสำหรับการปฏิบัติการตาม พ.ร.บ. นี้ นอกจากนี้ใน พ.ร.บ. ยังกำหนดให้มีคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าซึ่งมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) วินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้
- 2) พิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง เครื่องหมายร่วม หรือสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายบริการ ตามพระราชบัญญัตินี้
- 3) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้
- 4) พิจารณาเรื่องอื่น ๆ ตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

ในคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าประกอบด้วยคณะกรรมการจำนวน 11 – 15 คน ได้แก่ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นประธานตามพระราชบัญญัติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือผู้แทน อัยการสูงสุดหรือผู้แทน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 8 – 12 ท่าน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะมีวาระแต่งตั้งคราวละ 4 ปี ในกรณีที่ถูกแต่งตั้งระหว่างวาระจะมีอายุวาระเหลือเท่าผู้ที่ถูกแต่งตั้งก่อนหน้า ทั้งนี้คณะรัฐมนตรีสามารถแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซ้ำกับวาระเดิมได้

การวินิจฉัยเรื่องต่างๆ ของคณะกรรมการใช้วิธีลงคะแนนเสียงซึ่งคณะกรรมการแต่ละรายมี 1 คะแนนเสียงเท่ากัน ผลการตัดสินชี้ขาดเป็นไปตามคะแนนเสียงข้างมาก และในการเปิดประชุมต้องมีคณะกรรมการเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของทั้งหมด ทั้งนี้คณะกรรมการมีอำนาจในการแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่งแทนคณะกรรมการได้

ความผิดและบทลงโทษตาม พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า

ใน พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้าในกำหนดความผิดและบทลงโทษ ไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา	ลักษณะความผิด	บทลงโทษ		
		โทษจำคุก	โทษปรับ (บาท)	โทษที่จะได้รับ
107	ยื่นเอกสารที่เกี่ยวข้องตาม พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้าที่เป็นเท็จแก่นายทะเบียนหรือคณะกรรมการ	ไม่เกิน 6 เดือน	ไม่เกิน 10,000	อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ ทั้งสองอย่าง
108	ปลอมเครื่องหมายการค้า ที่จดทะเบียนในประเทศไทยแล้ว	ไม่เกิน 4 ปี	ไม่เกิน 400,000	อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ ทั้งสองอย่าง
109	เลียนแบบเครื่องหมายการค้า ที่จดทะเบียนในประเทศไทยแล้ว	ไม่เกิน 2 ปี	ไม่เกิน 200,000	อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ ทั้งสองอย่าง
110	นำเข้า จำหน่าย เสนอจำหน่ายสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนแบบ	รับโทษตามมาตราที่เกี่ยวข้อง		
111	แสดงเครื่องหมายการค้าที่เป็นเท็จ (ไม่ได้จดทะเบียนแต่แสดงว่าจดทะเบียนแล้ว) หรือจำหน่ายหรือมีไว้เพื่อจำหน่ายสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าที่เป็นเท็จ โดยเจ้าตัวรู้ว่าเป็นเครื่องหมายการค้าที่เป็นเท็จ	ไม่เกิน 1 ปี	ไม่เกิน 20,000	อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ ทั้งสองอย่าง
112	ออกเครื่องหมายรับรองของตนให้สินค้าของตน หรือให้ผู้อื่นรับรองสินค้าของตนด้วยเครื่องหมายรับรองของตน	-	ไม่เกิน 20,000	เฉพาะโทษปรับ
112 ทวิ	ขัดขวางนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่	ไม่เกิน 1 ปี	ไม่เกิน 20,000	อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ ทั้งสองอย่าง
112 ตริ	ไม่อำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่	ไม่เกิน 1 เดือน	ไม่เกิน 2,000	อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ ทั้งสองอย่าง
113	ผู้ที่พ้นความผิดตาม พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้าไม่เกิน 5 ปี แต่กระทำความผิดซ้ำอีกต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของความผิดในมาตรานั้น			
114	ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ การกระทำหรือไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบใน			

มาตรา	ลักษณะความผิด	บทลงโทษ		
		โทษจำคุก	โทษปรับ (บาท)	โทษที่จะได้รับ
	การดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย			
115	สินค้านำเข้าที่มีความผิดตาม พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า จะต้องถูกยึดไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษหรือไม่			
116	ในกรณีที่มีหลักฐานชัดเจนว่ามีผู้กระทำหรือกำลังกระทำความผิดในฐานปลอมเครื่องหมายการค้า หรือเลียนแบบเครื่องหมายการค้า หรือนำเข้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนแบบ อาจขอให้ศาลมีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวระงับหรือละเว้นการกระทำดังกล่าวนี้ได้			

บทที่ 5

แนวทางการจัดทำมาตรฐาน เครื่องประดับทองของไทย

5.1 รูปแบบการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทอง ที่เหมาะสมกับไทย

ก่อนที่จะสรุปรูปแบบการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองที่เหมาะสมกับไทยและให้ข้อเสนอแนะ คณะวิจัยขอรายงานรายละเอียดของรูปแบบการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองที่ใช้ในปัจจุบัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ แบบภาคบังคับ (Compulsory) และแบบภาคสมัครใจ (Voluntary) ดังนี้

5.1.1 การบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองภาคบังคับ (Compulsory)

การบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองภาคบังคับ หมายความว่า เครื่องประดับทองทุกชิ้นที่จำหน่ายภายในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะเป็ยเครื่องประดับที่มาจากการผลิตภายในประเทศ หรือนำเข้าจากต่างประเทศ จะต้องผ่านการตรวจรับรองโดยหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน (Assay Office) และมีตราประทับรับรองมาตรฐาน (เครื่องหมาย Hallmark) ครบทุกเครื่องหมายตามที่กฎหมายกำหนด ยกเว้นแต่เครื่องประดับที่มีคุณสมบัติที่กฎหมายให้การยกเว้น เช่น ในกฎหมายของสหราชอาณาจักรได้ยินยอมให้เครื่องประดับทองที่มีน้ำหนักน้อยกว่า 1 กรัม สามารถจำหน่ายได้โดยไม่ต้องผ่านการตรวจรับรอง เป็นต้น

ในการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทองแบบภาคบังคับให้ได้ผลนั้น การบังคับใช้กฎหมายทางด้าน Hallmark ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากหากมีการระบาศของการปลอมแปลงตราประทับ อาทิ เกิดการปลอมตราประทับขึ้นมาใหม่ทำให้เครื่องประดับทองที่ยังไม่ผ่านการตรวจรับรองโดย Assay Office ได้รับตราประทับปลอมที่คล้ายคลึงกับตราประทับจริง หรือเกิดกรณีแปลงตราประทับจริงให้แสดงค่าความบริสุทธิ์ทองที่สูงกว่าค่าความบริสุทธิ์ที่ผ่านการตรวจ ย่อมทำให้ผู้บริโภคเกิดการระแวงในตราประทับ Hallmark และไม่ให้ความเชื่อถือตราประทับอีกต่อไป ดังนั้น ในการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองภาคบังคับจึงต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดรวมถึงจำเป็นต้องมีการตรวจตราตลาดเพื่อป้องกันกรณีดังกล่าว ซึ่งหน้าที่การตรวจตราตลาดมักเป็นหน้าที่ของ Assay Office หรือหน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ดังนั้นแล้ว หน้าที่ของ Assay Office ในประเทศที่มีการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองภาคบังคับ นอกจากจะมีหน้าที่ตรวจรับรองและลงตรารับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองแล้ว ยังอาจมีหน้าที่ในการออกตรวจตราตลาดเพื่อสอดส่องดูแลกรณีที่มีการกระทำผิดด้านตราประทับด้วย นอกจากนี้ Assay Office ยังมี

หน้าที่ในการให้ความรู้ด้านระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองแก่ผู้บริโภค รวมไปถึงการร่วมมือกับ Assay Office ในต่างประเทศในด้านมาตรฐานเครื่องประดับทอง

ข้อดีของการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองภาคบังคับ ได้แก่

- ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในด้านมาตรฐานเครื่องประดับทองของประเทศ
- ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่เครื่องประดับทองที่จำหน่ายภายในประเทศได้มากกว่าภาคสมัครใจ
- ช่วยลดปัญหาการจำหน่ายเครื่องประดับทองที่ไม่ได้มาตรฐาน หรือ หลอกหลวงผู้บริโภคได้มากกว่าภาคสมัครใจ
- ช่วยเพิ่มโอกาสในการสร้างความร่วมมือกับ Assay Office ต่างประเทศในด้านการยอมรับตราประทับระหว่างกัน
- ช่วยให้มีโอกาสเข้าร่วม Hallmarking Convention ได้มากกว่าการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองภาคสมัครใจ
- ช่วยป้องกันไม่ให้เครื่องประดับทองคุณภาพต่ำจากต่างประเทศสามารถเข้ามาจำหน่ายภายในประเทศได้

ข้อเสียของการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองภาคบังคับ คือ

- มีโอกาสที่จะถูกต่อต้านหรือไม่ยอมรับจากกลุ่มผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเครื่องประดับได้มากกว่าภาคสมัครใจ เนื่องจากการบังคับใช้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองจะส่งผลโดยตรงต่อต้นทุนของผู้ประกอบการ
- จำเป็นต้องใช้บุคลากรจำนวนมากในการออกตรวจตราตลาดเพื่อป้องกันการลักลอบจำหน่ายเครื่องประดับที่ไม่ผ่านการตรวจรับรอง
- ในช่วงต้นของการเริ่มต้นระบบ จะต้องมีการลงทุนจำนวนมากเพื่อสร้างหน่วยงานตรวจรับรอง หรือ Assay Office ที่มีประสิทธิภาพและสามารถตรวจรับรองเครื่องประดับทองภายในประเทศได้อย่างไม่บกพร่อง
- ราคาเครื่องประดับทองในตลาดอาจจะสูงขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากผู้ประกอบการมีต้นทุนเพิ่มขึ้นทั้งจากต้นทุนค่าตรวจรับรองคุณภาพเครื่องประดับและการรักษาคุณภาพการผลิต จึงมีแนวโน้มได้ง่ายที่ผู้ประกอบการจะผลักภาระในส่วนต้นทุนที่เพิ่มขึ้นให้กับผู้บริโภคโดยวิธีการขึ้นราคาสินค้า

5.1.2 การบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองภาคสมัครใจ (Voluntary)

การบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองภาคสมัครใจ หมายความว่า ผู้ประกอบการที่จำหน่ายเครื่องประดับทองภายในประเทศสามารถเลือกที่จะเข้าร่วมระบบมาตรฐาน โดยนำเครื่องประดับของตนไปตรวจรับรองยัง Assay Office หรือไม่ได้ก็ตามแต่ความสมัครใจของตนเอง โดยหากเครื่องประดับที่ส่งตรวจมีคุณภาพตรงตามที่กำหนดก็จะได้รับการประทับตรา Assay Office Mark บนสินค้าชิ้นดังกล่าวเพื่อรับรองมาตรฐาน นอกจากนี้ การบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับแบบภาคสมัครใจในหลายประเทศ เช่น สวิตเซอร์แลนด์และอิตาลี³⁹ ก็ยังมีการบังคับให้ผู้ประกอบการจะต้องลงตราประทับบอกความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะทอง (Fineness Mark) และตราประจำตัวของผู้ประกอบการ (Responsibility Mark) ในสินค้าทุกชิ้นจึงจะสามารถจำหน่ายได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งนี้ ผู้ประกอบการสามารถเลือกที่จะส่งเครื่องประดับของตนไปตรวจรับรองที่ Assay Office หรือไม่ได้ ซึ่งหากผู้ประกอบการเลือกที่จะไม่ส่งเครื่องประดับไปตรวจรับรองก็สามารถนำเครื่องประดับของตนเองที่ประทับตราบอกความบริสุทธิ์และตราประจำตัวของผู้ประกอบการเรียบร้อยแล้วออกจำหน่ายได้ทันที แต่หากภายหลังมีการตรวจพบว่าเครื่องประดับทองที่จำหน่ายออกไปแล้วมีค่าความบริสุทธิ์น้อยกว่าที่ปรากฏในตราบอกความบริสุทธิ์ ยกตัวอย่างเช่น กฎหมายของสวิตเซอร์แลนด์ได้กำหนดให้ค่าความบริสุทธิ์ของเครื่องประดับทองต้องไม่น้อยกว่าตราที่ประทับ (Zero Tolerance) ในกรณีนี้ หากผู้ประกอบการประทับตราบอกความบริสุทธิ์ที่ร้อยละ 91.6 (22K) แต่เมื่อตรวจกลับพบว่ามีค่าความบริสุทธิ์เพียงร้อยละ 91.0 ผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของตราประจำตัว (Responsibility Mark) บนเครื่องประดับชิ้นนั้นก็จะต้องถูกลงโทษตามกฎหมายที่กำหนด⁴⁰

แม้ว่าจะเป็นการบังคับใช้มาตรฐานภาคสมัครใจ แต่ในทางปฏิบัติแล้วการบังคับใช้มาตรฐานภาคสมัครใจก็ต้องการการบังคับใช้กฎหมายทางด้าน Hallmark ที่มีความเข้มงวดไม่ต่างกับการบังคับใช้มาตรฐานภาคบังคับ มิเช่นนั้นแล้วตราประทับรับรองมาตรฐานโดยเฉพาะตรา Assay Office Mark ก็จะไม่มีความน่าเชื่อถือซึ่งขัดกับวัตถุประสงค์สำคัญของตราประทับที่มีไว้เพื่อแสดงความน่าเชื่อถือของสินค้า ดังนั้นแล้วในทางปฏิบัติประเทศที่บังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทั้งภาคสมัครใจและภาคบังคับจึงมักจะมีการบังคับใช้กฎหมายที่มีความเข้มงวดและมีเนื้อหาครอบคลุมไม่แตกต่างกัน

³⁹ Hallmark Research Institute, World Hallmarks Volume 1 Gold, Silver, Platinum, Palladium Hallmarks of Europe 19th to 21st Centuries, 2010, page 146

⁴⁰ อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ Central Office of Precious Metal Control พบว่า โดยทั่วไปในกรณีจะใช้วิธีเจรจากับผู้ประกอบการให้มีการปรับแก้สินค้าให้มีความบริสุทธิ์ถูกต้อง หรือ ยอมประทับตราบอกความบริสุทธิ์ที่ต่ำกว่าเดิม แทนการบังคับใช้บทลงโทษทางกฎหมายอย่างจริงจัง

ขณะที่ในด้านการสำรวจตลาด การบังคับใช้มาตรฐานภาคสมัครใจมักจะใช้บุคลากรในการสำรวจตลาดน้อยกว่าภาคบังคับ เนื่องจากมักจะตรวจเฉพาะร้านของผู้ประกอบการที่ดำเนินการลงทะเบียนเพื่อขอตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองไว้

ดังนั้น ในภาพรวมหน้าที่ของ Assay Office ในประเทศที่มีการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองภาคสมัครใจจึงคล้ายคลึงกับ Assay Office ในประเทศที่มีการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองภาคบังคับ คือ นอกจากตรวจรับรองและลงตราประทับในเครื่องประดับแล้ว ยังอาจมีหน้าที่ในการออกตรวจตลาดเพื่อสอดส่องดูแลกรณีที่มีการกระทำผิดด้านตราประทับด้วย รวมถึงการให้ความรู้ด้านระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองแก่ผู้บริโภคและการร่วมมือกับ Assay Office ในต่างประเทศในด้านมาตรฐานเครื่องประดับทอง

ข้อดีของการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองภาคสมัครใจ คือ

- ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่เครื่องประดับทองที่จำหน่ายภายในประเทศได้มากกว่ากรณีที่ไม่มีมาตรฐานเครื่องประดับทอง
- ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในด้านมาตรฐานเครื่องประดับทองของประเทศได้มากกว่ากรณีที่ไม่มีมาตรฐานเครื่องประดับทอง
- ช่วยลดปัญหาการจำหน่ายเครื่องประดับทองที่ไม่ได้มาตรฐานได้บางส่วน
- สามารถเริ่มต้นได้ง่ายกว่ากรณีภาคบังคับ เนื่องจากมีโอกาสที่จะถูกต่อต้านจากผู้ประกอบการภาคเอกชนน้อยกว่า และใช้งบประมาณและบุคลากรในการเริ่มต้นระบบน้อยกว่ากรณีภาคบังคับ

ข้อเสียของการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองภาคสมัครใจ คือ

- การสร้างความยอมรับในระดับสากลจะทำได้ช้ากว่ากรณีภาคบังคับ รวมถึงมีโอกาสในการเข้าร่วมกลุ่ม Hallmarking Convention น้อยกว่ากรณีภาคบังคับ
- หากผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมไม่สนับสนุน หรือมีการเข้าร่วมน้อยราย อาจทำให้การสร้างมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยไม่ประสบความสำเร็จได้

5.1.3 ข้อเสนอแนะด้านการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทอง ในประเทศไทย

จากผลการศึกษาที่ผ่านมา คณะวิจัยพิจารณาเห็นว่าประเทศไทยควรที่จะเริ่มต้นระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองด้วยภาคสมัครใจ เนื่องจากการเริ่มต้นระบบมาตรฐานด้วยภาคสมัครใจต้องการความพร้อมทางด้านทรัพยากร อาทิ บุคลากร เทคโนโลยี และทุนเริ่มต้นที่น้อยกว่าภาคบังคับ อีกทั้งยังจะมีแรงต้านที่อาจจะเกิดขึ้นจากกลุ่มผู้ประกอบการภาคเอกชนน้อยกว่าภาคบังคับ เพราะในกรณีที่ประเทศไทยจะใช้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองภาคบังคับ ก็จำเป็นต้องมีผลบังคับใช้กับกลุ่มผู้ประกอบการเครื่องประดับทองที่เน้นจำหน่ายสินค้าภายในประเทศด้วย ทำให้การบังคับใช้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยมีผลกระทบต่อผู้ประกอบการเป็นวงกว้างมากเกินไป จึงมีโอกาสูงที่จะถูกต่อต้านโดยกลุ่มผู้ประกอบการและไม่ยอมรับระบบมาตรฐานนี้

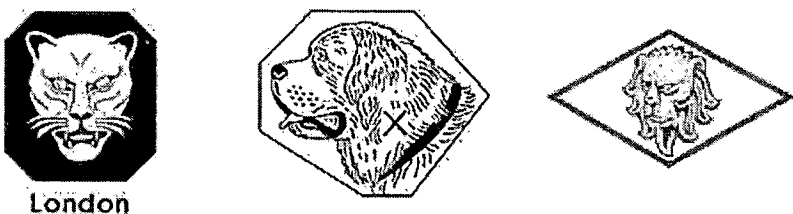
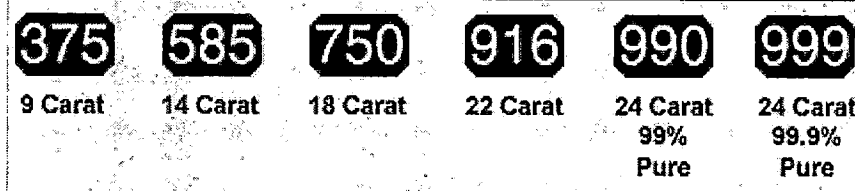
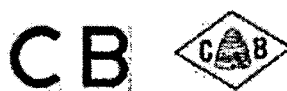
ในขณะที่การบังคับใช้ระบบมาตรฐานภาคสมัครใจจะทำให้ผู้ประกอบการที่ยังไม่มีความพร้อมสามารถเลือกที่จะยังไม่เข้าร่วมระบบมาตรฐานและปล่อยให้เฉพาะผู้ประกอบการที่มีความพร้อมความสนใจเข้าร่วมระบบมาตรฐานได้ อีกทั้งประเทศไทยในปัจจุบันก็ยังไม่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองหรือ Assay Office ที่สามารถตรวจรับรองคุณภาพเครื่องประดับทองที่มีจำหน่ายเป็นจำนวนมากศาลภายในประเทศได้ และในภายหลังหากภาคเอกชนให้การสนับสนุนในการเปลี่ยนการบังคับใช้จากภาคสมัครใจไปเป็นภาคบังคับ พร้อมกับทางภาครัฐมีทรัพยากรที่พร้อมรองรับ ก็ย่อมสามารถเปลี่ยนการบังคับใช้จากภาคสมัครใจไปเป็นภาคบังคับได้

ทั้งนี้ การเริ่มต้นบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองในประเทศอื่น เช่น สิงคโปร์ อินเดีย ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มประเทศที่เพิ่งใช้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองก็เริ่มต้นระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองด้วยภาคสมัครใจด้วยเหตุผลข้างต้นเช่นกัน หรือแม้แต่สวีตเซอร์แลนด์ซึ่งใช้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองมากกว่าร้อยปีก็ยังใช้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองภาคสมัครใจ เนื่องจากเคยใช้ภาคบังคับแล้วถูกต่อต้านอย่างหนักจากกลุ่มผู้ประกอบการภาคเอกชนทำให้ต้องเปลี่ยนมาใช้เป็นภาคสมัครใจแทน อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์หน่วยงานตรวจรับรองที่สวีตเซอร์แลนด์ทำให้ทราบว่า แม้ว่าสวีตเซอร์แลนด์จะเปลี่ยนมาใช้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองภาคสมัครใจเป็นระยะเวลามากกว่า 100 ปีแล้ว แต่ในปัจจุบัน ผู้ประกอบการส่วนใหญ่นิยมส่งเครื่องประดับมาให้ Assay Office ตรวจรับรองและลงตราประทับก่อนจำหน่าย เนื่องจากการมีตรารับรองจาก Assay Office ส่งผลให้สามารถตั้งราคาจำหน่ายได้สูงกว่ากรณีที่ไม่มีตราประทับ

5.2 รูปแบบตรารับรองมาตรฐาน

เครื่องประดับทองของไทย

จากการศึกษาพบว่า การใช้ตรารับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองควรจะต้องประกอบด้วยตราประทับอย่างน้อย 3 ตรา ได้แก่

<p>1. ตราประจำหน่วยงาน ตรวจรับรอง (Assay Office Mark, National Mark)</p>	 <p>ตัวอย่างตราของ London Assay Office, Precious Metal Control (Switzerland Assay Office) และ Singapore Assay Office ตามลำดับ</p>
<p>2. ตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ ของเนื้อโลหะ (Fineness Mark)</p>	 <p>ตัวอย่างตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะในสหราชอาณาจักร</p>
<p>3. ตราประจำตัวของ ผู้ประกอบการ (Responsibility Mark, Maker Mark)</p>	 <p>ตัวอย่างตราประจำตัวของผู้ประกอบการในสวิตเซอร์แลนด์</p>

ตราทั้ง 3 ตราข้างต้น เป็นตราหลักตามข้อตกลงร่วมของสมาชิกใน Hallmarking Convention ซึ่งในการนำเข้าส่งออกเครื่องประดับทอง (เงิน หรือ แพลทินัม) ระหว่างกันจะต้องมีตรา Common Control Mark ควบคู่กับตราทั้ง 3 นี้เป็นอย่างน้อย จึงจะสามารถส่งออกไปยังประเทศสมาชิกอื่นโดยไม่ต้องตรวจรับรองซ้ำอีก และในหลายประเทศที่ใช้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองภาคบังคับ เช่น สหราชอาณาจักร ก็มีกฎหมายให้เครื่องประดับทองที่จำหน่ายภายในประเทศ จะต้องมิตราประทับอย่างน้อย 3 ตราข้างต้น เช่นกัน

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รูปแบบการใช้ตรารับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยก็ควรต้องประกอบไปด้วยตราประทับอย่างน้อย 3 ตรานี้เช่นกัน โดยอาจจะมีตราอื่นเพิ่มเติมหรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของหน่วยงานที่จะเข้ามารับผิดชอบด้านระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการออกแบบตราประทับ

จากการศึกษา คณะวิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการออกแบบตราประจำหน่วยงานตรวจรับรอง ตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะ และตราประจำตัวของผู้ประกอบการ ดังนี้

- การออกแบบตราประจำหน่วยงานรับรอง (Assay Office Mark, National Mark)
มักจะออกแบบโดยใช้รูปที่แสดงเอกลักษณ์ของประเทศหรือแสดงลักษณะเด่นของประเทศได้ อาทิ ตราประจำ London Assay Office ในสหราชอาณาจักรใช้รูปหัวสิงโตเป็นสัญลักษณ์ ซึ่งสิงโตเป็นสัตว์ที่ถูกใช้แสดงสัญลักษณ์ของราชวงศ์อังกฤษมาตั้งแต่ในสมัยอดีต หรือตราประจำ Assay Office ของสวีตเซอร์แลนด์ใช้รูปหัวสุนัขเซนต์เบอร์นาร์ต ซึ่งเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ประจำประเทศสวีตเซอร์แลนด์ เป็นต้น
- การออกแบบตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะ (Fineness Mark)
มักจะใช้การออกแบบที่เรียบง่ายและเน้นตัวอักษรที่แสดงความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะ อย่างชัดเจน ตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะที่หลายประเทศนิยมจึงมักจะเป็นเพียงตัวเลขแสดงความบริสุทธิ์ อยู่ในกรอบรูปทรงเลขาคณิต และในบางประเทศ เช่น สหราชอาณาจักรใช้กรอบรูปทรงเลขาคณิตที่แตกต่างกันเพื่อแสดงถึงชนิดโลหะที่ต่างกัน
- การออกแบบตราประจำตัวของผู้ประกอบการ (Responsibility Mark, Maker Mark)
โดยทั่วไปมักจะเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการในการออกแบบตราขึ้นด้วยตนเอง ซึ่งสามารถออกแบบได้อย่างอิสระ เพียงแต่ต้องไม่ซ้ำหรือคล้ายคลึงกับตราประทับอื่นที่มีอยู่แล้ว
- ข้อพึงระวังในการออกแบบตราต่างๆ มีดังนี้
 - ตราที่ออกแบบควรใช้รูปหรือลวดลายที่มองเห็นได้ชัดแม้ว่าจะมีขนาดเล็ก เนื่องจากเครื่องประดับทองบางชิ้นมีพื้นที่สำหรับลงประทับที่เล็กมาก เช่น มีขนาดไม่กี่มิลลิเมตร ดังนั้น การออกแบบตราประทับจึงต้องครอบคลุมกรณีดังกล่าวด้วย
 - ตราประทับที่ออกแบบต้องไม่ง่ายต่อการปลอมแปลงโดยเฉพาะตรา Assay Office Mark เนื่องจากเป็นตราประทับหลักที่แสดงให้เห็นว่าเครื่องประดับนั้นผ่านการตรวจรับรองโดย Assay Office แล้ว

- ตราประจำตัวของผู้ประกอบการควรออกแบบให้เรียบง่าย และง่ายต่อการจดจำง่าย หากการออกแบบตราที่มีรายละเอียดมากเกินไป แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับตราของผู้ประกอบการรายอื่นก็จะทำให้ผู้บริโภคสับสนได้ เช่น ตราอักษรย่อภาษาอังกฤษของชื่อบริษัทผู้ประกอบการสองราย หากใช้ตัวย่อเดียวกันและใช้รูปแบบตัวอักษร (Font) ใกล้เคียงกัน แต่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย เช่น มีจุดหรือเส้น ก็อาจจะทำให้ผู้บริโภคสับสนได้ ยกตัวอย่างกรณีของตัว O ที่มีจุดด้านล่างก็อาจถูกมองว่าเป็นตัว Q ได้ เป็นต้น
- ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานของสวิตเซอร์แลนด์ที่มีต่อการออกแบบตราประจำตัวผู้ผลิต มีดังนี้ ผู้ประกอบการควรเลือกใช้ตราที่เรียบง่ายที่สุด เช่น เป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษเรียงกัน 3-4 ตัวอักษรภายใต้รูปแบบตัวอักษรที่เรียบง่าย แต่ไม่ซ้ำกับผู้ประกอบการรายอื่น ซึ่งทางหน่วยงานจะมีบริการตรวจการใช้ตราซ้ำให้ผู้ประกอบการ นอกจากนี้ การมีลวดลายเพิ่มเติม เช่น เส้น ชิด จุด หรือเครื่องหมายขนาดเล็ก ประกอบในตราสัญลักษณ์ก็อาจส่งผลให้ผู้ประกอบการมีปัญหาจากการที่ลวดลายไม่ชัด ทำให้ผู้ตรวจและผู้บริโภคไม่แน่ใจว่าเป็นตราที่ถูกต้องหรือไม่ก็เป็นได้

5.3 แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน เครื่องประดับทองเพื่อการส่งออกในประเทศไทย

ในงานวิจัยฉบับนี้มีโจทย์สำคัญหนึ่งในการช่วยแก้ปัญหาให้ผู้ประกอบการส่งออกเครื่องประดับทองซึ่งติดปัญหาในการรอตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองที่ส่งออกเป็นระยะเวลานาน รวมทั้งทำให้มีต้นทุนการดำเนินงานสูง ดังนั้น หากประเทศไทยมีหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานที่สามารถลงตราประทับที่ประเทศผู้นำเข้ายอมรับ ก็จะสามารถช่วยลดต้นทุนต่างๆ จากการรอตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองในประเทศไทยผู้นำเข้าอย่างมาก

จากโจทย์ดังกล่าว คณะวิจัยได้พิจารณาแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองในประเทศไทยที่เน้นผลลัพธ์เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการไทยในการส่งออก ซึ่งสรุปได้ 3 แนวทาง ดังนี้

5.3.1 แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน เครื่องประดับทองเพื่อการส่งออกในประเทศไทย

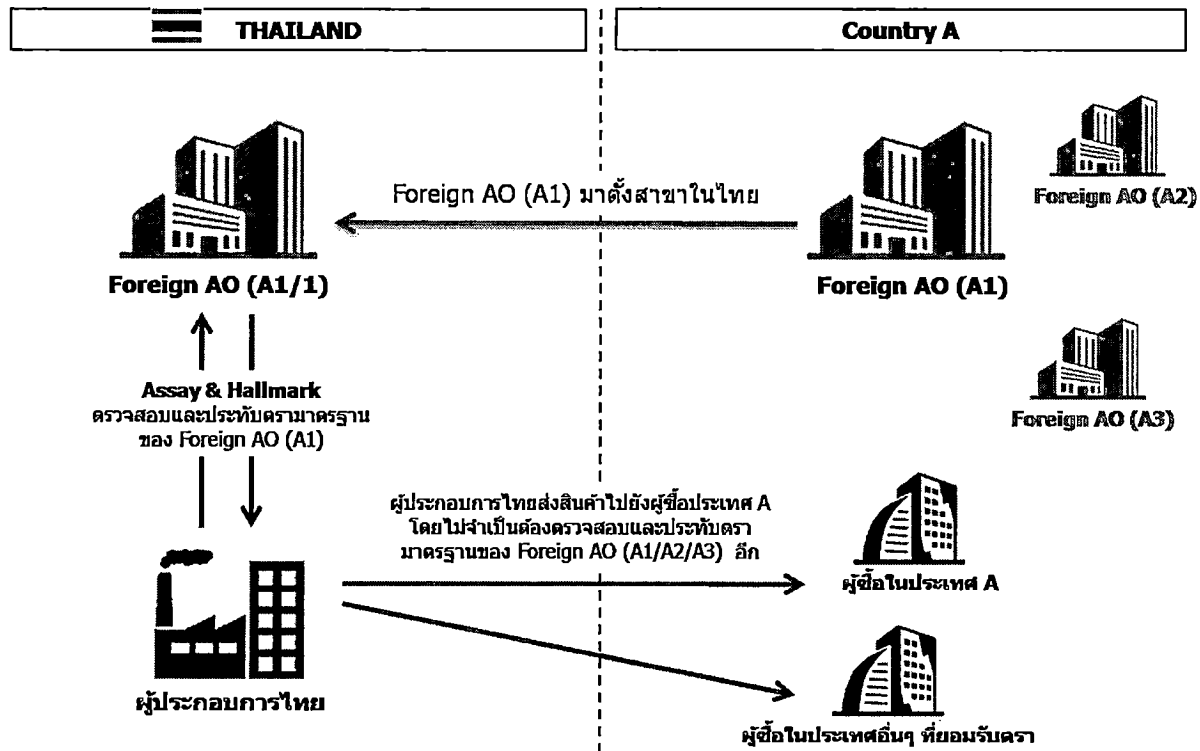
แนวทางที่ 1 พึงพาสาขานหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศ
(Foreign Assay Office Ramification)

ในปัจจุบัน มีหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับในบางประเทศจากทวีปยุโรปและเป็นหนึ่งในสมาชิกของ Hallmarking Convention ที่มีนโยบายขยายธุรกิจผ่านการออกไปตั้งสาขาในต่างประเทศ เช่น Waarborg ซึ่งเป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากประเทศเนเธอร์แลนด์ และ Sheffield Assay Office ซึ่งเป็นหนึ่งในหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจากสหราชอาณาจักร เป็นต้น

ภายใต้แนวทางนี้ ผู้ประกอบการส่งออกเครื่องประดับทองไทยจะสามารถส่งเครื่องประดับทองของตนไปตรวจรับรองยังสาขาของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานดังกล่าวและสามารถส่งเครื่องประดับภายหลังจากที่ได้รับตรารับรองแล้วไปยังต่างประเทศที่เข้ามาเปิดสาขาหรือประเทศที่ยอมรับตราประทับของประเทศดังกล่าวโดยไม่ต้องเสียเวลาในการรอตรวจซ้ำอีก ดังที่แสดงในภาพที่ 5.1 หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากประเทศ A ซึ่งเป็นสมาชิกของ Hallmarking Convention เข้าเปิดสาขาย่อยในประเทศไทย ทำให้ผู้ประกอบการไทยสามารถส่งสินค้าของตนไปตรวจรับรองและขอตราประทับได้ที่สาขาดังกล่าว

และหลังจากที่ได้รับตรารับรองมาตรฐานแล้วก็สามารถส่งสินค้าไปที่ประเทศ A หรือประเทศที่ยอมรับตราประทับของประเทศ A โดยที่ไม่ต้องรอตรวจรับรองซ้ำอีก

ภาพที่ 5.1 : สรุปแนวทางการพึ่งพาสาขาหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศ

โดยในขณะนี้ Waarborg Holland ได้เข้ามาตั้งสาขาในประเทศไทยแล้วภายใต้ชื่อ Waarborg Thailand และรับให้บริการตรวจรับรองเครื่องประดับด้วยชุดตราประทับของเนเธอร์แลนด์และตรา Common Control Mark (CCM) ของ Hallmarking Convention ซึ่งการดำเนินการของ Waarborg Thailand จะมีเฉพาะในส่วนของการลงตราประทับ (Hallmarking) ในขณะที่เครื่องประดับทั้งหมดที่ผู้ประกอบการไทยส่งไปตรวจรับรองจะถูกสุ่มตัวอย่างและส่งไปตรวจสอบคุณภาพที่ต้นสังกัดหรือ Waarborg Holland

ภายใต้การให้บริการของ Waarborg Thailand เครื่องประดับที่มีชุดตราประทับของ Waarborg จะสามารถส่งออกไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์และประเทศอื่นที่ให้การยอมรับชุดตราประทับของ Waarborg ได้ทันทีโดยไม่ต้องตรวจซ้ำ ในขณะที่เครื่องประดับที่มีเครื่องหมาย Common Control Mark ก็จะสามารถส่งออกไปยังประเทศในกลุ่มสมาชิก Hallmarking Convention ได้ทันที แต่อย่างไรก็ตาม ณ ขณะนี้ Waarborg Holland ยังอยู่ระหว่างการเผชิญข้อพิพาทกับประเทศสมาชิกอื่นใน Hallmarking Convention ว่า Waarborg Holland ทำผิดมติร่วมกันใน Hallmarking Convention ที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกสามารถ

ลงตรา CCM ภายในอาณาเขตของประเทศตนเองเท่านั้น ไม่สามารถลงตรา CCM นอกประเทศได้ ซึ่ง Waarborg ก็ได้ทำการตอบโต้โดยการฟ้องศาลที่มีอำนาจตัดสินว่าทุกประเทศใน Hallmarking Convention จะต้องยอมรับตรา CCM ที่ลงตราประทับโดยบุคลากรของ Waarborg แม้ว่าจะเป็นการลงตราประทับนอกประเทศเนเธอร์แลนด์ก็ตาม ซึ่งมีการคาดการณ์ว่าจะศาลจะแถลงผลการตัดสินภายในปี 2558 นี้ และผลการตัดสินของศาลก็จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของ Waarborg รวมถึงหน่วยงานตรวจรับรองอื่นใน Hallmarking Convention ที่มีความสนใจในการขยายธุรกิจภายใต้รูปแบบเดียวกัน

ข้อดีของแนวทางที่ 1

พึงพาสภาหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศ

- เป็นแนวทางที่สามารถทำได้รวดเร็วที่สุด และหากมีหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศมากกว่า 1 แห่งเข้ามาเปิดสาขาในประเทศไทย ก็จะทำให้เกิดการแข่งขันทางธุรกิจระหว่างกัน ซึ่งจะเป็ประโยชน์แก่ผู้ประกอบการส่งออกเครื่องประดับของไทยมากยิ่งขึ้น
- ผู้ประกอบการสามารถใช้ตราประจำหน่วยงานตรวจรับรอง (Assay Office Mark) ของหน่วยงานตรวจรับรองที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ซึ่งเอื้อต่อการส่งออกไปยังต่างประเทศอย่างมาก
- สามารถช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายได้มากกว่า เมื่อเทียบกับการส่งสินค้าไปประทับตราในต่างประเทศ
- ช่วยลดความเสียหายของสินค้าจากการลงตราประทับในต่างประเทศ เช่น สามารถลงตราประทับในระหว่างที่เครื่องประดับอยู่ระหว่างการผลิต (Semi-finished Product) ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อชิ้นงานน้อยกว่าการลงตราประทับภายหลังจากที่ผลิตเสร็จแล้ว (Finished Product)

ข้อเสียของแนวทางที่ 1

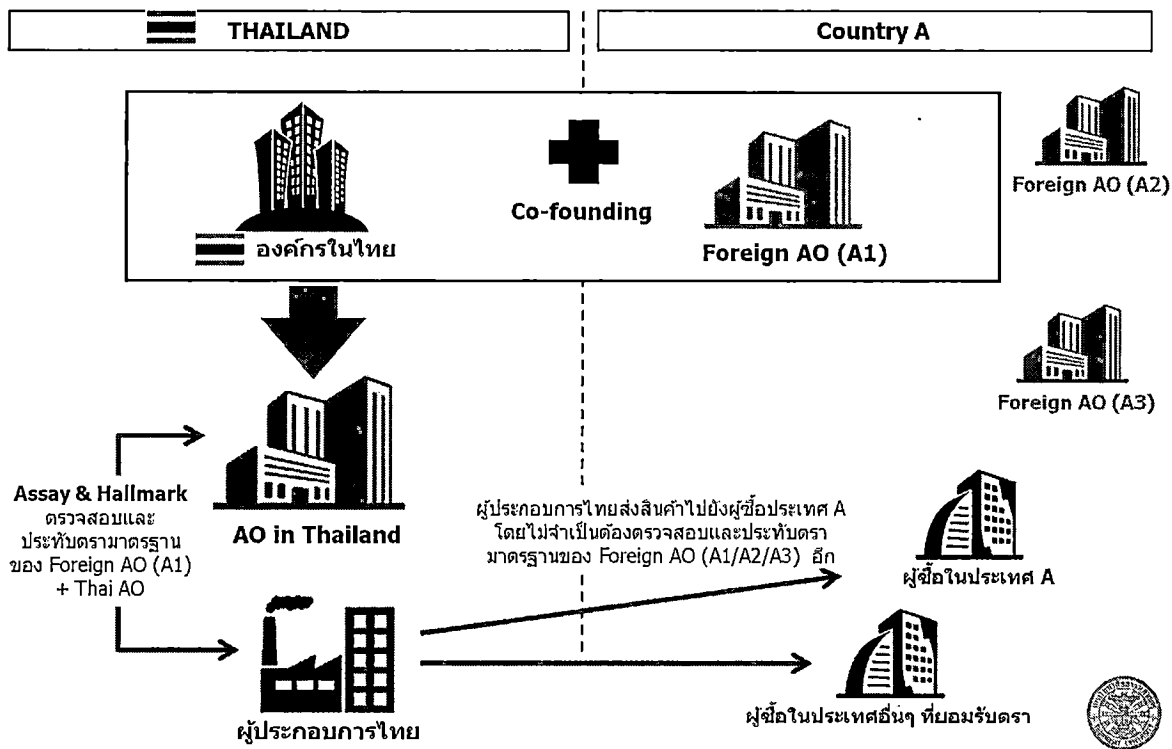
พึงพาสภาหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศ

- การใช้แนวทางนี้ไม่ช่วยสนับสนุนให้ไทยมีระบบมาตรฐานเครื่องประดับของตนเอง เนื่องจากใช้หน่วยงานตรวจรับรองจากต่างประเทศ
- แนวทางนี้พึงพาสภาหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศมากเกินไป กล่าวคือ หากหน่วยงานดังกล่าวเปลี่ยนนโยบาย อาทิ เพิ่มค่าธรรมเนียมต่างๆ หรือหากวันหนึ่งหน่วยงานดังกล่าวยกเลิกกิจการสาขาในประเทศไทย ผู้ประกอบการไทยก็จำเป็นต้องหันไปพึ่งพาสภาหน่วยงานตรวจรับรองจากประเทศปลายทางหรือสาขาอื่นแทน

แนวทางที่ 2 จัดตั้งร่วมกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศ
(Co-Founding)

ในแนวทางที่ 2 หน่วยงานไทยจะมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการร่วมจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานของประเทศไทยกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศในลักษณะของหุ้นส่วนทางธุรกิจ (Partner) ระหว่างกัน แต่ทั้งนี้หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศที่เหมาะสมกับแนวทางนี้ควรเป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจากประเทศที่เป็นคู่ค้าเครื่องประดับทองสำคัญของไทย เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยได้รับประโยชน์จากแนวทางที่ 2 มากที่สุด

ภาพที่ 5.2 : สรุปแนวทางการจัดตั้งร่วมกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศ

จากภาพที่ 5.2 เมื่อประเทศ A ตัดสินใจร่วมกันกับองค์กรในไทยในการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับในประเทศไทยแล้ว ผู้ประกอบการส่งออกเครื่องประดับทองของไทยก็จะสามารถส่งสินค้าของตนไปตรวจรับรองและได้รับตราประทับจากหน่วยงานตรวจรับรองดังกล่าว ซึ่งสามารถส่งออกไปยังประเทศ A ได้โดยไม่ต้องไปรอตรวจรับรองยังประเทศ A อีกครั้ง และ ณ ปัจจุบัน ได้เกิดกรณีพิพาทใน Hallmarking Convention ขึ้น จากกรณีที่ Waarborg หรือ Holland Assay Office ได้เปิดสาขาในประเทศไทยและประเทศจีน และมีการประทับตรา Common Control Mark (CCM) ของ Convention ในสาขาต่างประเทศซึ่งขัดกับระเบียบข้อบังคับร่วมของ Convention ซึ่งกำหนดให้สมาชิกต้องประทับตรา CCM

ภายในประเทศเท่านั้น ไม่สามารถนำตรา CCM ไปประทับนอกประเทศได้ ทำให้ชาติสมาชิกใน Convention ไม่ยอมรับการกระทำของ Waarborg และปฏิเสธที่จะรับเครื่องประทับทองที่ Waarborg ลงประทับตรา CCM ในสาขาต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม Waarborg ไม่ยอมรับมติดังกล่าวและได้ยื่นฟ้องศาลเพื่อขออำนาจศาลในการบังคับให้ประเทศสมาชิกอื่นใน Convention ยอมรับตรา CCM ที่ Waarborg ประทับนอกประเทศ ซึ่งจากเหตุการณ์นี้ หากศาลมีคำตัดสินให้ Waarborg ขณะก็จะทำให้ Assay Office ของประเทศสมาชิกอื่นใช้อ้างอิงในการเปิดสาขาในต่างประเทศและลงประทับตรา CCM ในสาขาต่างประเทศ

กรณีข้างต้น ส่งผลต่อแนวทางที่ 2 คือ หากหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานที่เข้ามาร่วมมือกับไทยเป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจาก Hallmarking Convention และในขณะเดียวกันหากศาลตัดสินให้ Waarborg ขณะ ก็จะทำให้หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานที่จัดตั้งขึ้นในไทยตามแนวทางนี้สามารถตรา CCM ในประเทศไทยได้ ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มประโยชน์ของการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองในครั้งนี้ให้เพิ่มขึ้นอีก

ข้อดีของแนวทางที่ 2

จัดตั้งร่วมกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศ

- สามารถใช้ตราประทับของหน่วยงานตรวจรับรองที่มาร่วมมือได้ ซึ่งสามารถใช้ส่งออกไปยังประเทศของหน่วยงานตรวจรับรองที่มาร่วมมือและประเทศอื่นที่ยอมรับตราประทับนี้ เช่น ตรารับรองของสหราชอาณาจักรจะได้รับการยอมรับโดย 15 ประเทศ คือ

1) ออสเตรเลีย	5) ฟินแลนด์	9) เนเธอร์แลนด์	13) สเปน
2) สาธารณรัฐเช็ก	6) ฝรั่งเศส	10) นอร์เวย์	14) สวีเดน
3) เยอรมัน	7) ไอร์แลนด์	11) โปแลนด์	15) สวิตเซอร์แลนด์
4) อิตาลี	8) ลัตเวีย	12) โปรตุเกส	
- เป็นแนวทางที่ยังถือว่าสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว เมื่อเทียบกับการริเริ่มด้วยตนเอง อีกทั้งการใช้ตรารับรองมาตรฐานของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศยังมีกฎหมายคุ้มครองแล้ว ทำให้สามารถใช้ได้ทันที ในขณะที่การใช้ตรารับรองของไทยควรจะรอให้มีการประกาศกฎหมายคุ้มครองก่อน
- สามารถใช้การลงตราประทับร่วมกันระหว่างตราประทับของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานของต่างประเทศกับตรารับรองมาตรฐานเครื่องประดับของไทย เพื่อประชาสัมพันธ์ตรารับรองมาตรฐานเครื่องประดับของไทยให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น
- บุคลากรของไทยสามารถเรียนรู้กระบวนการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ จากการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศอย่างใกล้ชิด

ข้อเสียของแนวทางที่ 2

จัดตั้งร่วมกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศ

- หน่วยงานไทยอาจเสียเปรียบหน่วยงานตรวจรับรองที่ร่วมก่อตั้ง เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวมีอำนาจการต่อรองที่สูงกว่าหน่วยงานไทย
- หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับที่ร่วมมือด้วย อาจมีการแทรกแซงหรือมีอิทธิพลต่อการพัฒนาระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยในอนาคต

แนวทางที่ 3 จัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับด้วยตนเอง (Self-Establish)

ในแนวทางที่ 3 เสนอให้ไทยเป็นผู้จัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับด้วยตนเองโดยไม่ร่วมทุนกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศ โดยภายใต้แนวทางนี้จำเป็นต้องมีหน่วยงานหนึ่งของไทย ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานภาครัฐเนื่องจากจะได้รับความน่าเชื่อถือในด้านการดำเนินงานที่เป็นกลางจากหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศมากที่สุด โดยแนวทางในการจัดตั้ง อาทิ

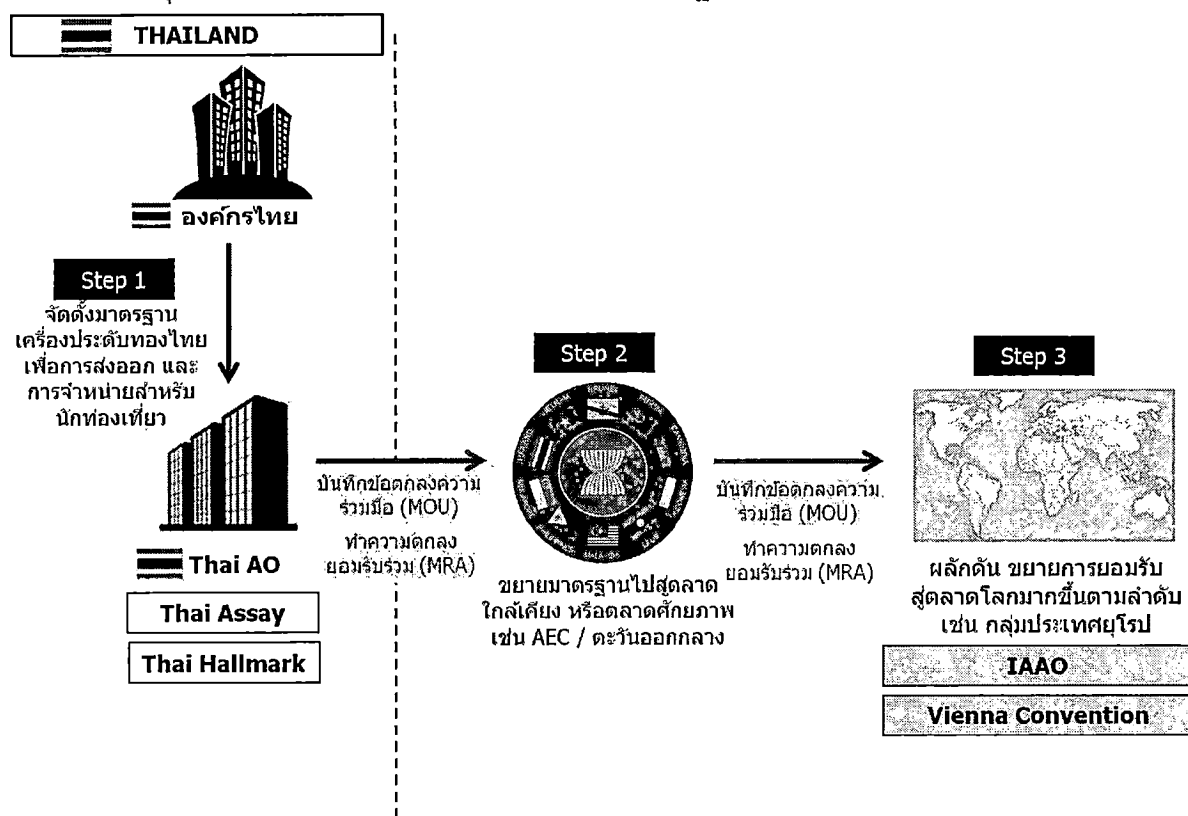
- รัฐบาลจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับขึ้นมาโดยที่ไม่ขึ้นอยู่กับหน่วยงานใด
- รัฐบาลมอบหมายให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นเจ้าภาพในการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับไว้ในช่วงแรก ต่อมาภายหลังจากที่หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับมีความพร้อมมากขึ้น จึงแยกตัวออกมาดำเนินการโดยอิสระ
- รัฐบาลมอบหมายให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับและดำเนินการภายใต้สังกัดของหน่วยงานนั้นเป็นการถาวร

หลังจากที่สามารถจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับได้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ต่อมาจึงเป็นหน้าที่ของบุคลากรภายในหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับในการสร้างพันธมิตรกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศ รวมไปถึงการทำข้อตกลงกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับต่างประเทศ หรือพยายามเข้าร่วมกลุ่มหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน ได้แก่ Hallmarking Convention และ International Association of Assay Offices (IAAO) ต่อไป

ในการเริ่มต้นสร้างพันธมิตรกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศ คณะวิจัยเสนอให้เริ่มต้นจากการดำเนินการภายในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) หรือ AEC โดยการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (Memorandum of Understanding,

MOU) หรือทำข้อตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Agreement, MRA) ในการยอมรับมาตรฐานเครื่องประดับทองรวมถึงตรารับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของประเทศสมาชิก ซึ่ง ณ ขณะนี้มีเพียงสิงคโปร์เพียงประเทศเดียวในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองภายในประเทศ นอกเหนือจากกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้ว การทำข้อตกลงเป็นพันธมิตรกับกลุ่มประเทศในตะวันออกกลาง เช่น บาห์เรน ก็ถือเป็นกลุ่มประเทศที่น่าสนใจ เนื่องจากบาห์เรนเป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์ทางการทูตที่ตึงเครียดอย่างมากกับประเทศไทย อีกทั้งบุคลากรในหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของบาห์เรนก็รู้จักและมีสายสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีฯ ซึ่งเป็นหนึ่งในหน่วยงานที่ให้บริการตรวจความบริสุทธิ์ของเครื่องประดับทองของไทยในปัจจุบัน

ภาพที่ 5.3 : สรุปแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับด้วยตนเอง

หลังจากที่หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยลงนามเป็นพันธมิตรกับประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและตะวันออกกลางเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนถัดไป คือ การผลักดันตรารับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยให้เป็นที่ยอมรับกว้างขวางมากขึ้นในตลาดโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในทวีปยุโรปซึ่งเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำเข้าเครื่องประดับทองของไทย ซึ่งหากสามารถเข้าร่วมกลุ่ม IAAO และ Hallmarking Convention ได้ก็จะช่วยให้ตรารับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองไทยเป็นที่ยอมรับในตลาดโลกได้เร็วขึ้นมาก ท้ายที่สุด คือ การร่วมมือกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองต่างประเทศในการทำให้ผู้บริโภคในต่างประเทศรู้จักและยอมรับตราประทับของไทย

ข้อดีของแนวทางที่ 3

จัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับด้วยตนเอง

- เป็นแนวทางที่มีเงื่อนไขการเริ่มต้นที่น้อยที่สุดเนื่องจากไม่ต้องยุ่งเกี่ยวกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศ และสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นอิสระมากที่สุด
- เป็นแนวทางที่จะช่วยยกระดับมาตรฐานเครื่องประดับของไทยภายในประเทศมากที่สุด
- ถ้าประเทศไทยทำสำเร็จ ก็จะทำให้ไทยสามารถแสดงความเป็นผู้นำด้านมาตรฐานเครื่องประดับทอง (Hallmark) ของอาเซียนได้อย่างเต็มที่

ข้อเสียของแนวทางที่ 3

จัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับด้วยตนเอง

- ในช่วงต้น แนวทางนี้จะไม่สร้างประโยชน์ให้ผู้ประกอบการที่ส่งออกเครื่องประดับ เนื่องจากตราประทับของไทย ยังไม่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ดังนั้นแล้วผู้ประกอบการก็ยังจำเป็นต้องส่งเครื่องประดับของตนไปยังหน่วยงานตรวจรับรองที่ประเทศปลายทางเช่นเดิม
- ประเทศไทยอาจต้องใช้ระยะเวลามากกว่า 10 ปี ตั้งแต่ก่อตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานของไทยจนกระทั่งสามารถทำให้ตราประทับของไทยได้รับการยอมรับในระดับสากล หรือสามารถเข้าร่วม Hallmarking Convention ได้
- แนวทางนี้ให้โอกาสไทยในการเข้าร่วม Hallmarking Convention ต่ำที่สุด เมื่อเทียบกับแนวทางอื่น

5.3.2 สรุปการคัดเลือกแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานของไทย

จาก 3 แนวทางข้างต้น คณะวิจัยได้จัดการประชุมร่วมกับสมาพันธ์อัญมณี เครื่องประดับ และโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย เพื่อระดมสมองและขอความคิดเห็นจากคณะกรรมการของสมาพันธ์ฯ ซึ่งถือเป็นตัวแทนผู้ประกอบการภาคเอกชนในอุตสาหกรรมอัญมณี เครื่องประดับและโลหะมีค่าของไทย จากผลการประชุม ได้ข้อสรุปว่าประเทศไทยควรเริ่มระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองโดยดำเนินการตามแนวทางที่ 2 ในระยะแรก เพื่อให้ไทยได้เริ่มต้นการดำเนินการได้ทันที ซึ่งจะเป็นผลให้ผู้ประกอบการส่งออกเครื่องประดับของไทยได้รับประโยชน์ต่อการส่งออกอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ใช้ประสบการณ์ดำเนินการจากแนวทางที่ 2 เพื่อต่อยอดพัฒนาสู่แนวทางที่ 3 ในระยะต่อมา เมื่อไทยมีความพร้อมในระดับหนึ่งแล้ว

อย่างไรก็ตาม ก่อนการดำเนินการตามแนวทางที่ 2 จำเป็นต้องมีการประเมินต้นทุนและค่าธรรมเนียมที่หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานของไทยจะเรียกเก็บเทียบกับค่าธรรมเนียมที่หน่วยงานตรวจรับรองในประเทศปลายทางเรียกเก็บ ซึ่งหากพบว่าค่าธรรมเนียมของไทยสูงจนไม่ช่วยลดค่าใช้จ่ายให้ผู้ส่งออกไทยก็อาจจะยกเลิกแนวทางนี้และใช้วิธีหาตัวแทนจากฝั่งไทย เช่น ตัวแทนจากสมาพันธ์อัญมณี เครื่องประดับ และโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย ไปเจรจากับหน่วยงานตรวจรับรองของประเทศปลายทางเพื่อขอส่วนลดจากการส่งเครื่องประดับทองไปตรวจจำนวนมากแทน

ในครั้งนี้ คณะวิจัยได้ศึกษาหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศที่น่าสนใจในการดำเนินการตามแนวทางที่ 2 ภายใต้เกณฑ์การคัดเลือก 4 ข้อ ได้แก่

1. เป็นประเทศที่มีการบังคับใช้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทอง
2. เป็นประเทศที่เป็นผู้นำเข้าเครื่องประดับทองหลักของไทย
3. เป็นประเทศที่เป็นสมาชิกใน Hallmarking Convention
4. เป็นประเทศที่มีความสนใจในการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานร่วมกับหน่วยงานของไทย

จากเกณฑ์ข้อ 1-3 พบว่ามี 2 ประเทศที่ผ่านตามเกณฑ์ คือ สหราชอาณาจักร และ สวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าเครื่องประดับทองจากไทยลำดับที่ 4 และ 6 ในปี 2556 ตามลำดับ แต่จากการสัมภาษณ์หน่วยงานตรวจรับรองของทั้ง 2 ประเทศ พบว่า หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานของ สวิตเซอร์แลนด์เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีกฎระเบียบห้ามไม่ให้บุคลากรในหน่วยงานออกไปปฏิบัติงานนอกประเทศ ทำให้หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานของสวิตเซอร์แลนด์ไม่สามารถร่วมมือกับหน่วยงานไทยในการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองแห่งใหม่ได้ สำหรับสหราชอาณาจักรมีหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานทั้งสิ้น 4 แห่ง อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์มีเฉพาะ Edinburgh Assay Office ที่แสดงความสนใจในการดำเนินการตามแนวทางที่ 2 ส่วนหน่วยงานตรวจรับรองอื่นของสหราชอาณาจักรยินดีให้ความร่วมมือเฉพาะในรูปแบบการเป็นที่ปรึกษาหรือช่วยฝึกอบรมบุคลากรให้เท่านั้น ซึ่งการใช้ตราประทับของ Edinburgh Assay Office ก็ได้รับการยอมรับจาก 15 ประเทศเช่นเดียวกับหน่วยงานตรวจรับรองอื่นในสหราชอาณาจักร

บทที่ 6

แนวทางการจัดตั้งหน่วยงาน ตรวจรับรองมาตรฐาน

6.1 ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน

หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน (Assay Office) ที่กล่าวถึง คือ หน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากภาครัฐให้เป็นหน่วยงานกลางผู้ทำหน้าที่ตรวจรับรองมาตรฐานของเครื่องประดับทองของประเทศ โดยเครื่องประดับทองที่ผ่านการตรวจรับรองโดย Assay Office จะได้รับตราประทับ Assay Office Mark เป็นเครื่องหมายยืนยันมาตรฐาน ซึ่งในบางประเทศอาจจะมีหน่วยงานอื่นที่ทำหน้าที่ใกล้เคียงกับ Assay Office เช่น เป็นหน่วยงานภาคเอกชนที่ให้บริการตรวจความบริสุทธิ์ของเครื่องประดับโลหะมีค่า และให้เอกสารแสดงผลการตรวจแก่ผู้ใช้บริการ เป็นต้น

6.1.1 โครงสร้างทั่วไปของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน

ด้วยหน้าที่การทำงานของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานที่เน้นด้านการตรวจและรับรองมาตรฐานเครื่องประดับ ทำให้โครงสร้างของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองโดยทั่วไปจะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. แผนกตรวจสอบความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่า (Assaying Department)
2. แผนกประทับตรารับรองมาตรฐานของเครื่องประดับ (Hallmarking Department)
3. ส่วนงานธุรกรรม

1. แผนกตรวจสอบความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่า (Assaying Department)

เป็นแผนกที่มีลักษณะเป็นห้องปฏิบัติการและทำหน้าที่ในการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของเครื่องประดับที่หน่วยงานได้รับ ตามขั้นตอนที่กำหนด โดยขั้นตอนการตรวจสอบเครื่องประดับทองจะแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) สุ่มตัวอย่างทดสอบ เป็นการสุ่มเลือกชิ้นงานบางส่วนจากชิ้นงานทั้งหมดที่ผู้ประกอบการส่งมาในคราวเดียวกันตามจำนวนที่กำหนดไว้ 2) ตรวจสอบความบริสุทธิ์เบื้องต้น (Screening Test) เป็นการนำตัวอย่างที่สุ่มไว้จากขั้นตอนแรกมาตรวจสอบเบื้องต้นด้วยวิธีที่กำหนด เช่น ตรวจสอบจากการสังเกตด้วยตาเปล่า ตรวจสอบด้วยเครื่อง X-ray Fluorescence เป็นต้น 3) ตรวจสอบความบริสุทธิ์อย่างละเอียด (Assaying) เป็นการสุ่มตัวอย่างที่ผ่านการตรวจสอบความบริสุทธิ์เบื้องต้นแล้วมาตรวจสอบอย่างละเอียด ในกรณีของเครื่องประดับทองจะใช้วิธีการตรวจสอบที่เรียกว่า Cupellation⁴¹ หรือ Fire Assay ซึ่งจะต้องมีการทำลายตัวอย่าง การตรวจสอบด้วยวิธีนี้ถือว่าเป็นการตรวจสอบความบริสุทธิ์โลหะทองคำที่มีความแม่นยำมากที่สุด เป็นวิธีการตรวจสอบที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลและเป็นวิธีที่หน่วยงาน

⁴¹ อ่านรายละเอียดของการตรวจสอบด้วยวิธี Cupellation ได้ในบทที่ 3 หน้า 47

ตรวจรับรองมาตรฐานส่วนใหญ่นิยมใช้เพื่อยืนยันความบริสุทธิ์ของเครื่องประดับทองคำก่อนที่จะส่งไป
แผนกประทับตรา

อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ในหน่วยงานนี้ เช่น ห้องปฏิบัติการที่ตามมาตรฐาน ISO 17025
ชุดเครื่องมือในการตรวจสอบ เช่น เครื่อง X-ray Florescence เต้าเผาและชุดเครื่องมือสำหรับทำ Fire Assay
 เป็นต้น

2. แผนกประทับตรารับรองมาตรฐาน (Hallmarking Department)

หลังจากที่ผ่านการตรวจสอบความบริสุทธิ์แล้ว เครื่องประดับที่ผ่านการตรวจสอบความบริสุทธิ์จะถูก
ส่งต่อมายังแผนกประทับตราเพื่อดำเนินการประทับตรารับรองมาตรฐานต่อไป โดยการประทับตราในปัจจุบัน
จะมีทั้งสิ้น 3 วิธี คือ การประทับตราด้วยมือ (Handmarking) การประทับตราด้วยเครื่อง (Pressmarking)
และการประทับตราด้วยเลเซอร์ (Lasermarking) ซึ่งการประทับตราด้วยเลเซอร์เป็นวิธีการประทับตราที่มี
ต้นทุนสูงที่สุด เนื่องจากใช้เครื่องมือที่มีราคาสูงที่สุด

การประทับตราด้วยมือและการประทับตราด้วยเครื่องมักจะมีต้นทุนไม่ต่างกันมากนัก ในขณะที่
การประทับตราด้วยเลเซอร์จะมีต้นทุนสูงกว่ามาก ทำให้ค่าธรรมเนียมของการประทับตราด้วยเลเซอร์
มักจะถูกคิดแยกออกไปและมีราคาสูงกว่าวิธีอื่น แต่ทั้งนี้ ข้อดีของการประทับตราด้วยเลเซอร์ คือ สามารถ
ประทับตราได้อย่างละเอียด แม่นยำและสร้างความเสียหายแก่ตัวชิ้นงานน้อยที่สุด การลงตราประทับ
ด้วยวิธีเลเซอร์จึงเหมาะกับเครื่องประดับที่มีราคาสูงและต้องการความประณีตในการลงตราประทับ
เพื่อหลีกเลี่ยงโอกาสที่จะเกิดความเสียหายกับชิ้นงาน

อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ในหน่วยงานนี้ คือ ชุดเครื่องสำหรับลงตราประทับ
เช่น เครื่องประทับตรา (Pressmarking) เครื่องประทับตราด้วยเลเซอร์ ชุดหัวตอกสำหรับลงตราประทับ
 เป็นต้น

3. ส่วนงานธุรกรรม

ส่วนงานธุรกรรม ได้แก่ แผนกอื่นๆ ที่ทำหน้าที่ดูแลจัดการงานธุรกรรมของหน่วยงาน เช่น แผนก
ธุรกรรม แผนกการเงิน (หรือบัญชี) แผนกบุคลากร รวมถึงแผนกอื่นที่อาจมีการตั้งขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ
ด้านของหน่วยงาน เช่น แผนกด้านธุรกิจและการตลาด ซึ่งจะพบในหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานที่
ดำเนินการแบบเอกชน เช่น หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานในสหราชอาณาจักร แผนกสถานที่ซึ่งต้องจัดการ
ดูแลสถานที่ให้มีสภาพแวดล้อมต่อการทำงานของหน่วยงานซึ่งต้องใช้ห้องปฏิบัติการที่ได้รับมาตรฐาน ISO
17025 แผนกรักษาความปลอดภัยที่ต้องมีความเข้มแข็งมากเป็นพิเศษ เนื่องจากมีเครื่องประดับที่มีมูลค่ารวม

มหาศาลเข้าออกหน่วยงานอยู่เสมอ เป็นต้น โดยในด้านสถานที่จำเป็นต้องมีการสร้างห้องมั่นคง (Security Room) สำหรับเก็บรักษาเครื่องประดับที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตรวจรับรองและยังไม่ได้ส่งคืนผู้ประกอบการ

6.1.2 ประเภทหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน

จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานของแต่ละประเทศทั่วโลกมีหลายรูปแบบ เช่น หน่วยงานที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชนที่ดำเนินการแบบมูลนิธิหรือไม่แสวงหากำไร องค์กรอิสระ หน่วยงานเอกชนที่มีรัฐเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ และหน่วยงานภาคเอกชนทั่วไป เป็นต้น ดังที่แสดงในตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 : ลักษณะของหน่วยงานตรวจสอบมาตรฐานเครื่องประดับทองในต่างประเทศ และต้นสังกัด หรือหน่วยงานกำกับดูแล

	ประเทศ	ลักษณะของหน่วยงาน (ภาครัฐ / เอกชน)	ต้นสังกัด / หน่วยงานกำกับดูแล
1.	สหราชอาณาจักร	หน่วยงานภาคเอกชน ดำเนินการแบบมูลนิธิ (ไม่แสวงหากำไร)	British Hallmarking Council ดำเนินการในลักษณะขององค์กรอิสระ ไม่สังกัดภายใต้ภาครัฐ แต่งตั้งคณะกรรมการและบุคลากรด้วยระเบียบของตนเอง และได้รับเงินสนับสนุนองค์กรจาก Assay Office ทั้ง 4 แห่ง ⁴²
2.	สวิตเซอร์แลนด์	หน่วยงานภาครัฐ	Swiss Custom Administration ⁴³
3.	ฟินแลนด์	หน่วยงานภาครัฐ (เป็นแผนกหนึ่งของหน่วยงานผู้ดูแลมาตรฐานสินค้าในประเทศ)	Ministry of Employment and the Economy ⁴⁴
4.	นอร์เวย์	หน่วยงานภาครัฐ (เป็นแผนกหนึ่งของหน่วยงานผู้ดูแลมาตรฐานสินค้าในประเทศ)	Ministry of Trade, Industry and Fisheries ⁴⁵
5.	โปแลนด์	หน่วยงานภาครัฐ (เป็นแผนกหนึ่งของหน่วยงานผู้ดูแล)	Minister relevant in the matters of the Economy ⁴⁶

⁴² <https://www.gov.uk/government/organisations/british-hallmarking-council>

⁴³ <http://www.ezv.admin.ch/>

⁴⁴ <http://www.tukes.fi/en>

⁴⁵ <http://www.justervesenet.no/>

⁴⁶ <http://www.gum.gov.pl/en>

	ประเทศ	ลักษณะของหน่วยงาน (ภาครัฐ / เอกชน)	ต้นสังกัด / หน่วยงานกำกับดูแล
		มาตรฐานสินค้าในประเทศ)	
6.	โปรตุเกส	รัฐวิสาหกิจ เป็นแผนกหนึ่งใน Impresa Nacional Casa da Moeda (INCM) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจที่ปฏิบัติหน้าที่เป็น โรงกษาปณ์ โรงพิมพ์ธนบัตร และ Assay Office ของประเทศ	Ministry of Finance ⁴⁷
7.	สวีเดน	รัฐวิสาหกิจ เป็นแผนกหนึ่งใน SP Technical Research Institute of Sweden หรือชื่อเดิม Government Testing Institute ซึ่งเป็นหน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ	ไม่พบข้อมูล
8.	ไอร์แลนด์	หน่วยงานภาคเอกชน (ดำเนินการในลักษณะเดียวกับ Assay Office ในสหราชอาณาจักร)	Department of Jobs, Enterprise and Innovation ⁴⁸
9.	สาธารณรัฐเชค	หน่วยงานภาครัฐ	Ministry of Industrial and Trade of the Czech Republic ⁴⁹
10.	เนเธอร์แลนด์	องค์กรอิสระ	Dutch Accreditation Council ⁵⁰ เป็นองค์กรอิสระภาคเอกชนอยู่ใต้สังกัด กระทรวงการคลัง (Minister of Economic Affairs) ได้รับแต่งตั้งให้เป็นหน่วยงานผู้ให้สิทธิการตรวจสอบ มาตรฐานแห่งชาติ (National Accreditation Body) และดำเนินการโดยไม่แสวงหากำไร
11.	ลัตเวีย	หน่วยงานภาครัฐ	Ministry of Finance ⁵¹
12.	ฮังการี	หน่วยงานภาครัฐ	Ministry of Finance
13.	อิสราเอล	หน่วยงานภาครัฐ (ดูแลมาตรฐานสินค้าอื่นในประเทศ)	Minister of Industry, Trade and Labor ⁵²

⁴⁷ www.incm.pt/

⁴⁸ <http://www.assay.ie/>

⁴⁹ <http://www.puncovniurad.cz/en/>

⁵⁰ www.hallmarking.com, <https://www.rva.nl/en>

⁵¹ <http://www.prove.lv/>

⁵² <http://www.sii.org.il/>

	ประเทศ	ลักษณะของหน่วยงาน (ภาครัฐ / เอกชน)	ต้นสังกัด / หน่วยงานกำกับดูแล
		ด้วย)	
14.	สโลวีเนีย	หน่วยงานภาครัฐ	Ministry of Economic Development and Technology ⁵³
15.	อินเดีย	หน่วยงานภาคเอกชน	Bureau of Indian Standards (BIS) ⁵⁴ เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาภายใต้ Indian Standard Institution Act มีรัฐมนตรีกระทรวง Minister for Consumer Affairs, Food and Public Distribution เป็นประธานคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน
16.	สิงคโปร์	หน่วยงานภาคเอกชน แต่อยู่ในเครือของบริษัทใหญ่ที่ถือหุ้นโดยบริษัทกองทุนของรัฐบาลสิงคโปร์ (TEMASEK Holding)	Singapore Assay Office เป็นแผนกหนึ่งของบริษัท Singapore Test Service (STS) ซึ่ง STS เป็นบริษัทในเครือของ Singapore Technologies Engineering ซึ่งถือหุ้นใหญ่โดย TEMASEK Holding ⁵⁵
17.	บาห์เรน	หน่วยงานภาครัฐ	Ministry of Industry & Commerce ⁵⁶
18.	รัสเซีย	หน่วยงานภาครัฐ	Ministry of Finance of Russia
19.	ไซปรัส	หน่วยงานภาครัฐ	Ministry of Commerce, Industry and Tourism ⁵⁷

จากตารางที่ 6.1 ได้รวบรวมข้อมูลของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองในต่างประเทศรวม 19 ประเทศ โดยประเทศในลำดับที่ 1 - 13 ของตารางเป็นประเทศสมาชิก Hallmarking Convention⁵⁸ ซึ่ง 10 ประเทศจาก 13 ประเทศ มีหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองที่เป็นหน่วยงานภาครัฐหรือเป็นรัฐวิสาหกิจ โดยมีเพียงสหราชอาณาจักร ไอร์แลนด์ และเนเธอร์แลนด์ที่เป็นหน่วยงานอิสระภาคเอกชน สำหรับอีก 6 ประเทศในลำดับที่ 14 - 19 เป็นประเทศที่อยู่นอก Hallmarking ซึ่งพบว่ามีเพียง 2 ประเทศจาก 6 ประเทศที่มีหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองที่เป็นหน่วยงานภาคเอกชน คือ สิงคโปร์และอินเดีย

⁵³ <http://www.mirs.gov.si/en/>

⁵⁴ <http://www.bis.org.in/>

⁵⁵ <http://www.assayoffice.com.sg/>,

⁵⁶ <http://www.moic.gov.bh/>

⁵⁷ <http://www.assay.org.cy>

⁵⁸ ไม่สามารถหาข้อมูลของอีก 6 ประเทศที่เหลือใน Hallmarking Convention ได้ เนื่องจากมีเผยแพร่เฉพาะข้อมูลที่เป็นภาษาท้องถิ่น ไม่มีภาษาอังกฤษ

ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานในต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานภาครัฐมากกว่าภาคเอกชน ซึ่งการที่หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองเป็นหน่วยงานภาครัฐจะมีข้อดีหลายประการ อาทิ ความน่าเชื่อถือ ความเป็นกลางในการดำเนินการ การถือกฎหมายบังคับทางด้านมาตรฐานเครื่องประดับทอง (Hallmarking Act) การประสานงานร่วมกับหน่วยงานรัฐอื่นที่มีส่วนร่วมในระบบมาตรฐานเครื่องประดับทอง อาทิ ศุลกากรและตำรวจ ในทางกลับกันหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองที่เป็นภาคเอกชนจะมีภาพลักษณ์ที่ดีในด้านความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ และการพัฒนาหน่วยงานที่มักจะเป็นไปได้รวดเร็วกว่าหน่วยงานภาครัฐ

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองที่เป็นหน่วยงานภาคเอกชนของแต่ละประเทศก็มีลักษณะขององค์กรที่แตกต่างกัน เช่น หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของสหราชอาณาจักร อินเดียและสิงคโปร์ มีความแตกต่างกัน ดังนี้

- หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับในสหราชอาณาจักรทั้งหมดเกิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยอดีต มีอายุมากกว่า 100 ปี โดยเกิดจากกลุ่มสมาคมช่างทองหรือผู้ค้าทอง (Goldsmith Guild) ในแต่ละเมืองร่วมกันระดมทุนและจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองขึ้นมาในเมืองของตนเอง ซึ่งในปัจจุบัน หน่วยงานตรวจรับรองในสหราชอาณาจักรลดจำนวนลงเรื่อยๆ จนปัจจุบันเหลือเพียง 4 แห่ง และแต่ละแห่งดำเนินการในรูปแบบขององค์กรอิสระที่ไม่แสวงหากำไร และนำผลกำไรที่ได้จากการประกอบกิจการเข้ามาใช้ในการพัฒนางานมาตรฐานเครื่องประดับทองภายในประเทศอีกทอดหนึ่ง
- อินเดียเป็นประเทศที่มีหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองจำนวนมากที่สุดในโลก คือ มากกว่า 250 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งเกิดจากการที่ Bureau of Indian Standards (BIS) ได้เปิดกว้างให้ผู้ประกอบการเอกชนที่ต้องการให้บริการเป็นหน่วยงานตรวจรับรองเข้ามาสมัครเป็นหน่วยงานตรวจรับรองได้ อย่างไรก็ตาม การที่อินเดียเปิดกว้างให้ผู้ประกอบการเข้ามาสมัครเป็นหน่วยงานตรวจรับรองได้ในจำนวนมากขนาดนี้ ทำให้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองและหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของอินเดียมีภาพลักษณ์ที่ไม่น่าเชื่อถือในสายตาของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานในต่างประเทศ เนื่องจากหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศเชื่อว่า BIS ของอินเดียจะไม่สามารถกวดขันให้หน่วยงานตรวจรับรองภายในประเทศทุกแห่งมีมาตรฐานการตรวจรับรองเครื่องประดับทองที่สูงเท่าเทียมกันได้ อีกทั้งหน่วยงานตรวจรับรองบางแห่งยังอาจมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้ประกอบการเครื่องประดับทองและมีการเอื้อประโยชน์ให้แก่กันอย่างไม่เป็นกลางตามที่ควรจะเป็น จากเหตุผลข้างต้น ทำให้อินเดียถูกปฏิเสธจากการสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิก Hallmarking Convention เนื่องจากสมาชิกปัจจุบันไม่เชื่อถือในระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองและหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของอินเดีย

- หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของสิงคโปร์ แม้ว่าจะเป็นหน่วยงานภาคเอกชน แต่ก็ยังเป็นหน่วยงานภาคเอกชนที่มีกองทุนของรัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ (TEMASEK Holding) ทำให้หน่วยงานตรวจรับรองของสิงคโปร์เป็นหน่วยงานเอกชนที่มีภาครัฐเป็นเจ้าของ ไม่ได้มีลักษณะเป็นหน่วยงานภาคเอกชนอย่างเต็มตัวเหมือนกับในกรณีของอินเดีย

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การเปิดกว้างให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนสามารถสมัครเข้ามาดำเนินการเป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองจำนวนมากแบบประเทศอินเดียเป็นแนวทางที่สากลไม่ยอมรับ แม้จะเป็นแนวทางที่สามารถขยายจำนวนหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานภายในประเทศได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้บริการได้อย่างทั่วถึง ซึ่งเหมาะกับประเทศที่มีขนาดใหญ่อย่างเช่นอินเดีย แต่เมื่อต้องการความร่วมมือกับต่างชาติเพื่อใช้ประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศ ก็จะไม่ได้รับการยอมรับเนื่องจากขาดความน่าเชื่อถือ

ดังนั้น ข้อเสนอที่ได้จากข้อมูลข้างต้น คือ การให้หน่วยงานภาครัฐเข้าทำหน้าที่เป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจะเป็นแนวทางที่มีแนวโน้มที่จะได้ประโยชน์ในระยะยาว เมื่อถึงเวลาที่ต้องการสร้างความร่วมมือทางด้านมาตรฐานเครื่องประดับทองกับต่างชาติมากกว่าการให้หน่วยงานภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการหน้าที่นี้ และหากตัดสินใจว่าจะให้ผู้ประกอบการเอกชนเข้ามาดำเนินการเป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทอง การคัดเลือกหน่วยงานเอกชนเพียงหน่วยงานเดียวก็จะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด

6.1.3 คุณสมบัติสำคัญของหน่วยงานตรวจรับรองที่ดี

คุณสมบัติสำคัญของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน ไม่ว่าจะในกรณีที่หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานภาคเอกชน มีดังนี้

1. เป็นหน่วยงานภาครัฐบาล หรือ หน่วยงานภาคเอกชนที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการโดยรัฐบาล
2. มีความพร้อมทางด้านบุคลากร เช่น มีบุคลากรที่มีความรู้ในด้านการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของโลหะทองคำเพียงพอต่อการให้บริการตรวจรับรอง
3. มีเครื่องมือ และห้องปฏิบัติการสำหรับการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของโลหะทองคำที่ได้มาตรฐาน โดยห้องปฏิบัติการที่ใช้ต้องได้รับมาตรฐาน ISO 17025

4. หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานต้องมีอิสระในการดำเนินการ และ ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเครื่องประดับทอง เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นกลางได้มากที่สุด
5. มีศักยภาพเพียงพอที่จะรองรับอุปสงค์หรือความต้องการในการตรวจรับรองเครื่องประดับทองของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม
6. ในกรณีที่มีมากกว่า 1 สาขา หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานต้องสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ทั้งผู้ประกอบการภายในประเทศและหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานในต่างประเทศได้ว่าจะสามารถควบคุมคุณภาพของทุกสาขาได้เทียบเท่าสาขาหลัก

6.2 หน่วยงานศักยภาพที่เหมาะสม ในการดำเนินการเป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน เครื่องประดับทองของประเทศไทย

ในการคัดเลือกหน่วยงานที่เหมาะสมในการดำเนินการเป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองในประเทศไทย คณะวิจัยได้สำรวจและเสาะหาหน่วยงานที่มีคุณสมบัติขั้นต้นคือ เป็นหน่วยงานในประเทศไทยที่มีศักยภาพในการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของโลหะทองคำ ซึ่งผลการสำรวจพบว่า ณ ปัจจุบันมีหน่วยงานในประเทศไทยจำนวนไม่มากนักที่มีศักยภาพดังกล่าว โดยหน่วยงานภาครัฐที่ให้บริการดังกล่าว ได้แก่ สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่ ในขณะที่หน่วยงานภาคเอกชน แม้ว่าจะมีหลายบริษัทที่มีบุคลากรและเครื่องมือที่สามารถตรวจสอบความบริสุทธิ์ของทองคำได้ แต่ส่วนมากเน้นใช้งานเฉพาะภายในบริษัทตนเอง และมีเพียงน้อยรายที่เปิดให้บริการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของทองคำแก่ภายนอก เช่น บริษัท Bangkok Assay Office จำกัด และบริษัท Umicore Precious Metal (Thailand) จำกัด เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งให้บริการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของโลหะทั่วไปและโลหะปนเปื้อนในตัวอย่างทดสอบ แต่บริการของหน่วยงานเหล่านี้จะเน้นไปที่กลุ่มผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมการผลิตภาคอื่นมากกว่ากลุ่มผู้ประกอบการเครื่องประดับทองจึงไม่เข้าข่ายหน่วยงานที่เหมาะสม

ดังนั้น คณะวิจัยจึงจะขอคัดเลือกหน่วยงานที่เหมาะสมในการดำเนินการเป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของประเทศไทยจากหน่วยงานที่มีศักยภาพในการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่าทั้ง 4 หน่วยงาน ได้แก่

1. สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
2. กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่
3. บริษัท Bangkok Assay Office จำกัด
4. บริษัท Umicore Precious Metal (Thailand) จำกัด

6.2.1 ข้อมูลหน่วยงานที่มีศักยภาพ ในการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่า

สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)⁵⁹

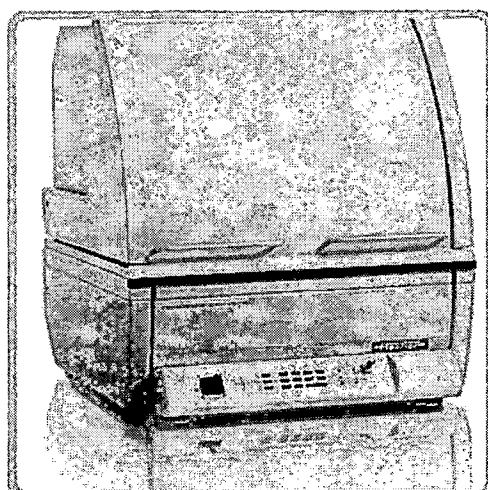
สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีรูปแบบการบริหารขององค์การมหาชน ถูกจัดตั้งขึ้นมาในปี 2546 ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ

(องค์การมหาชน) โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และมีคณะกรรมการบริหารสถาบันที่มาจากทั้งหน่วยงานภาครัฐ อาทิ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่ กรมทรัพยากรธรณี และทั้งที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชน

ทั้งนี้ การจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) อยู่ภายใต้วัตถุประสงค์สำคัญ คือ เพื่อเป็นหน่วยงานส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ เพื่อเป็นหน่วยงานตรวจรับรองคุณภาพอัญมณี เครื่องประดับและโลหะมีค่า เพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ และเพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

จากการสัมภาษณ์สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พบว่า ณ ขณะนี้ทางสถาบันฯ ได้ให้บริการตรวจสอบเครื่องประดับทองคำด้วยเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยกับห้องปฏิบัติการของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองคำในทวีปยุโรป เช่น สามารถตรวจสอบความบริสุทธิ์เบื้องต้นด้วยเครื่อง X-Ray Fluorescence และสามารถตรวจวิเคราะห์ความบริสุทธิ์ของเครื่องประดับทองคำด้วยวิธี Cupellation

เครื่อง X-Ray Florescence

⁵⁹ <http://www.git.or.th/>

(Fire Assay) และวิธี ICP นอกจากนั้น ยังมีเครื่องมือและเทคโนโลยีสำหรับตรวจสอบความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่าอื่น เช่น ตรวจสอบความบริสุทธิ์ของโลหะเงินด้วยวิธี Titration และตรวจสอบความบริสุทธิ์ของโลหะแพลทินัม (ทองคำขาว) ด้วยวิธี ICP ซึ่งหลังจากที่ทางสถาบันฯ ตรวจสอบเครื่องประดับเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จะออกไปแสดงผลการทดสอบเป็นหลักฐานการตรวจสอบให้แก่ผู้ใช้บริการต่อไป

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่⁶⁰

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่ (กพร.) เป็นหน่วยงานที่เริ่มต้นขึ้นตั้งแต่สมัย ร. 5 ภายใต้ชื่อกรมราชโลหกิจและภูมิวิทยา มีหน้าที่ดูแลการทำเหมืองแร่ การออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการตรวจหาแร่และการทำเหมืองภายในประเทศและอยู่ภายใต้กระทรวงเกษตรธิการ (ณ สมัยนั้น) ต่อมาจึงมีการเปลี่ยนชื่อกรมและสังกัดของกรมหลายครั้งจนเปลี่ยนมาใช้ชื่อในปัจจุบันเมื่อปี 2545 ภายใต้สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม แต่ยังคงดำเนินการเดิม คือ ดูแลการทำเหมืองแร่ แร่ การออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการตรวจหาแร่และการทำเหมืองภายในประเทศ

ณ ปัจจุบันกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่ได้เปิดให้บริการด้านงานวิเคราะห์ คือ รับตรวจสอบแร่ หิน ดิน ทราย และความบริสุทธิ์ของโลหะให้แก่ผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตาม จากการตรวจสอบ พบว่ากรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่รับตรวจสอบความบริสุทธิ์ของโลหะ 4 ชนิดเท่านั้น คือ ดีบุก ตะกั่ว พลวงและทองแดง แต่ไม่รับตรวจสอบความบริสุทธิ์ของทองคำ อีกทั้งกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่ยังรับตรวจเฉพาะตัวอย่างที่เป็นแร่เท่านั้นไม่ได้รับตรวจตัวอย่างที่ขึ้นรูปเป็นเครื่องประดับ

บริษัท Bangkok Assay Office จำกัด⁶¹

บริษัท Bangkok Assay Office ก่อตั้งขึ้นในปี 2528 ภายใต้เป้าหมายเริ่มต้นเพื่อดำเนินธุรกิจสนับสนุนผู้ส่งออกในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับโดยเฉพาะ อาทิ ให้บริการตรวจสอบคุณภาพ (ความบริสุทธิ์) เครื่องประดับทองรวมถึงโลหะมีค่าต่างๆ จำหน่ายเครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ตัวอย่างสินค้าที่บริษัทจำหน่าย เช่น น้ำประสานทอง อัลลอยที่เป็นวัตถุดิบ

⁶⁰ <http://www.dpim.go.th/>

⁶¹ วีดีโอบรรยายข้อมูลบริษัท Bangkok Assay Office จาก <https://www.youtube.com/watch?v=3k6LBHlrTD8>

ในการผลิตตัวเชื่อมต่อของเครื่องประดับอย่างตะขอ เครื่องจักรที่จำเป็นในอุตสาหกรรม เครื่องหลอมโลหะ เป็นต้น แต่ในปัจจุบันบริษัทก็ได้มีการเติบโตและขยายธุรกิจมากขึ้นจนเป็นการดำเนินการแบบครบวงจร เริ่มตั้งแต่การให้บริการหลอมโลหะมีค่า การตรวจสอบความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่า การจำหน่ายเครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้ในอุตสาหกรรม ไปจนถึงการจำหน่ายเครื่องประดับสำเร็จรูป

ปัจจุบัน บริษัท Bangkok Assay Office มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่จังหวัดสมุทรปราการ มีโรงงานของตนเอง 2 แห่ง คือ นิคมอุตสาหกรรมอัญธานีและราชบุรี โดยโรงงานที่ราชบุรีจะเน้นให้บริการในส่วนของโลหะทองแดงโดยเฉพาะ และมีสำนักงานขาย 2 สาขา คือ สาขาสุรวงศ์และสาขาเจริญกรุง

บริษัท Umicore Precious Metal (Thailand) จำกัด⁶²

บริษัท Umicore Precious Metal (Thailand) จำกัดเป็นบริษัทในเครือ Umicore ซึ่งมีสำนักงานใหญ่ที่กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม และมีสาขากระจายทั่วโลก Umicore เป็นบริษัทที่เน้นให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีโลหะเคมีในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะ

ในอุตสาหกรรมเครื่องประดับ อุตสาหกรรมยานยนต์ และอุตสาหกรรมแบตเตอรี่ เป็นต้น บริษัท Umicore Precious Metal (Thailand) จำกัด จัดทะเบียนธุรกิจครั้งแรกในปี 2536 โดยบริษัทมีความชำนาญในการแยกสกัดโลหะมีค่า หลอมโลหะ (ทั้งที่เป็นกลุ่มโลหะมีค่าและโลหะอื่น) ทดสอบโลหะมีค่า ที่ตั้งของบริษัทตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมอัญธานี

6.2.2 สรุปหน่วยงานศักยภาพที่เหมาะสม ตามความคิดเห็นของคณะวิจัย

จากข้อมูลข้างต้น คณะวิจัยได้พิจารณาพบว่า สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญธานีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานที่มีความเหมาะสมในการรับหน้าที่เป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานของไทย (Thai Assay Office) มากที่สุด เนื่องจากเป็นหน่วยงานเดียวที่มีความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากร เครื่องมือ มีพันธกิจที่ตรงกับการดำเนินงานของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทอง อีกทั้งมีภาพลักษณ์ความเป็นกลางมากที่สุด ในขณะที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่ แม้จะมีศักยภาพ แต่มีพันธกิจและหน้าที่ที่ไม่ตรงกับการดำเนินหน้าที่เป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับสำหรับผู้ประกอบการภาคเอกชน แม้จะมีศักยภาพและความชำนาญการในการรับหน้าที่เป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน แต่ก็มีภาพลักษณ์ด้านความเป็นกลางที่ต่ำกว่าสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญธานีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ที่เป็นหน่วยงานภาครัฐและเชื่อได้ว่าไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญธานีและเครื่องประดับอย่างแท้จริง

⁶² <http://www.umicore.co.th/>

6.3 กฎหมายที่ควรมีสำหรับการสร้างมาตรฐาน เครื่องประดับทองและหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย

6.3.1 โครงสร้างกฎหมายมาตรฐานเครื่องประดับทอง

การจัดตั้งมาตรฐานเครื่องประดับทองจำเป็นต้องมีการออกกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองเครื่องหมายมาตรฐานเครื่องประดับทอง หรือที่เรียกว่า Hallmarking Act โดยจากผลการศึกษา Hallmarking Act ของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ซึ่งถือเป็นหนึ่งในประเทศต้นแบบที่ใช้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองภาคสมัครใจ ผลการศึกษาระเบียบของ Hallmarking Convention ที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นข้อตกลงร่วมระหว่างชาติสมาชิก และผลการศึกษากฎหมายของไทย ทำให้ได้ผลสรุปว่า การจัดทำร่างกฎหมายด้านมาตรฐานเครื่องประดับทอง ควรจะมีเนื้อหาครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

หัวข้อ	รายละเอียด															
1. นิยาม	<p>เป็นส่วนที่ใช้กำหนดนิยามต่างๆ ที่จะบัญญัติในกฎหมาย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชนิดของเครื่องประดับที่สามารถขอรับรองมาตรฐานได้ เช่น เครื่องประดับทอง เครื่องประดับเงิน เครื่องประดับแพลทินัม เครื่องประดับโลหะผสม เครื่องประดับโลหะเคลือบ เป็นต้น - ค่าความบริสุทธิ์ของโลหะมีค่าชนิดต่างๆ ที่สามารถขอรับรองมาตรฐานได้ โดยโลหะมีค่าแต่ละชนิดอาจมีมาตรฐานความบริสุทธิ์ที่แตกต่างกันก็ได้ ดังตัวอย่างด้านล่าง⁶³ <table style="margin-left: 40px;"> <tr> <td>ทอง</td> <td>585(14K)</td> <td>750(18K)</td> <td>916(22K)</td> <td>999(24K)</td> </tr> <tr> <td>เงิน</td> <td>800</td> <td>925</td> <td>958</td> <td>999</td> </tr> <tr> <td>แพลทินัม</td> <td>850</td> <td>900</td> <td>950</td> <td>999</td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> - ชนิดของตราประทับที่จะใช้ เช่น ตราประจำหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน ตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ของชิ้นงาน ตราประจำตัวของผู้ประกอบการ ตราประทับของหน่วยงานต่างประเทศ รวมถึงตราทางเลือกอื่นๆ (Optional Mark) ที่กำหนดขึ้น - ชิ้นส่วนต่างๆ ของเครื่องประดับที่จำเป็นต้องอ้างถึงในการตรวจ 	ทอง	585(14K)	750(18K)	916(22K)	999(24K)	เงิน	800	925	958	999	แพลทินัม	850	900	950	999
ทอง	585(14K)	750(18K)	916(22K)	999(24K)												
เงิน	800	925	958	999												
แพลทินัม	850	900	950	999												

⁶³ ตัวอย่างระดับความบริสุทธิ์เป็นที่ยกมาใช้เพื่อประกอบความเข้าใจเท่านั้น ซึ่งคณะวิจัยขอเสนอให้กำหนดระดับความบริสุทธิ์มาตรฐานลงในกฎหมายควรผ่านประชาพิจารณ์หรือได้รับความเห็นชอบจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมก่อนประกาศใช้

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>2. ระเบียบด้านการประทับตรา รับรองมาตรฐาน</p>	<p>รับรองมาตรฐาน เช่น ส่วนเชื่อม ส่วนยึดติด</p> <p>เป็นส่วนที่กำหนดระเบียบการประทับตรา เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้ประกอบการสามารถเลือกที่จะส่งชิ้นงานไปประทับตราประจำหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน (Assay Office Mark) ได้ตามความสมัครใจ - ให้เครื่องประดับทุกชิ้นต้องมีตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ (Fineness Mark) และ ตราประจำตัวผู้ประกอบการ (Responsibility Mark) ก่อนจำหน่าย⁶⁴ - หน่วยงานผู้มีอำนาจในการประทับตรา เช่น กำหนดให้หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเท่านั้น ที่สามารถลงตราประจำตัวหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานได้ ในขณะที่ผู้ลงตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ และตราประจำตัวของผู้ประกอบการ อาจเป็นการประทับตราจากประกอบการเอง หรือ หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานก็ได้ - ระบุขนาดของตราประทับ - ขั้นตอนในการตรวจสอบมาตรฐานและประทับตรา - ระเบียบการขึ้นทะเบียนตราประจำตัวของผู้ประกอบการ รวมถึงอายุและการต่ออายุของตรา ซึ่งตราประจำตัวของผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนแล้วจะได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายฉบับนี้ - ข้อกำหนดในการประทับตราทั่วไป เช่น ต้องประทับในตำแหน่งที่เห็นได้ชัด และตราประทับต้องชัดเจน มีขนาดอยู่ในช่วงที่กำหนด และตัวตราประทับต้องไม่ลบเลือนได้ง่าย เป็นต้น
<p>3. บทบาทหน้าที่และอำนาจของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กำหนดหน่วยงานและบุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - รัฐมนตรี และ กระทรวงที่จะมีหน้าที่ดูแลกฎหมายฉบับนี้ - ชื่อหน่วยงานผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน (Thai Assay Office) และอำนาจ หน้าที่ที่หน่วยงานนี้สามารถทำได้ - รายชื่อหน่วยงาน บุคลากรที่มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายนี้ เช่น หน่วยงานที่มีอำนาจในการเข้าตรวจสอบผู้ต้องสงสัยว่าจะกระทำความผิด หน่วยงานที่มีอำนาจจับผู้กระทำความผิดตามกฎหมายฉบับนี้ เป็นต้น - กำหนดอำนาจของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายฉบับนี้

⁶⁴ ข้อกำหนดนี้เป็นเพียงตัวอย่าง ในการร่างกฎหมายจริงอาจจะกำหนดให้มีการบังคับในส่วนนี้หรือไม่ก็ได้

หัวข้อ	รายละเอียด
4. ระเบียบข้อบังคับและบทลงโทษ	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดข้อห้ามและบทลงโทษกรณีที่มีการกระทำความผิดต่อการใช้ตรามาตรฐาน เช่น การปลอมแปลงตราประทับ การใช้ตราประทับปลอม การทำเครื่องมือในการใช้ลงตราประทับปลอม เป็นต้น - ควรระบุตัวกฎหมายให้มีการคุ้มครองตรารับรองมาตรฐานทั้งของไทยและตรามาตรฐานของต่างประเทศเพื่อเป็นการปูทางในการเข้าร่วม Hallmarking Convention ในอนาคต
5. ค่าธรรมเนียม	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุค่าธรรมเนียมของการตรวจรับรองและลงตราประทับ

6.3.2 หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายมาตรฐานเครื่องประดับทอง

จากการศึกษากฎหมายที่มีลักษณะใกล้เคียง เช่น พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พบว่า หน่วยงานหลักที่จะมีอำนาจบังคับใช้กฎหมายเหล่านี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ในฐานะผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการเข้าค้นและจับกุมผู้กระทำความผิด โดยมีเจ้าของเครื่องหมายการค้าหรือลิขสิทธิ์เป็นผู้ร้องทุกข์และชี้มูลความผิดของผู้กระทำความผิดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าดำเนินการ ซึ่งตามกฎหมาย เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถดำเนินการจับกุมได้โดยไม่มีการร้องทุกข์ หรือดำเนินโดยพลการไม่มีเจ้าทุกข์หรือตัวแทนจากเจ้าทุกข์เข้าร่วมการจับกุมด้วย และในขณะเดียวกัน เจ้าทุกข์ก็ไม่สามารถดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดหรือลงโทษผู้กระทำความผิดได้ด้วยตนเอง แม้แต่ในกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ลงพื้นที่ตรวจจับร้านทองผู้กระทำความผิดตามกฎหมายฉลาก ก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (บก.ปคบ.) ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่ด้านการคุ้มครองผู้บริโภคโดยตรง

นอกจากนั้น แม้ว่ากฎหมายไทยบางส่วนจะมีการให้อำนาจหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ตำรวจให้สามารถเข้าตรวจจับและลงโทษผู้กระทำความผิดได้ แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่งจาก บก.ปคบ. ได้ให้ความเห็นว่า หน่วยงานเหล่านั้นจะมีอำนาจในการตรวจจับโดยไม่ต้องพึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ก็มักจะประสานหรือขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเข้าตรวจค้นและจับกุม เนื่องด้วยเกรงว่าฝั่งผู้สงสัยว่ากระทำความผิดจะแสดงความไม่พอใจและมีการตอบโต้มากกว่ากรณีที่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าช่วยเหลือในการจับกุมด้วย

ดังนั้นแล้ว คณะวิจัยจึงมีความเห็นว่า หากไทยมีการกำหนดกฎหมาย Hallmark ขึ้นในอนาคต ก็อาจมีลักษณะเช่นเดียวกับกฎหมายข้างต้น คือ มีการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในการเป็นหน่วยงานหลักในการเข้าดำเนินการตรวจค้น จับกุมและลงโทษผู้กระทำความผิด ส่วนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

เช่น หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย (Thai Assay Office) สมาพันธ์อัญมณีเครื่องประดับและโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย หรือสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ก็สามารถเป็นตัวแทนโจทก์หรือเจ้าทุกข์ในการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีในกรณีที่มีผู้กระทำความผิด แม้ว่าการบังคับใช้กฎหมายมาตรฐานเครื่องประดับทองดังที่ได้เสนอมามีความแตกต่างจากการบังคับใช้กฎหมายมาตรฐานเครื่องประดับทองของบางประเทศใน Hallmarking Convention ที่อาจให้อำนาจหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ตำรวจ เช่น หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานประจำประเทศ หรือหน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคของรัฐ ให้สามารถตรวจจับผู้กระทำความผิดได้ด้วยตนเอง แต่ทั้งนี้ ลักษณะการบังคับใช้กฎหมายก็อาจมีความแตกต่างไปตามวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ เช่นกัน

บทที่ 7

แนวทางการสร้างระบบมาตรฐาน
เครื่องประดับทองในประเทศไทย

7.1 โครงสร้างระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย

การพัฒนามาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยจำเป็นต้องมีโครงสร้างการดำเนินการ การกำหนดแผนงานต่างๆ การกำหนดหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลัก และหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนงานและการดำเนินการต่างๆ ให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว ซึ่งคณะวิจัยได้พิจารณานำเสนอโครงสร้างแผนงานที่เกี่ยวข้องภายใต้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย และตัวอย่างของหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการภายใต้แผนงานต่างๆ เพื่อเริ่มต้นดำเนินการระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย ดังนี้

ภาพที่ 7.1 : โครงสร้างระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย

หน่วยงานเจ้าภาพ ทำหน้าที่เสมือนองค์กรกลางในการบริหารจัดการและดำเนินงานหลักของระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย โดยมีหน้าที่หลักในการผลักดัน ประสานแผนงานกับหน่วยงานหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการต่างๆ ตามแผนงาน ทั้งนี้ แผนงานหลัก และหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนงานที่คณะวิจัยนำเสนอ ประกอบด้วย

1. การผลักดันผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมให้เข้าร่วมในระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย ในช่วงระยะเริ่มต้นควรเน้นผลักดันกับกลุ่มผู้ส่งออกเครื่องประดับทองเป็นหลัก ซึ่งจำเป็นต้องเริ่มจากการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์และโอกาสที่ผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมเครื่องประดับในภาพรวมจะได้รับจากการเข้าร่วมในระบบมาตรฐาน

ตัวอย่างหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ได้แก่

- สมาพันธ์อัญมณี เครื่องประดับ และโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย
- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
- ผู้ประกอบการเครื่องประดับทองของไทย ได้แก่ ผู้ผลิตเครื่องประดับทอง ผู้ส่งออกเครื่องประดับทอง ผู้จัดจำหน่ายเครื่องประดับทอง

2. การจัดการระบบทะเบียนและตราสัญลักษณ์ต่างๆ

แผนงานในส่วนนี้จะครอบคลุมถึงการตรวจสอบรายละเอียดของผู้ประกอบการ การให้คำแนะนำในการออกแบบตราสัญลักษณ์ประจำตัวผู้ประกอบการ (Responsibility Mark / Sponsor Mark) การลงทะเบียนและการจัดการผู้ประกอบการที่เข้าร่วมในระบบ นอกจากนี้ ยังรวมถึงการออกแบบตราสัญลักษณ์หน่วยงานตรวจรับรอง (Assay Office / National Mark) และตราสัญลักษณ์แสดงความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะมีค่า (Fineness Mark) รวมทั้งดำเนินการจดทะเบียนตราสัญลักษณ์ต่างๆ

ตัวอย่างหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ได้แก่

- สมาพันธ์อัญมณี เครื่องประดับ และโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย

3. การตรวจสอบและประทับตราสัญลักษณ์

แผนงานในส่วนนี้ประกอบด้วย การตรวจสอบชิ้นงานโลหะมีค่า การประทับตราสัญลักษณ์ และการดำเนินงานด้านวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและประทับตรา ซึ่งเป็นแผนงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับ (Assay Office) โดยตรง ซึ่งแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานและหน่วยงานที่เหมาะสม คณะวิจัยได้กล่าวรายละเอียดไว้แล้วในบทที่ 5

4. การยกระดับความน่าเชื่อถือสู่ต่างประเทศ

ไทยจำเป็นต้องมีการพัฒนายกระดับความน่าเชื่อถือไปสู่ตลาดต่างประเทศ โดยสามารถดำเนินการภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ (ทวิภาคี/พหุภาคี) เช่น บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) หรือทำความตกลงยอมรับร่วม (MRA) กับประเทศในอาเซียน หรือขยายไปยังตลาดศักยภาพ เช่น ตลาดตะวันออก

กลาง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังต้องมีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์มาตรฐานของไทยสู่ระดับนานาชาติ ซึ่งคณะวิจัยจะกล่าวรายละเอียดในหัวข้อ 7.2 ต่อไป

ตัวอย่างหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ได้แก่

- สมาพันธ์อัญมณี เครื่องประดับ และโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย
- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
- หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับของไทย (Thai Assay Office)

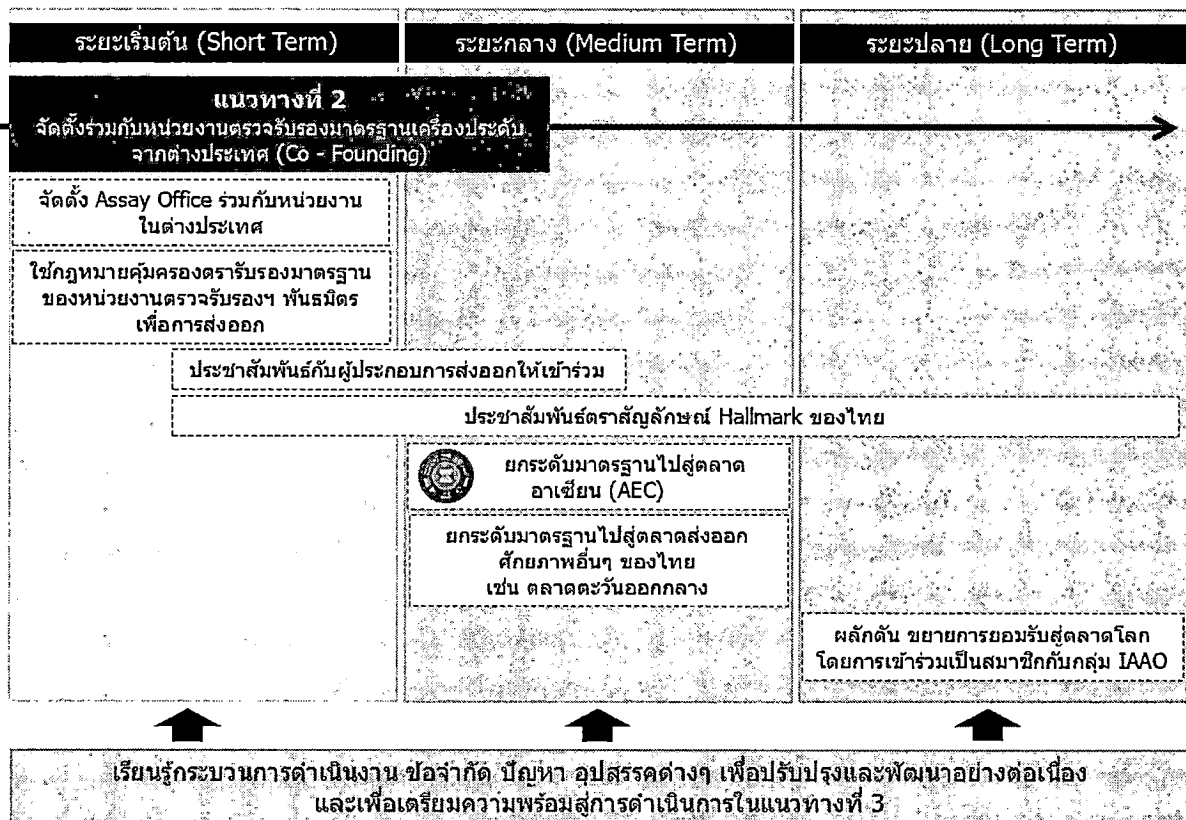
ทั้งนี้ จากการทบทวนหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ คณะวิจัยพบว่า สมาพันธ์อัญมณี เครื่องประดับ และโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพในการดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพ เนื่องจากสมาพันธ์ฯ มีความพร้อมและมีเจตจำนงอย่างชัดเจนในการผลักดันให้เกิดมาตรฐานเครื่องประดับของไทยอย่างเป็นรูปธรรม โดยปัจจุบันสมาพันธ์ถือเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไทย มีการดำเนินงานอย่างเข้มแข็งและเป็นเอกภาพ เนื่องจากเป็นสมาพันธ์ที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันระหว่างสถาบันและสมาคมในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ 7 สมาคม ได้แก่ สมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและเครื่องประดับ สมาคมเพชรพลอยเงินทอง สมาคมผู้ค้าอัญมณีและเครื่องประดับจันทบุรี สมาคมผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับจันทบุรี สมาคมการค้าเพชรและพลอยอินเดียน-ไทย สมาคม Tamil Muslim Association in Thailand และสถาบันพัฒนาทองคำ

การดำเนินงานของสมาพันธ์ฯ ในปัจจุบันเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสานความร่วมมือของพันธมิตรให้มีศักยภาพในการพัฒนา เพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจและการค้าให้กับอุตสาหกรรมอัญมณี เครื่องประดับ และโลหะมีค่า นอกจากนี้ ยังมีการขับเคลื่อนให้ไทยเป็นศูนย์กลางการค้าอัญมณีและเครื่องประดับโลก รวมถึงเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เป็นอุปสรรคทางการค้าโดยมีการนำเสนอให้ภาครัฐพิจารณาแก้ไขปัญหาระเบียบและกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคในทางการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นการรองรับประเทศไทยก้าวสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community (AEC)) ในปลายปี 2558 นอกจากนี้ ในการผลักดันระบบมาตรฐาน Hallmark ที่เป็นภาคสมัครใจนั้น จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจและอาศัยความร่วมมือจากผู้ประกอบการและหน่วยงานภาคส่วนต่างๆ จำนวนมาก ซึ่งทางสมาพันธ์ฯ เป็นหน่วยงานที่มีจำนวนผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเป็นสมาชิกมากที่สุด พร้อมทั้งยังมีเครือข่ายกับหน่วยงานลักษณะเดียวกันในต่างประเทศ ดังนั้น โอกาสที่จะสร้างความร่วมมือและผลักดันให้เกิดการดำเนินงานในระบบมาตรฐาน Hallmark อย่างเป็นรูปธรรมจึงมีความเป็นไปได้สูง

7.2 แนวทางการดำเนินงานภายใต้ระบบมาตรฐาน เครื่องประดับทองของไทย

ในการนำเสนอและวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองเพื่อการส่งออก (บทที่ 5 หัวข้อ 5.3) คณะวิจัยได้ข้อสรุปว่า แนวทางการดำเนินงานภายใต้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยควรดำเนินการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานในแนวทางที่ 2 (จัดตั้งร่วมกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศ : Co-Founding) ในระยะแรก เพื่อให้ไทยได้เริ่มต้นการดำเนินการได้ทันที ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประกอบการส่งออกเครื่องประดับทองไทยได้รับประโยชน์ต่อการส่งออกอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ใช้ประสบการณ์ดำเนินการจากแนวทางที่ 2 เพื่อต่อยอดพัฒนาสู่แนวทางที่ 3 (จัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับด้วยตนเอง : Self-Establish) ในระยะต่อมา เมื่อไทยมีความพร้อมในระดับหนึ่งแล้ว ซึ่งคณะวิจัยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะตามภาพที่ 7.2

ภาพที่ 7.2 : แนวทางการดำเนินงานภายใต้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย

ทั้งนี้ การดำเนินการหลักของแนวทางที่ 2 การจัดตั้งร่วมกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน เครื่องประดับจากต่างประเทศ (Co-Founding) จำเป็นต้องมีการเจรจารายละเอียดการลงทุน เงื่อนไขการ ดำเนินการต่างๆ ทั้งทางด้านเทคนิคและด้านการตลาดภายใต้ข้อตกลงระหว่างหน่วยงานไทยและหน่วยงาน ตรวจรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศ (Assay Office) ซึ่งจะอยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานในระยะเริ่มต้น สำหรับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศที่น่าสนใจในการดำเนินการตามแนวทางที่ 2 คณะวิจัยได้ข้อสรุปในบทที่ 5 หัวข้อที่ 5.3.2 คือ Edinburgh Assay Office หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐาน จากสหราชอาณาจักรที่แสดงความสนใจในการร่วมมือกับหน่วยงานไทยตามแนวทางนี้

สำหรับในด้านกฎหมาย ไทยสามารถอิงกฎหมายคุ้มครองตรารับรองมาตรฐานของหน่วยงานตรวจ รับรองฯ พันธมิตรเพื่อการส่งออกได้ และสามารถใช้อิงกฎหมายเทียบเคียง เช่น พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ เป็นต้น เข้ามาใช้ประกอบการดำเนินงาน โดยยังไม่จำเป็นต้องเร่งผลักดันออกกฎหมาย Hallmark ซึ่งถือเป็นข้อดีของการดำเนินการตามแนวทางที่ 2 ที่ทำให้เกิดความรวดเร็วในการดำเนินการ และเป็นผลให้ผู้ประกอบการส่งออกเครื่องประดับของไทยได้รับประโยชน์ต่อการส่งออกอย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้ เพื่อให้ระบบมาตรฐานของไทยเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม และหน่วยงานตรวจรับรอง มาตรฐานสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง หน่วยงานเจ้าภาพจำเป็นต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์ผลักดัน ให้ผู้ประกอบการส่งออกเครื่องประดับของไทยในอุตสาหกรรมเข้าร่วมในระบบ และประชาสัมพันธ์ ตราสัญลักษณ์มาตรฐานไทยให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง

ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินงานสำคัญ คือ การดำเนินงานเพื่อยกระดับมาตรฐานเครื่องประดับของไทย และตราสัญลักษณ์มาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ มีรายละเอียดดังนี้

แนวทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับมาตรฐานเครื่องประดับทอง ไทยให้เป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ

การยกระดับมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยให้เป็นที่รู้จัก และมีการยอมรับในต่างประเทศอย่าง เป็นรูปธรรมนั้น จำเป็นต้องมีการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานภาคต่างๆ โดยหน่วยงานเจ้าภาพเป็น ผู้ผลักดัน บริหารจัดการ และดำเนินการประสานแผนงานกับภาคส่วนต่างๆ โดยการดำเนินงานประกอบด้วย

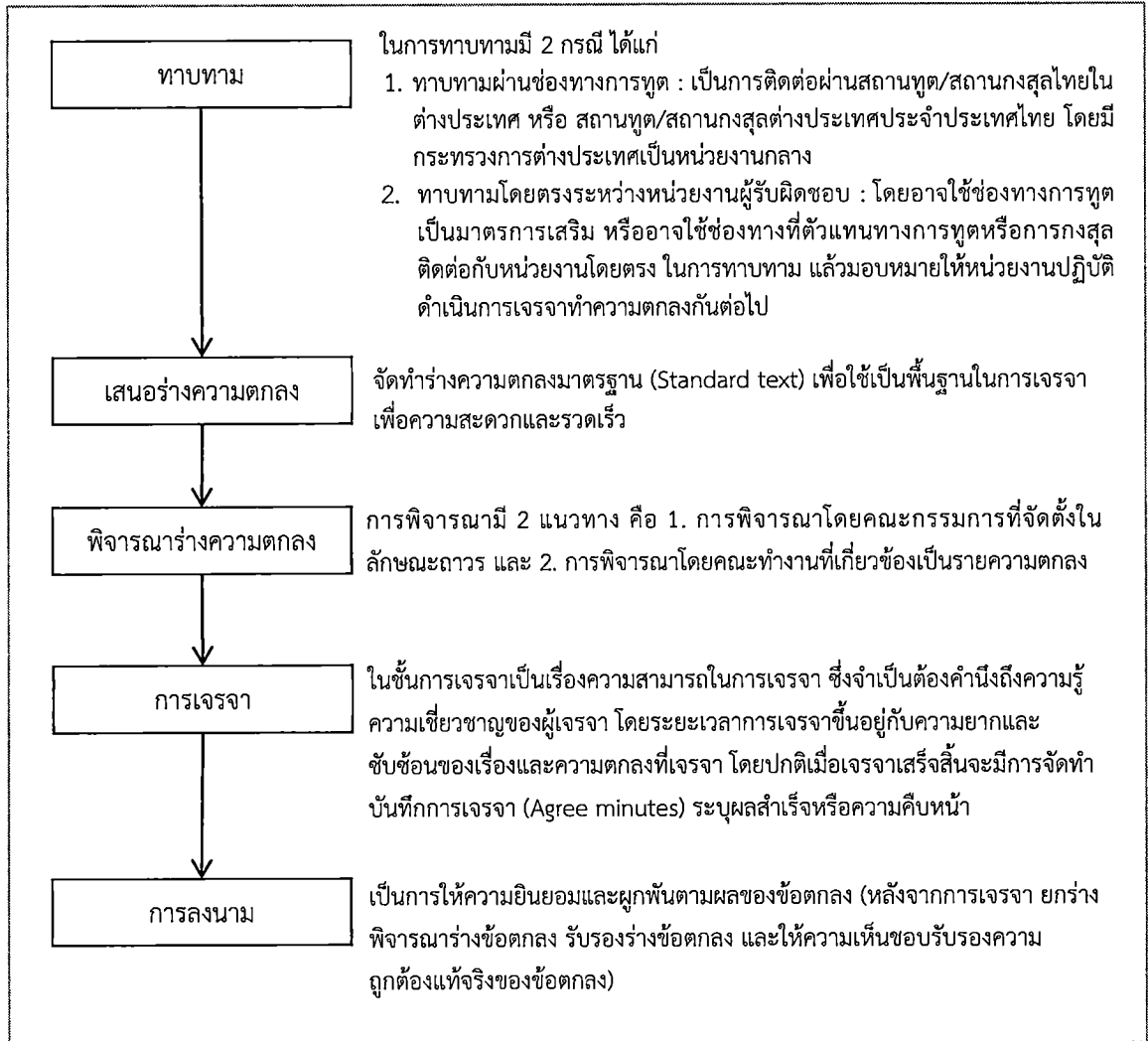
1) การสื่อสารประชาสัมพันธ์ตราสัญลักษณ์มาตรฐานของไทยสู่ระดับนานาชาติ

- จัดสัมมนาให้ข้อมูล ความรู้ แนวทางการบริหารจัดการของระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองไทย รวมทั้ง ตราสัญลักษณ์ให้กับกลุ่มผู้ซื้อ / ผู้นำเข้า หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในต่างประเทศ โดยอาจจัดงานแถลงข่าวโดยเฉพาะหรือจัดพร้อมงานแสดงสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ Bangkok Gems & Jewelry Fair
- ใช้ช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศไปยังผู้ซื้อ / ผู้นำเข้า และหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนในต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนสำนักงานส่งเสริมการค้ากว่า 27 สำนักงานทั่วโลก ได้แก่ ทวีปยุโรป 6 สำนักงาน ทวีปเอเชีย 18 สำนักงาน ทวีปอเมริกาเหนือ 2 สำนักงาน และทวีปออสเตรเลีย 1 สำนักงาน
- ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อในต่างประเทศ ทั้งสื่อ Above the line เช่น การโฆษณาผ่านการซื้อสื่อ นิตยสารระดับสากลด้านธุรกิจ สื่อออนไลน์ สื่อ Social Network และ สื่อ Below the Line เช่น การจัดคูหานิทรรศการในงานแสดงสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับในต่างประเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์ตราสัญลักษณ์มาตรฐานเครื่องประดับทองไทยให้กับผู้ซื้อ / ผู้นำเข้า ในประเทศต่างๆ โดยระยะแรกสามารถเน้นงานแสดงสินค้าในตลาดศักยภาพของไทยเป็นหลัก
- ใช้ช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์โดยตรงสู่กลุ่มผู้ซื้อ / ผู้นำเข้าต่างชาติ โดยผ่านกลุ่มผู้ประกอบการไทยที่เข้าร่วมระบบมาตรฐาน เช่น การสื่อสารให้ข้อมูลกับคู่ค้าของผู้ประกอบการ การให้บริการประทับตรามาตรฐานบนเครื่องประดับก่อนส่งออก การตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ตราสัญลักษณ์มาตรฐานที่บูธของผู้ประกอบการเมื่อออกงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ เป็นต้น
- ประสานความร่วมมือและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานไปยังประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น การนำเสนอกรอบการดำเนินงานและความก้าวหน้าของการจัดทำมาตรฐาน Hallmark ไทย การนำเสนอตราสัญลักษณ์ Hallmark ของไทยกับตัวแทนประเทศในกลุ่มอาเซียน ในงาน ASEAN + 6 Gems & Jewelry President Summit เป็นต้น

2) การสร้างความตกลงระหว่างประเทศ (ทวิภาคี/พหุภาคี)

การสร้างความตกลง หรือ ข้อตกลงระหว่างประเทศ เช่น การทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (Memorandum of Understanding : MOU) ข้อตกลง (Agreement) ความตกลงการยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangements : MRAs) หรือ กรอบความร่วมมือ (Framework of Cooperation) เป็นต้น เป็นการดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศ คู่ภาคี ยกระดับการค้าระหว่างกัน และลดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาชีระหว่างกันได้ ซึ่งเป็นหนึ่งในแนวทางที่สามารถยกระดับมาตรฐานเครื่องประดับทองไทยให้เป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ

ทั้งนี้ แนวทางทั่วไปสำหรับกระบวนการจัดทำความตกลง มีดังนี้

ในการสร้างความตกลงระหว่างประเทศสำหรับมาตรฐานเครื่องประดับทองไทย คณะวิจัยนำเสนอให้มีการดำเนินการในระยะกลาง ภายหลังจากที่ระบบโครงสร้างมาตรฐานเครื่องประดับทองไทยมีความพร้อม มีผู้ประกอบการเครื่องประดับทองไทยในกลุ่มผู้ส่งออกเข้าร่วมในระบบมาตรฐาน โดยหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย (AO) สามารถรองรับการตรวจสอบและประทับตราได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ หน่วยงานเจ้าภาพสามารถเริ่มต้นจากการเจรจาสร้างข้อตกลงระหว่างประเทศร่วมกับกลุ่มประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ เพื่อผลักดันให้ตราสัญลักษณ์ Hallmark ไทยเป็นที่ยอมรับในกลุ่มประเทศอาเซียน รวมทั้งเป็นการสร้างความเข้มแข็ง และความน่าเชื่อถือในด้านมาตรฐานสินค้าเครื่องประดับทอง และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับการเป็นฐานการผลิตและการค้าตลาดเดียวของกลุ่มประเทศสมาชิกในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งในปัจจุบันอาเซียนได้มีการจัดทำความตกลงว่าด้วยการยอมรับร่วมรายสาขาสินค้าอยู่แล้ว เช่น ความตกลงว่าด้วยการยอมรับร่วมว่าด้วยการรับรองการขึ้นทะเบียน

ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง (ASEAN MRA on Product Registration Approvals for Cosmetics) และอยู่ระหว่างการจัดทำ MRAs สำหรับสินค้ายา และอาหาร (Prepared Foodstuff) เป็นต้น

นอกจากการยกระดับมาตรฐานตราสัญลักษณ์เครื่องประดับทองไปสู่ตลาดในอาเซียนแล้ว หน่วยงานเจ้าภาพ ยังสามารถพิจารณาตลาดศักยภาพอื่นๆ ของไทย เพื่อเจรจาสร้างความตกลงระหว่างประเทศสำหรับมาตรฐานเครื่องประดับทองไทยในลักษณะข้อตกลงทวิภาคี เช่น ตลาดตะวันออกกลาง โดยเฉพาะประเทศบาห์เรนซึ่งไทยมีความสัมพันธ์ทางการค้าและการทูตเป็นอย่างดี หรือตลาดรัสเซีย ซึ่งเป็นตลาดศักยภาพมีการเติบโตในการนำเข้าเครื่องประดับทองจากไทย รวมทั้งมีความสนใจในการสร้างระบบมาตรฐานสินค้าเครื่องประดับทองของไทย เป็นต้น

3) การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในองค์กรระดับนานาชาติ

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในองค์กรระดับนานาชาติว่าด้วยเรื่องมาตรฐานโลหะมีค่า เป็นอีกขั้นหนึ่งที่สามารถยกระดับ ขยายการยอมรับสู่ระดับสากล เนื่องจากการเข้าร่วมกลุ่มองค์กรดังกล่าว ถือเป็น การประกาศความมีเจตนาพร้อมในการมีมาตรฐานสินค้าเครื่องประดับโลหะมีค่าให้กับประเทศยกระดับความเชื่อมั่นในระดับนานาชาติ ในปัจจุบัน กลุ่มหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานในระดับนานาชาติที่สำคัญ ได้แก่

- International Association of Assay Offices (IAAO) เป็นการรวมกลุ่มหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่า (Assay Office) ของประเทศต่างๆ กว่า 39 ประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนและให้การสนับสนุนทางด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน โลหะมีค่า
- Hallmarking Convention หรือ Vienna Convention เป็นกลุ่มความร่วมมือในด้านมาตรฐานเครื่องประดับโลหะมีค่าที่เก่าแก่และได้รับการยอมรับมากที่สุดในระดับสากล ประกอบด้วยสมาชิก 19 ประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นประเทศในสหภาพยุโรป เช่น สหราชอาณาจักร สวิตเซอร์แลนด์ ออสเตรีย ฟินแลนด์ นอร์เวย์ โปรตุเกส สวีเดน เป็นต้น สำหรับข้อตกลงสำคัญของสมาชิกกลุ่ม คือ การตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการใช้ตรารับรองมาตรฐานร่วม (Common Control Mark : CCM) ซึ่งตราดังกล่าวสามารถใช้เฉพาะหน่วยงานตรวจ รับรองมาตรฐานโลหะมีค่าของประเทศสมาชิก และสินค้าที่มีการประทับตราจะสามารถส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ในกลุ่มสมาชิกได้โดยไม่ต้องตรวจรับรองมาตรฐานอีก

ในการผลักดัน ขยายการยอมรับสู่ตลาดโลกโดยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในองค์กรระดับนานาชาติ คณะวิจัยเสนอให้เริ่มต้นจากการเข้าร่วมกับ International Association of Assay

Offices (IAAO) เนื่องจากกลุ่ม IAAO มีการเปิดกว้างในการรับสมัครสมาชิกมากกว่า Hallmarking Convention กล่าวคือ เปิดโอกาสให้หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานที่เป็นทางการของประเทศต่างๆ (State Recognized Assay Office) ให้สามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกได้ ในขณะที่หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานอื่นสามารถเข้าร่วมกลุ่มในฐานะผู้สังเกตการณ์ได้ (Observer)

สำหรับการผลักดัน ขยายการยอมรับสู่ตลาดโลกโดยการเข้าร่วมเป็นสมาชิก Hallmarking Convention หรือ Vienna Convention อาจต้องให้ไทยมีความพร้อมในระดับหนึ่งและอาจอยู่ภายใต้การดำเนินการตามแนวทางที่ 3

การดำเนินการตามแนวทางที่ 3 ไทยสามารถดำเนินการได้เมื่อมีความพร้อมจากประสบการณ์ดำเนินงานในแนวทางที่ 2 เช่น ผู้ประกอบการภายในประเทศเริ่มมีการปรับตัว เรียนรู้และเข้าใจในระบบมาตรฐาน หน่วยงานตรวจรับรองของไทยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับหน่วยงานตรวจรับรองพันธมิตร และมีศักยภาพในการรองรับชิ้นงานจำนวนมาก หน่วยงานเจ้าภาพมีประสบการณ์ถึงกระบวนการดำเนินงาน เรียนรู้ข้อจำกัด ปัญหา อุปสรรค มีการปรับปรุงและพัฒนา ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

ทั้งนี้ หากไทยยังต้องการดำเนินการเพื่อสร้างการยอมรับจากระดับสากลในระยะยาว ด้วยการเข้าสู่ Vienna Convention ก็จำเป็นต้องมีการผลักดันออกกฎหมายมาตรฐานเครื่องประดับทอง (Hallmarking Act) ต่อไปในอนาคต ซึ่งหากทบทวนกฎหมาย Hallmark ของสวิตเซอร์แลนด์ซึ่งเป็นประเทศที่ใช้ระบบมาตรฐานภาคสมัครใจ (Voluntary) จะพบว่า กฎหมายของสวิสเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีฐานะเป็นพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) หากไทยต้องการเข้าร่วม Vienna Convention ศักดิ์และสิทธิ์ของกฎหมายควรอยู่ในระดับ พ.ร.บ. (Act) เช่นกัน เนื่องจาก Vienna Convention เป็นข้อตกลงระหว่างรัฐต่อรัฐ ซึ่งตามแนวทางปฏิบัติของไทยที่เป็นการตกลงระหว่างรัฐต่อรัฐ จำเป็นต้องมีการกระบวนการที่เข้าสภา ดังนั้น กฎหมายจึงต้องอยู่ในระดับ พ.ร.บ. (Act) นอกจากนี้ อาจจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยในเชิงลึกถึงรายละเอียดของตัวบทกฎหมายในประเทศ Convention ที่ใช้ระบบมาตรฐานภาคสมัครใจ (Voluntary) เพื่อนำมาปรับใช้กับการร่างกฎหมายของไทยต่อไป

7.3 ประเมินต้นทุนค่าธรรมเนียมการตรวจรับรอง มาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย

ในส่วนนี้ คณะวิจัยดำเนินการประเมินต้นทุนค่าธรรมเนียมการตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย ซึ่งแม้ว่างานส่วนนี้เป็นงานนอกเหนือวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัยของโครงการ รวมทั้งคณะวิจัยสามารถทำได้เพียงการประเมินเบื้องต้นเท่านั้น โดยอาจไม่สอดคล้องกับค่าธรรมเนียมที่หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานของไทยจะมีการเรียกเก็บจริงในอนาคต แต่ด้วยคณะวิจัยได้สังเกตเห็นว่า การประเมินต้นทุนค่าธรรมเนียมการตรวจรับรองจะช่วยให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้น และช่วยประมาณการณ้ช่วงเริ่มต้นของระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองว่าผู้ประกอบการภาคเอกชนควรให้การสนับสนุนโดยส่งชิ้นงานไปตรวจรับรองจำนวนเท่าใด เพื่อให้หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองที่ตั้งขึ้นไม่แบกรับต้นทุนขนาดใหญ่ และในขณะเดียวกันก็สามารถตั้งราคาค่าธรรมเนียมได้ในระดับที่สามารถแข่งขันกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศได้

การประเมินครั้งนี้ คณะวิจัยจะแบ่งการดำเนินการเป็น 2 ส่วน คือ 1. ประเมินต้นทุนการตรวจรับรอง และ 2. เปรียบเทียบต้นทุนการตรวจประเมินของไทยกับค่าธรรมเนียมของต่างชาติ แต่เนื่องจากการคิดค่าธรรมเนียมของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับส่วนใหญ่จะมีค่าธรรมเนียมในอัตราที่แตกต่างกันตามจำนวนชิ้นงานที่ผู้ประกอบการส่งไปในแต่ละครั้ง อีกทั้งการตั้งค่าธรรมเนียมของแต่ละหน่วยงานยังมีความหลากหลายตามจำนวนตราประทับที่ผู้ประกอบการต้องการ เช่น ในสหราชอาณาจักรจะมีตราประทับรวม 6 ตรา ซึ่งผู้ประกอบการอาจจะเลือกขอตราประทับเพียง 3 ตราหลัก หรือ ขอตราประทับเพิ่มเป็น 4-6 ตราประทับก็ได้ ดังนั้น เพื่อให้การเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมเป็นไปในฐานเดียวกัน คณะวิจัยจึงขอตั้งกติกาการเปรียบเทียบค่าธรรมเนียม ดังนี้

กติกาการเปรียบเทียบค่าธรรมเนียม

1. เป็นค่าธรรมเนียมในกรณีที่ผู้ประกอบการส่งตรวจคราวละ 100 ชิ้น
2. เป็นค่าธรรมเนียมในกรณีที่ส่งตรวจเฉพาะ 3 ตราหลัก คือ ตราประจำตัวหน่วยงานผู้ตรวจรับรอง ตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ และตราประจำตัวผู้ประกอบการ

3. เป็นค่าธรรมเนียมในกรณีที่ลงตราประทับด้วยเครื่อง (Pressmarking) เท่านั้น ไม่รวมการลงตราประทับด้วยวิธีการใช้เลเซอร์ (Lasermarking) ซึ่งมีต้นทุนและค่าธรรมเนียมที่สูงกว่า

7.3.1 ประเมินต้นทุนการตรวจรับรอง

คณะวิจัยจะดำเนินการประเมินต้นทุนการตรวจรับรองภายใต้สมมติฐาน ดังต่อไปนี้

สมมติฐานและแนวทางการประเมินต้นทุน

1. กำหนดให้ต้นทุนเฉลี่ยต่อชิ้นในการตรวจรับรอง ประกอบด้วยต้นทุน 3 ส่วน คือ ต้นทุนค่าตรวจต่อชิ้น (Assaying Cost) ต้นทุนค่าลงตราประทับต่อชิ้น (Hallmarking Cost) และต้นทุนค่าธุรการต่อชิ้น (Administration Cost)

ต้นทุนค่าธรรมเนียมเฉลี่ย

$$= \text{ต้นทุนค่าตรวจต่อชิ้น} + \text{ต้นทุนค่าลงตราประทับต่อชิ้น} + \text{ต้นทุนค่าธุรการต่อชิ้น}$$

2. สมมติให้สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานที่รับดำเนินการเป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับ โดยใช้แผนกตรวจสอบโลหะมีค่าเดิมของสถาบันและทำการเช่าพื้นที่ในอาคารเดิมเพิ่มเพื่อเปิดแผนกลงตราประทับ
3. การประเมินต้นทุนค่าตรวจต่อชิ้น (Assaying Cost) ใช้ตามต้นทุนการตรวจสอบของสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีฯ ซึ่งใช้วิธีการตรวจสอบที่ได้มาตรฐานเทียบเท่ากับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับใน Hallmarking Convention โดยในการประเมินต้นทุนค่าตรวจต่อชิ้น คณะวิจัยใช้วิธีประเมินจากผลรวมของต้นทุนการตรวจสอบที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ สุ่มตัวอย่างทดสอบ ตรวจสอบความบริสุทธิ์เบื้องต้น (Screening Test) และตรวจสอบความบริสุทธิ์อย่างละเอียด (Assaying) โดยใช้ต้นทุนการตรวจสอบในแต่ละขั้นตอนตามต้นทุนของสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีฯ
4. การประเมินต้นทุนค่าลงตราประทับต่อชิ้น (Hallmarking Cost) ใช้วิธีประเมินจากผลรวมของต้นทุนค่าใช้จ่ายในการลงตราประทับต่อชิ้น ซึ่งกำหนดให้ต้นทุนค่าลงตราประทับตรวจต่อชิ้นประกอบด้วยต้นทุน 3 อย่าง คือ ค่าเสื่อมราคาของเครื่องลงตราประทับต่อวัน ค่าแรงเฉลี่ยของบุคลากรต่อวัน และค่าเสื่อมของอุปกรณ์สิ้นเปลืองอื่นๆ โดยข้อมูลทั้งหมดที่คณะวิจัยใช้ในประเมินได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีฯ

ต้นทุนค่าลงตราประทับต่อชิ้น

$$= \text{ต้นทุนรวมของการลงตราประทับต่อวัน} / \text{จำนวนชิ้นงานที่ทำได้สูงสุดต่อวัน}$$

5. การประเมินต้นทุนค่าธุรการต่อชิ้น (Administration Cost) ใช้วิธีประเมินจากผลรวมของต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเพิ่มแผนกลงตราประทับ ซึ่งกำหนดให้ต้นทุนรวมของการเพิ่มแผนกลงตราประทับต่อปี ประกอบด้วยต้นทุน 4 อย่าง คือ ค่าเช่าพื้นที่ต่อปี⁶⁵ ค่าเสื่อมราคาของค่าตกแต่งอาคารและอุปกรณ์สำนักงานต่อปี ค่าจ้างบุคลากรเพื่อทำหน้าที่ธุรการเพิ่มเติมต่อปี และค่าเสื่อมราคาของห้องมันคงต่อปี⁶⁶

ต้นทุนค่าธุรการต่อชิ้น

$$= \text{ต้นทุนรวมของการเพิ่มแผนกลงตราประทับต่อปี} / \text{จำนวนชิ้นงานที่ได้รับต่อปี}$$

ข้อมูลการประเมินจำนวนชิ้นงานต่อปี คณะวิจัยประเมินจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองในต่างประเทศ และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีฯ

ผลการประเมินต้นทุน

ภายใต้ข้อสมมติฐานและแนวทางการประเมินที่กำหนด คือ เป็นค่าธรรมเนียมในกรณีและผู้ประกอบการส่งตรวจคราวละ 100 ชิ้น ลงตราประทับเฉพาะ 3 ตราหลัก คือ ตราประจำตัวหน่วยงานผู้ตรวจรับรอง ตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ และตราประจำตัวผู้ประกอบการ และลงตราประทับด้วยเครื่อง (Pressmarking) จะได้ผลการประเมินต้นทุนค่าธรรมเนียมดังตารางด้านล่าง

ชิ้นงานต่อปี (ชิ้น)	100,000	200,000	300,000	400,000	500,000	600,000
ต้นทุนเฉลี่ยต่อชิ้น (บาท)	30.96	22.91	20.22	18.88	18.08	17.54

จากตารางข้างต้นจะพบว่า ต้นทุนค่าธรรมเนียมเฉลี่ยต่อชิ้นในกรณีที่มีจำนวนชิ้นงาน 100,000 ชิ้น มีอัตราที่สูงที่สุด คือ เฉลี่ย 30.96 บาท ต่อชิ้น และต้นทุนนี้จะมีค่าผันแปรลดลงตามปริมาณชิ้นงานที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลจากต้นทุนค่าธุรการต่อชิ้นที่ลดลง

⁶⁵ ใช้อัตราเทียบเคียงจากอัตราค่าเช่าอาคารสำนักงานในบริเวณถนนสีลม ปี 2558

⁶⁶ สอบถามจากผู้ให้บริการก่อสร้างห้องมันคง

7.3.2 เปรียบเทียบค่าธรรมเนียมการตรวจรับรอง

การคิดค่าธรรมเนียมการตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทั่วโลก มักจะคิดในอัตราที่ลดลง เมื่อมีการส่งเครื่องประดับเข้ามาประทับตราในจำนวนที่มากขึ้น และเนื่องจากการส่งเครื่องประดับจำนวนน้อยขึ้นจะมีสัดส่วนการคุ้มครองงานด้วยวิธี Cupellation มากกว่าการส่งจำนวนมากขึ้น และการตรวจด้วยวิธี Cupellation ก็เป็นขั้นตอนการตรวจสอบที่มีต้นทุนสูงที่สุดในการตรวจรับรอง ทำให้การส่งตรวจในจำนวนน้อยขึ้นมักจะต้องเสียค่าธรรมเนียมขั้นต่ำในอัตราที่ค่อนข้างสูง และค่าธรรมเนียมเฉลี่ยต่อชิ้นในกรณีที่ส่งตรวจน้อยขึ้นก็มักจะแพงกว่ากรณีที่ส่งตรวจจำนวนมากขึ้น

ทั้งนี้ คณะวิจัยเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองจากต่างประเทศ 4 แห่ง ได้แก่ London Assay Office, Edinburgh Assay Office, WAARBORG Holland (Holland Assay Office) และ Singapore Assay Office โดยคณะวิจัยมีเหตุผลในการเลือกหน่วยงานเปรียบเทียบ ดังนี้

- London Assay Office ถือเป็นหน่วยงานที่มีจำนวนการตรวจรับรองต่อปีมากที่สุดในสหราชอาณาจักรซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลักของไทยที่ใช้ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองภาคบังคับ ดังนั้นจึงมีความน่าจะเป็นมากที่สุด ที่เครื่องประดับทองส่งออกของไทยไปยังสหราชอาณาจักรจะถูกตรวจโดยหน่วยงานแห่งนี้
- Edinburgh Assay Office แม้ว่าจะเป็นหน่วยงานที่มีชื่อเสียงและมีจำนวนการตรวจชิ้นงานต่อปีจำนวนไม่มากเท่า London Assay Office แต่หน่วยงานแห่งนี้มีความสนใจที่จะเข้าร่วมเป็นพันธมิตรเปิดหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานกับหน่วยงานในประเทศไทย
- WAARBORG Holland เป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองแห่งเดียวจากต่างประเทศที่เข้ามาเปิดสาขาในประเทศไทย ณ ขณะนี้
- Singapore Assay Office เป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองที่ถือว่าอยู่ใกล้ประเทศไทยมากที่สุด (ไม่รวมหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศที่เข้ามาเปิดสาขาในไทยหรือจีน) และเป็นหนึ่งในประเทศอาเซียน จึงกลายเป็นคู่เปรียบเทียบที่น่าสนใจกับหน่วยงานไทย

ตารางที่ 7.1 : ค่าธรรมเนียมการตรวจรับรองมาตรฐานของ London Assay Office, Edinburgh Assay Office, Singapore Assay Office และ Waarborg

จำนวนชิ้นที่ส่งตรวจ	ค่าธรรมเนียมเริ่มต้น	ค่าธรรมเนียมต่อชิ้น	สกุลเงิน
London Assay Office			
1 - 2 ชิ้น	12.00	-	GBP
3 - 90 ชิ้น	18.00	0.80	GBP
91 ชิ้นขึ้นไป	-	1.00	GBP
Edinburgh Assay Office			
1 - 2 ชิ้น	12.50	0.60 ⁶⁷	GBP
3 - 10 ชิ้น	15.00	0.60	GBP
11 - 25 ชิ้น	21.50	0.60	GBP
26 ชิ้นขึ้นไป	-	0.60	GBP
Waarborg (Holland Assay Office)			
1 - 300 ชิ้น	-	2.39	Euro
301 - 900 ชิ้น	-	2.30	Euro
901 - 1500 ชิ้น	-	2.22	Euro
1501 ชิ้นขึ้นไป	-	2.13	Euro
Singapore Assay Office (ค่าธรรมเนียมสำหรับผู้ที่ไม่ใช่สมาชิกของหน่วยงาน)			
1 ชิ้นขึ้นไป	200	4.8	Singapore Dollar
อัตราแลกเปลี่ยนเป็นเงินบาท (16 ก.ค. 2558)	1 GBP = 53.85 บาท	1 Euro = 37.72 บาท	1 Singapore Dollar = 25.27 บาท

ที่มา : The Goldsmiths' Company, Standard Price List

Edinburgh Assay Office, List of Charges From 1 April 2014

Singapore Assay Office, Singapore Assay Office Price List as of 1 May 2012

WAARBORG Holland, Charges per 1 August 2013

อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาท จากธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : ลงตราประทับเฉพาะชุดตราภาคบังคับ (Compulsory Mark) ได้แก่ ตราประจำหน่วยงานตรวจรับรอง ตราประทับ
ความบริสุทธิ์ และตราประจำตัวผู้ประกอบการ และคิดเฉพาะการประทับตราด้วยวิธีใช้เครื่องลงตราประทับ (Pressmarking)

⁶⁷ ในกรณีที่ชิ้นงานหนักเกิน 100 กรัม จะมีค่าธรรมเนียมต่อชิ้นเพิ่มขึ้นกรัมละ 1 เพนนี (UK Penny)

ผลการเปรียบเทียบค่าธรรมเนียม

ผลการเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมการตรวจรับรองมาตรฐานระหว่างหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศทั้ง 4 แห่งและผลประเมินต้นทุนค่าธรรมเนียมของไทย เป็นดังนี้

 LONDON	 EDINBURGH	 WAARBORGHOLLAND INDONESIA ASSAY OFFICE	 Singapore AO	 Thai AO
ค่าธรรมเนียม (แปลงเป็นบาท)				ต้นทุน (บาท)
53.85	32.31	90.16	171.83	22.91*

*ภายใต้สมมติฐานว่ามีชิ้นงาน 200,000 ชิ้นต่อปี
อ้างอิงอัตราแลกเปลี่ยนจาก ธนาคารแห่งประเทศไทย วันที่ 16 ก.ค. 2558

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการตามแนวทางที่ 2 (จัดตั้งร่วมกับหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับจากต่างประเทศ : Co-Founding) จะต้องมีต้นทุนเพิ่มเติมในส่วน Licensing Fee ของหน่วยงานตรวจรับรองฯ พันธมิตร ซึ่งจำเป็นต้องมีกระบวนการเจรจาต่อรองต่างๆ เกิดขึ้น ทั้งนี้ คณะวิจัยตั้งสมมติฐานเบื้องต้นสำหรับค่า Licensing Fee ที่ร้อยละ 10 ของค่าธรรมเนียมในการตรวจรับรองมาตรฐาน Edinburgh Assay Office เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีแนวโน้มในการเข้ามาเป็นพันธมิตรร่วมกับหน่วยงานไทย จัดตั้ง Assay Office ในอนาคต

ดังนั้น จะได้ผลการประเมินต้นทุนค่าธรรมเนียมที่รวมกับต้นทุนค่า Licensing Fee ดังนี้

ชิ้นงานต่อปี (ชิ้น)	100,000	200,000	300,000	400,000	500,000	600,000
ต้นทุนเฉลี่ยต่อชิ้น (บาท)	34.19	26.14	23.45	22.11	21.31	20.77

จากผลการเปรียบเทียบแสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองจากต่างประเทศ Edinburgh Assay Office ซึ่งเป็นหน่วยงานที่คิดค่าธรรมเนียมเฉลี่ยต่อชิ้นถูกที่สุด คือ เฉลี่ย 32.31 บาทต่อชิ้น (ตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 16 ก.ค. 2558) พบว่า ต้นทุนค่าธรรมเนียมของหน่วยงานของไทยในกรณีที่มีชิ้นงาน 100,000 ต่อปี จะสูงกว่าการประทับตรา กับ Edinburgh Assay Office ที่ 1.88 บาท ต่อชิ้น ในขณะที่ หากมีจำนวนชิ้นงานเพิ่มขึ้นเป็น 200,000 ชิ้นต่อปี ต้นทุนค่าธรรมเนียมของหน่วยงานของไทย จะมีต้นทุนเฉลี่ยลดลงเหลือ 26.14 บาท ต่อชิ้น ซึ่งต่ำกว่า

ค่าธรรมเนียมการประทับตรากับ Edinburgh Assay Office ถึง 6.17 บาท ต่อชิ้น ซึ่งเป็นช่องว่างราคาที่น่าจะสูงพอให้หน่วยงานของไทยใช้ตั้งค่าธรรมเนียมได้ ดังนั้น การรับชิ้นงานเพื่อตรวจสอบและประทับตราของ Assay Office ไทยจะต้องมีจำนวนประมาณ 200,000 ชิ้นต่อปี จึงจะอยู่ในช่วงจุดคุ้มทุน

7.3.3 ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินต้นทุน และเปรียบเทียบค่าธรรมเนียม

ในส่วนนี้ คณะวิจัยขอเสนอแนะเพิ่มเติมว่าในช่วงต้นของการดำเนินงาน ทางหน่วยงานเจ้าภาพจำเป็นต้องเร่งประชาสัมพันธ์ ผลักดันให้กลุ่มผู้ประกอบการส่งออกเข้าร่วมระบบ ส่งชิ้นงานเข้าตรวจรับรอง เพื่อให้หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยมีรายได้พอเพียงที่จะหล่อเลี้ยงการดำเนินงานและสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง โดยจากผลการประเมินและการเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมข้างต้นพบว่า จำนวนชิ้นงานอย่างน้อยที่หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยควรได้รับ คือ 200,000 ชิ้นต่อปี ซึ่งหน่วยงานเจ้าภาพหรือกลุ่มผู้ประกอบการอาจใช้วิธีร่วมกันรับประกันจำนวนชิ้นงานขั้นต่ำ (Minimum Guarantee) ว่าจะมีชิ้นงานส่งให้เป็นจำนวน 200,000 ชิ้นต่อปี โดยหากผู้ประกอบการที่เข้าร่วมระบบสามารถส่งชิ้นงานให้ได้อย่างต่อเนื่อง ทางหน่วยงานเจ้าภาพอาจมีสิทธิพิเศษในการประชาสัมพันธ์ หรือให้การสนับสนุนด้านอื่นๆ กับผู้ประกอบการ

สำหรับในส่วนของภาครัฐสามารถสนับสนุนงบประมาณให้แก่หน่วยงานเจ้าภาพ และหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยได้ด้วยเช่นกัน โดยสามารถเป็นผู้ให้ทุนเริ่มต้นสำหรับใช้ตั้งหน่วยงาน รวมถึงให้งบประมาณช่วยเหลือสำหรับการบริหารจัดการหน่วยงานในช่วงต้น ในรูปของงบประมาณสนับสนุน (Subsidize) ค่าธรรมเนียมการตรวจรับรองให้แก่ผู้ประกอบการ เพื่อช่วยจูงใจให้ผู้ประกอบการสนใจและขอใช้บริการตรวจรับรองมากขึ้น เนื่องจากเสียค่าธรรมเนียมที่ต่ำกว่าอัตราปกติ หรืออาจร่วมมือกับหน่วยงานเจ้าภาพในการรับประกันจำนวนชิ้นงานขั้นต่ำของหน่วยงาน โดยหากในปีนั้นหน่วยงานได้รับชิ้นงานน้อยกว่าที่รับประกัน ทางภาครัฐก็จะมีส่วนช่วยในการให้งบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติม เป็นต้น

7.4 ประโยชน์ของการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทอง เพื่อการส่งออก

จากผลการศึกษาของโครงการวิจัยนี้ คณะวิจัยมีความมั่นใจว่าหากประเทศไทยสามารถจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทองเพื่อการส่งออกและสามารถจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองไทยที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลได้เป็นผลสำเร็จ จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการส่งออกเครื่องประดับโลหะมีค่าของไทยอย่างมหาศาล เนื่องจากในโลกของการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน แม้จะพบว่าแต่ละประเทศมีการร่วมมือกันทางการค้าและให้สิทธิประโยชน์ทางการค้าระหว่างกันมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดกำแพงภาษี (Tariff Barrier) ระหว่างกัน แต่ในขณะเดียวกันแต่ละประเทศก็ยังคงมีความจำเป็นต้องปกป้องอุตสาหกรรมของตนเองผ่านการใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (Non-tariff Barrier) ขึ้นมาทดแทนในรูปของมาตรฐานสินค้าประเภทต่างๆ ซึ่งข้อกีดกันดังกล่าว ยังรวมถึงกรณีของเครื่องประดับทองเช่นกัน

นอกจากนั้นแล้ว ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมส่งออกเครื่องประดับทองของไทย เมื่อเทียบกับคู่แข่งในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนในปัจจุบันก็ถือได้ว่าเข้าขั้นน่าเป็นห่วง โดยตามสถิติมูลค่าส่งออกเครื่องประดับทองทั่วโลกแสดงให้เห็นว่าในภูมิภาคอาเซียนมีประเทศผู้ส่งออกเครื่องประดับทองรายใหญ่ 3 ประเทศ คือ ไทย มาเลเซียและสิงคโปร์ โดยจากตารางที่ 7.2 จะเห็นได้ว่าในไทยเคยเป็นประเทศผู้นำการส่งออกเครื่องประดับทองมาโดยตลอดจนกระทั่งปี 2552 สิงคโปร์ได้มีมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองที่เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดและมีมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองที่สูงกว่าไทยตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา และแม้แต่มาลาเซียที่เคยมีมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองต่ำกว่าไทยมาโดยตลอดตั้งแต่ปี 2548 ก็กลับมามีมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทองที่สูงกว่าไทยในปี 2556

ตารางที่ 7.2 : เปรียบเทียบมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ระหว่างไทย สิงคโปร์ และมาเลเซีย (หน่วย ล้านเหรียญสหรัฐ)

	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
ไทย	1,176.84	1,156.62	1,419.46	1,982.32	1,519.05	1,804.21	2,117.59	2,228.09	2,080.64
สิงคโปร์	523.46	565.70	832.09	1,561.30	1,584.79	2,469.07	2,449.96	3,171.18	3,371.45
มาเลเซีย	929.89	954.21	1,219.49	1,160.42	1,095.55	1,317.58	1,710.51	1,878.76	2,145.96

ที่มา : Global Trade Atlas (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 พฤศจิกายน 2557)

ประมวลโดย : คณะผู้วิจัย

จากสถิติข้างต้น แสดงให้เห็นว่าสิงคโปร์และมาเลเซียซึ่งถือเป็นประเทศคู่แข่งในการส่งออกเครื่องประดับทองในภูมิภาคได้มีการพัฒนาตนเองจนกระทั่งสามารถมีศักยภาพการส่งออกเครื่องประดับทองที่สูงกว่าไทยในที่สุด ดังนั้นแล้วหากไทยไม่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมส่งออกเครื่องประดับทองของตนเอง ก็จะเป็นเรื่องที่น่ากลัวอย่างยิ่งว่าต่อไปในอนาคตอุตสาหกรรมการส่งออกเครื่องประดับทองของไทย จะยังมีความสามารถในการแข่งขันลดลงจนไม่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งในปัจจุบันได้อีก

ดังนั้นแล้ว ประโยชน์สำคัญที่ประเทศไทยจะได้จากการสร้างมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล คือ มาตรฐานนี้จะเป็นหนึ่งในแรงผลักดันสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมอุตสาหกรรมส่งออกเครื่องประดับทองของไทยให้สามารถเติบโตและแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้ต่อไปอย่างทัดเทียมจากการที่ช่วยลดปัญหาด้านมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี การช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องประดับทองของไทยในด้านคุณภาพสินค้า และการช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้ผู้ประกอบการส่งออกเครื่องประดับทองของไทยจากการช่วยลดต้นทุนและ/หรือช่วยเพิ่มมูลค่าของสินค้า

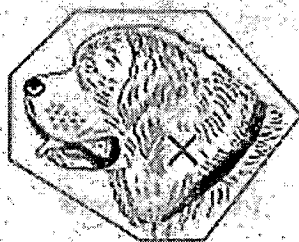
โดยประโยชน์ของมาตรฐานเครื่องประดับทองที่จะมีต่อตัวผู้ประกอบการส่งออกโดยตรง คือ การช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถนำสินค้าของตนมาส่งตรวจและรับตรารับรองมาตรฐานได้ภายในประเทศไทยซึ่งน่าจะมีค่าบริการที่ต่ำกว่าในต่างประเทศเนื่องจากมีต้นทุนการดำเนินงานโดยเฉพาะต้นทุนค่าบุคลากรที่ต่ำกว่า ดังนั้นแล้ว กลุ่มผู้ประกอบการส่งออกที่รับภาระค่าบริการตรวจรับรองด้วยตนเองอยู่แล้วก็สามารถลดต้นทุนการตรวจรับรองได้ต่ำลง ในขณะที่กลุ่มผู้ประกอบการส่งออกที่ปกติลูกค้าเป็นผู้รับภาระการตรวจรับรองก็สามารถเปลี่ยนมาขอตรวจรับรองภายในประเทศก่อนส่งออกได้ ซึ่งการที่ผู้ส่งออกตรวจรับรองสินค้าจนได้รับตราประทับภายในประเทศเรียบร้อยแล้วก็ย่อมเป็นการช่วยเพิ่มมูลค่าของสินค้าของตนเอง เนื่องจากลูกค้าจะมีความสะดวกในการรับสินค้ามากขึ้นและไม่ต้องเสียต้นทุนเวลาที่ต้องใช้กับการส่งสินค้าไปตรวจรับรองก่อนนำไปจำหน่าย นอกจากนี้การที่ผู้ประกอบการสามารถส่งสินค้าไปตรวจรับรองได้ภายในประเทศย่อมช่วยให้ไม่ต้องส่งสินค้าที่ขึ้นรูปสำเร็จพร้อมจำหน่าย (Finished Product) ไปตรวจรับรองเหมือนเดิม แต่สามารถเลือกที่จะส่งสินค้าที่ยังไม่ได้ขึ้นรูปสำเร็จ (Semi-finished Product) ให้ไปตรวจรับรองได้ ซึ่งโดยปกติการกระบวนการตรวจรับรองจะต้องมีการทำลายชิ้นงานบางส่วนในขณะที่การลงตราประทับก็มีความเสี่ยงที่จะทำให้สินค้าเสียหายได้ ดังนั้นการส่งสินค้าที่ยังไม่ได้ขึ้นรูปสำเร็จไปตรวจรับรอง แม้ว่าจะมีความเสียหายต่อตัวสินค้าเกิดขึ้น แต่เมื่อวัดเป็นมูลค่าการเสียหายย่อมต่ำกว่าการส่งสินค้าที่ขึ้นรูปสำเร็จแล้วอย่างแน่นอน

ภาคผนวก ก

คู่มือกฎหมายว่าด้วยการควบคุมโลหะมีค่า
ในประเทศสวีตเซอร์แลนด์ (ฉบับย่อ)

CENTRAL OFFICE FOR PRECIOUS METALS CONTROL

DIRECTORATE GENERAL OF SWISS CUSTOMS

SWISS PRECIOUS METALS CONTROL

LAW

*English is not an official language of the Swiss Confederation.
This translation is provided for information purposes only and has no legal force.*

The Main Features of the Swiss Precious Metal Control Act

Preliminary Remarks

This booklet was revised on 1st May 2010 and it replaces the 2009 edition. This revision results from the November 2009 edition "Instructions about the application of the precious metals legislation".

The booklet should assist the experienced in the trade to look up the principal and most current provisions of the Swiss precious metals legislation covering the manufacture and sale of articles made of precious metal, multimetal, plated metal and imitations of these articles.

This booklet is based on:

- Precious Metals Control Act of 20 June 1933 (SR 941.31):
www.admin.ch/ch/e/rs/c941_31.html
- Precious Metals Control Ordinance of 8 May 1934 (SR 941.319):
www.admin.ch/ch/e/rs/c941_311.html

The Instructions about the application of the precious metals legislation (PMCI, D. 243) may be found on the internet:
www.ezv.admin.ch/ezv/00433/02664/index.html?lang=en → D.243.

The Central Office for Precious Metals Control is prepared to provide oral and written information about the Swiss legislation.

Watches and jewellery articles are, along with the precious metals legislation, subject to the ordinance on articles on daily use (SR 817.02). This requests that articles, in contact with the skin, shall only release contained substances (such as nickel, cadmium) in quantities that are inoffensive to health. Responsible for fulfilling this request is the entity placing the articles on the market. The cantonal authorities are in charge of supervising and enforcing this ordinance.

Important information for Swiss importers

On importation, all consignments containing goods which are regulated by the Swiss precious metals regulation must be submitted to one Assay Office. The Assay Office will use its discretion on deciding the degree of control. Each article is not necessarily checked individually. The importer remains in any responsible for ensuring that all goods placed on the market fulfil the legal requirements.

Bern, 1st May 2010

**Directorate General of Swiss Customs
Central Office for Precious Metals Control
Monbijoustrasse 40
3003 Berne
Switzerland**

Phone +41 (0)31 / 322 66 75 or 65 17

Facsimile +41 (0)31 / 324 84 41

daniel.monney@ezv.admin.ch

TABLE OF CONTENTS

1	Essential requirements	1
1.1	Standards of fineness for precious metals	1
1.2	Precious metal articles (incl. mixed articles, i.e. articles composed of more than one precious metals)	1
1.3	Multimetal articles	1
1.4	Plated articles	2
1.5	Imitations	2
2	Definitions	3
2.1	Coloured Gold	3
2.2	White gold	3
2.3	Gluing/sticking	3
2.4	Inseparable parts	3
2.5	Separable parts	3
2.6	Inlay	3
2.7	Additional marks such as "GOLD", "METAL", etc.; abbreviations and languages	4
3	Marking requirements	5
3.1	Principle	5
3.2	Responsibility Mark	5
3.3	Special marking of articles for exportation	7
4	Precious metal articles	8
4.1	Composition	8
4.1.1	Solders	8
4.1.2	Gilded silver (vermillion) and gold plated silver	8
4.1.3	Parts of 750‰ gold permitted on gold articles of 999‰ or 916‰	9
4.1.4	White gold parts permitted on platinum goods	9
4.1.5	Base metal parts permitted for technical reasons	9
4.1.5.1	General	9

4.1.5.2	For all precious metals articles	10
4.1.5.3	For silver articles the following parts are also permitted	10
4.1.6	Gold nuggets	11
4.1.7	Fillings	11
4.1.8	Parts of non metallic substances.....	11
4.1.8.1	General	11
4.1.8.2	Silver photo frames.....	11
4.1.9	Mixed articles (Articles containing more than one precious metal)	12
4.1.9.1	General	12
4.1.9.2	Colour differentiation in mixed articles.....	12
4.1.9.3	Coating of precious metals articles.....	12
4.2	Marking.....	13
4.2.1	General.....	13
4.2.2	Gilded and gold plated silver articles.....	13
4.2.3	Marking of mixed articles.....	14
4.2.3.1	Principle	14
4.2.3.2	General	14
4.2.4	Marking of parts, findings and semi finished products	14
4.3	Supplementary provisions for horology	15
4.3.1	Fastening principle for watch-cases.....	15
4.3.2	Permitted base metal parts.....	15
4.3.3	White gold parts on watch-cases and bracelets made of platinum.....	15
4.3.4	Optional marking of parts of precious metals movements.....	16
5	Multimetal articles.....	17
5.1	Principle.....	17
5.2	Composition	17
5.2.1	General.....	17
5.2.2	Colour differentiation in multimetal articles.....	18
5.2.3	Surface finishing on articles of multimetals	18
5.3	Marking	18
6	Coating of precious metals articles and multimetals articles.....	19
6.1	On precious metals	19

6.2	On base metal	21
7	Coated articles.....	22
7.1	Principle.....	22
7.2	Composition.....	22
7.3	Marking.....	23
7.3.1	Marking according to the traditional practice	23
7.3.2	Marking according to International standards	23
7.4	Forbidden descriptions	24
7.5	Indications of sizes, numbers, references.....	24
7.6	Combined designations	24
8	Imitations	25
8.1	Composition.....	25
8.2	Permitted Descriptions.....	25
8.3	Table hollow-ware and cutlery	25
9	Other marking requirements.....	26
9.1	Specific designations for certain industrial branches or craft industry	26
9.2	Use of precious metals names.....	27
9.3	Invoices, correspondence.....	27
9.4	Guarantees.....	27
10	Controlling and official hallmarking	28
11	International conventions on precious metals control	30
11.1	Convention in the control and marking of articles of precious metals, signed in Vienna on 15 November 1972, "Vienna Convention - Common Control Mark"	30
11.2	Bilateral Convention Switzerland - France	31
11.3	Bilateral Convention Switzerland - Spain	31
11.4	Bilateral Convention Switzerland - Austria	31
11.5	Bilateral Convention Switzerland - Italy.....	31
12	Second-hand gold and silver, materials containing precious metals.	32

12.1	Acquisition and exchange.....	32
12.2	Resale.....	32
12.2.1	Resale of melted waste.....	32
12.2.2	Resale of the waste produced by their own activity.....	32
12.2.3	Resale of second-hand gold and silver in the shop (second-hand jewellery) ...	33
12.3	Old gold and silver in the production of new articles.....	33
12.4	List of recognised assayer-melters.....	33
13	Inspections.....	34
14	Final regulation.....	34
15	Addresses of precious metal control offices.....	34
16	Reproduction of official hallmarks used before august 1, 1995.....	35

1 Essential requirements

1.1 Standards of fineness for precious metals

The standard of fineness is expressed in parts per thousand (‰) in relation to the total mass of the alloy concerned.

Switzerland recognizes the following standards of fineness:

- for gold articles: 375 585 750 916 999
- for silver articles: 800 925 999
- for platinum articles: 850 900 950 999
- for palladium articles: 500 950 999

Additional standards of fineness are accepted for medals.

1.2 Precious metal articles (incl. mixed articles, i.e. articles composed of more than one precious metals)

Precious metal articles are articles made of precious metal alloys with at least the minimum legal standard of fineness - according to the above list.

Mixed precious metal articles composed of more than one precious metal are articles in which each precious metal part has at least the minimum legal standard of fineness.

1.3 Multimetal articles

Multimetal articles are goods composed of a precious metal with a legal standard of fineness and base metals marked appropriately. The different metals have to be clearly visible, of a different colour and must not resemble plated goods.

1.4 Plated articles

Plated articles are articles with a precious metal layer applied permanently to another material which bears a legal mark corresponding to their composition. The precious metal coating must meet the following minimum requirements:

Thickness

The thickness must be at least 5 micrometres for gold, platinum and palladium and at least ten micrometres for silver (1 micrometre or micron = 1 thousandth of a millimetre).

For watch-cases and their accessories parts (mostly bracelets), the act recognizes a superior quality called "gold capped" or "coiffe or" which must have a minimum thickness of 200 micrometers.

Minimum fineness

- gold 585‰
- silver 800‰
- platinum 850‰
- palladium 500‰

1.5 Imitations

The following articles are classed as imitations:

- precious metal articles which are below the minimum fineness standards or which do not satisfy the other criteria for precious metal articles;
- articles corresponding to multimetals or plated articles, which are not marked as such or do not satisfy the criteria required for these categories of goods.

2 Definitions

2.1 Coloured Gold

Except for white gold, the designation "coloured gold" applies to all gold alloys, i.e. red, yellow or green gold, the colour of which is normally due to the silver and copper components of the alloy.

2.2 White gold

White gold alloy, obtained for instance by the addition of palladium, nickel, iron, etc.

2.3 Gluing/sticking

Gluing/sticking is considered to be the same as soldering.

2.4 Inseparable parts

Parts of an article which are fixed by soldering, riveting, gluing or pressing are considered as inseparable parts.

2.5 Separable parts

Any parts fixed by screws, pins, poppers or clips which allows the dismantling and re-assembling of the article without causing any damage to it, is considered as separable.

It is permitted to assemble objects from different goods categories if they are separable. Each object must be marked individually.

Example: Gold plated base metal bracelets attached to gold watch-cases must bear the mark "METAL".

2.6 Inlay

Elements of metallic decoration which are added mechanically onto an article by means of inlaying, laminating or hammering. Precious metals inlays are not considered as coatings, but as precious metal components. Objects with inlay are considered as mixed articles or multimetal articles.

2.7 Additional marks such as "GOLD", "METAL", etc.; abbreviations and languages

The additional marks given in this booklet should be considered as examples. These additional marks may be a complete word or abbreviated. Abbreviations must be explicit and not misleading; the names of the metals may be expressed by their chemical symbol (i.e. "Au" for gold, "Cu" for copper).

Such marks may be expressed in German, French, Italian or English.

3 Marking requirements

3.1 Principle

The designations which are required by the act or the ordinance must refer to the composition of the article. Any false description, applied to precious articles, multimetal and plated metal articles or imitations, or articles susceptible to be confused with such goods, are prohibited.

Precious metal goods and multimetal articles must bear regardless of the weight the mark for a legal standard of fineness and a responsibility mark, registered at the Central Office for Precious Metals Control, multimetal articles must bear a supplementary marking which indicates the used base metal.

Even the smallest objects and the piercing jewellery must be stamped with a standard of fineness mark and a responsibility mark.

Plated goods must bear marks indicating the precious metal coating and a responsibility mark.

3.2 Responsibility Mark

One might compare the responsibility mark with a signature; by striking his mark the owner vouches for the accuracy of the article's composition and accepts the consequences of any further dispute.

The responsibility mark must be deposited with the Central Office for Precious Metals Control in Berne. The deposition is valid for 20 years.

The precious metals control offices have a file which lists all responsibility marks deposited in Berne (there are more than 12'000 in Switzerland and abroad). This register is public and anyone can ask for information with regard to a specific mark.

There are few restrictions concerning the appearance of responsibility marks; they should be incapable of confusion with official or registered marks and be stamped completely, legibly and durably on the articles.

Examples of responsibility marks (black signifies impressed into the surface of the object):

Swiss watch-cases may bear a collective responsibility mark registered by an association of manufacturers. Each member has a personal number included in the mark (represented by crosses in the reproductions below).

The imprint of the responsibility mark must correspond in all its details to the reproduction of the mark registered with the Central Office. The mark must be applied on the article in a clear and indelible manner.

The use of a Swiss responsibility mark is prohibited without the agreement of its holder.

The holder of a responsibility mark must report to the Central Office any changes (i.e. change of the corporate name, or of address). Changing the Central Office record is free of charge.

The application forms for a responsibility mark can be obtained through the Central Office for Precious Metals Control, Directorate General of Swiss Customs, Monbijoustr. 40, CH-3003 Berne (tel. +41 (0)31 322 66 22 or +41 (0)31 322 65 75, facsimile +41 (0)31 324 84 41).

3.3 Special marking of articles for exportation

The Swiss legislation is not necessarily recognised abroad. It is the exporters responsibility to inquire if the composition and the marking of his goods will be accepted by the importing country, especially the new fineness standards and the marking of multimetal articles.

Articles for exportation may be marked by the exporter, under his own responsibility with marks which are not in accordance with the act on Precious Metals Control but are required or usual in the importing country.

When the articles bear a quality mark, they must be marked with a responsibility mark. Requests for exception from this requirement will be considered by the Central Office.

4 Precious metal articles

4.1 Composition

All parts of an article made of precious metal must be of the standard of fineness indicated on the mark applied. No minus tolerance is allowed under the Swiss Act.

For goods produced by electroforming the marked standard of fineness shall not be less than that of the alloy obtained by melting the whole article.

4.1.1 Solders

- The soldering of articles of gold must be made with an alloy of the same metal and of at least the same standard of fineness as the article itself.

The following exceptions are permitted:

- Articles made of gold alloys above 750‰ must have a minimum 750‰ solder;
- Gold chains made from wire less than 1 mm diameter may be joined without gold.
- Solders for platinum goods need a minimum of 800‰ of precious metal.
- Solders for palladium goods must be composed of 700‰ precious metal.
- Solders for silver articles need at least 550‰ silver.

A maximum tolerance of 10‰ is accepted on the whole of the molten article for articles produced using the solder accepted above.

4.1.2 Gilded silver (vermilion) and gold plated silver

The gold layer must have a fineness of at least 585‰.

4.1.3 Parts of 750‰ gold permitted on gold articles of 999‰ or 916‰

For technical reasons, the articles made of 999‰ or 916‰ gold may comprise the following -unmarked- parts in 750‰ gold:

- pins and clips, including fasteners and mountings;
- security catches; snap hooks;
- small tubes for box-and-tongue clasps;
- clasps, security buttons;
- pins of hinges;
- pins and threaded pins of buttons and earrings, including the fasteners or retainers;
- clips, including supports for earrings.

4.1.4 White gold parts permitted on platinum goods

On platinum articles, the parts mentioned in paragraph 4.1.3 may be in white gold. They must, whenever possible, bear the mark "GOLD", "ORO" or "OR".

4.1.5 Base metal parts permitted for technical reasons

4.1.5.1 General

Base metal parts are permitted for technical reasons on precious metal articles.

Base metal shall not be used for the purpose of strengthening, weighting or filling.

The base metal parts must, whenever technically possible, be marked "METAL" or with the specific name of the metal or alloy which was used, i.e. "STEEL", "INOX" or "BRASS"; where this is impracticable these shall be readily distinguishable by colour from the precious metal.

The permitted base metal parts may also be made in a precious metal of a lower standard of fineness than the one marked on the article. They must, whenever technically possible, be marked "METAL".

The permitted parts are listed below; the Central Office may, however, grant other exceptions in cases submitted with the support samples or technical drawings.

4.1.5.2 For all precious metals articles:

For technical reasons, precious metals articles may comprise base metal mechanisms or elements. This concerns particularly the following parts:

- mechanisms of writing instruments;
- mechanisms of lighters;
- knife blades and similar parts, for example: bottle openers and cork screws;
- springs;
- steel wires for the assembling of necklaces (the steel wires must not be used as decoration);
- magnets for clasps;
- security retainers for tie tacks or badge buttons.

4.1.5.3 For silver articles the following parts are also permitted

in base metal:

- Western bootlace tie clasp;
- clasps for bracelets and necklaces;
- locking systems for brooches (joints, catches and pins) and earrings, including supports;
- pins of hinges;
- pins for badge buttons.

in non-allergic metals or alloys only:

- pins and screws of "piercing" jewellery;
- pins and threaded pins of buttons and earrings, including the fasteners or retainers.

4.1.6 Gold nuggets

Native gold in the shape of nuggets is allowed on precious metals articles and multimetal articles, irrespective of the standard of fineness and of criteria for the determination of colours.

4.1.7 Fillings

Precious metal articles and the precious metal parts of multimetal articles may not be filled with base metals - or precious metals with lower standards of fineness - or any other substance differing from the main mass.

It is forbidden to use a filling to make an article seem more substantial, heavier or to contain more precious metal.

Technical exceptions are permitted for the following articles:

- candle holders, flowerpots and similar silver articles: filling the base with non metallic material is permitted for better stability. A base or foot (marked METAL) is permitted if it is attached by screws. The body or arms of candelabras may not be filled;
- cutlery, salad servers, carving knives and forks, dessert knives, manicure sets, toilet sets and similar articles: in which the handles are filled with a mastic are permitted.

The Central Office may grant other exceptions in cases submitted with the support samples or technical drawings.

4.1.8 Parts of non metallic substances

4.1.8.1 General

Parts which are not metallic (glass, precious stones, wood, synthetics, etc.) are permitted as long as they are clearly distinguishable from the precious metal parts; their extent is clear, and they are neither covered or coloured, to resemble precious metals.

4.1.8.2 Silver photo frames

Photo frames made of a stamped out sheet in silver affixed with adhesive on a non-metallic support are permitted even if the silver part is applied, for example, on plaster, plastic or glue.

Base metal reinforcements on silver frames are prohibited.

4.1.9 Mixed articles (Articles containing more than one precious metal)

4.1.9.1 General

The different precious metals constituting a mixed article must be of at least the minimum legal standard of fineness required for each of them under paragraph 1.1.

The precious metal parts which could be confused with a coating can be marked with a fineness mark only if its thickness reaches at least 500 micrometers and is visible. If not, they are considered as surface coating.

4.1.9.2 Colour differentiation in mixed articles

Mechanical surface finishing is not considered as a colour difference (e.g. with one polished section and one brushed section).

The different precious metals of a mixed article must be distinguishable by their colour.

However, articles constituted of

- white gold with platinum,
- white gold or platinum with palladium,
- white gold or platinum with silver or
- palladium with silver

may be considered as mixed articles if the difference of colour between the constituent metals is sufficiently clear and the marking of the article sufficiently explicit to exclude any danger of confusion, or if the colour of one of the metals has been modified by a surface treatment in accordance with paragraph 6.

4.1.9.3 Coating of precious metals articles

The surface treatments are specified under paragraph 6.

4.2 Marking

4.2.1 General

With the exception of the objects mentioned in Art. 45 of the PMCO, the precious metal goods must bear, next to the responsibility mark, the standard of fineness in thousandths written in Arabic numerals. The fineness must be marked in a visible, legible and durable manner and be at least 0.5 mm high.

If the article is composed of different fineness of the same precious metal, the mark must be that of the lowest fineness standard present. There are exceptions for medals and small ingots fixed on a support with a lower fineness; in this case each part bears its own fineness.

On platinum and palladium articles an additional full or abbreviated name, for example "Pt" or "Pd" is applied next to the fineness mark.

Additional marks such as the fineness standard in "carats" for gold or the term "sterling" for silver 925 are permitted.

4.2.2 Gilded and gold plated silver articles

Silver articles which are completely gilded or gold plated must be marked as silver - in addition to the standard of fineness and a responsibility mark.

Examples:

gilded silver:	SILVER, VERMEIL, Ag, STERLING
gold plated silver:	GOLD PLATED SILVER or SILVER GOLDELECTROPLATED

4.2.3 Marking of mixed articles

4.2.3.1 Principle

Mixed articles can only be placed on the market if they bear the fineness mark of each constituting precious metal.

4.2.3.2 General

If the precious metal composing an article are clearly distinguished by their colour, their fineness must be marked on each precious metal part.

For goods composed of several different parts of the same precious metal alloy it is sufficient that one of the parts bear the fineness mark.

One responsibility mark is sufficient for each article.

When technical or aesthetic reasons exclude the marking of one of the precious metals, it may be applied on the other. In this case the marking must be completed by the name or the chemical symbol of the concerned metals, i.e. "Ag 925/Au 750". The metal predominant in volume must be mentioned first. Also, the weight of the precious metals may be indicated.

If precious metals are not identifiable by their colour, only the fineness of the least precious metal may be marked. Precious metals are deemed to become more precious in the following order: silver, palladium, gold, platinum.

4.2.4 Marking of parts, findings and semi finished products

Parts and semi finished products are admitted either without marks, with a partial marking (only the responsibility mark or only the mark for the standard of fineness) or with the complete marking.

Whoever finishes and assembles the final article is responsible for the correctness of any description and for composition.

4.3 Supplementary provisions for horology

4.3.1 Fastening principle for watch-cases

On a watch-case made entirely of precious metal, the different constituting parts must be in contact with each other, for example gold back on gold middle.

4.3.2 Permitted base metal parts

- movements and parts of movements such as dials, crowns, winding-shafts and push-pieces;
- bars, pins and screws for fixing the bracelets to the wristwatches and/or the fastener (clasps, buckles, foldover clasps, etc.) to wristwatch bracelets;
- other spring parts;
- screws for fixing the watch back;
- screws for changing the length of the bracelets;
- separable tubes for winding-mechanisms on watch-cases made of gold, platinum and palladium;
- separable or inseparable tubes for winding-mechanisms on silver watch-cases made;
- movement-holders and casing-rings;
- domes (double back covers of pocket-watch-cases) under the condition that they bear the designation of their composition, for example "METAL" or "STAINLESS STEEL".

4.3.3 White gold parts on watch-cases and bracelets made of platinum

White gold tubes for winding-mechanisms fixed in a inseparable manner (solder or pressed in) on platinum watch-cases are permitted.

The Central Office may allow other white gold parts on watch-cases and bracelets made of platinum when their function is to fasten, secure or when they are used as springs, when a case is submitted for consideration with accompanying samples or technical drawings.

4.3.4 Optional marking of parts of precious metals movements

Dials, movements (for example skeletons) and parts of movements (for example rotors), as well as precious metals crowns or push-pieces may be marked with the standard of fineness expressed in parts per thousand or carats. Stamping a responsibility mark is not obligatory.

5 Multimetal articles

5.1 Principle

Multimetal articles as such can only be put on the market if they satisfy the composition requirements and bear the necessary designations. Otherwise they fall in the category of imitations.

5.2 Composition

5.2.1 General

The relative proportions of precious metal parts and base metal parts in multimetal articles must be clearly obvious. If so, the precious metal parts and the base metal parts can be affixed together in an inseparable manner (solder etc.).

Multimetal articles must not contain plated parts or parts which are considered as imitations. The base metal parts must not be coated with gold, silver, platinum or palladium.

Furthermore, multimetal articles should not give the impression of being plated.

If the precious metal part presents the risk of being confused with a coating, it must not be affixed to the base metal in an inseparable manner; only separable assembling is permitted, for example with the use of screws.

Precious metals parts of a thickness of at least 500 micrometers are not considered as having the characteristics of a coating, provided that the layer thickness is visible.

In a multimetal article, precious metal parts of a lower fineness than the minimum legal standard and marked with the word "METAL" are considered as base metal.

The provisions concerning non-metallic parts referred to in paragraph 4.1.8.1 are applicable.

The provisions concerning solder (paragraph 4.1.1) do not apply to the assembling of precious metals with base metals in multimetal articles.

5.2.2 Colour differentiation in multimetal articles

The different metals of multimetal articles must have a difference of colours sufficiently clear and the marking of the article sufficiently explicit to exclude any danger of confusion. The colour of one of the metals can be modified by a surface treatment in accordance with paragraph 6.

5.2.3 Surface finishing on articles of multimetals

The surface treatments are specified under paragraph 6.

5.3 Marking

The precious and base metal parts of multimetal articles must bear separate marks:

- precious metal parts: fineness and responsibility mark;
- base metal parts: the specific indication of the metal or the word "METAL".

If the multimetal goods are made out of several parts of precious and base metals it is sufficient to mark only one part of each composition.

If technical or aesthetic reasons prevent marking on one part, it can be put on another one. In this case the fineness mark must be associated with the name or the chemical symbol of the concerned metal such as "GOLD 750/TITAN" or "STEEL/Ag 925". The metal predominant in volume must be mentioned first. Also, the weight of the precious metal may be indicated.

6 Coating of precious metals articles and multimetals articles

Subject to the provisions of paragraph 4.1.9.2 concerning the differentiation of colours on mixed articles and paragraph 5.2.2 concerning the differentiation of colours in multimetal articles, the following surface coating are permitted:

6.1 On precious metals

a) Metallic surface coating (for example: galvanic) in accordance with the table below:

on	permitted
gold	rhodium, platinum, ruthenium, gold
silver	rhodium, platinum, palladium, ruthenium, gold, silver; gold coating or plating up to 100% of the surface, subject to the marking referred to in paragraph 4.2.2
platinum	rhodium, ruthenium, platinum
palladium	rhodium, ruthenium, palladium

The precious metals coatings must reach at least the following minimum standards of fineness:

- gold 585‰
- silver 800‰
- platinum 850‰
- palladium 500‰

If the base material and the coating are made of the same metal, the coating's fineness must be not less than the substrate's fineness.

b) Intermediate layers of base metals

The intermediate layers of base metals are prohibited on precious metals articles (jewellery, tableware and cutlery, watch-cases and their supplementary parts, etc.).

The following exceptions are permitted for technical reasons:

- intermediate base metal coatings on silver medals as well as on silver table and hollow-ware which does not enter into contact with foodstuffs (bottle openers, trays, vases, candlesticks, trophies, photo frames, etc.);
- intermediate coatings composed of a greyish Cu-Sn-alloy in the case of gilded or gold plated silver articles.

Coated articles must meet with the marked standard of fineness. Samples of coated articles, tested by a reference method, without removing any coatings, must not fail the legal fineness standard.

c) Chemical or long-lasting thermal treatments

For example: "bluegold", sulphured silver.

d) Non metallic coatings

For example laquer, enamel or niello.

e) Coatings with non metallic character

The coating is usually applied in the gas phase (PVD and CVD), composed of metals and non-metals and having a non-metallic character (e.g. TiC and TiN). The coating must not have the colour of a precious metal or a precious metal alloy.

Such coatings are subject to an authorization of the Central Office.

Articles with such coatings must not fail the indicated fineness standard. If samples of coated articles are tested on fineness by means of a reference method, the coatings must be integrated and shall not be removed.

6.2 On base metal

a. Chemical or long-lasting thermal treatments

For example blue steel.

b. Non metallic coatings

For example laquer, enamel or niello.

c. Base metal coating of another colour

Base metal coating of another colour applied on the base metal part.

7 Coated articles

7.1 Principle

Plated articles can only be placed on the market as plated goods if they are marked in accordance with the requirements of Article 49 of the Precious Metals Control Ordinance and if they are in accordance to the composition requirements. If this is not the case, they fall under the category of imitations.

7.2 Composition

On coated articles the coating must cover at least that part of the surface which is necessary for the appearance or the function of the article. Therefore it is permitted to designate as "plaqué" (= coated) or "gold capped" (for watch-cases) even if the surface is partially covered with precious metal.

The thickness of the precious metal layer must not be less than 80% of the stated thickness.

The unplated parts or surfaces of plated and category "gold capped" articles, must not bear a thinner coating of the same precious metal; for example: to have gilded parts on a partially gold coated article is not permitted.

Likewise, it is not permitted, on non-plated parts or surfaces of partially plated articles, to apply surface treatments the colour or composition of which may lead to confusion with the precious metal coating. For example, a deposit of yellow titanium nitrite on a partially gold plated article is not permitted.

The prescriptions about colour differentiation in mixed articles (paragraph 4.1.9.2) or in multimetal articles (paragraph 5.2.2) are not applicable for coated articles. The requirements of paragraph 6 are however also applicable for surface treatment of coated articles.

7.3 Marking

Plated goods must be stamped as follows:

7.3.1 Marking according to the traditional practice

a) with the word "PLAQUE", together with the type of production:

L for mechanically applied coating

G for electrolytic plating, and

b) with a responsibility mark

The mark may be supplemented by the name of the coating metal, the thickness of the layer in micrometres and the word "MICRONS" in full or abbreviated form.

Examples: "PLAQUE G" + responsibility mark

"PLAQUE OR G 10 MICRONS" + responsibility mark

7.3.2 Marking according to International standards

Instead of the marking under paragraph 7.3.1, gold-plated watch-cases and accessory parts (watch bracelets) in line with the standard ISO 3160-1, may be marked as follows:

a) with two letters that indicate the type of plating, the following letters being used:

GR for laminated coating

GP for all other types of coating

GC for "gold capped" or "coiffe or" on watch-cases and their accessories

b) with digits that specify the thickness of the plating in micrometres, and

c) with a responsibility mark

Examples: "GP 10" + responsibility mark

"GC 250" + responsibility mark

Watch-case marks are applied on the exterior.

Markings must indicate the real composition of every part of an article.

On partially plated articles every part has to be marked individually. The unplated part has to bear the indication of the metal for example: "STEEL" or the word "METAL". If technical or aesthetic reasons do not permit the marking of one particular part, the marking may be applied on the other part. It is allowed to designate the parts concerned (for example: "CARRURE plaquée G 10/fond acier").

When an article has been covered with precious metal layers of different thicknesses, only the lower value should be indicated.

7.4 Forbidden descriptions

On plated articles, as well as in any kind of advertising for such articles, the following indications and designations are prohibited:

- indications of the fineness in parts per thousands or in carat, designations of quality written in full, and expressions combined with words such as "fine..." or "pure...", for example "FINE GOLD" or "PURE SILVER";
- indication of proportion or weight of the precious metal used;
- incorporates designations combined with the names of precious metals (for example "OR AMERICAIN", "GOLDOR");
- all other made-up names which might imply of the composition or the value of the article.

7.5 Indications of sizes, numbers, references

Indications of sizes, numbers, references, etc. on articles such as glasses frames or bracelets clasps must be accompanied by abbreviations such as "mm", "No", "Ref". When they could lead to confusion with the usual indications for standards of fineness or for the thickness of coatings (carat, thousands, micrometers [microns], etc.

Indications in accordance with recognised international standards are permitted without any complement.

7.6 Combined designations

Designations combined with precious metal names are only permitted when they are registered as trademark and complemented with indications such as "S.A.", "AG", "S.a.r.l.", "Co", "Cie", "Marque déposée", "GmbH", "Ltd", "®", "©", "™", etc. The Central Office may require an additional marking in misleading cases.

8 Imitations

8.1 Composition

There are no material requirements for imitations.

8.2 Permitted Descriptions

The designation must correspond to the genuine composition of the article.

Imitations coated with precious metals may be described as gold-plated, silver-plated, platinum-plated or palladium-plated.

The English expressions "gold-plated", "silver-plate" and "silver-plated" are permitted as the translation of the words "dorés" and "argentés", subject to the following conditions:

- the designation "gold plated" is permitted on labels, advertisement, prospectus, etc.; it is authorised on the articles themselves only with the addition "DORE";
- the designations "silver plate" and "silver plated" are permitted without addition on labels, advertisement, prospectus, etc. as well as on the articles themselves.

The same rules as for gold are applicable to platinum and palladium.

Paragraphs 7.4 to 7.6 are applicable; designations such as "24K GOLD PLATED", "1/10 12 KGF" are prohibited.

Special marking rules exist for table hollow-ware and silver-plated cutlery.

Other marks such as "Amerikaner" are permitted.

8.3 Table hollow-ware and cutlery

The marks indicating the quality of silver applied is permitted for table ware and cutlery. These articles may be marked in accordance with the appropriate international standards which can be obtained from the Swiss Standard Association (SNV) or from other national standard institutions.

9 Other marking requirements

9.1 Specific designations for certain industrial branches or craft industry

For wares other than articles of watch-making, jewellery, goldsmith's trade and similar articles such as writing instruments, lighters, etc., it is permitted to use special descriptions - particularly combined with precious metal names - when such descriptions are traditional to certain branches or of craft industry. These designations must not be misleading as to the real quality of the product.

Description of fineness in parts per thousands or in carat, marks of quality written in full, and expressions combined with words such as "fine..." or "pure...", for example "FINE GOLD" or "PURE SILVER" are prohibited.

Such articles are in particular articles made of wood, leather, china, glass, etc. decorated with gold, silver, platinum or palladium, beaten, vapour deposited, applied by galvanic method or applied in liquid form or as thermally treated paste.

Examples of permitted designations:

- for picture frames or other wooden, leather objects decorated i.e. with beaten precious metals:

BLATTGOLD (GOLD LEAF), ECHTES BLATTGOLD (GENUINE GOLD LEAF), CADRE OR, GOLDRAHMEN (GOLD FRAME), BLATTSILBER (SILVER LEAF), FEUILLE D'OR

- Ware made of wood, leather, plastic, etc. gilded under vacuum:

GOLDENE CD, GOLDVERZIERUNG

- Ware made of china or glass with precious metals decorations:

ARGENT SUR PORCELAINE, SILBERPORZELLAN, SILBERRAND, BORD ARGENT, GLANZSILBER, SILBERDEKOR, POLIERSILBER, AUFBRENNGOLD, etc.

- Printed matter, visiting cards, books:

IMPRESSION OR, GOLDDRUCK (GOLD PRINT)

Similar descriptions may be used for the marking or the presentation of the following products:

- other articles which are not likely to be confused with articles of precious metal or plated articles, such as household utensils, furniture, taps, etc.;
- products of foodstuff and cosmetic industry (silver sugar balls, gold almonds, liquor containing beaten gold flakes, etc.).

9.2 Use of precious metals names

The use of precious metals name in advertising is permitted when it applies in solely to the colour but not to the composition of a product, or when it refers generic to precious metal.

9.3 Invoices, correspondence

In their commercial correspondence and invoices, manufacturers and wholesalers are allowed to give information on the effective composition of the articles, semi-manufactures, supplies and products, even if these descriptions are not in accordance with the legal requirements (for example: indication on the thickness for gilded articles).

Descriptions of the quality, such as marks indicating the standard of fineness or thickness stated on invoices must be a true description.

Whoever places the products on the market is responsible for the observance of the legal, material and formal requirements.

9.4 Guarantees

The year(s) guarantees provided when articles are sold - ensuring for example the replacement or the repair of damaged coatings - are permitted when the name and address of the seller is stated on the guarantee.

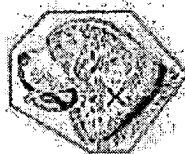
10 Controlling and official hallmarking

All watch-cases in gold, silver, platinum or palladium, of foreign or local manufacture, sold in Switzerland, are subject to control and compulsory official marking.

For watch-cases composed of precious metals and base metals (multimetals) official hallmarking is optional.

Apart from watch-cases, that is for all other precious metal articles, and multimetal goods, the control procedure is optional.

A single official hallmark will be used for all precious metals and all fineness standards, the "head of a St. Bernhard dog":

Control Office Rules

The articles must be presented complete - watch-cases opened - for official hallmarking. If only parts of the article are being hallmarked, the customer signs a statement accepting responsibility for ensuring that the finished article will comply with the act.

As far as possible, the articles have to be presented at a stage of manufacture to minimize the risks of damage. They must be at a sufficiently advanced stage of finishing, that neither the marks nor the article can be changed.

The control office applies the official hallmark next to the responsibility and the fineness marks. One official hallmark per article is sufficient if visible on the exterior of the product. For watch-cases where the manufacturer marks on the inside, an additional fineness mark must appear on the exterior part. In this case, the control office strikes the official "head of a St. Bernhard dog" mark on both the inside and outside parts of the watch-case.

If the Common Control Mark of the Vienna Convention is requested, the full marking must be placed on the exterior of the case (legal standard of fineness, responsibility mark, "head of a St. Bernhard dog" and Common Control Mark).

For mixed articles, one official mark is sufficient; it is also applied if the complete hallmarks are to be found on one precious metal only.

Multimetal articles may be struck with the official mark as long as the fineness and the responsibility marks are placed on the precious metal part and there is enough room to punch in the official hallmark. This also applies if the base metal marking is placed on the precious metal part.

For hallmarking using the Common Control Mark of the Vienna Convention, the national provisions as well as those of the Vienna Convention must be met. The provisions of the Convention can be found on the official website www.hallmarkingconvention.org.

11 International conventions on precious metals control

Time saving - cost reducing - simplified import procedures - international guarantee

These are the advantages offered by the international conventions on precious metals control which Switzerland has signed with certain other States in order to assist trade. We draw your attention to the fact, that the regulation of the below mentioned conventions does not in every case correspond with the Swiss legislation. The Central Office can provide further information on this matter.

11.1 Convention in the control and marking of articles of precious metals, signed in Vienna on 15 November 1972, "Vienna Convention - Common Control Mark"

The multilateral convention's member states can be found at www.hallmarkingconvention.org.

An article bearing an official mark of one of the contracting States and the "Common Control Mark" of the Convention ("balance") will not undergo further testing and marking in another member country.

A further advantage is that the responsibility mark does not need to be registered in the importing country.

Common Control Marks of the multilateral "Convention on the Control and the Marking of Precious Metals Articles"

Gold

375 - 585 - 750
916 - 999

Silver

800 - 925 - 999

Platinum

850 - 900
950 - 999

Palladium

500 - 950 - 999

11.2 **Bilateral Convention Switzerland - France**

Mutual recognition of official hallmarks by both countries, eliminate a double control of articles.

It is not necessary to register the responsibility mark in the country of destination.

Further informations (in German, French or Italian):
www.admin.ch/ch/d/sr/c0_941_334_91.html.

11.3 **Bilateral Convention Switzerland - Spain**

Mutual recognition of the official hallmarks on watch-cases and their accessory parts (for example watch bracelets).

Further informations (in German, French or Italian):
www.admin.ch/ch/d/sr/c0_941_333_2.html.

11.4 **Bilateral Convention Switzerland - Austria**

Mutual recognition of the official hallmarks on watch-cases.

Further informations (in German, French or Italian):
www.admin.ch/ch/d/sr/c0_941_316_3.html.

11.5 **Bilateral Convention Switzerland - Italy**

Swiss articles with an official hallmark need not bear the identification mark of the importer as required by the Italian act; in exchange the Italian maker's identification mark is recognized as a responsibility mark in Switzerland. Watch-cases with Italian identification marks are not subject to the compulsory official hallmarking.

Further informations (in German, French or Italian):
www.admin.ch/ch/d/sr/c0_941_345_4.html.

12 Second-hand gold and silver, materials containing precious metals

12.1 Acquisition and exchange

The purchase or exchange of second-hand gold and silver, such as individual watches and jewellery or other precious, multimetal or plated metal articles or imitations including objects made of gold and silver, lighters, pens and pen holders, glasses and teeth, crowns and materials containing precious metals, are not regulated in precious metals act.

The validity of this rule is subject to any cantonal dispositions concerning the acquisition of second-hand objects.

Trade in second-hand gold or silver is the buyer's sole responsibility. The police should be informed if there is any question concerning the true ownership of such articles.

12.2 Resale

12.2.1 Resale of melted waste

If the second hand precious metals is melted to be resold, the bars must bear the melter's mark. This mark must be registered at the Central Office for Precious Metals Control.

If ingots are not directly sold to holders of a melter's/assayer licence, than the ingots must be tested [by a certified assayer/holder of an assayer's licence] before sale.

12.2.2 Resale of the waste produced by their own activity

For resale, manufacturers melting their own waste (scrap, filings, etc.) from their own company to be sold, must hold an individual melting licence issued from the Central Office for Precious Metals Control. The melted product destined to be sold must be stamped with the individual melter's mark.

If ingots are not directly sold to holders of a melter's/assayer licence, than the ingots must be tested [by a certified assayer/holder of an assayer's licence] before sale.

12.2.3 Resale of second-hand gold and silver in the shop (second-hand jewellery)

Resale of second-hand articles involves risks. Often, these articles do not correspond to the Swiss precious metals control act (sub-standard fineness, prohibited base common metal parts, unrecognized marks or no marks at all, etc.) Before putting them up for sale these have to be tested and if necessary put in order. For this, they may be presented for examination to one of the Precious Metals Control Offices.

12.3 Old gold and silver in the production of new articles

The use of such material carries risks (sub-standard fineness, excess of low standard solders, base metal parts, etc.). Reuse of precious metals from the purchase of second-hand gold and second-hand silver is discouraged.

12.4 List of recognised assayer-melters

The following directories and lists can be found on internet:

- Directory of melter licence holders and assayer licence holders:
www.ezv.admin.ch/ezv/00433/02664/02673/index.html?lang=de
(available in German, French or Italian).
- Internationally recognised "Good Delivery" lists:
 - gold + silver: www.lbma.org.uk/good_delivery_cover.html
 - platinum + palladium: www.lppm.org.uk

13 Inspections

The Precious Metals Control authority inspects all business entities producing, processing or trading goods implied in the precious metals legislation, if the activity is subject to an authorization (works, factories, workshops, wholesalers, retailer, sales by correspondence, department stores, etc.) Normally such inspections will be advised. Their aim is firstly to permit employees of the precious metals control to verify that the products stocked and placed on the market meet the regulations, and secondly to see that provisions covering the melting of second-hand gold and silver, materials containing precious metals are adhered to. These visits also help to build up personal contact and exchange information.

The employee charged with the inspection may:

- inspect the enterprise;
- check production, stocks and the sales areas;
- take samples for further examination;
- demand information and consult necessary documents, especially invoices and inventories.

The management are expected to collaborate and to provide the information asked for.

14 Final regulation

This information brochure will enter into force on 1st May 2010 and replaces the earlier brochure from 1st November 2009.

15 Addresses of precious metal control offices

The address list can be consulted on the internet at www.ezv.admin.ch/kontakt/01915/index.html?lang=en.

16 Reproduction of official hallmarks used before august 1, 1995

Precious metal articles

Gold			Silver		Platinum
750‰	585‰	375‰*	925‰	800‰	950‰
Helvetia	Écureuil	Morgenstern	Canard	Coq de bruyère	Bouquetin
					
					

* only for watch-cases

Imported watch-cases

Gold			Silver		Platinum
750‰	585‰	375‰	925‰	800‰	950‰
Lynx 1	Lynx 2	Titre bas	Gentiane 1	Gentiane 2	Tête de lièvre
					
					

ภาคผนวก ข

สรุปผลการดำเนินงานเปรียบเทียบตามกิจกรรม
ที่เสนอและดำเนินการจริงในโครงการ

ตารางสรุปผลการดำเนินงานเปรียบเทียบตามกิจกรรมที่เสนอและดำเนินการจริงในโครงการ

กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลการดำเนินงาน
<p>1. ศึกษารวบรวมข้อมูลทฤษฎีของระบบ Hallmark ในกลุ่มประเทศคู่ค้าและประเทศคู่เทียบในการส่งออกเครื่องประดับทองคำของไทย</p>	<p>ข้อมูลเชิงลึกของระบบ Hallmark ในต่างประเทศที่เป็นประเทศคู่ค้าและประเทศคู่เทียบในการส่งออกเครื่องประดับทองคำของไทย (ศึกษาครอบคลุมโลหะมีค่าอื่นด้วย เช่น เงิน แพลทินัม ซึ่งใช้ระบบมาตรฐานแบบเดียวกันกับทอง)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาสถิติการค้าเครื่องประดับทอง (HS7113.19) ในระดับโลก และสถิติการค้าเครื่องประดับทองของไทย เพื่อใช้ประกอบการคัดเลือกประเทศคู่ค้าและประเทศคู่เทียบที่จะนำมาใช้เป็นกรณีศึกษาของระบบ Hallmark ต่อไป - จากผลการศึกษาข้างต้น ได้คัดเลือกประเทศคู่ค้า 2 ประเทศ คือ สหราชอาณาจักร และสวิตเซอร์แลนด์ กับประเทศคู่เทียบ 2 ประเทศ คือ อินเดีย และ สิงคโปร์ โดยผลการศึกษาระบบ Hallmark ของทั้ง 4 ประเทศเป็นดังที่แสดงในส่วนเนื้อหารายงานบทที่ 3
<p>2. จัดสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการไทยที่มีการส่งออกเครื่องประดับทองไปยังประเทศที่มีระบบ Hallmark</p>	<p>รายละเอียดต่างๆ เช่น ปัญหา การแก้ปัญหา ผลกระทบต่างๆ ที่ผู้ประกอบการไทยเผชิญจากการส่งเครื่องประดับทองไปยังประเทศที่มีการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทอง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - นอกเหนือจากที่ได้พูดคุยเรื่องปัญหาการขาดมาตรฐานเครื่องประดับทองกับทางสมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและเครื่องประดับ ทางคณะวิจัยยังได้นัดพบและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการไทยที่มีการส่งออกไปยังประเทศที่มีระบบ Hallmark และบังคับให้มีการตรวจมาตรฐานเครื่องประดับทองจำนวน 39 ราย - สรุปผลการเข้าพบและสัมภาษณ์ เป็นดังที่แสดงในภาคผนวก

กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลการดำเนินงาน
<p>3. เดินทางสัมภาษณ์หน่วยงานตรวจสอบมาตรฐานโลหะมีค่า (Assay Office) ในต่างประเทศ</p>	<p>ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทองของประเทศไทยจากหน่วยงานตรวจสอบมาตรฐานโลหะมีค่าในต่างประเทศ</p>	<p>- ได้เข้าพบและสัมภาษณ์ตัวแทนจากหน่วยงานตรวจสอบมาตรฐานโลหะมีค่า รวมทั้งสิ้น 4 แห่ง ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Edinburgh Assay Office 2. London Assay Office 3. Central Precious Metal Controls 4. Precious Metal Controls Zurich <p>(2 แห่งแรกอยู่ที่สหราชอาณาจักร 2 แห่งหลังอยู่ที่ สวิตเซอร์แลนด์)</p> <p>โดยสรุปผลการเข้าพบและสัมภาษณ์ เป็นดังที่แสดงในส่วน ภาคผนวก</p>
<p>4. ศึกษาแนวทางการจัดทำระบบมาตรฐานสากลในอุตสาหกรรมอื่นของไทยเพื่อใช้เป็นข้อมูลเทียบเคียงการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทอง</p>	<p>กรณีศึกษาสำหรับแนวทางการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทองของประเทศไทย</p>	<p>- คณะวิจัยพบ 2 กรณีศึกษาที่น่าสนใจ คือ มาตรฐาน ISO และมาตรฐานอาหารฮาลาล โดยผลการศึกษาแสดงในบทที่ 4</p>

กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลการดำเนินงาน
<p>5. ศึกษาข้อมูลเชิงลึก เพื่อหาแนวทางการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทองและแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานโลหะมีค่าของไทย (Thai Assay Office)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แนวทางการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทองไทย - แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองไทย - หน่วยงานศักยภาพที่เหมาะสมในการดำเนินการเป็นหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของประเทศไทย - แนวทางการจัดทำหรือข้อจำกัดในด้านกฎหมายที่มีต่อการสร้างมาตรฐานเครื่องประดับทอง 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการศึกษากฎหมายที่ใกล้เคียง อาทิ กฎหมายการปลอมแปลงเงินตรา กฎหมายการปลอมแปลงดวงตรา ตราประทับ แสตมป์และตั๋ว กฎหมายลิขสิทธิ์และกฎหมายเครื่องหมายการค้า - ผลสรุปแนวทางการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทองไทยในด้านต่างๆ อาทิ ข้อเสนอการบังคับใช้มาตรฐานเครื่องประดับทองภาคสมัครใจ ข้อเสนอในการตรารับรองมาตรฐาน โครงสร้างกฎหมายมาตรฐานเครื่องประดับทอง แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเพื่อการส่งออกที่เกี่ยวข้อง อาทิ รูปแบบการจัดตั้ง โครงสร้างองค์กร หน่วยงานศักยภาพที่เหมาะสม เป็นต้น แนวทางการสร้างระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองหลังจากที่จัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานแล้ว ไปจนถึงแนวทางการยกระดับมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยให้เป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ

ภาคผนวก ค

สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ประกอบการไทย

รายชื่อผู้ประกอบการไทยที่ให้สัมภาษณ์

	รายชื่อหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์		รายชื่อหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์
1.	บ้านช่างทองกรุง	20	บจก. เพชรซีกไทย
2.	บจก. ดวงแก้ว จิวเวลรี่ แมนูแฟคเจอร์ จำกัด	21	Goldenpond Jewelry Co., Ltd.
3.	D Quality Design Co., Ltd.	22	Chewa Jewelry Co., Ltd.
4.	ST Check	23	อรอนงค์ช่างทอง
5.	KV. Check	24	บริษัท เอ็กซทรีม จิวเวลรี่ จำกัด
6.	Kitti Check	25	Troll Design Co., Ltd.
7.	Pranda Jewelry Plc	26	Creation Bijoux Company Limited
8.	Belle Bague Co., Ltd.	27	Passione GIOIELLI
9.	Isara collection Co.,Ltd.	28	Jumy's art Co., Ltd.
10.	PMOR Silver&Gold Co., Ltd.	29	มีดี จิวเวลรี่
11.	Morris and Watson	30	Universal Chains
12.	Wonder Jewelry Co.,Ltd.	31	Goldlip Jewelry
13.	Savvy Jewelry Co., Ltd.	32	Art Event Co., Ltd.
14.	Tanaporn creation Jewelry Co., Ltd.	33	Chokas Jewelry
15.	Dhanu Bangkok	34	บจก.เชนเนอร์ลิตโมมอนต์
16.	L.S. Oriental Jewelry	35	Imperial Jewelry Co.,Ltd.
17.	All Gems Jewelry Co., Ltd.	36	Metamorphose Co.,Ltd.
18.	Diamonds By Manee Co.,LTD.	37	Royi Sal
19.	Peter & Brothers Group enterprise	38	Sphere Jewelry Manufacturing

สรุปประเด็นสัมภาษณ์

<p>ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา</p>	<p>สรุปความคิดเห็นที่มีต่อการทำ มาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ บริษัทส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ที่ผ่านมาแต่ละบริษัทไม่เคยเกิดปัญหาใดๆ ที่เกี่ยวกับการประทับตรา โดยแต่ละบริษัทยังได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ส่วนใหญ่ลูกค้าจะเดินทางเข้ามาซื้อสินค้าและรับสินค้าไปด้วยตนเอง จึงอาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้บริษัทไม่เกิดปัญหาในส่วนนี้ ■ ทั้งนี้ บางบริษัทให้ความคิดเห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับการประทับตราเพื่อการส่งออกสำหรับบริษัทส่งออกรายใหญ่ของประเทศไทย ไม่น่าจะเกิดปัญหา แต่หากให้วิเคราะห์ คาดว่าบริษัทที่เกิดปัญหาต่างๆ น่าจะเป็นบริษัทที่มีขนาดเล็ก ยังไม่ทราบข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการส่งออกมากนัก หรือเป็นผู้ประกอบการหน้าใหม่ที่ยังไม่มีความรู้ประสบการณ์ด้านการส่งออกมากนัก นอกจากนี้ ฝ่ายที่เป็น Agency นำเข้าก็อาจจะมีประสบการณ์น้อยเช่นกัน โดยในส่วนของความรับผิดชอบต่อการประทับตรา Hallmark ที่ผ่านมาสั้นใหญ่ความรับผิดชอบจะอยู่ที่ฝ่ายผู้นำเข้าทั้งหมด ทางผู้ส่งออกหากต้องรับผิดชอบ ก็เป็นการรับผิดชอบทางอ้อมเท่านั้น ■ บางบริษัทให้ความคิดเห็นว่า โดยทั่วไปการส่งออกไม่เคยเกิดปัญหาเกี่ยวกับการประทับตรา เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นภาระของผู้นำเข้า และผู้ส่งออกเอง ไม่เคยปล่อยให้สินค้าไม่ได้มาตรฐาน หรือต่ำกว่ามาตรฐาน เพราะการค้าในส่วนนี้ ต้องอาศัยความไว้วางใจ หากมีการทำผิดพลาดแม้เพียงเล็กน้อย ย่อมหมายถึงการที่บริษัทจะเสียความไว้วางใจไป และทำให้เสียลูกค้า ซึ่งการสูญเสียดังกล่าวย่อมไม่คุ้มหากเทียบกับมูลค่าหรือรายได้ที่บริษัทจะได้จากลูกค้ารายนั้นๆ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ บริษัทส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่า การจัดตั้งมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยดังกล่าวไม่มีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้ง เนื่องจากในปัจจุบันก็สามารถส่งออกได้ และไม่ได้อมองว่าเป็นโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า หรือเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับการค้าแต่อย่างใด แต่หากมีการจัดตั้งขึ้นจริง จะลองพิจารณาข้อมูลอีกครั้ง หากไม่เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนในการผลิตสินค้า ก็อาจจะยินดีเข้าร่วม ■ บางบริษัทแสดงความตระหนักถึงการจัดการเกี่ยวกับการรับส่งสินค้า ความปลอดภัยในการทดสอบ ราคา ค่าบริการตรวจสอบและประทับตรา โดยปัจจัยสำคัญที่บริษัทส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ระยะเวลาที่ต้องใช้ในการทดสอบ เนื่องจากในปัจจุบัน เมื่อบริษัทต้องการทดสอบค่าความบริสุทธิ์ของเครื่องประดับทองก็สามารถทำได้โดยการนำสินค้าไปตรวจสอบยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ อาทิ บริษัท Bangkok Assay Office ซึ่งใช้เวลาเพียงไม่กี่ชั่วโมงก็สามารถรับสินค้าได้ (ตรวจสอบอย่างเดียวโดยไม่มี การประทับตรารับรองแบบ Assay Office) แต่หากมีการจัดตั้ง Assay Office ขึ้นแล้วและต้องการ ระยะเวลาตรวจสอบรวมประทับตรานานถึง 3 – 5 วัน ก็อาจทำให้บริษัทกลุ่มนี้ไม่อยากเข้าร่วม ■ ทั้งนี้ มีบางบริษัทให้ความเห็นว่าเป็นการดี หากจะมีการจัดตั้งมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยขึ้น แต่เป็นการยากที่จะทำให้บริษัท หรือ ผู้ประกอบการต่างๆ เชื่อมั่นในระบบและการจัดการ นอกจากนี้ ยังให้ความคิดเห็นว่า หน่วยงานที่จะเข้ามาทำในส่วนนี้ จะมีแนวทางในการสร้างการยอมรับในระดับโลกอย่างไรบ้าง ซึ่งหากหน่วยงาน หรือตราดังกล่าว ยังไม่ได้รับการยอมรับในตลาดโลก ทางบริษัทคงยังไม่เข้าร่วม เนื่องจากส่งออกในปัจจุบัน ทางบริษัทก็ไม่มี ความจำเป็นต้องประทับตราใด แม้ว่าจจะออกมาในรูปแบบของภาคสมัครใจก็ตาม ■ สำหรับมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย ผู้ประกอบการให้คำแนะนำว่าจะต้องสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากประเทศต่างๆ ในระดับโลกก่อน จึงจะเป็นการดึงดูดให้บริษัทหรือผู้ประกอบการอื่นๆ มีความสนใจ นอกจากนี้ ยังควรสร้างมาตรฐานทางด้านความปลอดภัย เช่น มีระบบการขนส่งสินค้า

<p>ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา</p>	<p>สรุปความคิดเห็นที่มีต่อการทำ มาตรฐานเครื่องประดับทองของไทย</p>
	<p>อย่างไร หรือใครเป็นผู้ตรวจสอบทองคำ มีความไวใจได้หรือไม่ เนื่องจากอาจเกิดกรณีที่มีผู้ตรวจสอบทองคำ หลอมทองคำ แล้วดึงทองคำบางส่วนไป หรือแม้กระทั่ง มาตรฐานของการตรวจสอบทองคำ หากมีหน่วยงานตรวจสอบ 3 หน่วยงาน 3 หน่วยงานดังกล่าว อาจตรวจสอบแล้วได้ผลของค่าออกมาไม่ตรงกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ทั้งนี้ เกี่ยวกับมาตรฐานเครื่องประดับทอง บางบริษัทให้ข้อมูลว่า แม้ว่าระบบการซื้อขายสินค้าภายในประเทศของประเทศไทย และประเทศฝรั่งเศสนั้น ผู้บริโภคภายในประเทศยังไม่ยอมรับ (หรือไม่ทราบข้อมูล) เกี่ยวกับตรา CCM ของประเทศที่อยู่ในกลุ่มประเทศอื่นๆ ส่งผลให้สินค้าที่จะขายในประเทศไทย และประเทศฝรั่งเศสยังคงต้องมีการประทับตราของประเทศนั้นๆ ต่อไป และให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยออกเป็น 2 ประเด็น คือ 1) ประเด็นทางด้านกฎหมาย ที่ควรมีหน่วยงานที่เข้าไปร่วมมือกับรัฐบาลในการเข้าไปคุยและดำเนินการ เพื่อเข้าสู่การรวมกลุ่ม Vienna Convention และ ประเด็นที่ 2) ที่คิดว่ามีความท้าทายมากกว่า คือ การสร้างการยอมรับให้กับคนในประเทศนั้นๆ (ปัญหาที่คนอังกฤษยังไม่ยอมรับตราประเทศอื่น) ซึ่งเป็นการสร้างการยอมรับของคนใน trade ต้องไปสร้างการยอมรับ และสร้างความรู้จักในระดับ B2B ทั่วโลก

ภาคผนวก ง

สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มหน่วยงานในประเทศ

รายชื่อหน่วยงานที่ให้สัมภาษณ์

รายชื่อหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์	
1.	สถาบันมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)
2.	สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ
3.	สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
4.	สำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
5.	สถาบันมาตรฐานแห่งชาติ
6.	สถาบันอาหาร
7.	บจก. อินเตอร์เนชั่นแนล เทสติ้ง เซอร์วิส

หมายเหตุ ลำดับที่ 1-6 เป็นหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานลำดับที่ 7 เป็นหน่วยงานภาคเอกชน

1. สรุปสัมภาษณ์ สถาบันมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)

- ในด้านมาตรฐานเครื่องประดับทอง ทาง สมอ. เคยมีการจัดทำแล้วครั้งหนึ่ง โดยเป็นภาคสมัครใจ ไม่บังคับให้ผู้ประกอบการหรือร้านทองต้องเข้ามาขอใช้ ซึ่งจนปัจจุบันยังไม่เคยมีใครทำเรื่องเข้ามาขอใช้ และทาง สมอ. ก็ได้บังคับ
- ในการขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของ สมอ. จะต้องมีการไปตรวจโรงงาน ตรวจสอบคุณภาพและมีการเก็บตัวอย่างจากโรงงานเข้ามาตรวจ และมีการประเมินที่โรงงานด้วย โดยโรงงานต้องผลิตสินค้าให้ได้ตามมาตรฐานที่ระบุไว้ในกฎของ สมอ. ซึ่งจะต่างกับมาตรฐานของทองที่เป็น Hallmark ซึ่งจะตรวจทองรูปพรรณที่ผลิตเสร็จแล้วมาตรวจสอบความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะเพียงอย่างเดียว
- การออกมาตรฐานต่างๆ ของ สมอ. จะมี พ.ร.บ. กำกับ 2 ฉบับ คือ พ.ร.บ. มาตรฐานแห่งชาติ และ พ.ร.บ. มาตรฐานอุตสาหกรรม
- โดยส่วนตัวเห็นด้วยกับการจัดทำ Hallmark หรือระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองซึ่งจะเป็นผลดีต่อการส่งออกของไทย แต่ทั้งนี้หากมีการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรอง (Assay Office) ของไทย หากจะมี Assay Office จากต่างประเทศเข้ามาด้วยก็อยากให้เข้าในฐานะที่ปรึกษาเท่านั้น ไม่อยากให้เขาเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหรือมาร่วมกันกับเราตั้งสาขาให้เขาในประเทศไทย แล้วหลังสินค้าเสร็จก็มีใบรับรองหรือตรารับรองเฉพาะในส่วนที่เป็นของเขาเพียงอย่างเดียว

2. สรุปสัมภาษณ์ สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ

ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันและการรับรองมาตรฐานไอเอสโอ

สถาบันก่อตั้งขึ้นโดยไม่มี พ.ร.บ. ของสถาบันเอง แต่มีการดำเนินการโดยอิงตาม พ.ร.บ. มาตรฐานของประเทศ 2 พ.ร.บ. คือ พ.ร.บ. มาตรฐานแห่งชีวิตของกระทรวงอุตสาหกรรม และ พ.ร.บ. มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้านความสัมพันธ์กับองค์กรหรือสถาบันในระดับต่างประเทศ ในช่วงแรกการทำงานจะแบ่งได้เป็น 3 ชั้น มีผู้ประกอบการอยู่ชั้นล่าง มีสถาบันอยู่ตรงกลางเป็นผู้รับรองผู้ประกอบการ และจะมีชั้นบนสุดเป็นกระทรวงอุตสาหกรรม ในสมัยก่อนที่ชั้นบนสุดเรายังไม่แข็งแกร่งก็จะใช้วิธีขอรับ Accredit จากต่างประเทศ ซึ่งในช่วงแรกจะเป็นประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ โดยรัฐบาลของออสเตรเลียและนิวซีแลนด์จะมอบหมายหน่วยงานให้มาตรวจและเดินเรื่อง Accredit ให้ ในภายหลังคณะกรรมการสถาบันได้มีนโยบายว่าจะพยายามไม่ให้เงินรั่วไหลออกนอกประเทศ และอยากให้ผู้ประกอบการสามารถขอการรับรองได้จากหน่วยงานในประเทศ จึงเปลี่ยนจากการขอรับ Accredit จากต่างประเทศมาเป็นกระทรวงเกษตรและกระทรวงอุตสาหกรรมแทน

ณ ปัจจุบัน สถาบันมีพันธมิตรกับต่างประเทศหลายแห่ง อาทิ นอร์เวย์ โครเอเชีย ของรัสเซีย เอเอฟเอ คิวของฝรั่งเศสสาขาไต้หวัน ญี่ปุ่น เป็นต้น และในขณะเดียวกันก็มีเครือข่ายมหาวิทยาลัยภายในประเทศด้วย

ในปัจจุบันสถาบันให้บริการรับรองมาตรฐาน 4 ด้าน คือ

1. การให้การรับรอง ระบบบริหารจัดการ เช่น ISO 9001 (ด้านการบริหารด้านคุณภาพ) ISO 40001 (ด้านสิ่งแวดล้อม) ISO 18000 (ด้านอาชีวอนามัยด้านความปลอดภัย) ด้านความปลอดภัยทางด้านอาหาร ด้านการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ และระบบการจัดการพลังงาน
2. การเป็นตัวแทนภาครัฐและเอกชนเข้าไปตรวจแทนตามข้อกำหนดของลูกค้า หรือตามเกณฑ์สากล
3. การฝึกอบรมทั้งทางภาคปฏิบัติและทางทฤษฎีรวมทั้งการโค้ชซึ่งผู้ประกอบการในเรื่องการพัฒนาบุคลากร รวมทั้งการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งทั้งหมดจะเป็นไปตามเกณฑ์หรือมาตรฐานสากล โดยการพัฒนาศูนย์เป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อขึ้นทะเบียนเพื่อเป็นผู้ตรวจสอบหรือวิทยากร
4. เรื่องการบริการด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน การบริหารความเสี่ยง เรื่องการบริหารกลยุทธ์ Balance Score Card เศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

ในการขอ Accredit จากนิวซีแลนด์ คือ ให้นำหน่วยงานจากนิวซีแลนด์เข้ามาตรวจสอบระบบการรับรองของสถาบันว่าเป็นไปตามมาตรฐานสากลหรือไม่ ด้วยเกณฑ์ที่สูงกว่าที่ใช้รับรองระบบอีกชั้นหนึ่ง เช่น สถาบันเป็นผู้ให้การรับรอง ISO 9001 แก่ผู้ประกอบการ หน่วยงานจากนิวซีแลนด์ก็จะเข้ามาตรวจสอบและรับรองว่า

ระบบการตรวจรับรองของสถาบันเป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งในการตรวจรับรอง ISO ให้ผู้ประกอบการก็ต้องใช้เกณฑ์มาตรฐานสากลด้วยเช่นเดียวกัน

หลังจากที่สถาบันได้รับการรับรองโดยหน่วยงานจากนิวซีแลนด์ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกร่วมกับ International Accreditation Forum (IAF) และ The Pharmaceutical Inspection Convention and Pharmaceutical Inspection Co-operation Scheme (PIC/S) ซึ่งถือเป็นกลุ่มความร่วมมือด้านมาตรฐานของสากลในระดับสูงสุดและมีสมาชิกประมาณ 30 ประเทศทำให้เมื่อหน่วยงานนี้รับรองสถาบันแล้วใบรับรองที่ออกโดยสถาบันจะได้รับการยอมรับโดย 30 ประเทศนี้ด้วย (ยอมรับในผลการตรวจไม่ได้ยอมรับในตัวสถาบัน) แต่ปัจจุบันไทยได้เป็นสมาชิกของ Pacific Accreditation Cooperation (PAC) โดยสถาบันทำหน้าที่แทนกระทรวงอุตสาหกรรมในฐานะหน่วยงานตัวแทนของประเทศไทย

นอกจากตัวสถาบัน มีหน่วยงานเอกชนอีกประมาณ 30 รายที่ทำหน้าที่เป็น Certified Body (CB) เช่นเดียวกับสถาบัน ซึ่งหน่วยงานเอกชนดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานจากต่างประเทศที่เข้ามาตั้งสาขาดำเนินการในประเทศไทย และมีหน่วยงานของคนไทยไม่ถึง 10 ราย หน้าที่หนึ่งของสถาบันในฐานะหน่วยงานกลางที่ถูกตั้งโดยคณะรัฐมนตรีจึงเป็นเหมือนกันและผู้ควบคุมคุณภาพและราคาของหน่วยงานเหล่านี้ให้ได้มาตรฐานและคงเส้นคงวา เนื่องจากหน่วยงานเหล่านี้ก็จะมีทั้งหน่วยงานที่ทำตามมาตรฐานวิชาชีพ และหน่วยงานที่มุ่งเน้นเรื่องของธุรกิจเป็นหลัก

ในด้านผู้ประกอบการเมื่อต้องการได้รับการรับรองมาตรฐาน เช่น มาตรฐาน ISO9001 ก็จะสามารถขอรับรองจากหน่วยงานใดจาก 30 รายข้างต้นก็ได้ แต่ข้อแนะนำของสถาบัน คือ ควรจะเลือกหน่วยงานที่ได้รับการรับรอง (Accredit) แล้ว เพราะผลการรับรองที่ได้จะได้รับการยอมรับให้นำไปใช้ประกอบการจำหน่ายหรือส่งออกสินค้าได้ต่อไป

แผนผังการดำเนินการเรื่องการรับรองมาตรฐานสากล จะมีการดำเนินการเป็นขั้นๆ โดยส่วนที่สูงที่สุดคือ Accreditation Body (AB) ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้ตรวจรับรอง Certified Body (CB) และ CB ก็จะเป็นผู้ตรวจรับรองมาตรฐานที่ผู้ใช้หรือผู้ประกอบการขอ ยกกรณีตัวอย่าง เมื่อโรงงานแห่งหนึ่งต้องการใบรับรองมาตรฐาน ISO 9001 และ ISO 14000 ก็ต้องเชิญให้ CB เช่น สถาบัน หรือหน่วยงานอื่นที่เป็น CB ที่ได้รับการรับรองแล้วโดย AB แล้ว เมื่อตรวจผ่านโรงงานก็จะได้รับใบรับรอง ISO 9001 และ ISO 14000 ซึ่งนำได้รับการรับรองโดยชาติที่เป็นสมาชิกของ AB เดียวกัน

ในการสร้างความยอมรับระหว่างกันของหน่วยงานมาตรฐานในแต่ละประเทศยังจะมีการทำ Peer Review ระหว่างหน่วยงาน ซึ่งถ้าผ่านก็จะให้การยอมรับระหว่างกัน นอกจากนั้นยังอาจมีการทำ MRA และ MOU เพื่อแสดงการยอมรับซึ่งกันและกันก็ได้

สำหรับ CB ที่ได้รับการรับรองโดย AB แล้ว เช่นในกรณีของสถาบันเมื่อออกใบรับรองให้ผู้ขอ ใบรับรองก็จะมีตราของสถาบันซึ่งเป็น CB คู่กับตราของ AB ที่ให้การรับรองสถาบัน แต่ CB บางแห่งในประเทศไม่ได้รับการรับรองโดย AB เมื่อออกใบรับรองให้ก็จะมีเฉพาะตราของหน่วยงานตนเองอย่างเดียว ซึ่งหากผู้ประกอบการทราบล่วงหน้าก็ควรหลีกเลี่ยงหน่วยงานแห่งนี้ เพราะเป็นเหมือน CB เกือบออกใบรับรองให้

ก็นำไปใช้ส่งออกไม่ได้ ผู้ประกอบการก็ต้องการ CB แห่งใหม่ที่มี AB รับรองถูกต้องตามหลักสากล ซึ่งใบรับรองมาตรฐานที่ออกโดย AB และ CB จะมีอายุ 3 ปี ก็จะต้องมีการตรวจใหม่ แต่ในระหว่าง 3 ปีก็ต้องมีการเข้าติดตาม (Surveillance) เป็นประจำทุกปี

ในมาตรฐานสากลจะมีข้อกำหนดว่า CB ต้องดำเนินการอย่างเป็นกลาง ไม่มีอคติ โดยในการประเมินของ CB ก็จะมีการพัฒนาผู้ตรวจ (Auditor) ซึ่งต้องผ่านการอบรมและได้รับใบรับรองอนุญาตในการตรวจ ซึ่งในขั้นต้นหน่วยงานต้องเป็นรับรองผู้ตรวจของตนเองโดยต้องตรวจสอบประวัติของผู้ตรวจ เช่น ประสบการณ์ทำงาน ประวัติการศึกษา ประวัติการฝึกอบรม เช่นกรณีของสถาบัน สถาบันจะเป็นผู้รับรองผู้ตรวจของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่จะจบมาจากสายวิศวกรรม นอกจากนั้นแต่ผู้ตรวจรับรองบางส่วนยังสามารถสอบขึ้นทะเบียนเป็นวิทยากรได้ด้วยโดยคุณสมบัติสำคัญของวิทยากรคือต้องมีประสบการณ์การเป็นผู้ตรวจสอบ การขึ้นทะเบียนเป็นวิทยากรเดิมที่จะลงทะเบียนไว้ที่ยุโรป อังกฤษและออสเตรเลีย ต่อมาภายหลังจึงสามารถจดกับกระทรวงอุตสาหกรรมได้แทน แต่ ณ ขณะนี้ทางกระทรวงได้ขอยุติระบบการจดทะเบียนเป็นการชั่วคราว

ระยะเวลาของกระบวนการขอรับรองมาตรฐานของผู้ขอแต่ละแห่งจะเร็วช้าต่างกันตามความพร้อมของผู้ประกอบการ เช่น การขอ ISO9001 จะมีข้อกำหนดการตรวจสอบตั้งแต่ วัตถุประสงค์องค์กร กระบวนการทำงาน บุคลากร ไปจนถึงกระบวนการผลิต การบริการ การตรวจสอบผลิตภัณฑ์ก่อนส่งให้ลูกค้า และกระบวนการปรับปรุงภายใน เป็นต้น ซึ่งสิ่งที่เอียงข้างด้านคือข้อกำหนดที่ผู้ประกอบการจะต้องปฏิบัติให้ได้ ดังนั้นกระบวนการจะเร็วหรือช้าก็ขึ้นอยู่กับตัวผู้ประกอบการว่าจะมีความพร้อมมากน้อยแค่ไหน สิ่งสำคัญอีกประการคือความมุ่งมั่นของผู้บริหารว่าจะผลักดันด้วยหรือไม่ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยให้สำเร็จได้เร็วขึ้น ซึ่ง ISO 9001 ถือเป็นมาตรฐานพื้นฐานที่ผู้ประกอบการส่งออกต้องได้

ในด้านรายได้ที่ได้จากการเข้าตรวจสอบคือค่าธรรมเนียม ซึ่งปกติจะคิดเป็นค่าธรรมเนียมการเข้าตรวจสอบต่อวัน และค่าใบรับรองต่อ 3 ปี ซึ่งในการตรวจสอบสถานประกอบการก็จะมีค่าธรรมเนียมที่ AB เข้าไปตรวจสอบด้วย แต่ผู้ประกอบการจะค่าธรรมเนียมทั้งหมดให้ CB ผู้ตรวจสอบ จากนั้น CB ก็จะจัดสรรค่าธรรมเนียมในส่วนของ AB ให้ AB เอง เช่น CB ได้ค่าธรรมเนียมรวม 10,000 บาท เป็นค่าธรรมเนียมส่วนของ AB อยู่ 1,000 บาท ก็จะเป็นหน้าที่ของ CB ในการแบ่งค่าธรรมเนียมแก่ AB 1,000 บาท สาเหตุที่ไม่ให้ AB ได้รับเงินโดยตรงเพื่อป้องกันกรณีความไม่โปร่งและไม่เป็นกลางกรณีที่ AB ต้องการส่วนแบ่งมากขึ้นจึงเร่ง CB ให้รับงานมากขึ้น จน CB ไม่สามารถทำงานได้ทันและมีคุณภาพการตรวจสอบลดลง และกรณีที่ CB เรียก AB มาตรวจรับรองตัวเองก็จะมีค่าธรรมเนียมในลักษณะเดียวกัน

ธุรกิจการรับรองมาตรฐานก็เหมือนธุรกิจการบริการทั่วไปในด้านการแข่งขัน อย่างเช่นสถาบันก็มีคู่แข่งเป็นหน่วยงานรับรองแห่งอื่นซึ่งมีจำนวนมาก ไม่ได้เป็นธุรกิจผูกขาดอย่างที่หลายคนเข้าใจ โดยการแข่งหลักในธุรกิจนี้ คือ เรื่องของราคา และฐานลูกค้า นอกจากนั้นในธุรกิจนี้ก็มีเรื่องการแข่งขันแย่งตัวบุคลากรกันด้วย โดยมีตั้งแต่บุคลากรในระดับผู้ตรวจสอบไปจนถึงระดับผู้บริหาร

ความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งมาตรฐานเครื่องประดับทอง และ การจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทอง

- ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าไปพูดคุยกับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)
 - คิดว่าการจัดตั้งทั้งตัวมาตรฐานและหน่วยงานตรวจรับรอง ทาง สมอ. น่าจะให้ความช่วยเหลือได้ โดยในช่วงต้นแม้จะยังไม่มีที่ตั้งของใหม่ แต่หากใช้มาตรฐานที่ สมอ. กำหนดก็น่าจะช่วยให้เครื่องประดับทองที่ส่งออกสามารถใช้ตรา สมอ. ตัด ซึ่งก็น่าจะได้รับการยอมรับในระดับหนึ่งด้วย
 - ในการสร้างความร่วมมือกับอังกฤษ หากทางฝั่งนั้นเป็นหน่วยงานภาครัฐก็ให้ สมอ. เข้าไปเจรจาขอทำ MRA ก็จะมีโอกาสได้รับการยอมรับที่ง่ายกว่าเพราะเป็นหน่วยงานภาครัฐเหมือนกัน แต่หากเป็นฝั่งนั้นเป็นหน่วยงานเอกชน ก็น่าจะให้สมาคมหรือสมาคมร่วมกับ สมอ. ร่วมมือกันเจรจา
 - การทำมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยน่าจะยึดตามความบริสุทธิ์ที่เป็นมาตรฐานของไทยได้
 - ในขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานก็จะมีกติกาสากล คือ เชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาเข้าร่วมประชุมกัน มีการทำประชาพิจารณ์ หรืออย่างน้อยก็ต้องมีประชุมกลุ่มเล็กของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้เห็นพ้องตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายทั้งผู้ซื้อ ผู้ผลิต ผู้ขายต้องยอมรับได้
 - ในการทำระบบมาตรฐานนี้ ถ้าทำในระดับอาเซียนก็น่าจะลองคุย กับ สมอ. เพราะเป็นตัวแทนประเทศไทยประชุมผลิตภัณฑ์อาเซียน จึงควรเข้าร่วมกลุ่มร่วมกับทาง สมอ.
- ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานเครื่องประดับทอง
 - ในการทำมาตรฐานเครื่องประดับทอง ถ้านั้นการขายก็อาจจะรองรับผลิตภัณฑ์ คือ ตัวทอง 18K ก่อน แต่ถ้าให้สมบูรณ์ก็ต้องทำเรื่องรับรองระบบการจัดการด้วย ซึ่งการรับรองผลิตภัณฑ์ก็จะขึ้นอยู่กับหน่วยงานรับรองว่าจะตั้งเกณฑ์อย่างไร และใช้รูปแบบใดซึ่งการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ก็มีหลายแบบ บางแบบก็ต้องการเพียงผลทดสอบผลิตภัณฑ์เพียงอย่างเดียว
- ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทอง
 - เท่าที่ฟังเรื่องการไม่มีหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทอง คิดว่าควรเปิดเสรีให้มีทั้งหน่วยงานรัฐและหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการแข่งขันทั้งทางด้านคุณภาพบริการและด้านราคา อีกประการคือเพื่อให้สามารถรองรับความต้องการของผู้ประกอบการได้อย่างเพียงพอ ข้อดีของการใช้หน่วยงานภาครัฐคือภาพลักษณ์ด้านความเป็นกลางและความ

น่าเชื่อถือ แต่ข้อดีของการเปิดให้หน่วยงานภาคเอกชนสามารถเข้ามาร่วมด้วยก็คือความหลากหลายในการให้บริการ แต่ทั้งนี้การเปิดให้มีหน่วยงานตรวจรับรองหลายแห่งก็จะต้องมีการควบคุมดูแลให้มาตรฐานของทุกแห่งเป็นไปอย่างเท่าเทียมกันด้วย

- การแก้ปัญหาเรื่องการยอมรับในมาตรฐานเครื่องประดับทอง คิดว่าหากใช้วิธี MRA หรือ MOU หรือการเจรจาทวิภาคีก็คงจะช่วยแก้ปัญหาในปัจจุบันได้ไม่มากนัก แต่ก็คงดีกว่าการออกมาตรฐานของเราแบบทำคนเดียว อย่างเช่นในเรื่องมาตรฐาน ISO ก็จะมีปัญหาว่า AB ของประเทศปลายทางไม่รับรองใบตรวจของ CB รายแรก ผู้ประกอบการก็ต้องหา CB รายอื่นที่ AB ประเทศปลายทางรับรองหรือให้การยอมรับ
- โดยส่วนตัวไม่แนะนำให้มีการตั้งหน่วยงานใหม่ เพราะการจะตั้งองค์กรใหม่เป็นเรื่องที่ไม่ง่าย และหลังจากตั้งแล้วก็ต้องให้ สมอ. เข้ามาตรวจมาตรฐานอุตสาหกรรมให้อยู่ดี ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ นอกจากนี้การตั้งหน่วยงานใหม่ก็ต้องมีการพัฒนาบุคลากร พัฒนาระบบ จัดตรวจเครื่องมือ จัดตรวจห้องปฏิบัติการอีก ซึ่งไม่เป็นเรื่องง่าย ดังนั้นในเมื่อเรามีองค์กรเดิมอยู่ ถ้าต่อยอดจากองค์กรเดิมได้ก็น่าจะทำได้ง่ายกว่า
- แต่ในกรณีที่จะจัดตั้งก็มีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังต่อไปนี้
 - โครงสร้างองค์กรที่มีความเป็นกลาง ใน 3 ระดับ คือ กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย กลุ่มผู้ทำหน้าที่ในการออกเกณฑ์ตัดสิน และกลุ่มคนที่ทำหน้าที่ในการตรวจ ซึ่งคนที่จะตัดสินให้รับรองผลิตภัณฑ์กับคนตรวจต้องไม่ใช่คนเดียวกัน ขณะเดียวกันคนที่ไปตรวจหรือตัดสินก็ต้องเป็นที่มีความรู้ความสามารถในการเข้าไปตรวจได้จริงๆ
 - กระบวนการในการตรวจรับรองมาตรฐาน เช่น ต้องมีหลักเกณฑ์ เงื่อนไข กติกาที่จะใช้ตรวจอย่างไร ใช้มาตรฐานอะไร มาตรฐานนี้เป็นที่ยอมรับในมาตรฐานสากลหรือไม่ หรือถ้าเป็นมาตรฐานที่พัฒนาขึ้นมาเองจะมีผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วมพัฒนาด้วยหรือไม่
 - ในการตรวจสอบ ต้องมีการกำหนดว่าจะมีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนเท่าไรที่ยอมรับได้ ถ้าให้การรับรองไปแล้วมีการติดตามผล ในกรณีที่มีเรื่องร้องเรียนอุทธรณ์ จะทำอย่างไร เช่น ถ้ามีลูกค้าซื้อทองที่ได้รับรองว่าได้มาตรฐานแล้ว วิ่งมาร้องเรียนว่าทองไม่ได้ตามเกณฑ์ จะทำอย่างไร ลูกค้าควรต้องสามารถร้องเรียนมายังหน่วยรับรองมาตรฐานได้ด้วย
 - ในการดำเนินการด้านเอกสาร จะต้องมีการตรวจสอบภายในองค์กรและทวนสอบระบบทั้งหมด มีการทบทวนฝ่ายบริหาร และในขณะเดียวกันการทำเอกสารหลักเกณฑ์และเงื่อนไขจะต้องมีคำขอและจะต้องยื่นคำขอที่ลงนามโดยผู้ที่มีอำนาจ

ขององค์กรมายื่นขอ และต้องมีเงื่อนไขที่แสดงอย่างชัดเจนว่าไปรับรองหรือ
เครื่องหมายรับรองนี้สามารถนำไปใช้แบบใดได้และแบบใดไม่ได้

- ต้องมีการกำหนดกติกา บทลงโทษ เช่น พักใช้ ยกเลิก เพิกถอน การทำเอกสารต้อง
ทำให้เป็นระบบ
 - สำหรับผู้ที่จะมีหน้าที่เข้าไปตรวจสอบ (Auditor) ต้องมีการกำหนดว่าต้องผ่านการ
อบรมอะไรมาบ้าง มีทักษะเป็นอย่างไร ต้องมีการขึ้นทะเบียนหรือไม่ ซึ่งในส่วนนี้มี
กติกาสากลอยู่ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้
- ในการจัดตั้งหน่วยงาน อยากแนะนำให้เริ่มต้นจากหน่วยงานที่มีอยู่ก่อนและทำคู่ขนานกันไป
กับหน่วยงานใหม่ เช่น หาก GIT มีวัตถุประสงค์ที่จัดตั้งขึ้นตรงกับหน่วยงานตรวจรับรองก็
สามารถใช้ได้เลยเพราะจะทำได้เร็วกว่า และในขณะเดียวกันก็เปิดให้ผู้ประกอบการตั้ง
หน่วยงานควบคู่ไปด้วย
- โดยกรณีของ GIT อาจให้ GIT ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางแล้วให้หน่วยงานอื่นมาตรวจแทนให้
หรือจะให้สถาบันเข้าไปช่วยตรวจก็ได้
- ทั้งนี้มูลค่าเครื่องประดับทองที่ส่งออกไป สวิตซ์ อังกฤษ หากมีมูลค่ามากก็ควรที่จะจัดทำ แต่
ถ้ามูลค่าไม่มากก็ไม่ควร
- กฎกติกาสากลของบุคลากรที่จะเป็นผู้ตรวจสอบ คือ ต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย หากเคยอยู่ใน
ฝ่ายผู้ประกอบการก็ต้องเลิกหรือไม่ได้ทำธุรกิจนั้นเป็นระยะเวลา 2 ปีแล้ว และต้องมี
ประสบการณ์ในด้านนั้นเพราะถ้าไม่รู้จริงก็จะตรวจไม่ได้ อย่างเช่นกรณีของสถาบัน บุคลากร
ที่ต้องตรวจเรื่องเกี่ยวกับไฟฟ้าก็ต้องเป็นคนที่ยึดด้านไฟฟ้า เป็นต้น

ทั้งนี้ หากมีการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทอง และต้องการให้
สถาบันเข้าไปช่วยในการพัฒนาระบบ ทางสถาบันก็ยินดีให้บริการในด้านนี้

3. สรุปสัมภาษณ์ สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถาบัน

สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นองค์กรอิสระที่ดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์และมีหน้าที่หลักในการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ โดยหน่วยงานหลักในสถาบันฯ แบ่งออกเป็น 4 หน่วยงาน ดังนี้

1. หน่วยงานตรวจสอบอัญมณี (หน่วยงานหลัก)

เป็นหนึ่งในหน่วยงานหลักของสถาบันฯ มีหน้าที่ในการตรวจสอบอัญมณีซึ่งผลการตรวจสอบได้รับการรับรองจาก 7 หน่วยงานตรวจสอบอัญมณีหลักทั่วโลก รวมถึง Gemological Institute of America (GIA) ซึ่งค่าบริการตรวจสอบอัญมณีได้รับเงินสนับสนุน (Subsidize) บางส่วนจากทางภาครัฐบาล

2. หน่วยงานตรวจสอบโลหะมีค่า (หน่วยงานหลัก)

เป็นอีกหนึ่งหน่วยงานหลักของสถาบันฯ มีหน้าที่ในการตรวจสอบโลหะมีค่า ซึ่งหน่วยงานนี้มีการใช้เครื่องมือในการตรวจสอบที่มีคุณภาพสูงเทียบเท่า Assay Office ขึ้นนำในต่างประเทศ และบุคลากรในหน่วยงานก็ได้มีการหมุนเวียนให้ได้เข้าร่วมฝึกอบรมทางด้านเทคนิคจาก Assay Office ในต่างประเทศ โดยตัวอย่างผลการดำเนินงานของหน่วยงานนี้มีหลายอย่าง อาทิ ช่วยเหลือ สคบ. ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องประดับทองคำตามร้านจำหน่ายทองในประเทศ (ร้านทองตู้แดง) ให้การตรวจสอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของราชวงศ์ และรับตรวจให้แก่ผู้ประกอบการภาคเอกชนทั่วไป ในปัจจุบันหน่วยงานนี้มีบุคลากรทั้งหมด 5 คน

3. หน่วยงานบริการข้อมูล

ได้ข้อมูลมาจากการซื้อข้อมูลจากหน่วยงานในต่างประเทศ และจากการจัดจ้างการทำงานวิจัย ซึ่งข้อมูลที่ให้บริการมีทั้งในส่วนที่เป็นข้อมูลทางการตลาด และข้อมูลในเชิงเทคนิค

4. หน่วยงานฝึกอบรมผู้ประกอบการ

ศักยภาพในการดำเนินหน้าที่เป็น Assay Office ของสถาบัน

ณ ปัจจุบันสถาบันถือว่ามีความพร้อมทั้งทางด้านเครื่องมือและความรู้ (Know How) ในการตรวจสอบที่ได้รับการยอมรับจาก Assay Office ในต่างประเทศ อย่างไรก็ตามสถาบันยังถือว่ามีความอ่อนในด้านความสามารถในการรับงานตรวจรับรองเครื่องประดับ เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านบุคลากรในการตรวจรับรอง อีกทั้งสถาบันยังไม่มีบุคลากรในด้านอื่นที่สำคัญในการดำเนินงานเป็น Assay Office เช่น บุคลากรในการลงตราประทับ งานลงทะเบียน งานเก็บรักษาสินค้า (security) เป็นต้น อย่างไรก็ตามสถาบันก็ได้เริ่มมีการส่งบุคลากรของตนเองไปอบรมทางด้าน การลงตราประทับ (Hallmarking) เพื่อรองรับบทบาทหน้าที่การเป็น Assay Office ที่น่าจะได้รับในอนาคต

ในด้านการตรวจรับรองของสถาบันในปัจจุบัน จะมีการปรับอันดับความน่าเชื่อถือของผู้ส่งตรวจสินค้า อยู่เสมอ โดยผู้ประกอบการที่มีผลการตรวจสอบที่ดีมาตลอดจะมีอันดับความน่าเชื่อถือสูง และถูกสุ่มตรวจ (Sampling) ในอัตราที่ต่ำกว่าผู้ประกอบการรายใหม่หรือรายอื่นที่มีผลการตรวจสอบที่ไม่ดี

แผนการขยายองค์กร

สถาบันได้วางแผนขยายองค์กรไว้ว่าจะเริ่มต้นในปี 2559 และเคยมีแผนการเปิดสาขาใหม่ในต่างจังหวัด แต่เนื่องจากไม่แน่ใจในด้านความเป็นไปได้ทางธุรกิจ จึงยังคงชะลอแผนการเปิดสาขาใหม่จนถึงปัจจุบัน ในด้านการปรับโครงสร้างภายในสถาบัน เช่น การเพิ่มกำลังคน สามารถทำได้แต่ต้องผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการขององค์กร (Board) ซึ่งการปรับโครงสร้างภายในองค์กรสามารถมีการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายขึ้น หากมีผลการศึกษาประกอบการขออนุมัติ

ในด้านการจัดตั้งหน่วยงานลูก แม้ว่า ณ ปัจจุบัน สถาบันจะยังไม่เคยดำเนินการ แต่จาก พ.ร.บ. การจัดตั้งสถาบันก็ได้เปิดช่องให้สามารถตั้งหน่วยงานลูกร่วมกับหน่วยงานอื่นได้ ภายใต้เงื่อนไขที่หน่วยงานย่อยนั้นต้องจัดตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับภาระหน้าที่ของสถาบัน ซึ่งหน่วยงานลูกที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่สามารถบริหารงานได้อย่างอิสระโดยไม่อิงกับส่วนกลางของสถาบัน นอกจากนั้นแล้วใน พ.ร.บ. ยังได้เปิดช่องในการจัดตั้งหน่วยงานลูกร่วมกับหน่วยงานอื่นโดยไม่มีข้อกำหนดว่าต้องเป็นเฉพาะหน่วยงานภายในประเทศเท่านั้น อย่างไรก็ตาม หากสถาบันจะมีความต้องการจัดตั้งหน่วยงานลูกร่วมกับหน่วยงานจากต่างประเทศก็อาจจะต้องการให้มีการตีความ พ.ร.บ. จัดตั้งสถาบันโดยบุคคลภายนอกอีกครั้งเพื่อยืนยัน

4. สรุปสัมภาษณ์ สำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกท.)

ข้อมูลทั่วไปของ มกท. และประวัติของมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

สำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ หรือ มุลินิธิมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เป็นหน่วยงานอิสระก่อตั้งขึ้นมาปี 2538 แล้วจดทะเบียนมูลนิธิ ปี 2544 ตัวองค์กรถูกตั้งขึ้นมาจากเครือข่ายภาคีอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมซึ่งเล็งเห็นถึงปัญหาผลกระทบของการทำการเกษตรที่มีต่อสุขภาพของเกษตรกร และที่มีต่อสิ่งแวดล้อมของเกษตรกรผู้เพาะปลูก อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีปัญหาเรื่องรายได้ทำให้เครือข่ายภาคีช่วยกันพยายามคิดหาทางเลือกใหม่ที่ดีให้เกษตรกรในประเทศไทย

จากการประชุมร่วมกันของกลุ่มภาคี ได้ข้อสรุปช่วงต้นในการทำเกษตรอินทรีย์มาเป็นทางเลือกใหม่ซึ่งได้ค้นพบว่าการทำเกษตรทางเลือกนี้ช่วยให้มีการใช้สารเคมีลดลง ใช้ปุ๋ยเคมีน้อยลง ไม่ใช้ยาฆ่าหญ้า เป็นต้น แต่ก็ยังไม่ตอบโจทย์ทั้งหมดของภาคี คือ ขาดเรื่องโจทย์ทางการสร้างรายได้ให้เกษตรกร กลุ่มภาคีจึงได้พยายามหาวิธีช่วยสร้างรายได้ให้เกษตรกรผู้ทำเกษตรอินทรีย์ให้สามารถขายได้และมีรายได้เพิ่มขึ้น

ในที่สุดจึงได้พบกับ IFOAM (International Federation of Organic Agriculture Movements) ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับโลก มีสมาชิกจาก 100 กว่าประเทศทั่วโลก โดยสมาชิกของหน่วยงานนี้มีทั้ง กลุ่มประชาชนทั่วไป กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิต กลุ่มผู้ประกอบการแปรรูป พ่อค้า นักวิชาการ นักอนุรักษ์ เป็นต้น ที่มีความรักในการทำเกษตรอินทรีย์และต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโลก หน่วยงานนี้จึงเป็นดั่งเวทีกลางให้คนกลุ่มนี้ได้เกิดการรวมตัวกัน ได้พูดคุยกันจนนำไปสู่ความสนใจในการซื้อขายสินค้าเกษตรอินทรีย์ระหว่างกัน ซึ่งได้เริ่มขยายจากชุมชนขนาดเล็กไปยังการซื้อขายวัตถุดิบระหว่างประเทศ นำไปสู่การทำข้อตกลงร่วมกันและพัฒนาจนกลายเป็น IFOAM ในปัจจุบัน ในช่วงต้นที่มีการก่อตั้ง มกท. และเริ่มมีการให้บริการตรวจรับรองมาตรฐานของ IFOAM ถือได้ว่าเป็นช่วงที่กลุ่มผู้ก่อตั้งต้องแสดงความอดทนและใจรักที่มีต่อการทำงานในด้านนี้อย่างมาก เพราะช่วงแรกของการทำงานเป็นการทำงานเพื่อให้โอกาสเกษตรกรรายย่อยที่หลายรายไม่มีแม้กระทั่งเงินทุนค่าตรวจ ค่าตรวจในช่วงแรกจึงต่ำมาก เช่น 100 – 150 บาทต่อครั้งซึ่งไม่พอค่าใช้จ่ายจริงในการตรวจรับรอง ทาง มกท. จึงต้องใช้วิธีขอทุนสนับสนุนจากองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ แต่ในปัจจุบันการเงินของ มกท. ดีขึ้น โดยมีรายได้จากทั้งค่าธรรมเนียมการตรวจรับรองและจากการเป็นวิทยากรให้ความรู้ ทำให้ มกท. สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่ต้องอาศัยทุนสนับสนุนเหมือนแต่ในช่วงต้น

ในการที่ มกท. เข้าร่วมกับ IFOAM และเป็นสมาชิกสถาบันมาตรฐานในต่างประเทศก็จะถูก AB ที่เป็นได้รับการรับรองโดยหน่วยงานเหล่านั้นเข้ามาตรวจ เช่น กรณีของ IFOAM จะเข้ามาตรวจใหญ่ทุก 3 ปี แต่หากมีการปรับมาตรฐานใหม่ ก็จะมีการตรวจที่ถี่ขึ้นเป็นทุก 2 ปี ซึ่งหลักการที่ AB เข้ามาตรวจ มกท. จะเหมือนหลักการที่ มกท. ไปตรวจผู้ประกอบการ คือ มีการประเมินทั้งทางด้านเอกสาร และการประเมินจากลงพื้นที่จริง ซึ่งการลงพื้นที่จริงจะกำหนดวันแบบสุ่มผู้ถูกตรวจจะไม่ทราบล่วงหน้า เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าผู้ถูกตรวจมีการดำเนินการตามกติกาที่ตั้งไว้หรือไม่ โดย มกท. ก็ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการตรวจให้กับ AB ที่เข้า

มาตรวจเช่นเดียวกัน ในปัจจุบัน มกท. มีบุคลากรประจำทั้งหมด 6 คน ทุกคนสามารถทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจรับรองได้ และนอกจากนั้นยังมีผู้ตรวจภายนอกอีกประมาณ 10 กว่าคน ซึ่งทุกคนต้องได้รับการฝึกอบรมโดย มกท.

การดำเนินงานของ IFOAM

IFOAM ได้มีการพัฒนาระบบให้มีคณะกรรมการมาตรฐาน 2 ส่วน ส่วนที่ 1. เป็นไปเพื่อการค้นหาค่านิยมของคำว่าเกษตรอินทรีย์เนื่องจากในแต่ละประเทศก็มักจะมีการนิยามค่านี้นี้ไว้แตกต่างกัน จึงมีความจำเป็นต้องหาค่านิยมกลางที่ตกลงร่วมกัน และอีกส่วน คือ ส่วนการประกันคุณภาพสำหรับใช้รับรองว่าผู้ผลิตอาหารที่เป็นเกษตรอินทรีย์สามารถผลิตได้ตามนิยามและมาตรฐานกลางที่ตกลงร่วมกัน โดยผู้ผลิตที่ทำได้ตามมาตรฐานก็จะได้สิทธิ์ในการใช้ตรารับรองของ IFOAM เพื่อยืนยันคุณภาพของสินค้าว่าผ่านการรับรองโดย IFOAM แล้ว ซึ่งการพัฒนาระบบประกันคุณภาพนี้จำเป็นต้องเข้มแข็ง โปร่งใส เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับทั่วโลก ซึ่งระบบการประกันคุณภาพของ IFOAM ในช่วงแรกก็จะคล้ายกับมาตรฐาน ISO 15000 ที่ใช้ในภาคการเกษตร

ในการหาหน่วยงานรับรองคุณภาพ IFOAM ได้ใช้วิธีติดต่อกับองค์กรอิสระอื่นๆ ให้เข้ามาทำหน้าที่เป็น Accreditation Body (AB) ซึ่งจะเข้าไปตรวจรับรอง Certified Body (CB) ซึ่งจะเป็หน่วยงานผู้เข้าไปตรวจสอบเกษตรกรหรือผู้ประกอบการที่ต้องการขอรับรองมาตรฐาน IFOAM โดยผู้ที่ขอรับรองมาตรฐานก็ต้องดำเนินการตามกติกาที่ IFOAM กำหนดและผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO 15000

การดำเนินงานของ CB ในช่วงแรกที่มี IFOAM จะใช้มาตรฐานของ IFOAM มาใช้โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่ในบางประเทศก็จะนำมาตรฐานของ IFOAM ไปปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับประเทศตนเอง มกท. ก็ใช้วิธีนำมาตรฐานของ IFOAM มาปรับใช้เช่นกัน ซึ่งก่อนใช้มาตรฐาน มกท. ก็จะทำให้ AB ที่ขึ้นทะเบียนกับ IFOAM มาตรวจรับรองคุณภาพก่อนเพื่อให้ผลการตรวจของ มกท. สามารถใช้สัญลักษณ์ของ IFOAM ในการรับรองมาตรฐานได้ โดยมาตรฐานที่ มกท. ใช้มี 2 ระดับ คือ มาตรฐานระดับที่ใช้ในประเทศ และมาตรฐานที่ใช้ส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ

การรับรองมาตรฐานของ มกท.

นอกจาก IFOAM แล้ว มกท. ยังขึ้นทะเบียนกับประเทศอื่นอีก โดยในฝั่งตะวันตก คือ แคนาดา กับ กลุ่มสหภาพยุโรป (EU) ซึ่งหน่วยงานมาตรฐานในด้านนี้ของแคนาดาได้ทำ MOU เป็นพันธมิตรกับหน่วยงานมาตรฐานในอเมริกาในการยอมรับมาตรฐานซึ่งกันและกัน ทำให้มาตรฐานที่ มกท. รับรองก็สามารถใช้ส่งออกไปประเทศอเมริกาได้ด้วย ส่วนในฝั่งเอเชียมีญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไต้หวันและจีน ซึ่งมีการพัฒนาระเบียบข้อบังคับของตนเอง การที่ มกท. ไปขึ้นทะเบียนกับประเทศอื่นที่ไม่ได้ใช้มาตรฐานของ IFOAM ทำให้การรับรองของ มกท. สามารถใช้ส่งออกสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้ทุกประเทศที่ขึ้นทะเบียนไว้ และในกรณีของกลุ่มสหภาพยุโรป

ณ ปัจจุบันก็มี มกท. เพียงหน่วยงานเดียวในประเทศไทยที่ได้รับการรับรอง ผู้ผลิตที่ต้องการส่งสินค้าประเภท เกษตรอินทรีย์ไปยังกลุ่มสหภาพยุโรปก็ต้องมาขอรับรองที่ มกท.

ทั้งนี้การขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์จะไม่เน้นเรื่องการตรวจในห้องปฏิบัติการ แต่จะเน้น ตรวจสอบระบบและกระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำไปยังปลายน้ำมากกว่า ดังนั้นเรื่องความซื่อสัตย์และโปร่งใส จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดของระบบเกษตรอินทรีย์ เพราะฉะนั้นเวลาที่เรารับสมัครผู้ประกอบการที่ต้องการ ตรวจรับรอง เราก็จะมีกติกาว่าถ้าใครเอาฟาร์มมาสมัครกับเราต้องแสดงความจริงใจ เช่น เข้ามาตรวจตลอด สม่าเสมอ ไม่ใช่สมัครเฉพาะปีที่ผลผลิตมีราคาดี เพราะเรื่องเกษตรอินทรีย์จะเน้นเรื่องความซื่อสัตย์และจริงใจ ต่อกันมากกว่าการเป็นเครื่องมือการค้า ดึงกติกาขององค์กรที่เน้นเรื่องความเป็นธรรม ความเป็นธรรมจะ เกิดขึ้นเมื่อมนุษย์มีสุขภาพดีและมีสิ่งแวดล้อมที่ดี การเลี้ยงสัตว์การดูแลสัตว์ก็ต้องให้ความเป็นธรรมต่อสัตว์ เช่น ไม่ทรมานไม่กักขังสัตว์ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้อง

ในด้านการซื้อขายแม้จะไปไม่ถึงกับเป็นการค้าแบบแฟร์เทรด (Fair Trade) ที่ต้องมีการคำนวณอย่าง จริงจัง แต่ผู้ประกอบการก็จะคำนวณจากราคาจากต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง ในฝั่งผู้ซื้อก็ต้องเข้าใจผู้ผลิตไม่พยายาม กดราคาจนเกินไป ช่วงไหนมีปัญหาทางด้านการเกษตร เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง ผลผลิตไม่ได้ตามที่คาดหวัง ก็ต้อง มีการเจรจากันระหว่างสองฝ่าย โดยฝ่ายผู้ซื้อก็ต้องยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้นด้วย เพราะทุกคนที่ในวงการเกษตร อินทรีย์ต้องรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์อินทรีย์ว่ากว่าจะได้มาต้องเกิดจากความตั้งใจของผู้ผลิตและผู้ประกอบการ จริงๆ ซึ่งต้องใช้ทั้งความใส่ใจและการวางแผนการผลิตเป็นอย่างดี เช่น จะใช้แนวทางใดในการกำจัดแมลง ศัตรูพืช จะแก้ปัญหาเรื่องวัชพืชอย่างไร แนวทางการผลิตจะเป็นอย่างไรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่เป็นเกษตรอินทรีย์ จริงๆ โดยที่ผู้ผลิตก็ต้องได้ผลผลิตในจำนวนที่อยู่ได้ด้วย เป็นต้น ซึ่งการวางแผนเหล่านี้ต้องวางแผนล่วงหน้ากัน เป็นปี

การสมัครขอตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นมาตรฐานภาคสมัครใจ ไม่มีการบังคับ โดยการ สมัครมี 2 แบบ คือ สมัครแบบเลือกมาตรฐานที่ต้องการรับรอง วิธีนี้ มกท. ต้องทราบว่าผู้สมัครต้องการส่งออก ไปยังประเทศใดและต้องตรวจเรื่องอะไรบ้าง ซึ่งในการสมัครจะมีการลงนามรับทราบก่อนการถูกเข้าประเมิน และผู้สมัครก็ต้องให้ความร่วมมือในการตรวจประเมินในพื้นที่ และสมัครแบบวางแผนการผลิต คือ ผู้สมัครต้อง กรอกข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับประวัติการเพาะปลูกและแผนรวมถึงเป้าหมายการเพาะปลูกที่กำลังจะดำเนินซึ่ง มกท. จะใช้ข้อมูลเหล่านี้มาประกอบการประเมินว่าผู้สมัครมีความเข้าใจเรื่องการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ใน ระดับใด และจะแจ้งค่าธรรมเนียมในการตรวจประเมินแบบเหมาทั้งปี ซึ่งกลุ่มลูกค้าหรือผู้ประกอบการที่ใช้ บริการของ มกท. มีหลายกลุ่มตั้งแต่ เกษตรกรรายย่อย เกษตรกรที่เพาะปลูกอย่างเดียว เกษตรกรที่มีการแปร รูปด้วย เป็นต้น ซึ่งการตรวจในแต่ละกลุ่มก็จะแตกต่างกัน เกณฑ์การตรวจก็จะต่างกัน เช่น ในกลุ่มที่มีการแปร รูปผลิตภัณฑ์ต้องใช้วัตถุดิบที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์มากกว่า 95% จึงจะผ่านการรับรองเกษตรอินทรีย์ แต่ หากใช้วัตถุดิบที่ผ่านมาตรฐานเกษตรอินทรีย์มากกว่า 70% แต่น้อยกว่า 95% ก็จะแสดงในฉลากได้เพียงว่าใช้ วัตถุดิบใดที่เป็นเกษตรอินทรีย์บ้าง เช่น ข้าวกล้องอินทรีย์ 70% งาดำอินทรีย์ 10% เป็นต้น

การคิดค่าธรรมเนียมและการใช้เครื่องหมายรับรองบนฉลาก

การกำหนดค่าธรรมเนียมของ มกท. หรือหน่วยงานอื่นที่ให้บริการตรวจรับรองเกษตรกรอินทรีย์จะสามารถคิดค่าบริการได้เองตามความเหมาะสมของแต่ละองค์กร อย่างในกรณีของ มกท. ก็จะมีการกำหนดร่วมกันภายในว่าต้องไม่เกินสัดส่วนเท่าใดของมูลค่าสินค้า เนื่องจากการดำเนินงานของ มกท. มีเป้าหมายในการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยโดยไม่สร้างความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ผลิตรายใหญ่ ทำให้การคิดค่าบริการจะไม่สูงและไม่เน้นผลกำไรเหมือนหน่วยงานอื่น ทั้งนี้ค่าธรรมเนียมที่ มกท. เก็บจะรวมค่าการใช้ตรารับรองของ IFOAM แล้ว ซึ่งผู้ที่ผ่านการตรวจรับรอง เมื่อผ่านการตรวจแล้วก็ต้องส่งฉลากมาให้ มกท. ตรวจสอบและอนุมัติก่อนจึงจะสามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งบางครั้งก็จะมีปัญหาผู้ประกอบการผ่านการตรวจรับรองแต่ยังไม่ส่งฉลากมาให้ตรวจก็จะนำไปใช้ หรือบางครั้งเร่งใช้มากทาง มกท. ก็จะตรวจให้ไม่ทัน แต่ฉลากสินค้าเมื่อผ่านการตรวจแล้วหากไม่มีการปรับเปลี่ยน และหน่วยงานผู้ขอยังผ่านการตรวจรับรองอยู่ทุกปีก็สามารถใช้ฉลากได้ต่อเนื่องโดยไม่ต้องส่งตรวจทุกปี ซึ่งในส่วนของการใช้ฉลาก บางครั้งทาง มกท. ก็จะมีการสุ่มตรวจตลาดและหากพบว่ามีการใช้เครื่องหมายรับรองที่หมดอายุบนฉลากสินค้าของตนเอง ก็จะมีการเตือนให้เอาเครื่องหมายรับรองจากบนฉลากออก

บทลงโทษในกรณีละเมิดข้อตกลง

บทลงโทษในกรณีที่มีผู้ละเมิดกติกาของ มกท. อยู่ภายใต้กติกาของ IFOAM โดยบทลงโทษที่ใช้เป็นบทลงโทษที่เริ่มจากเบาไปหาหนัก เช่น เมื่อตรวจพบว่าผู้ประกอบการมีการแอบใช้สารเคมีหรือสารสังเคราะห์ซึ่งผิดตามข้อตกลงก็จะถูกตักเตือนก่อน แต่หากเตือนแล้ว 2-3 ครั้ง ยังไม่มีการแก้ไขก็จะถูกปรับเป็นเงิน และเพิ่มระดับความหนักไปเป็นระงับการขาย ไปจนถึงระงับการรับรองชั่วคราวตั้งแต่ 3 เดือน ถึง 3 ปี แล้วแต่ความประพฤติ แต่ทั้งนี้หากผู้กระทำผิดไม่เชื่อฟังคำตักเตือนและไม่ทำตามบทลงโทษนี้ก็จะใช้วิธีฟ้องร้องตามกฎหมายลิขสิทธิ์ต่อไป หรือหากในกรณีที่เป็นการใช้เครื่องหมายเพื่อการส่งเสริม ไม่ได้เป็นไปเพื่อการค้า เช่น มีหน่วยงานภาครัฐที่เอาตรา IFOAM ไปใช้อย่างไม่ถูกต้อง ทาง มกท. ก็จะทำเรื่องแจ้งเตือนให้ทราบและขอให้มีการแจ้งกับ มกท. ก่อนนำไปใช้ เป็นต้น

การให้บริการในต่างประเทศ

นอกเหนือจากบริการในประเทศ ซึ่งมีทั้งลักษณะที่ผู้รับตรวจเป็นผู้สมัครเข้ามาเอง และผู้นำเข้าจากต่างประเทศจ้างให้ มกท. เข้าไปตรวจผู้ผลิตในประเทศไทย มกท. ยังมีการทำสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีความต้องการบริการในส่วนนี้แต่หน่วยงานท้องถิ่นยังมีมาตรฐานไม่ถึง จึงเกิดเป็นโครงการ Certification Alliance ซึ่ง มกท. จะร่วมมือกับ CB ในท้องถิ่นของประเทศเพื่อนบ้านในการให้ความรู้และช่วยเข้าฝึกอบรมให้สามารถตรวจรับรองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาให้ มกท. เข้าไปตรวจ

5. สรุปสัมภาษณ์ สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ

ระบบการประกันคุณภาพสินค้าหรือมาตรฐานสินค้าทั่วโลก จะมีการยึดหลักเดียวกัน คือ ใช้เป็นหลักประกันว่าเมื่อได้รับผ่านการรับรองมาตรฐานจากที่หนึ่งแล้วก็จะเชื่อได้ว่ามีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดไว้ เมื่อมีการส่งสินค้าก็ไม่จำเป็นต้องมีการตรวจสอบซ้ำปลายทาง แต่ในระหว่างการตรวจสอบมาตรฐานก็จะมีโจทย์สำคัญ 2 ข้อ คือ 1) ห้องปฏิบัติการที่ใช้ตรวจสอบได้มาตรฐาน สามารถใช้ตรวจสอบแล้วได้ผลการตรวจสอบที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้หรือไม่ และ 2) เครื่องมือและหน่วยที่ใช้วัดในการตรวจสอบมีความแม่นยำเที่ยงตรงหรือไม่

ในโจทย์แรกจะมีสถาบันมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) เป็นผู้ให้ความมั่นใจ โดย สมอ. จะทำหน้าที่เป็น AB เข้าไปตรวจสอบห้องปฏิบัติการที่ต้องการขอรับรองมาตรฐานโดยห้องปฏิบัติการที่ผ่านการตรวจสอบก็จะได้รับ ISO 17025 ซึ่งจะได้รับการยอมรับในระดับสากล แต่หากการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าได้รับการรับรองจากห้องปฏิบัติการที่ไม่ได้ ISO 17025 ก็จะทำให้ผลการตรวจรับรองนั้นไม่น่าเชื่อถือไปด้วย ซึ่งในการตรวจรับรอง ISO 17025 จะมีข้อกำหนดให้เครื่องมือทุกชิ้นในห้องปฏิบัติการจะต้องผ่านการตรวจสอบว่าได้มาตรฐานตามโจทย์ที่สอง ซึ่งเป็นหน้าที่ของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติในการให้การรับรอง

ดังนั้นบทบาทสำคัญของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ นอกจากจะตรวจรับรองเครื่องมือในห้องปฏิบัติการ ก็จะต้องสร้างทำให้มาตรฐานการตรวจของตนเองเป็นที่รองรับในต่างประเทศ ซึ่งในวงการมาตรวิทยาก็จะมีการทดสอบเครื่องมือโดยการวัดตัวอย่างเวียนที่ไม่ทราบค่า ในกรณีของสถาบันก็ต้องวัดตัวอย่างตัวนี้เทียบกับหน่วยงานระดับชาติของประเทศอื่น จากนั้นนำผลการวัดของทุกประเทศมาเทียบกัน หากประเทศใดวัดได้ผลที่ผิดจากเกณฑ์ค่าเฉลี่ยก็จะถือว่าสอบตกมาตรฐาน แต่หากผ่านก็จะได้รับการขึ้นบัญชีโดยหน่วยงานสากลด้านมาตรวิทยาว่ามีศักยภาพในการให้บริการตรงนี้ได้

ในด้านการให้บริการ สถาบันจะมีให้บริการเฉพาะในส่วนของมาตรวิทยา คือ การสอบเทียบเครื่องมือและการจัดฝึกอบรมหรือเป็นวิทยากรให้ในด้านมาตรวิทยาเท่านั้น ซึ่งห้องปฏิบัติการของสถาบันฯ ที่ใช้ในการสอบเทียบเครื่องมือก็ต้องได้รับ ISO 17025 เช่นเดียวกับห้องปฏิบัติการมาตรฐานอื่นๆ และการดำเนินงานของสถาบันฯ ก็ต้องรักษาความเที่ยงตรงมั่นใจในการตรวจสอบให้เป็นไปตามมาตรฐานในระดับสากล

กลุ่มผู้ใช้บริการของสถาบันฯ จึงเป็นกลุ่มหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ อาทิ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และลาว ซึ่งยังไม่มีหน่วยงานสอบเทียบเครื่องมือที่ได้มาตรฐานภายในประเทศ บุคลากรของสถาบันฯ ในปัจจุบันมีจำนวนประมาณ 200 คน บุคลากรประมาณ 40 คนจบการศึกษาในระดับปริญญาเอก และบุคลากรมากกว่า 60% ของสถาบันจบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เนื่องจากการทำงานของสถาบันจะต้องมีการศึกษาวิจัยอยู่ตลอดเวลา ตามการพัฒนาเทคนิคการวัด

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งมาตรฐานเครื่องประดับทอง

โดยส่วนตัวคิดว่า เรื่องนี้หากจะทำจริงในเชิงวิชาการเป็นเรื่องที่ไม่น่ายากเนื่องจากเป็นเรื่องที่มีข้อมูลอยู่แล้ว แต่การจะหาหน่วยงานที่จะเป็นผู้ดำเนินการและหน่วยงานผู้กำกับดูแลมาตรฐานอาจจะยากกว่า อีกทั้งยังมีเรื่องการส่งออกด้วย จึงคิดว่าควรไปคุยกับกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศก็จะดี

6. สรุปสัมภาษณ์ สถาบันอาหาร

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันอาหาร

สถาบันอาหารเป็นองค์กรอิสระภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงอุตสาหกรรม โดยสถาบันอาหารจะไม่ได้รับเงินอุดหนุนประจำจากภาครัฐ เว้นแต่เงินอุดหนุนพิเศษในกรณีที่งานของสถาบันตรงกับงานของกระทรวงอุตสาหกรรม รายได้อีกส่วนหนึ่งของสถาบันอาหารจะมาจากการให้บริการของสถาบันแก่หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน โดยบริการของสถาบัน เช่น บริการให้คำปรึกษากับโรงงานอุตสาหกรรม บริการสอบเทียบและทดสอบผลิตภัณฑ์ บริการให้ข้อมูล เป็นต้น ซึ่งบริการทดสอบของสถาบันอาหารจะเป็นส่วนหนึ่งของการขอมาตรฐาน เช่น ในกรณีที่มีผู้ประกอบการมารับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหารกับ ออย. หรือ สมอ. ทาง ออย. หรือ สมอ. ก็จะติดต่อหาห้องปฏิบัติการทดสอบผลิตภัณฑ์ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ สถาบันอาหาร ซึ่งเมื่อสถาบันอาหารตรวจสอบเสร็จก็จะส่งผลการทดสอบไปให้ ออย. หรือ สมอ. เพื่อใช้ประกอบการรับรองมาตรฐานสินค้าต่อไป

โดยทั่วไป การส่งตัวอย่างของผู้ประกอบการเข้ามาตรวจในสถาบันอาหารจะมีสองแบบ คือ ผู้ประกอบการส่งตัวอย่างมาให้สถาบันอาหารด้วยตัวเองโดยตรง และฝากตัวอย่างกับรถบริการของสถาบันอาหารซึ่งจะมีเส้นทางประจำวิ่งไปรับตัวอย่างในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งหากเป็นเส้นทางประจำก็จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมแต่หากอยู่นอกเส้นทางประจำก็จะมีค่าคิดค่าใช้จ่ายเพิ่มบ้าง และหลังจากที่สถาบันอาหารตรวจสอบเสร็จหากผู้ประกอบการไม่แจ้งขอรับตัวอย่างกลับ สถาบันอาหารก็จะทำลายตัวอย่างทิ้ง ซึ่งโดยทั่วไปสถาบันอาหารก็จะมีผลิตภัณฑ์อาหารมาส่งตรวจตลอดเนื่องจากทางผู้ผลิตอาหารที่ส่งตรวจก็อยากได้ใบกำกับสินค้าจึงต้องมีการส่งสินค้ามาตรวจเรื่อยๆ ซึ่งในปัจจุบันก็ยังมีผู้ผลิตอาหารหลายรายที่ยังไม่ทำห้องทดสอบอาหารของตัวเองหรือตัดสินใจไม่ทำห้องทดสอบอาหารของตัวเอง จึงต้องพึ่งพียงหน่วยงานตรวจอาหารอื่นเช่นสถาบันอาหาร

นอกจากการทดสอบผลิตภัณฑ์อาหาร สถาบันอาหารยังรับตรวจสถานที่หรือตัวโรงงานผลิตด้วย รวมถึงตรวจด้านพนักงาน อุปกรณ์เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตอาหารไปจนถึงเครื่องมือที่ใช้ในห้องปฏิบัติการของทั้งโรงงานด้วย

ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศ

ปัจจุบันสถาบันอาหารมีความร่วมมือกับสหกรณ์ผู้บริโภคของประเทศญี่ปุ่นภายใต้โครงการ NFI JAPAN BEST ซึ่งเป็นความร่วมมือทางด้านการจัดทำมาตรฐาน โดยทางสหกรณ์ผู้บริโภคของประเทศญี่ปุ่นได้

เล็งเห็นว่าไทยเป็นหนึ่งในประเทศผู้ส่งออกอาหารสำคัญของญี่ปุ่น จึงมีสนใจให้มีการตรวจรับรองผลิตภัณฑ์อาหารไทยที่จะส่งออกไปญี่ปุ่นให้มีมาตรฐานเดียวกันกับที่ญี่ปุ่น ในการนี้สหกรณ์ฯ จึงส่งผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานของญี่ปุ่นให้เข้ามาดูงานที่สถาบันอาหารและทำข้อตกลงด้านมาตรฐานร่วมกันเพื่อให้สถาบันอาหารสามารถตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหารที่ต้องการส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่นได้

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งมาตรฐานเครื่องประดับทอง

ในระดับของการตรวจรับรองมาตรฐาน ประเทศไทยจะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็น (Accreditation Body หรือ AB) หรือหน่วยงานผู้ตรวจรับรองมาตรฐานของหน่วยงานหรือห้องปฏิบัติการอื่นในเฉพาะด้าน ซึ่งหากประเทศไทยจะมีมาตรฐานเครื่องประดับทองก็ต้องการ AB ทางด้านนี้ด้วย จึงจะสามารถเปิดให้มีการรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองได้

ณ ปัจจุบัน สมอ. ได้มีการทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ซึ่งมีหมวดสินค้าประเภทเครื่องเงินด้วย โดยเครื่องเงินที่ต้องการ มผช. ก็จะถูกส่งไปตรวจที่กรมวิทยาศาสตร์บริการ จากนั้นกรมวิทยาศาสตร์บริการก็จะส่งผลวิเคราะห์มาให้ สมอ. ใช้ประกอบการออก มผช. ให้ต่อไป ทั้งนี้ตัว มผช. เป็นมาตรฐานในระดับประเทศ ยังไม่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ในกรณีของการทำมาตรฐานเครื่องประดับทองก็จำเป็นต้องหาห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรอง ISO 17025 และมีความสามารถในการตรวจรับรองในส่วนนี้ ซึ่งหากจะให้หน่วยงานผู้ตรวจรับรองมีการบริการที่ครบวงจร ก็ควรให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบด้านมาตรฐานเครื่องประดับทองในประเทศไทย เช่น สมอ. กับ Assay Office ในต่างประเทศ เพื่อสร้างข้อตกลงและหาหลักเกณฑ์มาตรฐานร่วมกัน

7. สรุปสัมภาษณ์ บจก. อินเทอร์เน็ตชั่นแรล เทสติ้งเซอร์วิส (I-TEST)

ข้อมูลทั่วไปของ I-TEST

I-TEST เป็นหน่วยงานเอกชนผู้ให้บริการตรวจรับรองทางด้านมาตรฐานหรือเป็น CB ที่ใช้มาตรฐานการตรวจสอบตามแนวทางของ UL ซึ่งเป็นหนึ่งในหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานที่มีชื่อเสียงในระดับสากล โดยบริการของ I-TEST เป็นการตรวจรับรองมาตรฐานหลายอย่าง อาทิ ISO9001 ISO14001 FSMS GMP HACCP ฯลฯ รวมถึงให้การรับรองมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ต้องการใช้เครื่องหมาย CE EN สำหรับสินค้าที่ต้องส่งออกไปยังต่างประเทศ ซึ่งผลการตรวจรับรองของ I-TEST ได้รับการรับรองในต่างประเทศหลายประเทศ ซึ่งส่วนมากจะเป็นประเทศในกลุ่มทวีปยุโรป ออสเตรเลียและอเมริกา สินค้าที่ I-TEST รับตรวจถือได้ว่ามีความหลากหลายมาก อาทิ ผลิตภัณฑ์อาหาร ชิ้นส่วนยานยนต์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนของเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ บรรจุภัณฑ์ ไปจนถึงชิ้นส่วนของเครื่องประดับบางชนิด ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดทางด้านมาตรฐานว่า ชิ้นส่วนต้นน้ำของสินค้าจะต้องผ่านการรับรองมาตรฐานก่อนนำมาใช้

I-TEST ยังมีความร่วมมือกับ RoyalCert International ซึ่งเป็นหน่วยงานมาตรฐานในระดับสากล จากประเทศเยอรมันทำให้ผลการตรวจรับรองของ I-TEST ได้รับการยอมรับในกลุ่มสหภาพยุโรปในวงกว้าง นอกจากนั้น RoyalCert ก็มีความสนใจให้ I-TEST มีการร่างแนวทางการตรวจรับรองใหม่ๆ ร่วมกันโดย RoyalCert อาจจะเป็นผู้ออกแบบวิธีตรวจสอบให้ I-TEST หรือให้ I-TEST ทำร่างเสนอให้ RoyalCert พิจารณาก็ได้ ซึ่งก็หาก I-TEST เป็นผู้ออกแบบ ทาง RoyalCert ก็จะพิจารณาและมองจุดบกพร่องหรือช่องโหว่ที่มี และเมื่อผ่านการอนุมัติแล้ว RoyalCert ก็จะให้การรับรองการตรวจแบบนี้ ซึ่งผลการตรวจก็สามารถนำไปใช้อ้างอิงกับหน่วยงานอื่นที่ให้การยอมรับหรือเชื่อถือ RoyalCert อีกที

ในขั้นตอนการตรวจสอบ I-TEST จะมีการเรียกเก็บชิ้นส่วนจากผู้รับรองมาตรฐาน โดยทาง I-TEST จะมีรถเก็บตัวอย่างวิ่งไปบริการถึงสถานที่ของผู้ขอใช้บริการ ชิ้นส่วนที่นำมาตรวจจะเป็นชิ้นส่วน Unknown ที่ I-TEST ก็อาจจะไม่ทราบว่าเป็นชิ้นส่วนใดของสินค้าชนิดใด และเมื่อตรวจเสร็จก็อาจจะมีการส่งคืนตัวอย่างหรือทำลายตัวอย่างเพื่อป้องกันปัญหาทางด้านสิทธิทางปัญญาที่อาจเกิดขึ้นได้หากข้อมูลของชิ้นส่วนที่ตรวจรู้ไหลออกภายนอก

ทางด้านการทำงานตลาด I-TEST มีทีมการตลาดที่วิ่งเข้าหากลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ความรู้ทางด้านมาตรฐาน เช่น ข้อมูลใหม่ๆ เกี่ยวกับข้อกำหนดทางด้านมาตรฐานของสินค้าที่จะส่งไปยังกลุ่มประเทศยุโรปพร้อมกับนำเสนอบริการของ I-TEST ที่สามารถตอบโจทย์ของลูกค้าได้ ซึ่ง I-TEST ก็มีพันธมิตรมากมายในประเทศทั้งในส่วนของห้องปฏิบัติการและผู้ตรวจสอบ (Auditor) ทำให้มีศักยภาพในการตรวจสอบที่ค่อนข้างสูง โดยเคล็ดลับสำคัญในการรักษาลูกค้าของ I-TEST คือ การให้บริการที่มีคุณภาพ โปร่งใส ไว้วางใจได้

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งมาตรฐานเครื่องประดับทอง

หากจะมีการตั้งมาตรฐานเครื่องประดับทอง ควรจะมีการจัดตั้งเป็นสถาบันกลางและใช้มาตรฐานเดียวกันครอบคลุมทั้งประเทศ ส่วนการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานในส่วนนี้ โดยส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่า การตั้งหน่วยงานตรวจรับรองหรือการหาห้องปฏิบัติการในการตรวจรับรองเป็นสิ่งที่ไม่ได้ไม่ยาก โจทย์สำคัญคือทำอย่างไรให้หน่วยงานหรือห้องปฏิบัติการดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือ เช่น ต้องให้มีมาตรฐานกลางของห้องปฏิบัติการ อาทิ ISO17020 ISO17025 เป็นต้น และเครื่องมือเครื่องใช้ในห้องปฏิบัติการก็ต้องมีความน่าเชื่อถือ เครื่องมือสำคัญต้องผ่านการสอบเทียบเครื่องมือ เป็นต้น อีกทั้งต้องให้ความสำคัญกับการเก็บรักษาความลับของลูกค้าซึ่งอาจจะใช้วิธีทำสัญญาลงนามทั้งสองฝ่าย เป็นต้น

ทั้งนี้เท่าที่ทราบ วิธีการทดสอบทองคำก็จะมี 2 วิธี คือ การหลอม และการเอกซเรย์ (X-ray) ซึ่งทั้งสองวิธีใช้ความรู้ทางด้านเคมีในการทดสอบ เช่น การให้พลังงานแก่อิออนของโลหะทดสอบ จากนั้นดูค่าการคืนพลังงานของโลหะทดสอบซึ่งจะแสดงผลออกมาเป็นกราฟ ซึ่งเนื่องจากโลหะแต่ละชนิดจะมีค่าการคืนพลังงานที่แตกต่างกัน ในวิธีนี้เราก็จะสามารถนำกราฟผลการทดลองไปเทียบได้ว่าโลหะทดสอบมีส่วนผสมของโลหะใดบ้าง แต่ก่อนใช้เครื่องมือนี้ก็ควรจะมีการทดสอบเครื่องมือ เช่น ให้อิออนโลหะที่รู้ค่าแน่นอนแล้วเพื่อนำผลมาพิจารณาในเบื้องต้นว่าเครื่องมือให้ผลที่เที่ยงตรงหรือไม่

การทดสอบทองคำด้วยวิธีเอกซเรย์ก็จะมีข้อดี คือ ไม่ทำลายตัวอย่าง แต่ข้อเสีย คือ มันสามารถทดสอบได้เฉพาะจุดที่ยิงรังสีเท่านั้น ไม่ครอบคลุมทั้งตัวโลหะ ดังนั้นการใช้เครื่องมือนี้ก็ต้องตั้งสมมติฐานกลางในการสุ่มตรวจเพื่อให้ผลการทดสอบของแต่ละแห่งเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

อีกวิธีที่ทราบ คือ การหลอมหรือใช้เครื่อง ICP ซึ่งเป็นเครื่องที่ต้องการตัวอย่างทดสอบในสถานะของเหลว ดังนั้นก่อนการทดสอบก็ต้องนำทองที่ต้องการทดสอบมาละลายด้วยกรดก่อนการทดสอบ ในการทดสอบด้วยวิธีนี้จะต้องมีการใช้โลหะที่ต้องการทดสอบประกอบด้วย เช่น ในการทดสอบทองคำก็ต้องใช้ทองเป็นวัสดุคิบในการทดสอบ ทำให้การทดสอบโลหะมีค่าแพงๆ ด้วยวิธีนี้จะมีต้นทุนที่สูงตามราคาของโลหะที่ใช้ ผลการตรวจด้วยวิธีนี้จะมีข้อดี คือ เป็นการตรวจทั่วทั้งชิ้นโลหะที่นำเข้าไปทดสอบและจะได้ค่าเป็นปริมาณหรือสัดส่วนโลหะที่ต้องการทดสอบ

ในการคิดค่าธรรมเนียมในการตรวจสอบโดยหลักการ ก็จะต่างกันตามต้นทุนของเครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบและวัสดุคิบที่ต้องใช้ในการตรวจสอบ เช่น หากตรวจสอบด้วยวิธีเอกซเรย์ก็จะมีต้นทุนค่าเครื่องเป็นหลัก ต่างกับวิธี ICP ที่ต้องมีการใช้กรดและทองด้วย ค่าธรรมเนียมทดสอบของทั้งสองวิธีก็ต้องแตกต่างกันตามสิ่งเหล่านี้ ทั้งนี้ข้อดีที่ต่างกันระหว่าง 2 วิธีนี้ คือ วิธีเอกซเรย์จะไม่ทำลายตัวอย่าง ตรวจได้เร็วแต่ความแม่นยำก็จะต่ำ ส่วนวิธี ICP จะเป็นการตรวจที่ให้ผลที่น่าเชื่อถือมากกว่า แต่ก็แลกกับการทำลายตัวอย่างและมีต้นทุนค่าวัสดุคิบนอกจากค่าเครื่องเพิ่มเติม

ภาคผนวก จ

สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มหน่วยงานต่างประเทศ

รายชื่อหน่วยงานต่างประเทศที่สัมภาษณ์

ประเทศ	ชื่อหน่วยงาน	ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	ตำแหน่ง
สหราชอาณาจักร	1. Edinburgh Assay Office	Mr. Scott Walter	Assay Master & CEO, Chairman of IAAO
	2. London Assay Office	Dr. Robert Organ Mr. John Love	Deputy Warden (CEO) Superintendent Assayer (GM)
สวิตเซอร์แลนด์	3. Central Office for Precious Metal Control	Mr. Thomas Brodmann	Head of Central Office for Precious Metal Control
	4. Precious Metal Control Zurich	Mr. Thomas Kohler	Head of Precious Metal Control Zurich

สรุปประเด็นสัมภาษณ์

1. Edinburgh Assay Office

ข้อมูลเชิงลึกของหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์ (เพิ่มเติมจากบทที่ 3)	ข้อคิดเห็น / ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดตั้ง Hallmark และ Assay Office ของไทย
<ul style="list-style-type: none"> - Edinburgh Assay Office เป็น Assay Office ที่ดำเนินการในรูปลักษณะของบริษัทเอกชน เช่นเดียวกับ Assay Office อื่นๆ ในสหราชอาณาจักร และมีประวัติความเป็นที่ยาวนานมากกว่า 500 ปีคล้ายคลึงกับ London Assay Office คือ เป็นบริษัทที่เกิดจากการรวมตัวของกลุ่มพ่อค้าทองในสมัยอดีตที่ตั้งบริษัทร่วมกันขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและให้การรับรองคุณภาพเครื่องประดับทองในอดีต ซึ่งบริษัทนี้ได้รับการรับรองการดำเนินการโดยกษัตริย์และได้สืบทอดมาจนปัจจุบัน - Mr. Scott Walter ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แจ้งว่า ณ ปัจจุบันการดำเนินการของ Edinburgh Assay Office แม้จะเป็นบริษัทเอกชนแต่ก็ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายในการทำกำไรสูงสุดเหมือนบริษัทเอกชนทั่วไป เนื่องจากกำไรที่ได้จากการบริหารหน่วยงานในแต่ละปีจะถูกนำไปใช้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ Hallmark โดยตรง อาทิ เป็นทุนพัฒนาหรือปรับปรุงอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นทุนพัฒนาบุคลากรภายในองค์กร รวมถึงมีการนำไปใช้ในการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ Hallmark ในภาคสาธารณะ - แม้ว่าจะมีการดำเนินการแบบเป็นบริษัทเอกชน แต่ Edinburgh Assay Office ถือว่าไม่ได้มีเจ้าของที่แท้จริง เนื่องจากโครงสร้างองค์กรมีผู้ที่มีอำนาจสูงสุด คือ คณะกรรมการบริหาร (Board of Director) ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีอายุเพียง 1 – 2 ปี ก่อนที่จะมีการแต่งตั้งขึ้นใหม่ ทั้งนี้คณะกรรมการจะมีรายได้ประจำตามอัตราที่กำหนดซึ่งไม่แปรผันตามกำไรขององค์กร - ในต้นปีที่ผ่านมา (2558) Edinburgh Assay Office ได้จับมือกับ Malca-Amit ซึ่งเป็นบริษัทผู้ให้บริการขนส่งรายใหญ่ข้ามชาติในการก่อตั้งสำนักงานย่อยของตนเองที่ Heathrow Airport ซึ่งเป็นสนามบินหลักของลอนดอนในการให้บริการตรวจสอบและประทับตรา Hallmark ให้แก่ผู้ประกอบการที่ส่งสินค้ามายัง Heathrow Airport ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนำสินค้าเข้าสหราชอาณาจักรหรือใช้เป็นทางผ่านสินค้าก่อนกระจายไปยังประเทศอื่นในทวีปยุโรปก็ตาม ประสบการณ์ดังกล่าวเป็นหนึ่งในประสบการณ์ที่ทำให้ Edinburgh Assay Office ค่อนข้างมีความมั่นใจในกรณีที่ GIT ตกลงยอมรับเงื่อนไขที่จัดตั้ง Assay Office ร่วมกัน 	<ul style="list-style-type: none"> - Mr. Scott Walter ได้เน้นย้ำว่าปัจจัยสำคัญที่สุดในการสร้างระบบ Hallmark และ Assay Office ให้สำเร็จ คือ การมีกฎหมายของรัฐที่เข้มงวดในการควบคุมและคุ้มครองตรา Hallmark ให้สามารถคงความศักดิ์สิทธิ์และน่าเชื่อถือไว้ได้มากที่สุด โดยกฎหมายดังกล่าวควรเป็นกฎหมายเฉพาะของ Hallmark แยกออกมาจากสินค้าชนิดอื่นๆ เพื่อให้ความคุ้มครองตราในกรณีเกิดการเลียนแบบ ตัดแปลง หรือปลอมแปลงได้อย่างเต็มที่ และกฎหมายดังกล่าวก็จำเป็นต้องมีรายละเอียดที่มากเพื่อลดช่องโหว่ให้เหลือน้อยที่สุด และควรมีบทลงโทษที่รุนแรงมากพอในกรณีที่มีผู้กระทำความผิด เช่น ในสหราชอาณาจักรได้ตราบทลงโทษสูงสุดของกฎหมายชุดนี้เป็นการจำคุก 10 ปี เป็นต้น - ปัจจัยสำคัญลำดับถัดมาในการสร้างระบบ Hallmark และ Assay Office ให้สำเร็จ คือ การให้ความรู้แก่ผู้บริโภคในด้าน Hallmark ทำให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกซื้อสินค้าเฉพาะที่มีตรา Hallmark ที่ได้รับการรับรองโดย Assay Office ซึ่งแม้จะมีราคาจำหน่ายที่สูงกว่าสินค้าที่ไม่มีตรารับรองแต่ก็ทำให้ผู้บริโภคมั่นใจได้มากกว่าว่าจะได้รับสินค้าที่มีความบริสุทธิ์ไม่น้อยกว่าที่ตราประทับแสดงไว้ - Hallmarking Convention เกิดขึ้นครั้งแรกจากการสร้างข้อตกลงในระหว่างชาติสมาชิก (National Treaty) ของกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปที่ต้องการให้การค้าเครื่องประดับทองในระหว่างประเทศสมาชิกที่มีระบบ Hallmark ที่เคร่งครัดสามารถเป็นไปได้อย่างสะดวก ภายใต้แนวคิดนี้ทำให้การสมัครเข้าร่วม Hallmarking Convention จะต้องอาศัยความร่วมมือของฝ่ายรัฐบาลด้วยไม่ใช่การดำเนินการของ Assay Office ที่ต้องการสมัครเพียงฝ่ายเดียว และ Assay Office ที่สมัครจะต้องได้รับการรับรองโดยรัฐบาลของประเทศว่าเป็น Assay Office ประจำชาติเท่านั้น <ul style="list-style-type: none"> ○ Assay Office ที่ต้องการเข้าร่วม Hallmarking Convention ควรเข้าร่วมเป็นสมาชิก International Association of Assay Office (IAAO) เนื่องจากประเทศสมาชิกเกือบทั้งหมดใน Hallmarking Convention ร่วมเป็นสมาชิกใน IAAO ด้วย ทำให้การเป็นสมาชิก IAAO

1. Edinburgh Assay Office

ข้อมูลเชิงลึกของหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์ (เพิ่มเติมจากบทที่ 3)	ข้อคิดเห็น / ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดตั้ง Hallmark และ Assay Office ของไทย
<p>- ในสหราชอาณาจักร ได้มีหน่วยปกครองย่อยจำนวนมาก เช่นในลอนดอนมีหน่วยปกครองดังกล่าวมากถึง 23 หน่วย (Borough) และในแต่ละหน่วยปกครองจะมีกลุ่มงานหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมดูแลสินค้าให้ผู้บริโภค (เช่นเดียวกับสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคหรือ สคบ. ของไทย) ซึ่งหน่วยงานนี้จะทำหน้าที่ช่วย Assay Office ในการสำรวจตลาดเพื่อตรวจสอบกรณีที่มีการลักลอบจำหน่ายเครื่องประดับโลหะมีค่าที่ไม่ผ่านการรับรองโดย Assay Office หรือมีการปลอมตราประทับ ทำให้ช่วยแบ่งเบาภาระนี้จาก Assay Office ได้เป็นจำนวนมาก</p>	<p>จะทำให้เป็นที่รู้จักในวงการ Assay Office มากขึ้น และจึงช่วยให้การสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิก Hallmarking Convention มีโอกาสได้รับการตอบรับที่ดีกว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ แม้ว่าใน Hallmarking Convention จะมีประเทศสมาชิกที่ใช้ระบบ Hallmark ในภาคสมัครใจ แต่ Edinburgh Assay Office ก็ได้แสดงความคิดเห็นว่า ประเทศที่ต้องการสมัครควรแสดงให้เห็นว่าสามารถควบคุมระบบ Hallmark ได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นหากประเทศผู้สมัครสามารถบังคับใช้ระบบ Hallmark ในภาคบังคับได้ ก็จะมีโอกาสได้รับการตอบรับให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกที่สูงขึ้นอย่างมาก - การจัดตั้งระบบ Hallmark แบบภาคบังคับให้ประสบความสำเร็จ Assay Office จำเป็นต้องมีบุคลากรจำนวนมาก เพื่อที่จะเพียงพอในการรับตรวจและลงตราประทับ Hallmark รวมถึงจำเป็นต้องมีบุคลากรอีกส่วนหนึ่งทำหน้าที่เดินสำรวจตลาดเพื่อคอยสอดส่องว่ามีผู้ประกอบการลักลอบจำหน่ายสินค้าที่ยังไม่ผ่านการตรวจและลงตราประทับโดย Assay Office หรือไม่ รวมถึงว่ามี การทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับตรา Hallmark หรือไม่ เช่น ลักลอบปลอมแปลง หรือตัดแปลงตราประทับหรือไม่ ดังนั้นแล้วในกรณีที่ Assay Office ที่จะจัดตั้งมีแนวโน้มว่าไม่สามารถจัดหาบุคลากรได้เพียงพอต่อการดำเนินการข้างต้น การจัดตั้งระบบ Hallmark แบบภาคสมัครใจก็ถือเป็นทางเลือกที่ดี หากแต่ Assay Office หรือภาครัฐควรทำความเข้าใจกับผู้บริโภคให้อย่างทั่วถึง เพื่อที่สุดท้ายแล้วผู้บริโภคจะเป็นผู้บังคับให้ผู้ประกอบการต้องนำสินค้าไปตรวจสอบและลงตราประทับโดย Assay Office เอง โดยการเลือกซื้อเฉพาะสินค้าที่มีตราประทับ Hallmark เท่านั้น - เดิมที Edinburgh Assay Office ได้เคยร่วมมือกับ Sheffield Assay Office ในการยื่นข้อเสนอการจัดตั้ง Assay Office ในประเทศไทยให้แก่สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ GIT ในลักษณะที่แต่ละหน่วยงานถือหุ้นร่วมกันในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยทาง Assay Office ทั้งสองจะเป็นผู้ช่วยในการวางระบบและควบคุมการตรวจสอบและประทับให้มีมาตรฐานทัดเทียมกับในสหราชอาณาจักรและจะใช้ตราประทับของสหราชอาณาจักรเพื่อช่วยอำนวยความสะดวก

1. Edinburgh Assay Office

ข้อมูลเชิงลึกของหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์ (เพิ่มเติมจากบทที่ 3)	ข้อคิดเห็น / ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดตั้ง Hallmark และ Assay Office ของไทย
	<p>ความสะดวกให้ผู้ประกอบการไทยสามารถส่งสินค้าเพื่อประทับตราภายในประเทศได้ก่อนที่จะส่งออกไปยัง สหราชอาณาจักรหรือประเทศอื่นที่รับรองตราประทับของสหราชอาณาจักรต่อไป อย่างไรก็ตาม Assay Office ทั้งสองได้ขอยกเลิกข้อเสนอดังกล่าวมาจนปัจจุบัน</p> <p>- ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ Edinburgh Assay Office ได้ให้เหตุผลการเลิกข้อเสนอเกินว่าเนื่องจาก Sheffield Assay Office ได้หันไปให้ความสนใจตลาดเครื่องประดับทองในประเทศจีนและพยายามวางฐานธุรกิจของตนไปที่จีนแทน อย่างไรก็ตาม ทาง Edinburgh Assay Office ยังคงมีความสนใจในการตั้ง Assay Office ร่วมกับหน่วยงานไทย คือ GIT เช่นอยากคงรายละเอียดข้อเสนอเดิมที่เคยเสนอไว้ เว้นแต่ตัด Sheffield Assay Office ออกไป และเหลือหุ้นส่วนเป็น 2 หน่วยงาน คือ Edinburgh Assay Office และ GIT ซึ่งจะถือครองหุ้นในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยทาง Edinburgh Assay Office จะขอให้ GIT ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการของ Assay Office แห่งใหม่ภายใต้การควบคุมดูแล (Provision) โดยตนเอง ซึ่งเชื่อได้ว่าจะทำให้สินค้าที่ประทับภายใต้ Assay Office แห่งนี้จะสามารถได้รับการยอมรับจากต่างประเทศได้</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ทั้งนี้ Edinburgh Assay Office จะขอมีบทบาทเฉพาะในส่วนของระบบ Hallmark ภาคการส่งออกเท่านั้น โดยในกรณีที่ไทยจะสร้าง Hallmark สำหรับใช้ภายในประเทศควบคุมไปด้วยทาง Edinburgh Assay Office จะขอปล่อยให้ทำหน้าที่ของฝ่ายไทยเพียงฝ่ายเดียว โดยจะเข้ามาเกี่ยวข้องเฉพาะในกรณีที่ฝ่ายเราขอความช่วยเหลือ เช่น ช่วยให้คำปรึกษาในเรื่องการวางระบบต่างๆ เป็นต้น ○ แม้ว่า Edinburgh Assay Office จะขอใช้ชุดตราประทับตามรูปแบบที่ใช้ในสหราชอาณาจักร แต่กรณีที่ไทยสร้างตราประทับประจำชาติขึ้นมาและต้องการลงตราประทับด้วยเพื่อประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์ตราของตนเองก็สามารถลงตราประทับได้ แต่ขอให้อยู่นอกชุดตราประทับเดิมเพื่อป้องกันการสับสนของผู้บริโภคและ Assay Office อื่นที่ยังไม่รู้จักรตราประทับของไทย (หาก GIT ต้องการรับข้อเสนอของ Edinburgh Assay Office ควรมีการหารือใน

1. Edinburgh Assay Office

ข้อมูลเชิงลึกของหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์ (เพิ่มเติมจากบทที่ 3)	ข้อคิดเห็น / ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดตั้ง Hallmark และ Assay Office ของไทย
	<p>ประเด็นนี้ในภายหลัง)</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่ไทยจะมีการตั้ง Assay Office ด้วยตนเองก่อนแล้วจึงขอทำข้อตกลงร่วม (Mutual Recognition Agreement, MRA) กับ Edinburgh Assay Office ในภายหลัง ทาง Edinburgh Assay Office แจ้งว่าตนเองไม่มีอำนาจที่จะทำได้ เนื่องจากการทำ MRA เป็นการทำข้อตกลงร่วมระหว่างประเทศจึงต้องเป็นการเจรจาระหว่างรัฐบาลของทั้ง 2 ฝ่าย - Edinburgh Assay Office ทราบเรื่องที่ Assay Office ของประเทศสอแลนดิได้เข้ามาตั้งสาขาย่อยในประเทศไทย และเคยพิจารณาเรื่องตั้งสาขาย่อยในประเทศไทยด้วยตนเองเช่นเดียวกัน แต่ท้ายที่สุดก็ได้ตัดสินใจว่าทางตนเองรู้จักผู้ประกอบการในไทยค่อนข้างน้อย เช่น Pandora ประเทศไทย และไม่ค่อยรู้จักตลาดในประเทศไทย ดังนั้นการหาพันธมิตรที่เป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่มีเป้าหมายการเน้นกิจการที่คล้ายคลึงกันจึงเป็นตัวเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งทาง Edinburgh Assay Office ได้เลือก GIT เนื่องจากเป็นหน่วยงานของภาครัฐที่มีบทบาทหน้าที่ และเป้าหมายของการดำเนินงานในลักษณะเดียวกับกับหน่วยงานของตน

2. London Assay Office

ข้อมูลเชิงลึกของหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์ (เพิ่มเติมจากบทที่ 3)	ข้อคิดเห็น / ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดตั้ง Hallmark และ Assay Office ของไทย
<ul style="list-style-type: none"> - London Assay Office แจ้งว่าได้มีการเปิดสำนักงานย่อยใน Heathrow Airport เป็นระยะเวลาหนึ่งแล้วซึ่งช่วยลดระยะเวลาในเรื่องการดำเนินการในด้าน Hallmark อย่างมาก โดยจากเดิมสินค้าที่ถูกส่งเข้ามาตรวจและลงตราประทับใน London Assay Office จะใช้ระยะเวลาประมาณ 3-4 สัปดาห์ในการตรวจสอบและส่งถึงมือเจ้าของสินค้า แต่การดำเนินการในสำนักงานย่อยใน Heathrow Airport จะใช้เวลาเพียงครึ่งเดียวหรือประมาณ 1-2 สัปดาห์เท่านั้น <ul style="list-style-type: none"> ○ London Assay Office เชื่อว่าปัญหาการรอตรวจ Hallmark ที่ใช้ระยะเวลานานหลายเดือน น่าจะเกิดจากการทำงานที่ล่าช้าของส่วนอื่นๆ มากกว่าที่จะเกิดจากกระบวนการที่ตนเองเป็นผู้รับผิดชอบ - ในปัจจุบันจำนวนเครื่องประดับที่ London Assay Office รับผิดชอบมีจำนวนน้อยลงกว่าในอดีตมาก คือ ลดจากประมาณ 30 ชิ้นต่อปีในเมื่อประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา เหลือเพียง 7-8 ล้านชิ้นต่อปีในปัจจุบัน โดยเครื่องประดับเงินมีสัดส่วนสูงที่สุด - London Assay Office สำนักงานใหญ่มีบุคลากรที่ทำหน้าที่ประสานงานและดำเนินการด้านเอกสาร (Admin) 15 คน จากบุคลากรทั้งหมดประมาณ 50 คน - London Assay Office เป็นผู้ประทับตราทั้งหมดในสินค้าทั้งที่เป็นตราประจำหน่วยงานของตนเอง (Assay Mark) ตราบ่งชี้ความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะ (Fineness Mark) ตราประจำตัวของผู้ผลิต (Responsibility Mark) รวมถึงตราอื่นๆ ที่เจ้าของสินค้าต้องการให้ประทับ - ตรา Hallmark ทั้งหมดที่ London Assay Office ใช้จะมีขนาดตั้งแต่ 0.3 ถึง 6.0 มิลลิเมตร โดยตราทั้งหมดที่ใช้เป็นตราที่ London Assay Office เป็นผู้ผลิตขึ้นมาเอง และนอกจากจะผลิตตราประทับที่ใช้เองแล้ว ยังรับผิดชอบตราให้แก่ Assay Office หลายแห่งจากต่างประเทศด้วย - เมื่อสอบถามถึงแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกรณีที่บุคลากรของ London Assay Office มีการทำสินค้าเสียหายจากการลงตราประทับ ทาง London Assay Office ได้แจ้งว่าปัญหาดังกล่าวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นยากมากเนื่องจากมีการป้องกันปัญหาอย่างดีโดยการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความชำนาญ 	<ul style="list-style-type: none"> - Dr. Robert Organ คิดว่าปัจจัยสำคัญที่สุดในการสร้างระบบ Hallmark และ Assay Office ให้สำเร็จ คือ การมีกฎหมายของรัฐที่เข้มงวด และการสนับสนุนของภาครัฐของภาครัฐ เช่น การแต่งตั้งหรือมอบหมายให้มี National Assay Office อย่างเป็นทางการ การสนับสนุนทางด้านเงินทุน การให้อำนาจผ่านการบัญญัติกฎหมายเฉพาะทาง การให้ความสนับสนุนในการเข้าร่วมกลุ่ม Assay Office อันได้แก่ IAAO และ Hallmarking Convention ซึ่งเป็นความร่วมมือที่ยอมรับสมาชิกเฉพาะ Assay Office ที่ได้รับการรับรองให้เป็น Assay Office กลางของแต่ละประเทศเท่านั้น - การตั้ง Assay Office ให้ประสบความสำเร็จได้ Dr. Robert Organ คิดว่านอกจากต้องได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากรัฐบาลแล้วยังต้องได้รับการสนับสนุนโดยกลุ่มผู้ประกอบการด้วย แต่ทั้งนี้ Assay Office ก็ต้องวางตัวให้เป็นกลางและสามารถดำเนินการอย่างเป็นอิสระจากกลุ่มผู้ประกอบการให้ได้ด้วย - ในกรณีที่ไทยต้องการเข้าร่วม Hallmarking Convention ทาง Dr. Robert Organ ให้คำแนะนำเช่นเดียวกับคำแนะนำของ Mr. Scott Walter คือ ไทยควรเข้าร่วม IAAO ให้ได้ก่อนสมัครเข้าร่วม Hallmarking Convention นอกจากนั้นแล้ว Assay Office ของไทยยังจำเป็นต้องแสดงผลการทดสอบ (Assay) ที่ดีให้เป็นที่ยอมรับในกลุ่มคณะกรรมการ มิฉะนั้นจะไม่สามารถผ่านการทดสอบเพื่อเข้าเป็นสมาชิกได้ อย่างเช่นกรณีล่าสุดของ Assay Office จากศรีลังกาซึ่งสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิก Hallmarking Convention แต่ถูกปฏิเสธการเข้าร่วมเนื่องจากผลการทดสอบซึ่งเป็นด้านทดสอบสุดท้ายในการเข้าร่วม - อินเดียเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่ถูกปฏิเสธการเข้าร่วม Hallmarking Convention ซึ่งทาง Dr. Robert Organ ได้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากอินเดียมีหน่วยงานตรวจสอบมาตรฐานที่มากเกินไป เกินกว่าที่จะมั่นใจได้ว่า Bureau of Indian Standards (BIS) ซึ่งเป็นหน่วยงานแม่จะสามารถควบคุมคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานภาคเอกชนที่สมัครเป็น Assay Office ได้ทั้งหมด ซึ่งในกรณีนี้เป็นไปได้มากกว่าหน่วยงานเหล่านั้นของอินเดียจะมีคุณภาพการตรวจสอบที่ด้อยกว่ามาตรฐานกลางของ

2. London Assay Office

ข้อมูลเชิงลึกของหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์ (เพิ่มเติมจากบทที่ 3)	ข้อคิดเห็น / ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดตั้ง Hallmark และ Assay Office ของไทย
<p>สูงสุด อย่างไรก็ตามในกรณีที่เกิดปัญหา ทาง London Assay Office จะใช้วิธีแก้ปัญหาโดยการโทรแจ้งเจ้าของสินค้าและเจรจาแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป</p>	<p>Hallmarking Convention รวมถึงอาจจะไม่ได้มีอิสระในการดำเนินการจากผู้ประกอบการอย่างชัดเจนอย่างที่ Assay Office ควรจะเป็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - London Assay Office แสดงจุดยืนอย่างชัดเจนว่าไม่มีความคิดที่จะขยายสาขาออกไปตั้งในต่างประเทศไม่ว่าจะในกรณีที่ตั้งด้วยตนเองหรือร่วมเป็นพันธมิตรกับหน่วยงานในท้องถิ่น ดังนั้นในกรณีที่ไทยอยากจัดตั้ง Assay Office โดยอาศัยรูปแบบการร่วมเป็นพันธมิตรกับ London Assay Office ในลักษณะเดียวกับ Edinburgh Assay Office จึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ - เช่นเดียวกับ Edinburgh Assay Office ทาง London Assay Office ไม่มีอำนาจที่จะทำ MRA กับไทย เนื่องจากอยู่นอกเหนืออำนาจของตน - อย่างไรก็ตาม Dr. Robert Organ แจ้งว่าทาง London Assay Office ยินดีให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนไทยเต็มที่ในด้านการจัดตั้ง Assay Office ด้วยตนเอง และได้แนะนำที่ปรึกษาในด้านนี้ให้ไทย คือ Dr. Peter W. Rowe

3. Central Office for Precious Metal Control

ข้อมูลเชิงลึกของหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์ (เพิ่มเติมจากบทที่ 3)	ข้อคิดเห็น / ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดตั้ง Hallmark และ Assay Office ของไทย
<ul style="list-style-type: none"> - Assay Office ของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ได้ใช้ชื่อว่า Precious Metal Control (PMC) โดยเป็นหน่วยงานราชการและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของศุลกากร (Customs) อย่างไรก็ตาม PMC ก็มีอำนาจในการบริหารตนเองได้อย่างอิสระโดยไม่ต้องมีคณะกรรมการบริหาร (Board of Committee) ดูอีกชั้นหนึ่งอย่างที่พบใน Assay Office ในสหราชอาณาจักร - ตามกฎหมายของสวิตเซอร์แลนด์ได้มีการบังคับการลงตรา Hallmark เฉพาะนาฬิกาเท่านั้น แต่ในกรณีที่มีการนำสินค้าประเภทเครื่องประดับโลหะมีค่าออกไปประมูลก็จะต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดย PMC ก่อนเช่นกัน - แม้ว่า PMC จะมีอำนาจในการออกตรวจตลาดและฟ้องร้องผู้กระทำผิดตามกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติก็ไม่สามารถทำได้มากนักเนื่องด้วยมีข้อจำกัดทางด้านจำนวนบุคลากร <ul style="list-style-type: none"> ○ ในการสำรวจตลาดเครื่องประดับและนาฬิกา PMC จะดำเนินการร่วมกับหน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคของสวิตเซอร์แลนด์ แต่เนื่องจากแต่ละฝ่ายมีภาระงานมากทั้งคู่จึงไม่สามารถดำเนินการในส่วนนี้ได้มากนัก ○ กรณีที่เจอการลงตราประทับที่แสดงค่าความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะสูงเกินจริง ทาง PMC แจ้งว่าส่วนใหญ่จะใช้วิธีตีกเตือนผู้ประกอบการเนื่องจากมักมีการตรวจพบในจำนวนน้อยชิ้น โดยไม่มีการบังคับใช้บทลงโทษตามกฎหมาย เนื่องจากมองว่าเป็นความผิดพลาดที่เกิดจากการลงตราประทับที่ผู้ประกอบการก็ไม่ตั้งใจ ○ แต่ในกรณีที่ตรวจพบว่าผู้ประกอบการมีการลงตราประทับค่าความบริสุทธิ์สูงกว่าความบริสุทธิ์ที่ตรวจพบจริงในห้องปฏิบัติการ PMC ก็จะมีการดำเนินการบังคับให้ผู้ประกอบการปรับตราประทับความบริสุทธิ์ให้ต่ำลงจนไม่สูงกว่าค่าความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะ - ในสวิตเซอร์แลนด์ได้กำหนดให้ผู้ประกอบการที่ต้องการจำหน่ายเครื่องประดับโลหะมีค่าภายในประเทศ ต้องประทับตราแสดงความบริสุทธิ์และตราประจำตัวของผู้ประกอบการกำกับด้วยทุกชิ้น ซึ่งผู้ประกอบการต้องรับภาระหน้าที่ในการประทับตราด้วยตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - Mr. Thomas Brodmann ได้แจ้งว่าตามข้อตกลงกันใน Hallmarking Convention ได้กำหนดให้แต่ละประเทศสมาชิกจะต้องลงตราประทับ Common Control Mark (CCM) ในเฉพาะภายในประเทศตนเองเท่านั้น การลงตรา CCM ภายนอกประเทศ เช่น ลงตรา CCM ในสำนักงานย่อยนอกประเทศ จึงถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องตามข้อตกลงร่วมกันใน Convention - Mr. Thomas Brodmann ได้เล่าให้ฟังว่า ในช่วงต้นของการก่อตั้งระบบ Hallmark ของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ (ปี ค.ศ. 1930) ได้เคยมีความพยายามที่จะผลักดันให้มีการบังคับใช้ Hallmark ภาคบังคับในสินค้าหมวดเครื่องประดับโลหะมีค่าควบคู่กับสินค้าในหมวดนาฬิกาด้วย แต่ท้ายที่สุดก็ถูกต่อต้านอย่างหนักจากกลุ่มผู้ประกอบการเครื่องประดับโลหะมีค่า ทางรัฐบาลสวิสจึงยอมถอยหนึ่งก้าวโดยเปลี่ยนระบบ Hallmark มาเป็นภาคสมัครใจแทนและใช้มาจนถึงปัจจุบัน - อย่างไรก็ตาม ณ ปัจจุบัน ได้มีผู้ประกอบการจำนวนมากที่หันกลับเข้ามาหา PMC และขอให้ PMC ดำเนินการตรวจรับรองและลงตราประทับประจำชาติรูปหัวสุนัขเขนต์เบอร์นาร์ดให้ โดยตามสถิติปีล่าสุดของ PMC พบว่าสินค้าเกือบทั้งหมดที่ส่งเข้ามาให้ PMC ตรวจและลงตราประทับ ได้ขอให้ลงตรา CCM ควบคู่ด้วย - ตามกฎหมายของสวิตเซอร์แลนด์กำหนดให้ PMC ไม่สามารถออกไปดำเนินงานในต่างประเทศ รวมถึงไม่อนุญาตให้บุคลากรภายในออกไปทำงานในต่างประเทศได้ ดังนั้นทางคณะวิจัยจึงไม่ได้สอบถามต่อถึงความสนใจในกรณีที่ PMC จะเข้ามาเปิดสาขาในไทยหรือร่วมมือกับหน่วยงานไทยในการตั้ง Assay Office ร่วมกัน - คำแนะนำของ Mr. Thomas Brodmann ที่มีต่อการตั้ง Assay Office ของไทยให้ได้รับการยอมรับในสากล มีดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ○ การเข้าร่วม Hallmarking Convention ถือเป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับไทยในการสร้างระบบ Hallmark ให้ได้รับการยอมรับโดย Assay Office ในต่างประเทศ และทำให้สามารถส่งออกไปยังประเทศสมาชิกอื่นได้

3. Central Office for Precious Metal Control

ข้อมูลเชิงลึกของหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์ (เพิ่มเติมจากบทที่ 3)	ข้อคิดเห็น / ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดตั้ง Hallmark และ Assay Office ของไทย
<ul style="list-style-type: none"> - ทั้งนี้แต่ละตราประจำตัวของผู้ประกอบการจะต้องลงทะเบียนและได้รับอนุญาตให้ใช้ตราโดย PMC ก่อนจึงจะสามารถใช้ได้ ซึ่ง PMC ได้มีฐานข้อมูลตราประจำตัวของผู้ประกอบการตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่ง ณ ขณะนี้มีจำนวนรวมประมาณ 14,000 ตรา โดยประมาณ 7,000 ตรายังมีอายุการใช้งานอยู่ในปัจจุบัน ในขณะที่ที่เหลือได้ขาดอายุการลงทะเบียนแล้ว <ul style="list-style-type: none"> ○ การลงทะเบียนตราประจำตัวกับ PMC ในปัจจุบันมีค่าใช้จ่าย 560 CHF (สวิสฟรังก์) เมื่อลงทะเบียนเสร็จแล้วตรานั้นจะมีอายุการใช้งานรวม 20 ปี ก่อนที่จะต้องต่ออายุใหม่อีกครั้ง - ในสวิตเซอร์แลนด์ นอกจาก PMC แล้วยังมีหน่วยงานภาคเอกชนทั้งที่เป็นหน่วยงานท้องถิ่น และเป็นหน่วยงานจากองค์กรข้ามชาติที่เปิดให้บริการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะ ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวที่ผ่านการรับรองจาก PMC (Accredited by PMC) จะสามารถให้บริการแก่ผู้ประกอบการรายอื่นได้ ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้จะมีบทบาทอย่างมากในการตรวจรับรองความบริสุทธิ์ของทองคำหรือเงินที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเครื่องประดับและนาฬิกา - PMC มีบริการลงทะเบียนนอกสถานที่ด้วย โดยมีเงื่อนไขให้ผู้ประกอบการต้องใช้วัตถุดิบที่ผ่านการรับรองความบริสุทธิ์และตรวจสอบกลับได้เท่านั้น และในขั้นตอนการลงทะเบียนกับ PMC ก็จะทำให้ผู้ประกอบการทำการนัดหมายบุคลากรจาก PMC ให้เข้าไปยังโรงงานเพื่อดำเนินการลงทะเบียนของ PMC ต่อไป - แม้ว่า PMC จะเป็นถือเป็นหน่วยงานราชการเต็มตัว แต่ทาง Mr. Thomas Brodmann ก็ได้แจ้งว่าหน่วยงานของตนไม่มีปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากร หรือปัญหาบุคลากรทำงานเพียงไม่กี่ปีแล้วลาออกไปอยู่กับหน่วยงานเอกชนอื่น เนื่องจากที่สวิตเซอร์แลนด์ทางรัฐบาลได้จ่ายเงินเดือนในอัตราที่สูงใกล้เคียงกับอัตราเงินเดือนของหน่วยงานเอกชน <ul style="list-style-type: none"> ○ ณ ปัจจุบัน PMC มีบุคลากรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะมีคารวม 45 คน 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ก่อนที่จะเข้าร่วม Hallmarking Convention ไทยควรจะเริ่มต้นจากการเข้าร่วมเป็นสมาชิก IAAO ก่อน ซึ่งนอกจากจะเป็นการปูทางที่ดีแล้ว การเข้าร่วม IAAO ยังมีค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่า Hallmarking Convention ด้วย ○ ในกรณีของประเทศไทย ควรเริ่มต้นระบบ Hallmark ด้วยภาคสมัครใจ ซึ่งจะช่วยลดแรงต้านจากผู้ประกอบการภายในประเทศได้อย่างมาก จากนั้นต้องพยายามสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของ Hallmark ให้แก่ผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคได้ช่วยสร้างแรงกดดันจากด้านตลาด (Market Force) ให้ผู้ประกอบการหันมายอมรับ Hallmark และเข้าร่วมด้วยกับเราด้วยในที่สุด - ในสายตาของ Mr. Brodmann คิดว่าหน่วยงานที่ควรดำเนินการหน้าที่เป็น Assay Office ของไทยสามารถเป็นหน่วยงานของภาครัฐหรือภาคเอกชนก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าประชาชนและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมในประเทศไทยให้การยอมรับได้มากกว่ากัน โดยคุณสมบัติสำคัญของ Assay Office ที่จะตั้งขึ้นนี้ คือ ต้องสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นอิสระ และต้องได้รับความไว้วางใจในด้านการเก็บรักษาความลับของลูกค้า - ณ ปัจจุบัน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์มีการทำ MRA ร่วมกับประเทศอื่นในด้าน Hallmark รวม 5 ประเทศ ได้แก่ ฝรั่งเศส อิตาลี ออสเตรีย สเปน และรัสเซีย ซึ่งมีรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ○ ฝรั่งเศส : ทำ MRA อย่างสมบูรณ์ ทั้งสองประเทศสามารถนำเข้า-ส่งออก (ทอง เงิน แพลทินัม) ที่มีตรา Assay Mark ระหว่างกันได้โดยไม่ต้องตรวจซ้ำ ในขณะที่สินค้าที่นำเข้าจากฝรั่งเศสมายังสวิตเซอร์แลนด์ก็ไม่ต้องลงทะเบียนของของผู้ผลิต ○ อิตาลี : ทำ MRA อย่างสมบูรณ์ สินค้าที่มีตรา Assay Mark จาก PMC สามารถส่งออกไปยังอิตาลีโดยไม่ต้องผ่านการตรวจซ้ำ หรือ ต้องลงทะเบียนของผู้นำเข้าเพิ่มเติม ในขณะที่เดียวกันสินค้าจากอิตาลีที่ลงทะเบียนผู้ผลิตก็ถือว่ามีน้ำหนักเทียบเท่าตราผู้ผลิตในสวิตเซอร์แลนด์ จึงสามารถนำเข้ามาได้เลย และกรณีที่เป็นเคสนาฬิกาก็ได้รับการยกเว้นไม่ต้องตรวจซ้ำอีก ○ ออสเตรีย : ทำ MRA เฉพาะในส่วนของตรา Assay mark ของเคสนาฬิกา คือ เคสนาฬิกาที่มี

3. Central Office for Precious Metal Control

ข้อมูลเชิงลึกของหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์ (เพิ่มเติมจากบทที่ 3)	ข้อคิดเห็น / ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดตั้ง Hallmark และ Assay Office ของไทย
	<p>การลงตราประทับดังกล่าวสามารถนำเข้าส่งออกระหว่างกันโดยไม่ต้องมีการตรวจซ้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ สเปน : ทำ MRA เฉพาะในส่วนของตรา Assay mark ของเคสนาฬิกา และชิ้นส่วนนาฬิกาอื่นๆ เช่น สายนาฬิกา ○ รัสเซีย : ทำ MRA ในตรา Assay Mark ของสินค้าทุกอย่างในหมวดนาฬิกา ทำให้ผู้ส่งออกไม่จำเป็นต้องลงทะเบียนตราประจำตัวผู้ผลิต (Responsibility Mark) ในประเทศปลายทาง

4. Precious Metal Control Zurich

ข้อมูลเชิงลึกของหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์ (เพิ่มเติมจากบทที่ 3)

- Precious Metal Control Zurich (PMC Zurich) เป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานภายใต้การกำกับดูแลของ Central Office for Precious Metal Control
- Precious Metal Control Zurich มีสำนักงานย่อยอีกแห่งที่ Zurich Airport ซึ่งเป็นสถานที่ที่เปิดให้คณะวิจัยได้เข้าไปเยี่ยมชมและดำเนินการสัมภาษณ์ โดยเหตุผลหลักที่ Precious Metal Control มีการเปิดสาขาที่นี้เนื่องจาก Zurich Airport เป็นหน้าด่านสำคัญในการรับสินค้านำเข้าต่างๆ รวมถึงสินค้าในหมวดอัญมณีและเครื่องประดับจากต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศจากทวีปเอเชีย
- สำนักงานนี้มีหน้าที่หลักในการตรวจตราประทับของสินค้าเครื่องประดับโลหะมีค่าที่นำเข้ามาผ่านทางสนามบิน ซึ่งตราประทับที่ตรวจมีเพียง 2 ตรา คือ ตราแสดงความบริสุทธิ์ของสินค้า (Fineness Mark) และ ตราประจำตัวผู้ผลิต (Responsibility Mark)
 - สินค้าที่มีตราประทับถูกต้องจะสามารถผ่านการตรวจสอบและส่งต่อไปยังผู้นำเข้าภายในเวลาอันสั้น คือ ส่งต่อทันทีหลังจากที่ตรวจเสร็จซึ่งอาจจะเป็นวันเดียวกันกับที่ตรวจ (หากมีสินค้าค้างตรวจมากก็จะใช้เวลามากขึ้นตามลำดับ) ในกรณีนี้จะไม่มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม
 - สินค้าที่มีตราประทับไม่ถูกต้อง และไม่ผ่านการตรวจสอบจะถูกตีกลับไปยังผู้นำเข้าให้ผู้นำเข้ามีการแก้ไขตราประทับ เช่น แก่ตราแสดงความบริสุทธิ์ให้ไม่น้อยกว่าผลการตรวจ⁶⁸ เพิ่มหรือแก้ไขตราประจำตัวของผู้ผลิต เป็นต้น
 - กรณีที่สินค้ามีการประทับตราผิดพลาด เช่น ประทับตราไม่ครบ หรือ ไม่ชัด ทางหน่วยงานจะใช้วิธีติดต่อเรียกให้ผู้ประกอบการนำช่างทองของตนเองเข้ามาดำเนินการแก้ไขตราประทับในห้องที่สำนักงานจัดเตรียมไว้ให้ ซึ่งจะมีการคิดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการส่วนนี้
- ผู้ให้สัมภาษณ์ใน PMC Zurich ได้ให้เคล็ดลับในการสร้างตราประจำตัวของผู้ผลิตว่า ตราประจำตัวของผู้ผลิตที่ดีควรเป็นตราที่ดูง่ายที่สุด โดยเฉพาะเป็นเพียงตัวอักษร 3 ตัวเรียงกันโดยไม่มีจุดหรือสัญลักษณ์อื่นร่วมอยู่ในตรา (Mark should be simple and easy, Alphabet is great) เนื่องจากในปัจจุบัน เฉพาะในสวิตเซอร์แลนด์มีผู้ประกอบการมาขึ้นทะเบียนตราประจำตัวของตนเองถึงประมาณ 14,000 ราย หรือมีตราประทับมากถึง 14,000 แบบ ดังนั้นแล้วการใช้ตราที่เป็นรูปหรือมีสัญลักษณ์ต่างๆ ร่วมด้วย จึงมีข้อเสียตรงจากความเสี่ยงในกรณีที่ตราประทับลงได้ไม่ชัดเจนหรือมีความคล้ายคลึงกับตราประทับของผู้ผลิตรายอื่น ทำให้บุคลากรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบรวมถึงผู้บริโภคอาจมีความสับสนได้ เช่น ตราประทับที่เป็นอักษรสามตัวตามด้วยจุด หรือเส้นต่างๆ ประกอบ ในกรณีที่จุดหรือเส้นเหล่านั้นเลื่อนไป ก็จะทำให้คนดูสับสนได้ เป็นต้น
- ในสำนักงานใช้วิธีการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของเนื้อโลหะด้วยวิธี XRF เท่านั้น แต่ในกรณีที่พบสินค้าต้องสงสัยและต้องการยืนยันผลอย่างละเอียด จะส่งสินค้าไปตรวจเพิ่มเติมที่สำนักงานหลัก (PMC Zurich) ซึ่งมีห้องปฏิบัติการที่มีเครื่องมือครบครันกว่า
- สินค้าที่ผ่านเข้ามาในสนามบินซูริคแบ่งออกได้เป็น 3 ช่องทาง คือ ทางบริษัทขนส่ง ทางไปรษณีย์ และบุคคลทั่วไปเข้ามาเอง ซึ่งในช่องทางแรกบริษัทขนส่งจะถูกบังคับให้ทำสัญญากับสนามบินซึ่งมีข้อกำหนดให้ต้องส่งสินค้านำเข้าทางศุลกากรตรวจสอบก่อนสามารถนำเข้าได้

⁶⁸ ยกตัวอย่างเช่น เดิมทีระบุความบริสุทธิ์ไว้ที่ 875 (21K) แต่ทาง Precious Metal Control ตรวจพบว่ามีความบริสุทธิ์ต่ำกว่า 875 เช่น 870 ผู้ประกอบการจะต้องนำสินค้าไปแก้ไขตราให้เหลือน้อยกว่า 875 เช่น 750 (18K) เป็นต้น

4. Precious Metal Control Zurich

ข้อมูลเชิงลึกของหน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์ (เพิ่มเติมจากบทที่ 3)

- สินค้าที่ผ่านเข้ามาจะต้องมีใบแสดงรายการสินค้า (Invoice) กำกับด้วยเสมอ⁶⁹ ซึ่งหากในแสดงรายการสินค้าไม่ตรงกับสินค้าที่นำเข้าจริง ผู้ประกอบการจะต้องเสียค่าปรับเป็นจำนวนหลายร้อยเหรียญสหรัฐ และถูกขึ้นบัญชีดำ (Black List)
- จากการระบบฐานข้อมูลของ PMC ทำให้พบว่า PMC มีการนำระบบฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพสูงเข้ามาช่วยในการจัดการด้านตราประจำตัวของผู้ประกอบการอย่างมาก ช่วยให้การค้นหาตราที่เคยลงทะเบียนไว้กับทาง PMC แล้วสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว จากทั้งการค้นหาจากชื่อผู้ประกอบการ ลักษณะตราที่ใช้ ประเทศต้นทาง และอื่นๆ
- บุคลากรของ PMC Zurich มีค่อนข้างน้อย คือ มีบุคลากรประจำรวม 10 คนในสำนักงานหลัก และมีเพียง 3 คน ในสำนักงานย่อยที่สนามบิน

หมายเหตุ คณะวิจัยใช้ประเด็นคำถามอีกชุดในการสัมภาษณ์ Precious Metal Control Zurich โดยไม่มีการสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการจัดตั้ง Hallmark/Assay Office ของไทย เนื่องจากเป็นธรรมเนียมของหน่วยงานในสวิตเซอร์แลนด์ที่หน่วยงานย่อย (PMC Zurich) ไม่ควรให้สัมภาษณ์ในประเด็นเดียวกับหน่วยงานต้นสังกัด (Central Office for Precious Metal Control)

⁶⁹ มีให้ดาวน์โหลดในเว็บไซต์ของศุลกากรของสวิตเซอร์แลนด์

ประมวลภาพ สัมภาษณ์หน่วยงานในต่างประเทศ
(ระหว่างวันที่ 24 ก.พ. 2558 – 2 มี.ค. 2558)

24 ก.พ. 2558 ช่วงเช้า

สัมภาษณ์ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงลอนดอน

24 ก.พ. 2558 ช่วงบ่าย

สัมภาษณ์ MR. Scott Walter, Edinburgh Assay Office

26 ก.พ. 2558 ช่วงเช้า

สัมภาษณ์ Dr. Robert Organ และ Mr. John Love, London Assay Office

27 ก.พ. 2558 ช่วงบ่าย

สัมภาษณ์ Mr. Thomas Brodmann, Central Office for Precious Metal Control

2 มี.ค. 2558 ช่วงบ่าย

สัมภาษณ์ Mr. Thomas Kohler, Precious Metal Control Zurich

ภาคผนวก ฉ

สรุปผลประชุมกับสมาพันธ์อัญมณี เครื่องประดับ
และโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย
และประชุมระดมสมอง
กลุ่มหน่วยงานและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

ในระหว่างการทำเนิงานวิจัย คณะวิจัยได้มีการประชุมร่วมกับกลุ่มผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสิ้น 3 ครั้ง เป็นการประชุมร่วมกับคณะกรรมการของสมาพันธ์อัญมณี เครื่องประดับ และโลหะมีค่าแห่งชาติจำนวน 2 ครั้ง และประชุมระดมสมองกับหน่วยงานและกลุ่มผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องจำนวน 1 ครั้ง

ผลการประชุมร่วมกับสมาพันธ์อัญมณี เครื่องประดับ และโลหะมีค่าแห่งชาติ

คณะวิจัยได้เข้าร่วมประชุมกับสมาพันธ์ฯ จำนวน 2 ครั้ง ในวันที่ 18 พฤษภาคม 2558 และ 20 กรกฎาคม 2558 โดยมีวัตถุประสงค์การประชุมเพื่อนำเสนอความคืบหน้างานวิจัยและระดมสมองความคิดเห็นของผู้ร่วมประชุมเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำมาตรฐานเครื่องประดับทองของประเทศไทย และแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองไทย โดยผลการประชุมทั้ง 2 ครั้งสรุปได้ดังนี้

สมาพันธ์ฯ มีความเห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะวิจัยในเรื่องที่แนะนำให้การจัดทำระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยควรใช้รูปแบบภาคสมัครใจ และมีความเห็นในด้านแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองของไทยว่าควรใช้ 2 รูปแบบรวมกัน คือ รูปแบบการร่วมมือกับหน่วยงานจากต่างประเทศในช่วงต้นเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ทางการส่งออก และรูปแบบการดำเนินงานด้วยตนเองเพื่อผลทางด้านความมั่นคงของระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองไทยในระยะยาว นอกจากนี้ทางสมาพันธ์ฯ ยังให้ความเห็นว่าหน่วยงานกลางที่เหมาะสมต่อการทำหน้าที่หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานเครื่องประดับทองไทย ควรเป็นหน่วยงานที่มีความเป็นกลางมากที่สุดและไม่ใช่งานภาคเอกชน โดยเห็นว่าสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานที่มีความเหมาะสมต่อหน้าที่นี้มากที่สุด

ผลการประชุมร่วมกับหน่วยงานและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนสุดท้ายของการดำเนินโครงการ คณะวิจัยได้มีการจัดประชุมระดมสมองกลุ่มหน่วยงานและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องจำนวน 1 ครั้ง ในวันที่ 18 สิงหาคม 2558 ณ โรงแรมสุโขทัย (สาทร) โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้น 28 ท่าน โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ

1	คุณ สุภาพร เรืองมณีไพฑูรย์	สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)
2	คุณ จักรพันธ์ สุวรรณวิจิตร	สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
3	พ.ต.อ. ทิณัฐกรณ์ วัฒนแสงประเสริฐ	กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (บก.ปคบ.)
4	คุณ วิชญาดา พงษ์สวัสดิ์	สำนักประสานชุดโครงการ "การพัฒนาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ"

กลุ่มตัวแทนสภาอุตสาหกรรม สมาคมที่เกี่ยวข้อง

5	คุณ มนตรี เนรกันฐี	สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กลุ่มอัญมณีและ
6	คุณ ปิยะพร เจียมอนุศาสน์	เครื่องประดับ
7	คุณ ชีรเดช สิ้นธพเรืองชัย	สมาคมค้าทองคำ
8	คุณ กীরติพงษ์ คูหาเปรมกิจ	สมาคมค้าทองคำ
9	คุณ สมบูรณ์ ภูขงศ์โสภานันท์	สมาคมค้าทองคำ
10	คุณ ปานะพงษ์ สุทธิวงศ์	สมาคมค้าทองคำ
11	คุณ ณ์รัฐวุฒิ พูลผล	สมาคมช่างทองไทย
12	คุณ ทวีศักดิ์ เสาเบรีย	สมาคมช่างทองไทย
13	คุณ ปภาดา ไชยศาสน์	เจมส์ เรดิโอ

กลุ่มผู้ประกอบการเอกชน

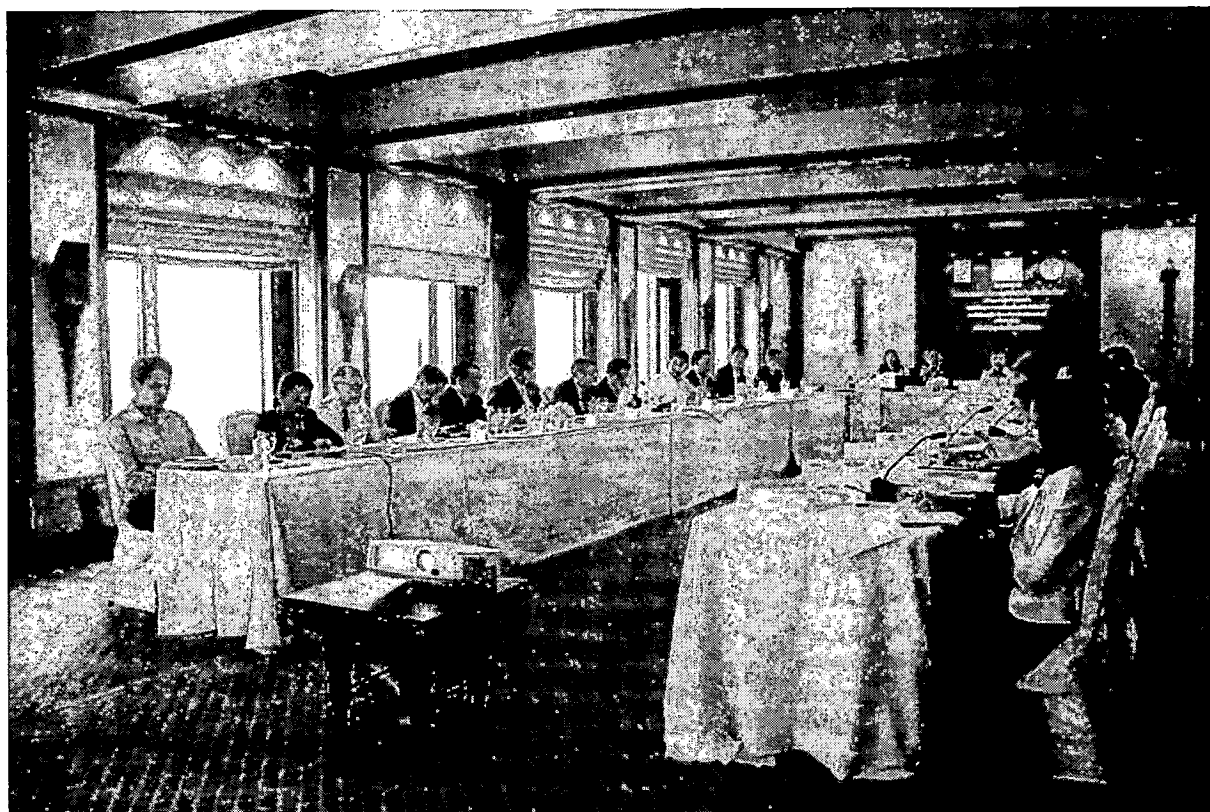
14	คุณ นภา สุขสวัสดิ์	Duang Kaew Jewelry Manufacturer Co.,Ltd.
15	คุณ สมรักษ์ โคเฮน	Imperial Jewelry Co.,Ltd.
16	คุณ ปราธนา ภาสุรกุล	Metamorphose Co., Ltd.
17	Mr. Royi Gal	Royi Sal Co.,Ltd.
18	คุณ ภควดี มีแก้ว	Royi Sal Co.,Ltd.
19	คุณ อรัญญา โลหะกิจถาวร	Sphere Jewelry Manufacturing Co.,Ltd.

กลุ่มคณะกรรมการสหพันธ์อัญมณี เครื่องประดับและโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย

20	คุณ สมชาย พรจินดารักษ์	สหพันธ์อัญมณี เครื่องประดับและโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย
21	คุณ บุญเลิศ สิริภัทรวงษ์	สหพันธ์อัญมณี เครื่องประดับและโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย
22	คุณอนันต์ แสงวัฒน์	สหพันธ์อัญมณี เครื่องประดับและโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย
23	คุณ ชานนท์ เลิศฤทธิกรชัย	สหพันธ์อัญมณี เครื่องประดับและโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย
24	คุณ สุทธิพงษ์ ดำรงค์สกุล	สหพันธ์อัญมณี เครื่องประดับและโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย
25	คุณ เกษม นิตศนजारกุล	สหพันธ์อัญมณี เครื่องประดับและโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย
26	คุณ สมัย โตเจริญ	สหพันธ์อัญมณี เครื่องประดับและโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย
27	คุณ อธิชัย เจริญธรรมานนท์	สหพันธ์อัญมณี เครื่องประดับและโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย
28	คุณ กฤษณะ เทียงธรรม	สหพันธ์อัญมณี เครื่องประดับและโลหะมีค่าแห่งประเทศไทย

ในการประชุมครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อนำเสนอผลวิจัยของโครงการและสอบถามความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุมเพิ่มเติม ซึ่งในระหว่างประชุมได้มีการแสดงความคิดเห็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

ภาพบรรยากาศในห้องประชุมสัมมนาระดมสมอง

ในระหว่างประชุมทางสมาคมค้าทองคำซึ่งเป็นสมาคมของกลุ่มผู้ค้าทองคำภายในประเทศหรือร้านทอง
ผู้แต่งได้แสดงความกังวลถึงการนำระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองไทยมาใช้อย่างมาก เนื่องจากดังที่แสดง
ในผลการศึกษา การนำระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองมาใช้ให้เป็นผลสำเร็จจำเป็นต้องมีการออกกฎหมาย
ซึ่งมีความครอบคลุมทั่วประเทศ โดยประเด็นที่ทางสมาคมค้าทองคำมีความกังวลได้แก่ ความครอบคลุม
ของมาตรฐานหรือความบริสุทธิ์ของเครื่องประดับทองที่สามารถลงตราบังคับซึ่งความบริสุทธิ์ได้ และแผนการใช้
ระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองว่าจะมีความครอบคลุมต่อตลาดเครื่องประดับทองในประเทศหรือไม่
ซึ่งในที่ประชุมได้มีการชี้แจงอย่างชัดเจนจากทางสมาพันธ์อัญมณีฯ ผู้ริเริ่มและผลักดันเรื่องนี้ว่า การตั้งระบบ
มาตรฐานเครื่องประดับทองในครั้งนี้มีเป้าหมายสำคัญเพื่อช่วยส่งเสริมการส่งออก โดยจะไม่เกี่ยวข้องกับตลาด
ภายในประเทศ จึงอยากให้สมาคมค้าทองคำรวมถึงผู้ค้าทองคำภายในประเทศวางใจในเรื่องดังกล่าว
นอกจากนี้ ทางคณะวิจัยได้ชี้แจงว่า ระดับความบริสุทธิ์ของตราประทับที่แสดงในที่ประชุมเป็นระดับความ
บริสุทธิ์ที่นิยมและยอมรับในการใช้งานในระดับสากล ทำให้ไม่สอดคล้องกับระดับความบริสุทธิ์ของ
เครื่องประดับทองในประเทศไทย แต่การทำระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลก็
จำเป็นต้องทำตามแบบที่สากลให้การยอมรับ

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่แสดงความคิดเห็นที่
น่าสนใจ คือ มีความเห็นด้วยกับการทำระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองไทยเพื่อการส่งออกในครั้งนี้ แต่ก็
เป็นเรื่องที่น่ากังวลว่าการทำระบบมาตรฐานเครื่องประดับทองไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลจำเป็นต้องมีการ
ออกกฎหมายใหม่ด้วย ซึ่งจากประสบการณ์ของตนเองที่เคยพยายามผลักดันกฎหมายทางด้านมาตรฐานกับ
คณะกรรมการกฤษฎีกาพบว่า การผลักดันกฎหมายเรื่องมาตรฐานเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก แม้ว่า ณ ขณะนั้นจะเป็น
มาตรฐานสำคัญที่จำเป็นต้องออกเป็นภาคบังคับและมีความสำคัญกับชีวิตของผู้บริโภค แต่ในด้านมาตรฐาน
เครื่องประดับทอง ผลการศึกษาได้สรุปเป็นการออกกฎหมายในภาคสมัครใจและเน้นการใช้ประโยชน์กับภาค
การส่งออกอย่างเดียว จึงเป็นสิ่งที่ทำได้ยากและไม่เห็นด้วย แต่หากตัดเรื่องการออกกฎหมายใหม่ออกก็คิดว่า
เรื่องนี้เป็นสิ่งที่ทำได้และน่าส่งเสริม ทั้งนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ณ ปัจจุบันการออกกฎหมายที่จะบังคับใช้
เฉพาะในภาคการส่งออกของไทยมีเพียงฉบับเดียว คือ กฎหมายนำเข้าส่งออกเท่านั้น

ในด้านความคิดเห็นของผู้ร่วมประชุมทางด้านแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานของ
ไทย แม้ว่าผลในที่ประชุมจะไม่ชัดเจนเท่าผลการประชุมร่วมกับสมาพันธ์อัญมณีฯ แต่ก็พบว่าเสียงส่วนใหญ่
ยังคงให้คะแนนการแนวทางการจัดตั้งร่วมกับหน่วยงานตรวจรับรองจากต่างประเทศ

บรรณานุกรม

- Assay Office Birmingham. 2014. THE BRITISH HALLMARKING COUNCIL. Retrieved 28 January, 2015. Available from : <http://assayofficebirmingham.com/legislation/the-british-hallmarking-council>.
- Assay Offices of Great Britain. Hallmarking Guidance Notes. Practical guidance in relation to the Hallmarking Act 1973. Retrieved 26 January, 2015. Available from : https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/210028/hallmark-guidance-notes.pdf.
- British Hallmark Council. 2013. Annual Report and Accounts for the year ended. Retrieved 28 January, 2015. Available from : https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/325016/BHC_accounts_2013.pdf.
- Bureau of Indian Standards (BIS). Available from: <http://www.bis.org.in/cert/hog.htm>.
- Central Office for Precious Metals Control. Directorate General of Swiss Customs, Swiss Precious Metals Control Law.
- Christie Romero. 1998. Warwan's Jewelry, 2nd edition. Krause Publications. Retrieved 18 February, 2015. Available from: <http://www.modernsilver.com/basichallmarks.htm>.
- Convention on the Control and Marking of Articles of Precious Metals, Nation Assay Offices, 12 September 2014
- Edinburgh Assay Office, List of Charges From 1 April 2014, Retrieved 10 July, 2015. Available from : <http://www.edinburghassayoffice.co.uk>
- Global Trade Atlas. Retrieved 14 November, 2014

Gold and Gold Alloys, Jewellery/Artifacts – Fineness and Marking – Specification (Fourth Revision), Bureau of Indian Standards, ICS No.39.060, January 2011

Gold Demand Trends – Full Year 2013, LBMA, Thomson Reuters GFMS, World Gold Council
Hallmarking of Gold Jewellery in India. Available from :
<http://www.bis.org.in/cert/hallmark.htm>

Hallmarking Convention. Retrieved 28 January, 2015. Available from :
<http://www.hallmarkingconvention.org/>.

Hallmark Research Institute, Switzerland Hallmarking History 1880 to Date, P.310

Hallmark Research Institute. February 2010. World Hallmark Volume 1 Gold, Silver, Platinum, Palladium Hallmarks of Europe 19th to 21st.

Information and Communication Technology Center with Cooperation of The Customs Department. Retrieved 14 November, 2014. Available from :
<http://www.dwfoc.mof.go.th>

International Association of Assessing Officers (IAAO). Retrieved 5 January, 2015. Available from : <http://wwwthe.iaao.com>

International Organization for Standardization (ISO). Retrieved 5 January, 2015. Available from: http://www.iso.org/iso/home/about/iso_members.htm

Singapore Assay Office. Retrieved 5 January, 2015. Available from:
<http://www.assayoffice.com.sg/>.

Singapore Assay Office, Singapore Assay Office Price List as of 1 May 2012. Retrieved 10 July, 2015. Available from :

Singapore Jewellers Association. June 2014. Retrieved 14 November, 2014. Available from :
<http://www.sja.org.sg/wp-content/uploads/2014/06/75th-PictorialBook.pdf>.

The Goldsmiths' Company. Retrieved 19 February, 2015. Available from :
<http://www.thegoldsmiths.co.uk>.

The Goldsmiths' Company, Standard Price List, Retrieved 10 July, 2015. Available from :
<http://www.assayofficelondon.co.uk>.

WAARBORG Holland, Charges per 1 August 2013, Retrieved 10 July, 2015. Available from :
<http://www.hallmarking.com>

กลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับนานาชาติ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์
ต่างประเทศ. คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำความตกลงกับต่างประเทศ

ข้อมูลสถิติธนาคารโลก. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2558 จาก <http://data.worldbank.org/indicator/>

คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย. มกราคม. 2552. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม
2558. <http://www.halal.or.th/uploadfiles/fee%2052.pdf>.

ฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการพัฒนาฮาลาลไทย. 24 สิงหาคม 2556. “หน่วยงานรับรองฮาลาลของไทย”.
(ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2558 จาก
<http://www.thehalalfood.info/TH/about.php?id=5>.

มนัสพงษ์ แวตศรี. ตุลาคม 2556. ระบบ Hallmarking สำคัญอย่างไรต่ออุตสาหกรรมเครื่องประดับไทย,
ห้องปฏิบัติการตรวจสอบโลหะมีค่า, นิตยสาร GIT

มาตรฐานอาหารฮาลาลแห่งชาติ. 2558. การรับรองฮาลาล. “ขั้นตอนการรับรอง”. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ
วันที่ 19 สิงหาคม 2558. http://www.acfs.go.th/halal/halal_cert.php.

นุชนาท นาคำ. 2548. การวิเคราะห์ทองคำและเงิน ในโลหะทองคำผสมเงิน. กรุงเทพฯ : กลุ่มวิเคราะห์ สำนัก
อุตสาหกรรมพื้นฐาน กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 28
มกราคม 2558 จาก <http://www.dpim.go.th/articles/article?catid=134&articleid=260>.

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ. ข้อกำหนดทั่วไปว่าด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการรับรองระบบการ
บริหารจัดการ. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2558 จาก
[http://www.masci.or.th/test/upload_images/file/Certification%20%20\(SCD\)/10_R-001.pdf](http://www.masci.or.th/test/upload_images/file/Certification%20%20(SCD)/10_R-001.pdf).

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ. ประวัติสถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 17
สิงหาคม 2558 จาก http://www.masci.or.th/aboutus_th.php?act=1.

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ. Company Profile. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2558 จาก
http://www.masci.or.th/download/MASCI_Company_Profile.pdf

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก.
303-2548

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.). มกราคม 2551. มาตรการ/กฎระเบียบทางการ
ค้าของสหราชอาณาจักรเกี่ยวกับสินค้า 5 อันดับแรกของไทย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 26
มกราคม 2558 จาก [http://www.sme.go.th/SiteCollectionDocuments/มาตรการและ
กฎระเบียบ/ยุโรป/england-product-thailand.pdf](http://www.sme.go.th/SiteCollectionDocuments/มาตรการและกฎระเบียบ/ยุโรป/england-product-thailand.pdf).

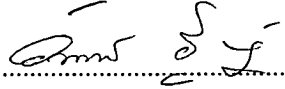
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม. คู่มือมาตรฐานระบบการจัดการและ
กฎระเบียบเชิงเทคนิคของประเทศคู่ค้าที่สำคัญสำหรับผลิตภัณฑ์อัญมณีและเครื่องประดับ

สำนักส่งเสริมมูลค่าเพิ่มเพื่อการส่งออก กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. กุมภาพันธ์
2555. ตราสัญลักษณ์คุณภาพไทยแลนด์ “Thailand Trust Mark”

ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การ
มหาชน). พฤษภาคม 2557. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2557 จาก
[http://gemandjewelrydb.git.or.th/GemProject/Gemfiles/non-
member/Singapore_Reg.pdf](http://gemandjewelrydb.git.or.th/GemProject/Gemfiles/non-member/Singapore_Reg.pdf)

ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การ
มหาชน). พฤษภาคม 2557. อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับอินเดีย

หน้าสุดท้าย

ลงนาม.....
(หัวหน้าโครงการวิจัย ผู้รับทุน)

วันที่ 26 ตุลาคม 2558